

Theology on the Web.org.uk

Making Biblical Scholarship Accessible

This document was supplied for free educational purposes. Unless it is in the public domain, it may not be sold for profit or hosted on a webserver without the permission of the copyright holder.

If you find it of help to you and would like to support the ministry of Theology on the Web, please consider using the links below:

Buy me a coffee

<https://www.buymeacoffee.com/theology>

PATREON

<https://patreon.com/theologyontheweb>

PayPal

<https://paypal.me/robbradshaw>

MANUAL OF THE ARAMAIC LANGUAGE.

MANUAL
OF
THE ARAMAIC LANGUAGE
OF
THE PALESTINIAN TALMUD

GRAMMAR
VOCALIZED TEXT, TRANSLATION AND VOCABULARY

BY
THE LATE **J. T. MARSHALL**, M.A., D.D.,
PRINCIPAL OF THE BAPTIST COLLEGE, MANCHESTER.

EDITED FROM THE AUTHOR'S MANUSCRIPT

BY
THE REVEREND J. BARTON TURNER
FORMERLY, STUDENT OF SEMITIC LANGUAGES IN THE UNIVERSITY, MANCHESTER;
LATE EXAMINER IN HEBREW AND GREEK TO THE BAPTIST COLLEGE, MANCHESTER.

WITH INTRODUCTION

BY
DR. A. MINGANA

E. J. BRILL LTD. LEYDEN
1929.

INTRODUCTION.

The following pages contain the late Dr. MARSHALL'S work on the Aramaic Language. I had the privilege of perusing the work in MS. and recommended its publication as a useful reading book for students.

Being a posthumous production it has entailed a great amount of labour on the part of the Editor. As it now appears the book compares favourably with other publications of a similar character, and for students with an elementary knowledge of Hebrew it should prove extremely helpful.

Much has lately been advanced on the subject of the pronunciation of Palestinian Aramaic and the correct system of vowels to be used to express it. In my opinion, nothing decisive has so far been written on this matter, and I venture to add that I believe it to be unscientific to elaborate and standardize systems of vocalization, interlinear or otherwise, based on MSS. which are separated by centuries from the people who spoke the original language. In doubtful cases of this kind I am more inclined to follow the system used in Eastern Aramaic, for which we have MSS. as early as the fifth century A.D., than any system of Western Aramaic for which our manuscript authority is of a much later date.

In the present work, with good reason on the Editor's part, the Author's vocalization has not been disturbed.

It is my earnest hope that the late Dr. MARSHALL'S book may stimulate interest in a beautiful language which deserves to be more widely studied.

A. MINGANA.

John Rylands Library
Manchester

EDITOR'S PREFACE.

In preparing the present work, the Author had in view the presentation of a Reading Book in the Galilean Aramaic of the Palestinian Talmud, as affording to English students specimens of the dialect most closely akin to that spoken by Jesus and His first disciples.

The vocalized text was prepared in order to make the work available to students who had but an elementary acquaintance with the Hebrew and Aramaic of the Old Testament.

The superlinear vocalization, written sublinear, was adopted as a guide, but has not been followed slavishly; a measure of independent treatment is preserved.

The Krotoshin Edition (1866) of the Palestinian Talmud was the one used by the Author, but regard has been paid to alternative readings.

The translation of the Aramaic Fragments into English was meant to assist private students in the interpretation of the text, but a wider circle of English readers may welcome these stories of Jewish religious life in a long past age.

The Grammar contains only what the Author deemed necessary for the elucidation of the text. An index of the subjects of the text and translation provides the student with an easy means of reference.

The work was already in the Press before I accepted the responsibility of editing it, and necessary revision and correction have had to be done at one and the same time on the proof sheets at a considerable distance from the Printer; consequently, slight departures from consistency in literary form, and a few typographical errors have been unavoidable. A list of Additions and Corrections precedes the Grammar.

I have added to the work the pages 24—30, dealing with Numerals, Particles, and The Tone.

The order and description of the Particles are approximately as they appear in the Grammar of C. SCHAAF (1686), and in that of G. DALMAN (2nd. ed., 1905). The MS. of the Author lacked a Table of Contents, and this I have supplied.

I have revised many of the valuable reference numbers in the Vocabulary, but cannot vouch for the accuracy of all.

The figures enclosed in brackets in line with the section number of the Aramaic text indicate chapter, paragraph, page and column, respectively, of the treatises of the Pal. Talmud. These all have been revised.

From sections 117—140 of the text, I have removed the vowels, in order that they may be supplied by the student.

A short list of books of reference has been added and follows the Contents.

I tender my hearty thanks to Dr. A. MINGANA, who has counselled me most generously in the execution of my task.

Miss MARSHALL, the Author's daughter, has given valuable assistance in reading the proofs of the Translation, and I much appreciate her co-operation.

The Publishers and Printers of this work, E. J. BRILL Ltd., Leyden, and their staff, have earned my deepest gratitude for their fine response to the call on their patience and craftsmanship.

J. BARTON TURNER.

Cloughfold, Manchester.

CONTENTS

	Page
GRAMMAR	1—30
INTRODUCTION.	1
I. PRONOUNS.	2—4
1. Personal Pronouns.	2
2. Demonstrative "	3
3. Reflexive "	3
4. Relative "	3
5. Possessive "	4
6. Interrogative "	4
7. Indefinite "	4
II. NOUNS	5—10
Gender	5
Number	5
Form	6
Declensions	6—8
Suffixes to Nouns	9—10
III. VERBS	10—23
Preliminary Notes	10—11
The Perfect	11—12
" Imperfect	12, 14—15
" Infinitive	15
" Participle	15
The Strong Verb: Examples of Moods and Tenses.	12—14
Guttural Verbs	16
Pe Nun "	16
" Aleph "	17
" Yodh "	17
Ayin Waw "	17—19
Double Ayin "	19—20
Lamedh Aleph, Yodh or He	20—21
Suffixes to Strong Verb.	21—23
" " Lamedh Yodh Verb.	23

ADDITIONS AND CORRECTIONS.

- Page 7, Line 4 from bottom, read *det.* for *abs.*
- ” 12, Line 7, first word, read ה He.
- ” 15, last line, read ב for ב.
- ” 20, Line 6 from bottom, read 3 for 5.
- ” 26, Line 1, read V. Particles. — Ordinary Adverbs.
- ” 27, Line 4 after *Indeed* read? Same Line, insert מי *Indeed*.
- ” 27, under Prepositions, read עם for עם.
- ” 34, Line 1, read 5 (II. 4a).
- ” 37, Line 2 from bottom, read in margin, *text* פורדקל.
- ” 41, Line 4, begin with רבן גמליאל.
- ” 42, Line 12, read מנהיגיה for מנהיגיה *text*.
- ” 43, Line 1, before רב read אמר.
- ” 44 bottom, after b) and c) read *text*.
- ” 45, Line 8, after אומר ליה read אומר ליה.
- ” 49 bottom, after b) insert I.
- ” 57, Line 8 from bottom, read אמרין.
- ” 66, Line 15, read בלבבכון.
- ” 68, read 85 (IV. 9:55b, c).
- ” 72, Line 5 from bottom, read הטחה.
- ” 74, Line 5 from bottom, read תיעביר.
- ” 78, read 98, 98a.
- ” 79, Line 8, read עברין.
- ” 79, bottom, read 99a (III. 1:58d).
- ” 80, Line 2, read ירהא.
- ” 80, Line 4, read וישמעון; Line 13, read 100a for 100; Line 3 from bottom read 101 (I. 9:60d).
- ” 84, Line 3 in 105 read כפים; Line 5 from bottom, read צרכון.
- ” 87, Line 4, read דהוינא; last line, read XI. for IX.
- ” 90, Line 8 from bottom, third word, read ה for ה.
- ” 105, transfer (Hebrew phrase), to follow first word in Line 1.
- ” 134, Line 5 in § 53, read *lentils*.
- ” 153, Line 3 from bottom, read *comma* for ?.
- ” 154, Line 9, read *comma* for ?.
- ” 155, Line 2 from bottom, read father-in-law for uncle.
- ” 163, under 97, read *Unclean Food*, for Thought & Disease.
- ” 172, under 106b, read *A Long Sleep*.
- ” 203, Line 8 from bottom, read *homiletical*.
- ” 210, Line 15 from bottom, read *ransom*.
- ” 212, Line 12 from bottom, read *Galilean*.
- ” 213, Line 15 from bottom, read *judicial*.
- ” 217, Line 14 from bottom, read *reciter*.

GRAMMAR.

There are four dialects of Aramaic, more or less clearly distinguishable from one another.

1. The Judean Aramaic, which appears (1) in an older form in Biblical Aramaic, in the papyri of Elephantine, and in the Fast Rolls-containing a list of the days on which one may not fast or mourn, and clearly implying a date prior to the destruction of Jerusalem; and (2) in the Targum of Onkelos.
2. Syrian Aramaic, found in the Peshitta and in Christian Syriac literature. The dialect which thus became classic Syriac was originally distinctive of Edessa.
3. Galilean Aramaic, which occurs in the Aramaic words which are transliterated in the New Testament, but chiefly in the anecdotes which are narrated concerning Jewish Rabbis in the Palestinian Talmud. The Targum of the Prophets, by Jonathan ben Uzziel and the so-called Jerusalem Targums of the Pentateuch (of which there are four varieties, two complete and two fragmentary) resemble Onkelos in the Grammar, but in their vocabulary they resemble the Palestinian Talmud. Two other dialects still more remotely related to Pal. Talm. are the Samaritan Targum of the Pentateuch, and the Christian Palestinian. Of the latter, almost the whole of the Gospels are extant, in one or other of three recensions, and recently fragments of the Old Testament and of the Epistles have been discovered unmistakably of the same dialect.
4. The Babylonian.

I. PRONOUNS.

1. PERSONAL PRONOUNS.

1. Sing. אֲנִי or אָנֹכִי	נָא	1. Plur. אֲנֵנוּ, rarer אֲנֵנוּ
2. Sing. אַתָּה, rarer אַתָּה		2. Plur. אַתְּמוֹן
3. Sing. <i>m.</i> הוּא		3. Plur. <i>m.</i> אֵינָנוּ
3. Sing. <i>f.</i> הִיא, הִי or אֵי		3. Plur. <i>f.</i> אֵינֵינוּ, יֵינֵינוּ, אֵינָנוּ

The initial consonant is often omitted after ו and ר: thus אֲנִי for וְאֲנִי and וְהוּא for הוּא, and רֵאתָ for רֵאתָ.

Substitutes for Personal Pronoun. 1. For "me", in humble speech, we have "this man". 2. For "thou", in oaths and curses, we have "that man" (§ 12). 3. For "thou", in reverence, we have "my lord" אֲדֹנָי; "my teacher" רַבִּי. 4. When a man speaks politely of his wife, he says "she of my house" דָּא רַבִּיתָא. 5. When a man wishes to say something unfavourable of another, he affirms or wishes it of that man's "enemies".

The Accusative Pronoun is sometimes affixed to the Verb as in Hebrew. Hebrew uses אֶת to mark the Accusative, and the Targum of Onkelos imitates this by יַתְּ; but in Gal. Aram. this is scarcely ever used; though it does use this form as a detached Acc. pronoun with Suffixes, as אַתִּי in Hebrew:

יַתִּי	me	יַתְּנָא (o)	us
יַתְּךָ	thee <i>m.</i>	יַתְּכוֹן	you
יַתְּךָ	thee <i>f.</i>		
יַתִּיהָ	him	יַתְּהוֹן, יַתְּהוֹן	them.
יַתְּהָ	her		

2. DEMONSTRATIVE PRONOUNS.

this	<i>m.</i>	זֶה	הַזֶּה	הַזֶּה	
this	<i>f.</i>	זֹאת	הַזֹּאת		
these	<i>c.</i>	אֵלֶּיךָ	הָאֵלֶּיךָ	אֵלֶּיךָ	
that	<i>m.</i>	הַהוּא	הוּא	הוּא, אֵיךְ	זֶה
that	<i>f.</i>	הַהִיא	הִיא		זֹאת
those		אֵינֶנּוּ, הַיֵּנּוּ.			

The initial letters ז and ה disappear after the Prefixes ב ל ו ר ב. In Pal. Talm. זֶה, זֹאת, הוּא, אֵיךְ are used only substantively. The others are used both substantively and adjectivally.

“One another” is expressed in Sing. by זֶה לְזֶה, in Plural by אֵלֶּיךָ לְאֵלֶּיךָ. Also in Plural by פְּלִגְהוּן ... לְפִלְגָּהּ; especially in Chr. Pal. as Mt. 24¹⁰, Ro. 12⁵.

3. REFLEXIVE PRONOUNS.

		נִרְמַן	ourselves
נִרְמַךְ	thyself <i>m.</i>	נִרְמִיכֻן	yourselves
נִרְמִיךְ	thyself <i>f.</i>		
נִרְמִיָּה	himself	נִרְמִיהוּן	} themselves.
נִרְמָה	herself	or נִרְמוּן	

More rarely we find נִפְשׁ (as in Heb.) with Suffixes as above.

4. RELATIVE PRONOUNS.

The most ancient form is הַי, which occurs in Ezra and Dan. In Pal. Tal. we find הַי = “who” or “which”.

As הַיִּשְׁרָאֵל and הַיִּשְׂרָאֵל are used, so הַי is used with Preposition and Suffix: “who in him” הַיִּבְיָהּ = “in whom”; so “who in them” הַיִּבְהוּן.

Where Heb. uses Article with Participle הַקָּטֵל = *he who kills*,
Aram. uses דְּ: thus דְּאָמַר = *he who says*; or, dropping the א, דְּמַר.
The Neuter, "that which" is also expressed by דְּ with Participle.

Another peculiar but very frequent usage of דְּ is as a Para-
phrase for the Genitive. Aramaic has a Construct state which
occurs very often in the Targums. In free composition דְּ is far
more frequent; thus "*the servants of the King*" may be עֲבָדֵי מַלְכָּא,
or עֲבָדֵי רַמְלָכָא, or עֲבָדֵי רַמְלָכָא = "*his servants of the King*".

"He who"	is expressed by	מֵאֵן דְּ	הוּוּא דְּ	אַחַן דְּ	הַדִּין דְּ
"She who"	"	"	"	"	הַדְּרָא דְּ
"Those who"	"	"	"	"	אֵילִין דְּ
"That which"	"	"	"	"	כֵּל מָה דְּ

5. POSSESSIVE PRONOUNS.

מֵינִי	my	מֵינָן	our
מֵינְךָ	thy	מֵינְכוֹן	your
מֵינֵיהּ	his	מֵינְהוֹן	their
מֵינֶיהּ	her		

This is additional to the Pronominal Suffix which may be ap-
pended to any Noun, as in Hebrew.

6. INTERROGATIVE PRONOUNS.

מֵאֵן	who?	מָה	what?
דְּמֵאֵן	whose?	לְמָה	why?
לְמֵאֵן	to whom?	כַּמָּה	how much?

Which? (German "welcher"?) מֵינֵיהּ *m.* הַיִּידֵין *f.* אֵילִין *Pl.*

7. INDEFINITE PRONOUNS.

דְּחָד, some one, a certain —; מִיִּלָּה or מִיִּלָּא, something; כְּלוּם

something, לֹא כְלוּם, nothing; אִינִשׁ, some one. אֵית דָּ there are some who, לֵית דָּ no one. אִינִשֵּׁי they (French "on"). So also כָּל הָרַחֵד וְחָדַר עֲמָא (cf. English "people say"). *Every one* or כָּל בְּרִייתָא and כָּל בְּרִנְשׁ וּבְרִנְשׁ. *Everything* כָּל מִיֻּלָּה. *All*, "the whole" כָּל כּוּלִיָּה. *All of it* כּוּלִיָּהּ. *Somebody* פְּלַן or פְּלַנִּי.

Another	אִוְחָרִין	m. Sing.	חִוְרִין
"	אִוְחָרִי	f. Sing.	חִוְרִי
"	אִוְחָרִינִין	m. Plur.	חִוְרִינִין
"	אִוְחָרִינִיתָא	f. Plur.	חִוְרִינִיתָא

II. NOUNS.

Aramaic Nouns have two Genders: Masculine and Feminine; two Numbers: Singular and Plural (the Dual not being found); and three States: indeterminate, determinate or emphatic, and construct.

Gender: The Masc. has no distinctive ending. It invariably ends in a consonant, except in the Nouns derived from Verbs that end in י or א. The Feminine almost always ends, even in the indeterminate form, in אָ or יָ. The distinction of sex is generally observed, but there are a few Nouns which end in a consonant and which are names of things, that are Feminine: as יַד *hand*, אֲבָן *stone*, נֹר *fire*, קֶרֶן *horn*, רִיחַ *spirit*.

Number: The rule is, the Masculine Nouns form their Plural in יַן and Feminines in יָן. Occasionally this rule is disregarded in both directions. There are a few Masc. Nouns which form their Plural in יָן: as אֲבָהֶן from אָב *father*, אֲרִיִּין from אָרִי *lion*, שְׁמֵהֶן from שֵׁם *name*. There are also a few Fem. Nouns whose

Plural ends in ין as נַפְיִן from נַפְא wing, כְּכַרְיִן from כְּכַר talent, עַלְעֵיִן from עַלְע rib, גַּנְיִן from גַּנְא garden, and מַלְיִן from מַלְא word.

The final ן of the Pl. Abs. is often dropped, e. g., מְנַי for מְנַיִן (§ 13); דִּיקְלֵי (§ 23); רוּמַי (§ 37).

Form. The Absolute form does not occur nearly so frequently as the Determinate, still it is more frequent in Galilean than in Syriac.

The Construct is far from rare in Galilean, though side by side with this we have the use of דְּ: (1) after the Construct; (2) after the absolute; (3) after the governing Noun with a Suffix superfluously attached: thus "the eve of the Sabbath" may be expressed:

עֲרוּבְתָא שַׁבְתָּא
 עֲרוּבְתָא דְּשַׁבְתָּא
 עֲרוּבְתָא דְּשַׁבְתָּא
 עֲרוּבְתָהּ דְּשַׁבְתָּא

The Determinate form is found in all Aramaic dialects, and has in the main the same force as the prefixed article הַ in Hebrew. It consists in appending אַ to the construct state.

DECLENSION OF SIMPLE MONOSYLLABLE.

	Masculine	Feminine
Sing. abs.	טַב	טַבְא
const.	טַבְ	טַבְתָּ
det.	טַבְא	טַבְתָּא
Plur. abs.	טַבְיִן	טַבְנִין
const.	טַבְיִ	טַבְנִתָּ
det.	טַבְיָא	טַבְנִתָּא

DECLENSION OF NOUNS WITH UNCHANGEABLE PENULT.

	Masculine	Feminine
Sing. abs.	אִמֵּר	אִמְרָא
const.	אִמֵּר	אִמְרַת
det.	אִמְרָא	אִמְרַתָּא
Plur. abs.	אִמְרִין	אִמְרִין
const.	אִמְרֵי	אִמְרַת
det.	אִמְרֵיא	אִמְרַתָּא

DECLENSION OF SEGOLATE NOUNS.

Sing. abs.	מֶלֶךְ king	מַלְכָּה queen
const.	מֶלֶךְ	מַלְכַת
det.	מַלְכָּא	מַלְכַתָּא
Plur. abs.	מַלְכִין	מַלְכִין
const.	מַלְכֵי	מַלְכַת
det.	מַלְכֵיא	מַלְכַתָּא

DECLENSION OF NOUNS ENDING IN ם OR י.

Sing. abs.	טַלִּי boy	טַלְיָה girl
const.	טַלִּי	טַלְיַת
det.	טַלְיָא	טַלְיַתָּא
Plur. abs.	טַלִּין	טַלְיִין
const.	טַלְיֵי	טַלְיַת
	טַלְיֵיא	טַלְיַתָּא
Sing. abs.	רֹעִי shepherd	מַלְכוּ Kingdom
const.	רֹעִי	מַלְכוּת
det.	רֹעִיא	מַלְכוּתָּא

Plur. abs.	רְעִיּוֹן	מַלְכוּוֹן
const.	רְעוּי	מַלְכוּוֹת
det.	רְעִיתָא	מַלְכוּוֹתָא

GENTILIC NOUNS.

	Masculine	Feminine
Sing. abs.	מִצְרַיִם Egyptian	מִצְרַיִת
det.	מִצְרַיִתָא	מִצְרַיִתָא
Plur. abs.	מִצְרַיִיִן	מִצְרַיִיִן
det.	מִצְרַיִתָא	מִצְרַיִתָא
Sing. abs.	יְהוּדִי Jew	יְהוּדַיָא Jewess
det.	יְהוּדַיָא	יְהוּדַיָא
Plur. abs.	יְהוּדַיִן	יְהוּדַיִן
det.	יְהוּדַיָא	יְהוּדַיָא

SOME IRREGULAR NOUNS FREQUENTLY USED.

	Absolute	Construct	Determinate
Sing. <i>m.</i>	אָב	אָב	אָבָא father
Plur. <i>m.</i>	אָבֹהֶן	אָבֹהֶת	אָבֹהֶתָא
Sing. <i>f.</i>	אָם		אָמָא mother
Plur. <i>f.</i>		אָמֹהֶת	אָמֹהֶתָא
Sing. <i>m.</i>	בֶּר	בֶּר	בֶּרָא son
Plur. <i>m.</i>	בְּנִין	בְּנֵי	בְּנֵיָא
Sing. <i>f.</i>	בְּרַת	בְּרַת	בְּרַתָא daughter
Plur. <i>f.</i>	בְּנִין	בְּנֹת	בְּנֹתָא
Sing. <i>m.</i>	אָח	אָחִי	אָחָא brother
Plur. <i>m.</i>	אָחִין	אָחִי	
Sing. <i>f.</i>	אָתָא	אָתָת	אָ[נ]תָתָא wife
Plur. <i>f.</i>	נְשִׁין	נְשִׁי	נְשִׁיָא

SUFFIXES TO NOUNS.

1. To Sing. Masc.

מֶלֶךְ	king		
מַלְכִי	my king	מַלְכֵנוּ	our king
מַלְכְּךָ	thy <i>m.</i> king	מַלְכְּכוֹן	your <i>m.</i> king
מַלְכֶיךָ	thy <i>f.</i> „	מַלְכֵיכֶן	your <i>f.</i> „
מַלְכֵיהוּ	his king	מַלְכֵיהוֹן	their <i>m.</i> „
מַלְכֶיהָ	her king	מַלְכֵיהֵן	their <i>f.</i> „

2. To Plural Masc.

מַלְכֵינוּ	kings		
מַלְכִי	my kings	מַלְכֵינוּ	our kings
מַלְכְּךָ	thy <i>m.</i> kings	מַלְכֵיכֶן	your <i>m.</i> kings
מַלְכֶיךָ	thy <i>f.</i> „	מַלְכֵיכֶן	your <i>f.</i> „
מַלְכֵיהוּ	his kings	מַלְכֵיהוֹן	their <i>m.</i> „
מַלְכֶיהָ	her „	מַלְכֵיהֵן	their <i>f.</i> „

3. To Sing. Fem.

מַלְכָּה	queen		
מַלְכֹּתִי	my queen	מַלְכֹּתֵנוּ	our queen
מַלְכֹּתְךָ	thy <i>m.</i> queen	מַלְכֹּתְכוֹן	your <i>m.</i> queen
מַלְכֹּתֶיךָ	thy <i>f.</i> „	מַלְכֹּתֵיכֶן	your <i>f.</i> „
מַלְכֹּתֵיהוּ	his queen	מַלְכֹּתֵיהוֹן	their <i>m.</i> „
מַלְכֹּתֶיהָ	her „	מַלְכֹּתֵיהֵן	their <i>f.</i> „

4. To Plural Fem.

מַלְכָּן	queens		
מַלְכָּתִי	my queens	מַלְכָּתֵן	our queens
מַלְכָּתֶךָ	thy <i>m.</i> queens	מַלְכָּתֵיכֶן	your
מַלְכָּתֶיךָ	thy <i>f.</i> „		
מַלְכָּתֵיהָ	his queens	מַלְכָּתֵיהֶן	their
מַלְכָּתֶיהָ	her „		

III. VERBS.

In Aramaic the same seven modifications occur as in Hebrew, only with slightly different names: Peal, with its Passive, Ithpeel; Pael, with its Passive, Ithpael; and Aphel, with its Passive, Ittaphal — the only difference being the Passive Ittaphal instead of the reflexive Hithpael.

The simplest form, 3. Sing. *m.* Peal, is קָטַל, instead of קָטַל in Hebrew.

The Hebrew Niphal נִקְטַל is displaced by Ithpeel, אִתְקַטַּל.

The Hebrew Piel קָטַל becomes Pael קָטַל, and Pual קָטַל disappears in favour of a more regular form, Ithpael אִתְקַטַּל.

The Hebrew Hiphil, which presents Hireq as the first vowel only in Qal.-having Pathah in all other Moods and Tenses, appears in Aramaic as Aphel אָקַטַל. But, in the Aramaic of Daniel, of the Elephantine Papyri and of the Pal. Talm. we have also the form Haphel.

The Passive of Aphel, namely Ittaphal אִתְקַטַּל is somewhat rare.

In addition to the above, there are, as in Hebrew, other forms which are much more infrequent:

Poel, as סוּבַר to carry, רוֹקֵן to empty.
 Palel, as עֲרִיב to confound, שְׂרַטַט to trace.
 Palpel, as טַלְטַל to carry, רַבֵּרַב to be great.
 Shaphel, as שַׁעֲבַד to subdue, שִׁיִּיב to rescue.

Peil occurs with a few Verbs as Passive or Reflexive of Peal, as נִדְּוֵר (in § 33) to remember; chiefly however in Participles.

The ת of the Prefix of the Passive אַת is transposed with the initial radical, in Verbs commencing with צ and ז. Also with initial צ, the ת becomes ט; and with initial ז, the ת becomes ד: thus אֲצַטְמַת from צַמַת to assemble and אֲזַדְמֵן from זְמֵן to prepare. Before Verbs commencing with נ מ כ פ ק ה ע י ג ה the ת of the Passive Prefix אַת disappears in a Daghesh forte, and the Prefix is usually אֵי, in which the י is probably a *mater lectionis*, to ensure that the syllable is vocalized with Hîreq: thus the Passive of פָּתַח to open, is אֵיפְתַח; of גָּחַךְ to mock, אֵיגַחַק; of בָּעַל to marry, אֵיבְעַל.

The Tenses and Moods are the same as in Hebrew. Perfect, Imperfect, Imperative, Infinitive, Participle (active and passive).

The Perfect. The 3. Sing. fem. usually ends in *ath*. ת, the Babylonian in אַ.

The 2. Sing. masc. ending is often תָּה, side by side with תָּ as the 2. Sing. fem.

In 1. Sing., instead of Hebrew תִּי, Aramaic has תּ or יתּ.

3. Plur. masc. ends in וּן. Onkelos has וּן, Jer. Targg. have often וּן.

3. Plur. fem. ends in וּן as Jer. Targg., while Onkelos has אַ.

2. Plur. masc. and fem. end alike in וּן. The Targg. have a fem. ending in וּן.

1. Plur. ends in וּן, sometimes וּן: Onkelos has וּן, Jer. Targg. וּן.

Gal. Aram. puts the accent on the final syllable; exc. in 2. Sing. m. and 1. Plur.

Verbs which are intransitive of the forms קָטַל and קָטוּל sometimes have a Prefix known as Prosthetic Aleph.

The Imperfect. The Prefix to the 3. Sing. and Plur. masc. and the 3. Plur. fem. is יַ yi. In Syriac this Prefix is ܝܢ. In Bibl. Aram., these parts of the Verb "to be" הָיָה, take the Prefix לְ, לְהוּא (Dan. 2²⁰), לְהוּן (2⁴³), לְהוּן (5¹⁷). In Gal. Aram., this use of לְ is extended to all Verbs; especially when the Impf. is used in the following senses:

1. a clause expressing design דְּלִיכּוּל (§ 33);
2. a wish;
3. a possibility;
4. rarely, the future.

N.B. See page 14 for the continuation of *Imperfect*.—Editor.

THE STRONG VERB.

		Peil.		
	Perfect	Imperfect		Imperative
Sing. 3. m.	כָּתַב	יִכְתּוּב	Sing. 2. m.	כְּתוּב
3. f.	כְּתַבְתְּ	תִכְתּוּב	2. f.	כוּתְבִין
2. m.	כְּתַבְתָּה	תִכְתּוּב	Plur. 2	כוּתְבוּן
2. f.	כְּתַבְתְּ	תִכְתְּבִין		Infinitive
1. com.	כְּתַבְתְּ	אִכְתּוּב		מִכְתֵּב or מְכַתֵּב
				מְכַתְּבָא
Plur. 3. m.	כְּתַבוּן	יִכְתְּבוּן		Participle
3. f.	כְּתַבְן	יִכְתְּבִין	Act. m.	כְּתִיב f. כְּתַבְה
2. com.	כְּתַבְתּוּן	תִכְתְּבוּן	Pass. m.	כְּתִיב f. כְּתִיבְה
1. com.	כְּתַבְנִין	נִכְתּוּב		

Peil, a passive form occurs occasionally (§ 14) 3. Sing. f. שְׁנִיצַת "is squeezed".

Imperative
 Sing. 2. m. אֲבַרְכֶּךָ
 2. f. אֲבַרְכִיךָ

Imperfect
 אֲבָרַךְ
 אֲבָרַכְתָּ

Perfect
 Sing. 3. m. אֲבָרַךְ
 3. f. אֲבָרַכְתָּ

ITHPAAL.

Imperative
 Sing. 2. m. אֲבָרַךְ
 f. אֲבָרַכְתָּ
 Plur. 2. m. אֲבָרַכְתֶּם
 f. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 Act. m. אֲבָרַכְתָּ
 f. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 Pass. m. אֲבָרַכְתָּ
 f. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 Participle
 Act. m. אֲבָרַכְתָּ
 f. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 Infinitive
 אֲבָרַכְתָּ
 אֲבָרַכְתֶּיךָ
 Plur. 2. m. אֲבָרַכְתֶּם
 f. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 Sing. 2. m. אֲבָרַכְתָּ
 f. אֲבָרַכְתֶּיךָ

Imperfect
 אֲבָרַכְתָּ
 אֲבָרַכְתֶּיךָ
 אֲבָרַכְתֶּם
 אֲבָרַכְתֶּיךָ
 אֲבָרַכְתָּ
 אֲבָרַכְתֶּיךָ
 אֲבָרַכְתֶּם
 אֲבָרַכְתֶּיךָ

Perfect
 Sing. 3. m. אֲבָרַכְתָּ
 3. f. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 2. m. אֲבָרַכְתֶּם
 1. com. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 Plur. 3. m. אֲבָרַכְתֶּם
 3. f. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 2. m. אֲבָרַכְתֶּם
 1. com. אֲבָרַכְתֶּיךָ

PAEL.

Imperative
 Sing. 2. m. אֲבָרַכְתָּ
 2. f. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 Plur. 2. אֲבָרַכְתֶּם
 Infinitive
 אֲבָרַכְתָּ
 אֲבָרַכְתֶּיךָ
 Participle
 Act. m. אֲבָרַכְתָּ
 f. אֲבָרַכְתֶּיךָ

Imperfect
 אֲבָרַכְתָּ
 אֲבָרַכְתֶּיךָ
 אֲבָרַכְתֶּם
 אֲבָרַכְתֶּיךָ
 אֲבָרַכְתָּ
 אֲבָרַכְתֶּיךָ
 אֲבָרַכְתֶּם
 אֲבָרַכְתֶּיךָ

Perfect
 Sing. 3. m. אֲבָרַכְתָּ
 3. f. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 2. m. אֲבָרַכְתֶּם
 1. com. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 Plur. 3. m. אֲבָרַכְתֶּם
 3. f. אֲבָרַכְתֶּיךָ
 2. m. אֲבָרַכְתֶּם
 1. com. אֲבָרַכְתֶּיךָ

ITHPHEL.

	Perfect	Imperfect		Imperative
	2. <i>m.</i> אִיתְּכַתְּבַת	הִתְּכַתֵּב	Plur. 2. <i>m.</i>	אִיתְּכַתְּבוּן
	2. <i>f.</i>	תִּתְּכַתְּבִין		Infinitive
	1. <i>c.</i> אִיתְּכַתְּבִית	אִתְּכַתֵּב		מִתְּכַתֵּבָא
Plur. 3. <i>m.</i>	אִיתְּכַתְּבוּן	יִתְּכַתְּבוּן		Participle
	3. <i>f.</i> אִיתְּכַתְּבִין	יִתְּכַתְּבִין	Act. <i>m.</i>	מִתְּכַתֵּב
	2. <i>m.</i> אִיתְּכַתְּבוּן	הִתְּכַתְּבוּן	<i>f.</i>	מִתְּכַתְּבָה
	1. <i>c.</i> אִיתְּכַתְּבִין	נִתְּכַתֵּב		

APHEL.

	Perfect	Imperfect		Imperative
Sing. 3. <i>m.</i>	אִכְתִּיב	יִכְתִּיב	Sing. 2. <i>m.</i>	אִכְתִּיב
	3. <i>f.</i> אִכְתִּיבִת	תִּכְתִּיב	2. <i>f.</i>	אִכְתְּבִין
	2. <i>m.</i> אִכְתִּיבֵת	תִּכְתִּיב	Plur. 2. <i>m.</i>	אִכְתְּבוּן
	2. <i>f.</i>	תִּכְתְּבִין		infinitive
	1. <i>c.</i> אִכְתְּבִית	אִכְתִּיב		מִכְתֵּבָא
Plur. 3. <i>m.</i>	אִכְתְּבוּן	יִכְתְּבוּן		Participle
	3. <i>f.</i> אִכְתְּבִין	יִכְתְּבִין	Act. <i>m.</i>	מִכְתִּיב
	2. <i>m.</i> אִכְתְּבוּן	תִּכְתְּבוּן	<i>f.</i>	מִכְתְּבָה
	1. <i>c.</i> אִכְתְּבִין	נִכְתֵּב	Pass. <i>m.</i>	מִכְתֵּב
				מִכְתְּבָה

No instances of Ittaphal אִיתְּכַתֵּב in the Strong Verb occur in Gal. Aram.

The *Imperfect*, continued from p. 12.

The 3. S. fem. and 2. S. masc. have prefix ת (as in Hebrew). 2. S. f. has prefix ת and affix ין (as in Heb. of Ruth 2⁸, 3⁴, 3¹⁸).

The prefix of the 1st Sing. is א, or אי. A peculiarity of Gal. Aram. is that the 1st Plural is often used for the 1st Sing., even when the 1st Sing. Suffix immediately follows. Perhaps an instance of this is traceable in John. 9⁴: "We must work the works of him that sent me"; e. g. נִיחֹת לִי (§ 12).

The 3. Plur. fem. has the Affix יָ, and the Prefix יי; occasionally תּ.

The 1. Plur. takes the Prefix נ. There are instances in which Gal. Aram. imitates Heb. by affixing נָ in a cohortative sense.

As in Latin *amaturus sum* is used of the immediate Future, so in Aram. עָתִיד, followed by Infinitive, means "he is about to —".

The Infinitive in all forms of the Verb takes the Prefix מ in Gal. Aram. In Peal the two forms מִכְתֵּב and מִכְתּוּב are both found.

The other forms all have the ending הָ. Ithpeel מִתְּכַתֵּב. Pael מִכְתֵּב. Aphel מִכְתֵּב and so on.

The use of the Inf. to strengthen the verbal notion of the Verb is not uncommon in the Targums, which in many ways imitate the Hebrew, but is extremely rare in free composition.

The Participle. The three Active forms, Peal, Pael, and Aphel, have each two Participles, Active and Passive. Peal Act. כְּתִיב, Pass. כְּתִיב. Pael Act. מְכַתֵּב, Pass. מְכֻתֵּב. This Passive occurs regularly in Onkelos, rarely in Pal. Talm. and Midrash, which prefer מִכְתֵּב. In Aphel, the Act. Part. is מְכַתֵּב; the Pass. מְכֻתֵּב and מְכֻתֵּב.

The Participle is of very frequent occurrence in Gal. Aram.

1. Standing alone, in Sing. or Plur., it is used of the Present Tense.
2. It occurs very often with הוֹרָה in the sense of a Past Continuative.
3. In many instances the Personal Pronoun in an abbreviated form is attached to the Participle, thus קָאִם אֲנָא *I am standing*, becomes קָאֲמֵנָא. יָדַע אַתָּה *Thou knowest*, becomes יָדַעְתָּ. Similarly שְׁמַעֵינָא *we hear*, דְּמְכִיתוּן *ye sleep*, יָדַעֵינּוּ *they know*. בְּעֵינָא *I wish* (§ 20).

4. The Participle receives Suffixes: Nominal Suffix when the suffix is the subject of the Verb; Verbal Suffix when it is the object of the Verb.

GUTTURAL VERBS.

Since the Palestinian Talmud is unvocalized, the assignment of vowels is always a matter of some uncertainty. This is specially the case with the Guttural Verbs, and we have to depend almost exclusively on those Targums which have superlinear vowels, as the sublinear vocalization in the printed Editions of the Targums is assimilated entirely to the Hebrew.

In Verbs, פ Guttural, the Guttl. is usually treated as an ordinary consonant. There are isolated cases when the Guttl. takes a compound Sheva and also cases when the Guttural takes a full vowel and the following letter a Dagshesh Forte.

In Verbs ע Guttural, when the Guttural should be doubled the preceding vowel is usually lengthened as טַעֵן Pael of טען.

In Verbs ל Guttural, the e in Ithpeel, Pael and Aphel becomes a: אֲשַׁמַּע; תִּפְרַ; אֲשַׁפַּח.

In Verbs ע and ל Guttl. ר is treated like a Guttl.; thus חַמַּר, Pael of חמר, and תִּפְרַ, cited above.

VERBS PE NUN.

In Verbs whose first letter is נ, the rule is that after a Prefix with an open syllable, the Nun disappears, and is compensated for by Dagshesh Forte in the second radical. This occurs in the Impft. and Inf. of Peal and in all forms of Aphel and Ittaphal. Thus the Impft. Peal of יִסַּב is יִסַּב and the Pft. Aphel of נִפַּק is נִפַּק. Though this is the rule, the instances of the retention of Nun are

somewhat frequent: thus instead of אָפֵק, we find אֲנַפֵּק or הֲנַפֵּק.

When the middle radical is a Guttural, the initial Nun is retained before ה and ע, and disappears before ח: thus we find Aphel אֲנַחֵר and אֲנַעִיל, but אֲחִית from נַחַת. Inf. Peal מִיחֹזֶה (§ 20).

The most unexpected feature in these Verbs is the Imperative: thus נַפֵּק gives פּוֹק *go out!* and נַחַת, נַחַת *go down!*

VERBS PE ALEPH.

Peal. In Gal. Aram. the א disappears in י in Impft. and Inf. thus: אָבַל gives Impft. יִיכּוּל or לִיכּוּל; Inf. מִימּוּר of אָמַר.

Pael. The only Verb which presents any differences from Pe Guttural Verbs is אָלַף: Pael אֲלִיף to teach, which drops א after all Prefixes thus: מֵאֲלַפָּא Inf., becomes מִלְפָּא, and מֵאֲלִיף Part.; becomes מִלִּיף.

Aphel. The first radical א, in some Verbs, becomes י, in others ו. Thus Aph. pft. of אָבַל is אֵיכִיל, of אָבַד is אוֹבִיד. Aph. impft. of אָבַל is יִיכַל or וִיכַל, and Inf. of אָבַד is מוֹבִדָּא.

VERBS PE YODH.

Some of these Verbs were (as in Hebrew) originally Pe Waw, while others are originally Pe Yodh.

Peal	יָתַב.	Imv.	תִּיב.	Inf.	מִיִּתַב.
Peal	יָנַק.	Impf.	יִינַק.	Inf.	מִיִּנַק.
Aphel	אוֹתִיב.	Inf.	מוֹתַבָּא.	Part.	מוֹתַב.
Aphel	אֵיִינַק.	Inf.	מִיִּנַקָּא.	Part.	מִיִּנַק.

VERBS AYIN WAW.

Of these Verbs there are two classes: Transitive and Intransitive.

The former have τ in Pft Peal, as קָם *arose*, תָּב *returned*, צָם *fasted*.
The latter have י in Pft Peal, as מִית *died*, סִיב *was old*.

	Peal	Ithpeel	Pael	Aphel
	Perfect	Perfect	Perfect	Perfect
Sing. 3. m.	קָם מִית	אִיתָקָם	קָיִים	אָקִים, אֲקִים
3. f.	קָמַת מִיתִית		קָיַמַת	אָקִימַת
2. m.	קָמַתָּה מִיתִיתָּה			אָקִימָה
1. c.	קָמִית מִיתִית	אִיתְקַמִּית		אָקִימִית
Plur. 3. m.	קָמוּן מִיתוּן		קָיִמוּן	אָקִימוּן
3. f.	קָמְנָן מִיתָן			אָקִימְנָן
2. m.	קָמַתוּן			אָקִימַתוּן
1. c.	קָמְנָן			אָקִימְנָן
	Imperfect	Imperfect	Imperfect	Imperfect
Sing. 3. m.	יָקוּם יָמוּת	יִתְקַם	יָקִיִּים	יָקִים
3. f.	תִּיקוּם תָּמוּת			תָּקִים
2. m.	תִּיקוּם			תָּקִים
2. f.	תִּקְוִימִין			תָּקִימִין
1. c.	אִיקוּם			אָקִים
Plur. 3. m.	יָקוּמוּן	יִתְקַמוּן	יָקִימוּן	יָקִימוּן
2. m.	תִּקְוִמוּן			יָקִימְנָן
1. c.	נִיקוּם			נָקִים
	Imperative	Imperative	Imperative	Imperative
Sing. 2. m.	קוּם		קִיִּים	אָקִים
2. f.	קוּיִמִּין			
Plur. 2. m.	קוּמוּן		קִיִּימוּן	
	Infinitive	Infinitive	Infinitive	Infinitive
	מִקָּם מִמֵּת	מִתְקַמָּא	מִקְיִימָא	מִקְמָא

	Participle	Participle	Participle	Participle
Act. <i>m.</i>	מֵית, מְאַיֵת קָאִים	מְתַקֵּם	מְקַיֵּים	מְקַיֵּים
<i>f.</i>	קַיִימָה			מְקַיִמָה
Pass. <i>m.</i>	קִים			
<i>f.</i>	קִימָה			

VERBS DOUBLE AYIN.

	Peal	Pael	Aphel
	Perfect	Perfect	Perfect
Sing. 3. <i>m.</i>	עָאֵל	מְלִיל	אֲעִיל
3. <i>f.</i>	עָלַת		אֲעִילַת
2. <i>m.</i>	עָלַתָּא	מְלַלְתָּא	אֲעִילְתָּא
1. <i>c.</i>	עָלִית		אֲעִילִית
Plur. 3. <i>m.</i>	עָלִין		אֲעִילוּן
3. <i>f.</i>	עָלִין		
2. <i>m.</i>	עָלְתוּן		אֲעִילְתוּן
1. <i>c.</i>	עָלְנִין		אֲעִילְנִין
	Imperfect	Imperfect	Imperfect
Sing. 3. <i>m.</i>	יַעְלוּ	יַמְלִיל	יַעְלוּ
3. <i>f.</i>	תַּעְלוּ		תַּעְלוּ
2. <i>m.</i>	תַּעְלוּ		תַּעְלוּ
2. <i>f.</i>	תַּיַעְלוּן		תַּיַעְלוּן
1. <i>c.</i>	אֵיַעְלוּ		אֵיַעְלוּ
Plur. 3. <i>m.</i>	יַעְלוּן		יַעְלוּן
3. <i>f.</i>	יַעְלוּן		יַעְלוּן
2. <i>m.</i>	תַּיַעְלוּן		תַּיַעְלוּן
1. <i>c.</i>	נַעְלוּ		נַעְלוּ

	Peal	Aphel
	Imperative	Imperative
Sing. 2. <i>m.</i>	עוֹל	אֵעִל
2. <i>f.</i>	עוֹלִין	אֵעֲלִין
Plur. 2. <i>m.</i>	עוֹלוֹן	אֵעֲלוֹן
	Infinitive	Infinitive
	מִעוֹל	מֵעָלָא
	Participle	Participle
Act. <i>m.</i>	עֹלִיל	מֵעִיל
<i>f.</i>	עֹלֶלֶה	מֵעֲלָה
Pass. <i>m.</i>	עָלִיל	
<i>f.</i>	עָלִילָה	

VERBS LAMEDH ALEPH, YODH OR HE.

	Peal	Ithpeel	Paal	Aphel
	Perfect	Perfect	Perfect	Perfect
Sing. 3. <i>m.</i>	חָמַא, חָמִי	אִתְחָמִי	חָמִי	אֲחָמִי
3. <i>f.</i>	חָמַת, חָמִית	אִתְחָמִיִת	חָמִיִת	אֲחָמִית
2. <i>m.</i>	חָמִיתָה	אִתְחָמִיתָה	חָמִיתָה	אֲחָמִיתָא
2. <i>f.</i>	חָמִית		חָמִית	
1. <i>c.</i>	חָמִית, חָמִיִת	אִתְחָמִית	חָמִיִת	אֲחָמִית
Plur. 3. <i>m.</i>	חָמוֹן, חָמִיִן	אִתְחָמוֹן	חָמוֹן	אֲחָמוֹן
3. <i>f.</i>	חָמִיִן	אִתְחָמִיִן	חָמִיִן	אֲחָמִיִן
2. <i>m.</i>	חָמִיתוֹן	אִתְחָמִיתוֹן	חָמִיתוֹן	אֲחָמִיתוֹן
1. <i>c.</i>	חָמִיִן	אִתְחָמִיִן	חָמִיִן	אֲחָמִיִן
	Imperfect	Imperfect	Imperfect	Imperfect
Sing. 3. <i>m.</i>	יְחָמִי	יִיחַ יְתְחָמִי	יְחָמִי	יְחָמִי
3. <i>f.</i>	תִּיְחָמִי	תִּיחַ תְּתְחָמִי	תְּחָמִי	תְּחָמִי

	Peal Imperfect	Ithpeel Imperfect	Pael Imperfect	Aphel Imperfect
Sing. 2. <i>m.</i>	תִּחְמִי	תִּתְחַמֵּי	תִּחְמֵי	תִּחְמֵי
2. <i>f.</i>	תִּיחְמִינִי	תִּתְחַמְּינִי	תִּחְמִינִי	תִּחְמִינִי
1. <i>c.</i>	אִיחְמִי	אִיחַ אֶתְחַמֵּי	אִיחְמֵי	אִיחְמֵי
Plur. 3. <i>m.</i>	יִחְמוּ	יִתְחַמוּ	יִחְמוּ	יִחְמוּ
3. <i>f.</i>	יִחְמִינָן	יִתְחַמְּנָן	יִחְמִינָן	יִחְמִינָן
2. <i>m.</i>	תִּחְמוּ	תִּתְחַמוּ	תִּחְמוּ	תִּחְמוּ
1. <i>c.</i>	נִיחְמִי	נִיחְמֵי נִתְחַמֵּי	נִחְמֵי	נִחְמֵי
	Imperative	Imperative	Imperative	Imperative
Sing. 2. <i>m.</i>	חְמֵי	אִיִּתְחַמֵּי	חְמֵי	אִחְמֵי
2. <i>f.</i>	חְמִי	אִיִּתְחַמְּי	חְמִי	אִחְמִי
Plur. 2. <i>m.</i>	חְמוּ	אִיִּתְחַמוּ	חְמוּ	אִחְמוּ
	Infinitive	Infinitive	Infinitive	Infinitive
	מִיִּחְמֵי מִחְמֵא	מִתְחַמֵּיה	מִחְמֵיה	מִחְמֵיִא
	Participle	Participle	Participle	Participle
Act. <i>m.</i>	חֹמֵי	מִתְחַמֵּי	מְחַמֵּי	מְחַמֵּי
<i>f.</i>	חֹמֵיִא	מִתְחַמְּיִא	מְחַמֵּיִא	מְחַמֵּיִא
Pass. <i>m.</i>	חֹמֵי		מְחַמֵּי מְחוּמֵי	
<i>f.</i>	חֹמֵיִא		מְחַמֵּיִא	

STRONG VERB WITH SUFFIXES.

	Peal Perfect			
	1. Sing. Suffix	2. Sing. <i>m.</i>	3. Sing. <i>m.</i>	3. Sing. <i>f.</i>
Sing. 3. <i>m.</i>	קָטַלְתִּי	קָטַלְתָּ	קָטַלְתֶּהּ	קָטַלְתָּהּ
3. <i>f.</i>	קָטַלְתִּנִּי	קָטַלְתְּךָ	קָטַלְתֶּיהָ	קָטַלְתֶּיהָ
2. <i>m.</i>	קָטַלְתָּנִי		קָטַלְתֶּינָהּ	קָטַלְתֶּינָהּ

	2. <i>f.</i>			
	1. <i>c.</i>		קטלתה	קטלתיה
Plur. 3. <i>m.</i>	קטלוניה	קטלונך	קטלונה	קטלונה
	2. <i>m.</i>	קטלתוני	קטלתונה	קטלתונה
	1. <i>c.</i>	קטלתך	קטלתה	קטלתה
	1. Plur. Suffix		2. Plur. <i>m.</i>	3. Plur. <i>m.</i>
Sing. 3. <i>m.</i>	קטלן		קטלון	
	3. <i>f.</i>	קטלתן	קטלתון	
	2. <i>m.</i>	קטלתני	קטלתני	
	1. <i>c.</i>		קטלתני	
Plur. 3. <i>m.</i>			קטלונן	

Peal

Imperfect

	1. Sing. Suff.	2. Sing. <i>m.</i>	3. Sing. <i>m.</i>	3. Sing. <i>f.</i>
Sing. 3. <i>m.</i>	יקטליני	יקטלינך	יקטליניה	יקטלינה
Plur. 3. <i>m.</i>	יקטלונני	יקטלונך	יקטלוניה	יקטלונה

	1. Plur. Suffix	3. Plur.
Sing. 3. <i>m.</i>	יקטלינן	יקטלינן
Plur. 3. <i>m.</i>	יקטלוננן	יקטלוננן

Imperative

	1. Sing. Suff.	3. Sing. <i>m.</i>	3. Sing. <i>f.</i>	1. Plur.	3. Plur.
Sing. 2. <i>m.</i>	קטלי	קטליה	קטלה	קטלן	קטלון
Plur. 2. <i>m.</i>	קטלוני	קטלונה	קטלונה	קטלונן	קטלונן

Infinitive.

	1. Sing. Suff.	2. Sing. <i>m.</i>	3. Sing. <i>m.</i>	3. Sing. <i>f.</i>	1. Plur.	3. Plur.
	מקטליני	מקטלינך	מקטליניה	מקטלינה	מקטלינן	מקטלינן

Participle.

Objective Suffix

1. Sing.	2. Sing. <i>m.</i>	2. Sing. <i>f.</i>	3. Sing. <i>m.</i>	3. S. <i>f.</i>
פָּרְקִינִי	פָּרְקֶךָ	פָּרְקֶיךָ	פָּרְקֶיהָ	פָּרְקֶהּ
	1. Plur.	2. Plur. <i>m.</i>	3. Plur. <i>m.</i>	
	פָּרְקִינוּ	פָּרְקִיכֶם	פָּרְקִינוּ	

VERBS LAMEDH YODH WITH SUFFIXES.

Peal

Perfect

	1. Sing. Suff.	2. Sing. <i>m.</i>	3. Sing. <i>m.</i>	3. Sing. <i>f.</i>	3. Plur.
Sing. 3. <i>m.</i>	חָמַתִּי		חָמַתִּיהָ	חָמַתָּהּ	חָמַתוּן
3. <i>f.</i>			חָמַתִּיהָ	חָמַתָּהּ	
2. <i>m.</i>	חָמַתִּינִי		חָמַתִּיהָ	חָמַתָּהּ	חָמַתִּינוּן
1. <i>c.</i>		חָמַתְךָ	חָמַתִּיהָ	חָמַתָּהּ	חָמַתוּן
Plur. 3. <i>m.</i>	חָמוּנִי	חָמוּנְךָ	חָמוּנֶיהָ	חָמוּנָהּ	חָמוּנוּן
1. <i>c.</i>			חָמוּנֶיהָ	חָמוּנָהּ	חָמוּנוּן

Imperfect

Sing. 3. <i>m.</i>	יִחְמִינֵנִי	יִחְמִינְךָ	יִחְמִינֶיהָ	יִחְמִינָהּ	יִחְמִינוּן
Plur. 3. <i>m.</i>	יִחְמוּנֵנִי				

Imperative

Sing. 2. <i>m.</i>	חָמְנִי	חָמַתִּיהָ	חָמַתָּהּ	חָמִינוּן
Plur. 2. <i>m.</i>	חָמוּנִי	חָמוּנֶיהָ	חָמוּנָהּ	

Infinitive

Peal		מִיחְמִינֶיהָ	מִיחְמִינָהּ
Pael	חָמוּתִי	חָמוּתְךָ	

IV. NUMERALS.

The Cardinals from 3 to 10 are used so that the Masc. Forms go with Fem. Substantives, and Fem. Forms with Mas. Substantives.

With Masc. Subst.

1. חָד.	2. תְּרִין, תְּרִי.	3. תְּלָתָא.	4. אַרְבַּעָה.	5. חֲמִשָּׁא.
6. שִׁיתָא.	7. שְׁבַעָה.	8. תְּמַנְיָא.	9. תְּשַׁעָא.	10. עֶשְׂרָא.

With Fem. Subst.

1. חָדָא.	2. תְּרִיתִין, תְּרִיתִי.	3. תְּלַת.	4. אַרְבַּע.	5. חֲמִש.
6. שִׁית.	7. שְׁבַע, שִׁיב.	8. תְּמַנִי.	9. תְּשַׁע.	10. עֶשֶׂר.

Cardinals from 11 to 19.

With Masc. Subst.

11. חָדָא, חָדָא עֶשֶׂר.	12. תְּרִיסַר.	13. תְּלַת עֶסַר.
14. אַרְבַּעַת עֶשֶׂר, אַרְבִּיסַר.	15. חֲמִשַׁת עֶשֶׂר.	
16. שִׁית עֶשֶׂר, שִׁיתַסַר.	17. שְׁבַעַת עֶשֶׂר.	
18. תְּמַנַת עֶסַר, תְּמַנִיסַר.	19. תְּשַׁעַת עֶסַר.	

With Fem. Subst.

11. חָדָא עֶסְרִי, חָדָא עֶסְרִי.	12. תְּרִיתִי עֶסְרִי, תְּרִיתִי עֶסְרִי.
13. תְּלַת עֶסְרִי, תְּלַת עֶסְרִי.	14. אַרְבַּע עֶסְרִי, אַרְבַּע עֶסְרִי.
15. חֲמִש עֶסְרִי.	16. שִׁית עֶסְרִי, שִׁית עֶסְרִי.
17. שְׁבַע עֶסְרִי, שְׁבַע עֶסְרִי.	18. תְּמַנִי עֶסְרִי, תְּמַנִי עֶסְרִי.
19. תְּשַׁע עֶסְרִי, תְּשַׁע עֶסְרִי.	

The Tens, from 20 to 90 are in the Masc. Form.

20. עֶשְׂרִין.	30. תְּלָתִין.	40. אַרְבָּעִין.	50. חֲמִשִּׁין.
60. שְׁתַּיִן.	70. שִׁבְעִין.	80. תְּמָנִין.	90. תְּשַׁעִין.

Hundreds.

100. מֵאָה.	200. מֵאָתַן.	300. תְּלַת מֵאָה.	400. אַרְבַּע מֵאָה.
-------------	---------------	--------------------	----------------------

Thousands.

1,000. אֶלֶף.	2,000. תְּרִין אֲלָפִין.	3,000. תְּלַתָּא אֲלָפִין.
10,000. רִיבּוֹ, det. רַבּוּתָא; pl. רַבּוּן.		
60,000. שֵׁית רַבּוּן, and שְׁתַּיִן אֲלָפִין.		
1,000,000. אֶלֶף אֲלָפִין.		

Ordinals.

Masc. Form.

First. קְדָמִי.	Second. תַּיִנִּין.	Third. תְּלִיתָאי.
-----------------	---------------------	--------------------

Fem. Form.

First. קְדָמִיתָא det.	Second. תַּיִנִּיתָא det.
------------------------	---------------------------

Fractionals.

$\frac{1}{2}$. פְּלִנָּא.	$\frac{1}{3}$. תְּלָתוֹת, תּוֹלְתָא c.	$\frac{1}{4}$. רַבְעוֹת c.
$\frac{1}{5}$. חֹמֶשָׁא.	$\frac{1}{6}$. שְׁתּוּתָא.	

V. ORDINARY ADVERBS.

1. TIME.

כְּדַן, כְּדַן	Now.	אֵימָת	When?
הַשָּׁתָּא	Now.	עוֹד	Yet, Still.
הָאֲדַנָּא	Now.	תּוֹכָן	Yet, Still.
לְהֵלֵן, לְהֵלָא, לְהֵל			In future.
		כְּבַר	Long since.
מִיָּד, מִן יָד	At once.	יוֹמָא דְיוֹן	To-day.
אַתְמַל	Yesterday.	לְמַחַר	To-morrow.

2. PLACE.

עֵיל, עֵילָא	Above.	לְרַע	Below.
תַּתָּא	Under.	בְּרָא, בְּרָא	Outside.
מִלְגִּין	Within.	כָּא, הָכָא	Here.
תַּמָּן	There.	אָן, הָן	Where?
הֵיכָן	Where?	הֵיכָא	Where?
הֵיכָא, הֵיכָדִי	Where?		

3. RELATION.

אֵיד, הֵיד	How?	איכִי, היכִי, היכִין	How?
בֵּן	Thus, so.	כְּדַן	As this, so.
הַכְּדַן	Thus, as this, so.		
הָכִי, אֲכִין, הָכִין	Thus, so.	לְמָה	Why?
בְּגִין מָא	On account of what?	בְּגִין כֵּן	Therefore.
בְּלַחוּד	Only.	אַלָּא	Unless.

4. AFFIRMATION AND NEGATION, POSSIBILITY AND PROBABILITY.

אֵין	Yes.	לֹא	No, not.
כֵּלָוִם	Is there any?	דִּילְמָא	Perhaps, may be.
כִּי, מִי	Indeed? Is there then?	מִי	Indeed.

PREPOSITIONS.

בַּ	In.	לְ	To.	כְּ	As.	כְּוֹת	As, like.
כְּמִין	As, like.	מִן	From.	כְּנֹן	Like.	עַד	Unto, as far as.
גַּב, גַּבִּי	With, by, within.	נֹוּא, נֹו	In.	עַלְוִי, עַל	On, upon.	תַּחְוִת, תַּחְוִתִּי	Under, beneath.
תַּחְוִתִּי, תַּחְוִתִּי	Under, beneath.	קָדָם, קָדָםִי	Before.	בְּתֵר	After.	קַבֵּל	Over-against.
אֲחֹרֵי, אֲחֹרֵי	Behind.	בֵּינִי, בֵּין	Between.	בְּגִין	On account of.	לְפֹוִם	According to.
עִם	With.	בְּגַלְל	For the sake of.	חֵלְפִי, חֵלְפִי	Instead of; in behalf of.		

CONJUNCTIONS.

1. TIME.

כִּד, כִּד	When.	מִדְּ, מִן	Since.
כִּיּוֹן	When, as then.	אִימֵת	When.
עַד	During, as long as, before.		
עַד דֵּלָא	Before.		

2. PLACE.

אֵן דְּ, הֵן דְּ There, where. בְּאַתְרֵי דְּ There, where.

3. CAUSE OR REASON.

דְּ Because. מִן דְּ, עַל דְּ Because.
 בְּדִיל דְּ, בְּגִין דְּ Since, because. מִן נַמְ דְּ Because.
 מְשׁוּם דְּ Because. מִכְּיּוֹן דְּ Because.
 אַף עַל גַּב דְּ Although. מִכְּיּוֹן Because.

4. PURPOSE.

בְּגִין דְּ In order that. דְּלֵא So as not.

5. CONDITION.

אִי, אִין If. אִילוּ If.
 אִילוּלֵא, אִילוּלֵי If not.

6. COMPARISON.

כְּדְּ As, like. כְּמַה דְּ As that.
 הִיכְמַה דְּ Just as. הִיךְ, הִיךְ דְּ As.

7. STATEMENT AND EXPLANATION.

דְּ That, that is.

8. CONNECTION AND SEPARATION.

ו̇ And.

ו̇ And.

ו̇ is used always before ו, ב, כ, פ, ק, and before other letters having Shewa, which may then disappear; but excepting gutturals and yodh.

אִף, אִףְ Also.

בְּרַם But, yet.

אַלְּ Except, but.

אוּ Or.

INTERJECTIONS.

הִנֵּה See! Behold!

וַיַּיְוֵי Woe! Alas!

וַיַּיְוֵי O that!

THE PLACE OF THE TONE.

In Gal. Aramaic *the tone generally falls on the last syllable of a word.*

The Penultimate syllable receives the tone

- (a) in the 1st Plural Perfect of all stems of the strong Verb and Verbs Lamed א, ו, and י;
- (b) in the 2nd Per. S. Masc., with the ending הַ, of the Perfect of the Strong Verb and Verbs Lamed א, ו, and י;
- (c) in the 1st P. Sing., with the ending י, of the Perfect of Verbs Lamed א, ו, and י;

- (d) in the Masc. Plur. Participle of Verbs Lamed א, ו and י, and in the word מֵיִן;
- (e) before the Verbal Suffix נִי;
- (f) when the Nominal Suffixes כִּי, הִי, הָא, הָנ are attached to the Plural, and when הֵן is attached to a Sing. with a vowel ending, as in אֲבוֹנֵן;
- (g) in the indeterminate or Construct form of Segolates, used as in Hebrew:
thus עֵבֶר, סִפֵּר, קֹרֵשׁ;
- (h) in Adverbs of Place having the Accusative ending ā, as הֵלֵאָה, אַחֲרָא, בְּרָא, תַּחַתָּא, עֵילָא.
-

ARAMAIC FRAGMENTS
FROM THE PALESTINIAN TALMUD.

BERAKOTH.

1 (I. 2 d)

רבי שמואל בר נחמני כד הוה נחית לעיבורא הוה מקבל נבי
רבי יעקב גרוסא. והוה רבי זעירא מטמר ביני קופיא משמענא
היך הוה קרי שמע, והוה קרי וחור וקרי עד דהוה שקיע מינה
נו שינתיה.

2 (I. 2 d)

אמר רבי זעירא אנא תכפית נאולה לתפילה ואיתצדית באנגריא
מובלא הדס לפלטיין. אמרו ליה רבנן רבו היא. אית בני אנשי
יהבין פריטיין מיחכם פלטיין.

3 (I. 3 b)

רבי שמעון בן יוחי אמר אילו הוינא קאים על טורא דסיני
בשעתא דאיתיהיבת תורה לישראל הוינא מתבעי קומי רחמנא
דיתברי לבר נשא תריין פומין חד דהוה לעי באורייתא וחד דעביד
ליה כל צורכיה. חזר וזמר ומה אין הר הוא לית עלמא יכיל קאים
ביה מן דילטוריא אילו הוו תריין על אחת כמה וכמה.

4 (I. 3 d)

חנן בר בא אמר לחבריא נימור לכוז מילתא טבא דחמית לרב
עביד ואמרייתה קומי שמואל וקם ונשק על פומי.

5 (II. 4 a)

רַב שְׂאִיל לְרַבִּי חִיָּא רַבָּא וְלִינָא חָמִי לְרַבִּי מְקַבֵּל עֲלוּי מַלְכוּת
שָׁמַיִם. אָמַר לִיהּ בַּר תַּחְמִינִיָּה יְהִיב יְדִיהּ עַל אַפּוּהִי הוּא מְקַבֵּל
עֲלוּי עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם.

6 (II. 4 b)

רַבִּי יוֹחָנָן הוּוּהּ מִיסְתַּמֵּיךְ עַל רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי וְחֹדְרָה רַבִּי
אֲלַעְזָר חָמִי לִיהּ וּמִיטָמַר מִן קַדְמוּי. אָמַר הָא תַרְתִּין מִלִּין הָרִין
בְּבַלְיָא עָבִיד בִּי. הָדָא דְלֹא שְׂאִל בְּשָׁלוּמִי. וְחֹדְרָה דְלֹא אָמַר
שְׁמוּעֵתָא מִשְׁמִי. אָמַר לִיהּ בְּךָ אִינוּן גְּהִינִין גְּפִיְהוּן. זַעֲרָא לֹא
שְׂאִל בְּשָׁלְמִיָּה דְרַבָּה. דְּאִינוּן מְקַיִמִין רַאוּנִי נַעֲרִים וְנַחְבָּאוּ.
(Job 29°) מִי מְחַלְכִין חָמִי לִיהּ חַד בֵּית מַדְרָשׁ. אָמַר לִיהּ חֲכָא
הוּוּהּ רַבִּי מֵאִיר יְתִיב דְרִישׁ וְאָמַר שְׁמוּעֵתָא מִן שְׁמִיָּה דְרַבִּי
יִשְׁמַעֵאל וְלֹא אָמַר שְׁמוּעֵתָא מִן שְׁמִיָּה דְרַבִּי עֲקִיבָא. אָמַר לִיהּ
כָּל עֲלָמָא יַדְעִין דְרַבִּי מֵאִיר תַּלְמִידִיהּ דְרַבִּי עֲקִיבָא. אָמַר לִיהּ כָּל
עֲלָמָא יַדְעִין דְרַבִּי אֲלַעְזָר תַּלְמִידִיהּ דְרַבִּי יוֹחָנָן.

מָהוּ מִיעֲבוֹר קוּמִי אַחֲרֵרִי צִילְמָא. אָמַר לִיהּ מָה אַתְּ מְפַלִּיג לִיהּ
אִיקָר אֲלָא עָבוֹר קוּמוּי וְסַמִּי עֵינִיָּה. אָמַר לִיהּ יָאוּת רַבִּי אֲלַעְזָר
עָבִיד דְלֹא עָבַר קוּמִיךָ. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי יוֹדַע אַתְּ לְפִיִּים.
וְרַבִּי יוֹחָנָן בְּעֵי דִימְרוּן שְׁמוּעֵתָא מִן שְׁמִיָּה.

7 (II. 4 c)

אָמַר רַבִּי יִנְאִי תַפִּילִין צְרִיכִין גּוּף גָּקִי. מִפְּנֵי מָה לֹא הִחְזִיקוּ
בְּהוּן מִפְּנֵי הַרְמָאִין: עוֹבְדָא הוּוּהּ בְּחַד בַּר גֶּשׁ דְאַפְקָר גַּבִּי חֲבֵרָה
וּכְפַר בֵּיהּ. אָמַר לִיהּ לֹא לָךְ הַיְמָנִית אֲלָא לְאִילִין דְבַרְיִשְׁךָ הַיְמָנִית.

8 (II. 4c)

רבי יוחנן בן זכאי לא הוון תפילוי ועין מיניה לא בקייטא ולא בסיתותא וכך נהג רבי אליעזר תלמידו אחריו. רבי יוחנן בסיתותא דהוה חזיק רישיה לביש מרויהון. פרס בקייטא דלא הוה חזיק רישיה לא הוה לביש אלא דאררעיה.

9 (II. 5a)

רבנן אמרין אהן מלכא משיחא אין מי חייא הוא רזיר שמיה. אין מי דמכיא הוא רזיר שמיה. אמר רבי תנחומא אנא אמרית טעמא ועושה חסד למשיתו לדוד (Psa 18⁵¹). רבי יהושע בן לוי אמר צמח שמו. רבי יודן בריה דרבי איבו אמר מנחם שמו אמר חנינא בריה דרבי אבהו ולא פליגין. חושבניה דהרין בחושבניה דהרין. הוא צמח והוא מנחם.

ודא מסייעא להו. דמר רבי יודן בריה דרבי איבו. עובדאי הוה בחד יהודאי דהוה קאים רדי. געת תורתיה. קומוי עבר חר ערביי ושמע קלה. אמר ליה בר יודאי בר יודאי שרי תוריק ושרי קנקניך דהא חריב בית מוקדשא. געת זמן תגנינות. אמר ליה בר יודאי בר יודאי קטור תוריק וקטור קנקניך דהא יליר מלכא משיחא. אמר ליה מה שמיה. מנחם אמר ליה ומה שמיה דאבוי. אמר ליה חזקיה אמר ליה מן חן הוא. אמר ליה מן בירת מלכא דבית לחם יהודה. אזל זבין תורוי וזבן קנקניי ואתעביר זבין לבדין למיינוקיא. והוה עייל קרייה ונפק קרייה עד דעל להאי קרתא והויין כל גשייא זבנן ואימיה דמנחם לא זבנה. שמע קלן דגשייא אמרין אימיה דמנחם אימיה דמנחם איתי זבנין לכרד. אמרה בעייתא אנא מיהנקוניה סנאיהון הישראק דביומא דאיתיליד איתרוב

בית מוקדשא. אמר לה רחיציא אנן דברגליוה חריב וברגליה מתבנייא. אמרה ליה לית לי פריטין. אמר לה מה איכפת לך. איתיי זוכנין ליה. אין לית קומד יומא דין בחר יומין אנא אתי ונסיב.

בחר יומין עאל לההיא קרתא. אמר לה מהו מיינוקא עביר. אמרה ליה מן שעתא דחמיתני אתון רוחין ועלעולין וחטפונייה מן ידי.

10 (II. 5 b)

רבי חמא אבוי דרבי אושעיא הוה ליה עובדא. שאל לרבנן ואסרון. רבי יוסי בעא איילין רבנן. רבנן דהכא אי רבנן דרומיא אין תימר רבנן דהכא ניהא. אין תימר רבנן דרומיא רברבייא קומין והוא שאיל לזעירייא. אין תימר רבנן דרומיא אינון שריין ואינון אסרין.

11 (II. 5 b)

רבי הושעיא רובא אול לחר אתר וחזא אביליא בשבתא ושאל בון. אמר לון אני איני יודע מנהג מקומכם אלא שלום במנהג מקומינו. רבי יוסי בירבי חלפתא משבח ברבי מאיר קומי צפוראי. אדם גדול אדם קדוש אדם צנוע. חד זמן חמי אבילייתא בשובתא ושאל בון. אמרון ליה אהן דאת מתני שבחיה. אמר לון מה עיסקיה. אמרון ליה חמא אבילייתא בשובתא ושאל בון. אמר לון בעיי אתון מידע בהו חיליה. [Heb. בא להודיעכם שאין אבל בשבת].

12 (II. 5 c)

כהנא הוה עולם סנין בר סליק להכא. חמתיה חר בר פחין. אמר ליה מה קלא בשמיא. אמר ליה גור דיניה דההוא גברא

מיחתם, וכן הוות ליה, ומתפנע ביה, חמתיה חר חרין, אמר ליה
 מה קלא בשמיא, אמר ליה גזר דיניה דההוא נברא מיחתם וכן
 הוות ליה, אמר מה סליקית מוכי ואנא איחטי, מה סליקית
 למיקטלה בני ארע דישראל ניזול וניחות לי מן הן דסליקית,
 אתא לגבי רבי יוחנן אמר ליה בר נש דאימיה מבסרא ליה
 ואיתתיה דאבוהי מוקרא ליה, להן ניזיל ליה, אמר ליה ניזיל להן
 דמוקריין ליה, נחת ליה פהנא מן הן דסלק, אתון אמריין ליה
 לרבי יוחנן נחית פהנא לכבל, אמר מה הוה מיזל ליה דלא מיסב
 רשותא, אמריין ליה ההיא מילתא דאמר לך הוה נטילת
 רשות דידיה:

13 (II. 5 c)

רבי זעירא בר סלק להכא אזל אקיו דס, אזל בעי מיזבון חדא
 ליטרא דקופד מן טפחא, אמר ליה בכמה הרין דיטרתא אמר
 ליה בחמשין מגני וחד קורסס, אמר ליה סב לך שיתין ולא קביל
 עילוי, סב לך שבועין ולא קביל עילוי, סב לך תמנין, סב לך
 תשעין, עד דמטא למאה ולא קביל עילוי, אמר ליה עביד
 כמנהגך, ברוכשא נחית לבית ווערא, אמר לון לרבנן מה ביש
 מנהגא דהכא דלא אכיל בר נש ליטרא דקופד עד דמחו ליה חר
 קורסס, אמריין ליה ומה הוא דין, אמר לון פלן טפחא, שלחון
 בעיי מיתיתיה ואשכחון ארוניה נפקא, אמרו ליה רבי כל הכין,
 אמר להון וייתי עלי דלא בעסית עילוי מי סברית דמנהגא כן:

14 (II. 5 c)

רבי יפא בר סליק להכא אזל ספר בעיא מסחי באהן דימוסן
 דיטבריא, פנע ביה חר ליצן ויהב ליה פורקדל חר, אמר ליה עד
 כדון עונקתיה דההוא נברא רפיא, והוה ארכונא קאים דאין חר

לִיסְטִים וְאֹזֶל קָם לִיה נְחִיךְ כָּל קַבְלִיה. אָמַר לִיה אֲרֻכּוֹנָא מֵאן
הוּוּ עַמְךָ. תְּלָה עֵינוּי וְחָמָא דְהוּא נְחִיךְ. אָמַר לִיה אַהֲן דְנְחִיךְ
הוּוּרָה עַמִּי. נִסְבִּיה וְדָגִיה וְאוּדִי לִיה עַל חַד קָטִיל. מִי נִפְקִין
תְּרוּיְהוֹן טְעִינוּן תְּרַמִּי שְׂרִין ^a דְעַבְד רַבִּי יִסָּא מִסְחִי. אָמַר לִיה
הָהִיא עוֹנֵקְתָא דְהוּת רַפְיָא כְּבַר שְׁנִיצָת. אָמַר לִיה בִּיש נְדָא דְהָהוּא
נְבָרָא. וְלֹא כְתִיב וְעַתָּה אֵל תִּתְלוּצְצוּ פֶּן יַחֲזְקוּ מוֹסְרֵיכֶם: (Isa 28²²)

15 (II. 5 d)

רַבִּי יִסָּא וְרַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק הוּוּ יִתְבִּין אֶכְלִין בַּחֲדָא מִן
אִילִין כְּנִישְׁתָּא עַלְיִתָּה. אֲתַת עוֹנָתָה דְצִלוּתָא וְקָם רַבִּי שְׁמוּאֵל
בַּר רַב יִצְחָק מְצַלְיָא. אָמַר לִיה רַבִּי מִיִּשָּׂא לֹא כֵן אֶלְפִן רַבִּי.
אִם הִתְחִילוּ אִין מִפְסִיקִין:

16 (III. 6 a)

בַּר דְּמַךְ רַבִּי יִסָּא קַבִּיל רַבִּי חֵיָא בַר נוּוָה אֲבִילוּי וְאִיכְלוּן בְּשֵׁר
וְאִשְׁקִיתוּן חֲמַר: בַּר דְּמַךְ רַבִּי חֵיָא בַר אַבָּא קַבִּיל רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר
רַב יִצְחָק אֲבִילוּי וְאִיכְלוּן בְּשֵׁר וְאִשְׁקִיתוּן חֲמַר: בַּר דְּמַךְ רַבִּי
שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק קַבִּיל רַבִּי זְעִירָא אֲבִילוּי וְאִיכְלוּן טְלוּפְחִין
מִימַר כְּמָה דְהוּא מְנַהֲנָא: רַבִּי זְעִירָא מִי דְמַךְ פְּקִיד וּמַר לֵא
תְקַבְּלוּן עַלִי יוֹמָא הֵן אַבְלָא לְמַחַר מְזַרְחִי (מְרִיזִיחִיָּא?)

רַבִּי יִצְחָק בְּרִיה דְרַבִּי הוּוּה כְּתוּבָה. מְטַתִּיה אוּנְס וְעִלוּן לְגַבִּיה:
רַבִּי מְנָא וְרַבִּי יוֹדֵן וְהוּוה תַּמֵּן חֲמַר טַב וְאִישְׁתוּן סַנִּין וְנַחְכִּי. לְמַחַר
אַתוּן בְּעִיָּן מִיעוּל נְבִיה. אָמַר לוּן רַבְּנָן אַבְן בַּר גֶּשׁ עֵבִיד לְחַבְרִיה.
לֹא הוּוֹיֵן חֲסְרִין אַתְּמַל אַלָּא מִיקוּם וּמִירְקוּד:

a) דְעַבְדָּה ? I.

17 (III. 6 a)

רבי אמי רבי חזקיה ורבי כהן ורבי יעקב בר אחא הוו מטיילין
באילין פלטיותא דציפורי. הניעו לכיפה ופירש רבי כהן. הניעו
למקום שהרה וחור אצלן. אמר לון במה הויתון עסקין? אמר רבי
חזקיה לרבי יעקב בר אחא לא תימור ליה כלום. אין משום
דבאיש ליה דפרש שפממא לתלמוד תורה לא ידעין. ואין משום
דהוה טייסן לא ידעין:

18 (III. 6 a)

רבי אבהו הוה יתיב מתני בכנישתא מדרתה (מרדתא 1).
בקיסרין והוה תמן מיתא. אתת ענתא דנשיאות כפים ולא שאלון
ליה. אתת ענתא דמיכלא ושאלון ליה. אמר לון על נשיאות
כפים לא שאלתון לי ולמיכלא שאלתון לי. ביון דשמעון בן הוה
כל חד וחד שבק נרמיה וערק: אמר רבי ינאי מטמא כהן לראות
את המלך: בר סליק דוקליטינוס מלכא להכא חמון לרבי חייא
בר אבא מיפסע על קיבוריהייא דצור בגין מיחמיניה:

19 (III 6 c)

רבי חגיגא הוה עבר על תרעי דימוסין בקריצתא ואמר מה
טובלי שחרית עושין פה ייזלון ויתנון, בההיא צפרא הוה אמר
מאן דאית ליה עבידא ייזל ויעבר:

20 (III. 6 c)

רבי יוסי בן יוסי הוה אתי באילפא חמא חד קטר נרמיה
בחבלא מיחות ומיסחי. אמר ליה לא תסכן בנפשך. אמר ליה
הווא גברא מיכל בעינא. אמר ליה אכיל. הווא גברא בעי

מישתי אמר ליה שתי. כיון דמטון ללמינה. אמר ליה תמן לא
 שרית לך אלא בני דספנתא דנפשא ברם הכא אסור להרוח
 נברא למיטעם כלום עד שעתא דיסחי:

21 (III. 6 d)

רבי לויא ותבריא הוון יתבין קומי פונדק(י)א ברמשא. אמרון
 מהוא מימר מיליא דאורייתא. אמר לון מכון דאילו הוה איממא
 הווינן תמיין מה קומינן. ברם כדון אסור.

22 (IV. 7 a)

רבי אבא בר זבדא מצלי בקלא. רבי יונה בר הוה מצלי
 בכנישתא הוה מצלי בלחישא. כד הוה מצלי בביתא הוה מצלי
 בקלא עד דילפון בני ביתיה צלותיה מיניה. אמר רבי מנא ובני
 ביתא דאבא ילפון צלותיה מיניה

23 (IV. 7 b)

רבי יהושוע בן לוי מפקד לתלמידוי אין הוה לכוז אריסטון
 וממא יומא לשת שעין עד דלא תסקון לאריסטון תהוון מצלין
 דמנחתא עד דלא תסקון.
 אחוי דאימיה דרבי אדא הוה מצויר גולתא דרב בצומא רבא.
 אמר ליה כד תיחמי שימשא בריש דיקלי תיחב לי גולתי דנצלי
 דמנחתא. ושמשא בירב בריש דיקלי תמן איממא הוא.

24 (IV. 7 c)

רבי מפקד לאבדון אמוריה אכריו קומי ציבורא מאן דמצלי
 ליצלי דרמשא עד יומא קאם.

רבי הניא בר וואל מפקיד לאמוריה אכריו קומי צבורא מאן
דמצלי יצלי דרמשא עד יומא קאים.

25 (IV. 7 d)

אזל נבי רבי יהושע אשכחיה יתיב עביר מחטיין אמר ליה
אילין את חי. אמר ליה ועד כרון את בעי מיבע

(IV. 8 b)

רבי ינאי כד הוה נפיק לאכסניא הוה מפקד נו ביתיה. רבי מנא
כד הוה אזל מסחי במרחץ שהיא ניסוקת הוה מפקיד נו ביתיה.

26 (IV. 8 c)

אמר שמואל אנא מן יומי לא צלית דמוספא אליך חד זמן
דמית בריה דריש גלותא ולא צלו ציבורא וצליית.

27 (IV. 8 c)

רבי זעירא ורב נחמן בר יעקב הוו יתבין. מן דמצלין אתת
צלותא. קם רב נחמן בר יעקב מצלייא. אמר ליה רבי זעירא ולא
כבר צלינן. אמר ליה מצלי אנא וחזר ומצלי.

28 (V. 9 a)

רבי יוחנן הוה יתיב קרי קומי כנישתא דבבל בצפורין. עבר
ארכונא ולא קם ליה מקומי. אתון בעיין מימחיניה. אמר לון
ארפוגיה בנימוסיא דבריייה הוא עסיק.

רבי חנינא ורבי יהושע בן לוי עלון קומי אנטיפותא [ἀνטיפατος]
דקיסרין חמתון וקם מן קומיהון. אמרין ליה מן קומי אילין
יהודאי את קאים. אמר לון אפיהון דמלאכין חמית.

רבי יונה ורבי יוסי עלון קומי ארסקינים דאנטוכיא. חמתון וקם

מִן קוֹמִיּהוּן, אָמְרִין לִיה מִן קוֹמִי אֵילִין יְהוּדָאֵי אֶת קָאִים לָךְ אָמַר
 לֹן אִפִּיהוּן דְּהֵנִי אָנָּא חֲזִי בְקֶרְבָּא וְנִצָּח
 רַבִּי אֲבִין עַל קוֹמִי מְלֻכּוֹתָא, כִּי נָפִיק הַפֶּךְ קֶדְלִי. אֲתוּן בְּעֵינִין
 מִקְטְלִיכִיה וְחֲמוּן חֲרִין זִיקוּקִין דְּגוּר נָפְקִין מִקְדְּלִיה וְשִׁבְקִיה.

29 (V. 9 a)

רַבִּי יַנְי וְרַבִּי יוֹנָתָן הָווּ מְטִיילִין בְּאַסְלִטִין (בְּאַסְרִטִין I). חֲמַתוּן
 חַד וְשָׂאל בְּהוּן. אָמַר לְהוּן שְׁלַמְכוּן רַבִּינָא. אָמְרִין אִפִּילוּ תוֹאֵר
 חֲבֵרוֹת אִין עֲלִינוּ לְרַעָה
 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִיְהֵנִי בְּאוּרִיתָא סַנִּין הָוּה נָפִיק לִיה לְבַר
 מִתְחוּמָא רְשָׁבְתָא וְהוּא לֹא יָדַע לְקַיִם מַה שְׁנֹאמַר בְּאַחֲבַתְהִי
 חֲשָׁנָה תְּמִיר. (Prov. 5¹⁹)

רַבִּי יוֹדָן בִּי רַבִּי יִשְׁמַעֵל מְנַהֲגִיה בְּאוּרִיתָא סַנִּין. הָוּוֹת גּוֹלְתִיהִי
 שְׂרַעָה מִיְנִיה וְהִכִּינָא מוֹדְהָרָא לָהּ. אָמְרִין לִיה תְּלַמִּידוּי רַבִּי הָא
 גּוֹלְתָךְ שְׂרַיעָה. אָמַר לֹן וְלִית הֵהִיא רְשִׁיעָתָא זְהִירָא לָהּ.

30 (V. 9 c)

רַבִּי חוּנָא הָוּה יְתִיב בְּחַד כְּנִישְׁתָּא. עָאֵל חוּנָא וְאַטְרַח עַל חַד
 דִּיעוּל וְלֹא קָבִיל עִילוּי. בְּסוּפָא אַתָּא לְגַבִּי רַבִּי אֶלְעָזָר. אָמַר לִיה
 לֹא יִכְעוּס מְרִי עָלִי כְּגִין דְּלֹא חוּינָא מִיְמַעַר לֹא עֲלִית. אָמַר לִיה
 עֲלָךְ לֹא כְּעִסִית אֶלָּא עַל הָרִין דְּאַטְרַח.

31 (VI. 10 b)

חַד פְּרַסִּי אַתָּא לְגַבִּי רַב אָמַר בְּגִין דְּאָנָּא אֲכַל פִּיסְתִּי (א וְלֹא
 אָנָּא חָכִים מְבַרְכָּא עֲלִיה וְאָנָּא אָמַר פְּרוּךְ דְּבִרָא חֲרִין פְּסָא נָפִיק

a) I. וְלִית:

אָנָא יְדֵי חוֹבְתֵי. אָמַר לִיה אֵינְ: רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם אָבִא בַר פֶּר חָנָה
 בַּר קַפְרָא וְתַרְיָן תַּלְמִידֵיהוּ נִתְאַרְחוּ אֶצְל בַּעַל הַבַּיִת בְּהַרְיָן פּוֹנְדִיקָא
 (πανδοκῆτον) דְּבִרְכַתָּא אֶפִּיק קוֹמִיהוּן פְּרִיזִין וְאַחוּנִיָּא וְקַפְלוּטִין. אָמְרֵי
 נִבְרַךְ עַל קַפְלוּטָה דּוּ פֶטֶר אַחוּנִיָּתָא וְלֹא פֶטֶר פְּרִינִיָּתָא. נִבְרַךְ עַל
 אַחוּנִיָּתָא. לֹא פֶטֶר לֹא דִין וְלֹא דִין. וְ קַפְזִין חַד וְכִיבְרַךְ עַל פְּרִינִיָּתָא

32 (VII. 11 b)

שֶׁלֶשׁ מֵאוֹת נְזִירִין עָלוּ בִימֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן שִׁטָּח מֵאַה וְחֲמִשִּׁים
 מֵצֵא לְהֵן פֶּתַח. וּמֵאַה וְחֲמִשִּׁים לֹא מֵצֵא לְהֵן פֶּתַח. אֲתָא גַבִּי יִנְאִי
 מַלְכָּא. אָמַר לִיה אֵית הֵבָא תְּלַת מֵאַה נְזִירִין בְּעֵינֵין תְּשַׁע מֵאַה
 קַרְבָּנִין. אֶלָּא יְהֵב אֶת פְּלָנָא מִן דִּידֶךָ. וְאַנָּא פְּלָנָא מִן דִּידֵי. שְׁלַח
 לִיה אַרְבַּע מֵאַה וְחֲמִשִּׁין. אֲזַל לִישְׁנָא בִישָׂא וּמַר לִיה לֹא יְהֵב מִן
 דִּידֵיהּ כְּלוּם. שָׁמַע יִנְאִי מַלְכָּא וּכְעַס. דְּחַל שִׁמְעוֹן בֶּן שִׁטָּח וְעַרְק.
 בְּתַר יוֹמִין סְלָקִין בְּנֵי גִישׁ רַבְרַבִּין מִן מַלְכוּתָא דְּפָרְס גַּבִּי יִנְאִי מַלְכָּא.
 מִן דִּיתְבִּין אֶבְלִין אָמְרִין לִיה נְהִירִין אֲנִן דְּהוּה אֵית הֵבָא חַד נִבְר
 סָב וְהוּה אָמַר קוֹמֵן מִלִּין דְּחֻכְמָה. תַּנִּי לֹזֵן עוֹבְדָא. אָמְרִין לִיה
 שְׁלַח וְאִיִּיתִיהּ. שְׁלַח וְיְהֵב לִיה מִיֵּלָא וְאַתָּא וְיִתִּיב לִיה בֵּין מַלְכָּא
 לְמַלְכַתָּא: אָמַר לִיה לְמָה אֶפְלִיִית בֵּי. אָמַר לִיה לֹא אֶפְלִיִית בְּךָ.
 אֶת מַמְמוֹנְךָ וְאַנָּא מִן אֹרִיִיתִי. דְּכַתִּיב כִּי בַצֵּל הַחֲכָמָה בַצֵּל הַפְּסָף:
 אָמַר לִיה וְלְמָה עַרְקַת אָמַר לִיה שְׁמַעִית דְּמַרִי כְעַס עָלִי וּבְעִית
 מְקַיְמָה הַרְיָן קְרִיָּא חֲבִי כְּמַעֲט רַנַּע עַד יַעֲבַר זַעַם. וְקָרָא עָלוּ
 וְיִתְרוֹן דַּעַת הַחֲכָמָה תְּחִיָּה בַעֲלִיהּ. אָמַר לִיה וְלְמָה יִתְבַּת בֵּין מַלְכָּא
 לְמַלְכַתָּא. אָמַר לִיה בְּסִיפְרָא דְּבָן סִירָא כְּתִיב סִלְסִלִיהּ וְתַרּוּמְמָךָ
 וּבֵין נְגִידִים תּוֹשִׁיבָךָ: אָמַר הֵבוּ לִיה כֶּסֶף דְּלִיבְרִיךָ. גָּסַב כֶּסֶף וּמַר
 נִבְרַךְ עַל הַמּוֹזֵן שְׂאֵבֵל יִנְאִי וְחִבְרִיו. אָמַר לִיה עַד כִּדּוֹן אֶת

בְּקִשְׁיֹתָךְ. אָמַר לִיהּ וּמַה נֶאֱמַר עַל הַמְזוֹן שְׁלֵא אֶכְלְנוּ. אָמַר הַבּוֹן
לִיהּ דְּלִיכּוּל, יְהִבּוּ לִיהּ וְאָכַל, וּמַר נִבְרַךְ עַל הַמְזוֹן שְׁאֶכְלְנוּ.

34 (VII. 11 c)

חֲנַן בַּר אַבָּא וְחִבְרֵיָא הָווּ יְתִבִין אֶכְלִין בְּשַׁבְּתָא. מִן דְּאֶכְלִין
וּבְרַכִין קַם אָזַל לִיהּ. חֲזוּר לְגַבַּן אֲשַׁכְּחֹנּוּ בְּרַכִין. אָמַר וְלֹא כִבְר
בִּירְכְנוּ. אָמְרִין לִיהּ מְבַרְכִין וְחֲזוּרִין וּמְבַרְכִין דְּאֲשַׁכְּחֵנּוּ מְדַבְּרֵי
דְּשַׁבְּתָא.

35 (VIII. 12 a)

שְׁמוּאֵל סֵלֶק לְגַבֵּי רַבִּי, חֲמֵי יְתִיהּ אָכִיל ^a בְּהַתָּם אָמַר לִיהּ מָהוּ
כֵּן אָמַר לִיהּ אִיסְתָּנִים (*ἀσθενής*) אָנִי; רַבִּי זְעִירָא כִּרְ סְלִיק לְהַכָּא
חֲמָא כְּהִנְיָא אֶכְלִין ^a בְּהַתָּם אָמַר לְהוּן הָא אָזִילָא תְּהִיָּא דְרַב
וּשְׁמוּאֵל:

36 (VIII. 12 b)

אַבָּא בַר רַב חֲנָה וּרְבַּ חֲנָה הָווּן יְתִבִין אֶכְלִין, וְהוּהוּ רַבִּי זְעִירָא
קָאִים מְשַׁמֵּשׁ קוּמִיהוּן, עַל וְטַעֲיִן תְּרוּיְהוּן בְּחֲרָא יְדִיהּ. אָמַר לִיהּ
אַבָּא בַר רַב חֲנָה מַה יְרִידַּךְ חוּרִיתָא ^b קְטִיעָה, וּכְעַם עִילוּי אָבוּי.
אָמַר לִיהּ לֹא מִיִּסְתָּךְ דָּאת רַבִּיעַ וְהוּא קָאִים מְשַׁמֵּשׁ, וְעוֹד דְּהוּא
כְּהֵן, וְאָמַר שְׁמוּאֵל הַמְשַׁתְּמֵשׁ בְּכַהֲנָה מְעַל, אֵת מִיִּקַּל לִיהּ, נְזִירָה
דְּהוּא רַבֵּעַ וְאֵת קָאִים וּמְשַׁמֵּשׁ ^c תְּהַתּוּי:

37 (IX. 13 a)

אָמַר רַבִּי פִּינְחָס עוּבְרָא הוּהוּ בְּרַב דְּהוּהוּ עֵייל מִחֲמַתָּה דְּטִיבְרֵיָא
פְּנוּן בֵּיהּ רומָאי, אָמְרוּן לִיהּ מִן דְּמָאן אַתָּ, אָמַר לִוּן מִן דְּסוּפְיִינּוּס.

a) 1. במפה

b) 1. קטעין *εξ* c) תחתיו *εξ*

וּפְנוּנִיהַ: בְּרַמְשָׁא אַתּוּ לְנַבִּיהַ אֲמְרוּ לִיהַ עַד אֵימְתִי אַתְּ מְקִיִּים עִם
 אֵילִין יְהוּדָאֵי אֲמַר לֹזֵן לְמָהּ. אֲמְרוּ לִיהַ פְּנַעֲיִן בְּחַד אֵ"ל יְהוּדָאֵי
 וְאֲמַרְיֵן לִיהַ מִן דְּמֵאן אַתְּ אֲמַר לֵן דְּסוּפְיֵינוּם. אֲמַר לֹזֵן וּמְרָ
 עֲבַדְתוּן לִיהַ. אֲמְרוּ לִיהַ דִּין לִיהַ כְּנִינָן יְתִיהַ. אֲמַר לֹזֵן יְאוּרַת
 עֲבַדְתוּן:

(IX. 13 b)

אֲמַר רַבִּי אֶלְכְּסַנְדְּרָא עוּבְדָא בְּחַד אַרְכוּזֵן דְּהוּהַ שְׁמִיהַ אֶלְכְּסַנְדְּרוּס.
 וְהוּהַ קָיִים דִּינָן חַד לִיסְטִיִם. אֲמַר לִיהַ מָרָה שְׁמַרְדָּן אֶלְכְּסַנְדְּרוּס.
 אֲמַר לִיהַ אֶלְכְּסַנְדְּרוּס פְּנָה אֶלְכְּסַנְדְּרִיאַה:

38 (IX. 13 b)

אֲמְרוּ לוּ לְאוּתוּ תִינּוּק לִית אַתְּ בְּעֵי מִזְבֵּן לָךְ כְּלוּם. אֲמַר לְהוּזֵן
 מָה אַתּוּן בְּעֵי מִן הָהֵן אַכְסֵינְיָא עֲלוּבָה. אֲמְרוּ לִיהַ אַתְּ אַכְסֵינְיָא
 עֲלוּבָה. אֵינּוּן אַכְסֵינְיָא עֲלוּבָה אֵינּוּן הָכָא וְשַׁעוּתָהוּן כְּבָבֵל. וְאֵינּוּן
 הָכָא וְשַׁעוּתָהוּן בְּרוּמֵי וְאֵינּוּן הָכָא וְשַׁעוּתָהוּן עַמְהוּזֵן וְלֹא מְהַנִּין
 לְהוּזֵן כְּלוּם. אַבְל אַתְּ פֵּל אַהֲזֵן דְּאֵת אִזֵּל אֶלְהָךְ עַמְךָ.

39 (IX. 13 c)

שְׁמוּאֵל אֲמַר אֵין עֲבַר הָהֵן זִיקָא כְּכֶסֶל מְחַרִּיב הַעוֹלָם. מְתִיבִין
 לְשְׁמוּאֵל וְאֵנָן חֲמִינָן לִיהַ עֲבַר. אֲמַר לְהוּזֵן לִית אֵיפְשָׁר אוּ לְעִיל
 מִינָה אוּ לְרַע מִינָה: שְׁמוּאֵל אֲמַר חֲכִים אֲנָא בְּשַׁקְיָא שְׁמִיא כְּשַׁקְיָא
 נְהַרְדְּעָא קְרַתִּי. בַּר מִן הָהֵן זִיקָא לִית אֲנָא יָדַע מָה הוּא:

40 (IX. 13 d)

הוּהַ בַּר נֶשׁ אֲתִי לְמַקְרָבָה תוּר אוּ אֵימַר אוּ גְדִי לְעַבְדָּה זִרָה
 וְאֲמַר לִיהַ פִּיִּסְיָה עֲלִי וְהוּא אֲמַר לִיהַ מָה זִו מוּעִילָה לָךְ לֹא
 רוּאָה וְלֹא שׁוּמַעַת לֹא אוּכְלַת וְלֹא שׁוּתָה לֹא מְטִיבָה וְלֹא מְרִיעָה

וְלֹא מְדַבֵּרְתָּ. אָמַר לִיה חֵינֵךְ וּמָה נַעֲבִיד. וְאָמַר לִיה אֲזוּל עֲבִיד
 וְאִיִּיתִי לִי חֵד פִּינֵךְ (πιναξ) דְּסוּלַת וְאַתְקִין עֲגוּי עֶשֶׂר בֵּיעִין וְאַתְקִין
 קוּמוּי וְהוּא אָכַל מִכָּל מָה דְאַתִּי וְאַנְגָּא מְפִיִּים לִיה עֲלֵךְ. מְכִינֵן
 דְּאֲזוּל לִיה הֵוָה אָכִיל לֹזֵן. זִימְנָא חֲדָא חֵד בַּר פַּחֲזֵן אָמַר לִיה בְּנֵן.
 אָמַר לִיה אִם אֵין מוּעִילָךְ כְּלוּם אַתְּ מָה אַתְּ עֲבִיד הַכָּא. אָמַר
 לִיה בְּנִין חַיִּי.

41 (IX. 13 d)

אֵין תְּלַתָּא אֵינּוּן אָנָּא וּבְרֵי מְנַהוּן. אֵין תְּרִין אֵינּוּן אָנָּא וּבְרֵי אֵינּוּן:

42 (IX. 14 a)

רַבִּי יוֹסִי בַר יַעֲקֹב סָלַק מִבְּקָרָא רַבִּי יוֹדֵן מְנַדְלִיא. עַד דְּהוּנָא
 תַּמָּן נַחַת מִיטְרָא וּשְׁמַע קְלִיָּה אָמַר אֶלְפִּי אֶלְפִּי וְרִיבֵי רִיבּוֹן חֵיבִין
 לְהוֹדוֹת לְשִׁמְךָ מַלְכֵינוּ עַל כָּל טִיפָה וְטִיפָה שְׂאֵת מוֹרִיד לָנוּ שְׂאֵת
 נוּמַל טוֹבָה לְחֵיבִים:

43 (IX. 14 b)

שְׂבַעָה פְּרוּשֵׁין הֵן, פְּרוּשׁ שִׁיכְמֵי וּפְרוּשׁ נִיקְפֵי וּפְרוּשׁ קִזְאֵי, פְּרוּשׁ
 מִן הַנְּכֵיָה, פְּרוּשׁ אַרְע חוּבְתֵי וְאַעְשְׁנָה, פְּרוּשׁ מִירָאָה, פְּרוּשׁ מֵאַהֲבָה:
 פְּרוּשׁ שִׁיכְמֵי, מְעִין מְצוּוֹתָא עַל ^a כִּיתְפָּא: פְּרוּשׁ נִיקְפֵי, אַקִּיף לִי
 וְאַנְא עֲבִיד מְצוּוֹה: פְּרוּשׁ קִזְאֵי, עֲבַד חֲדָא חוּבָה וַחֲדָה מְצוּוֹה
 וּמְקוּז חֲדָא בְּחֲדָא: פְּרוּשׁ מִן הַנְּכֵיָה, מִן מְאִי דְאִית לִי אָנָּא
 מְנַכֵּי עֲבַד מְצוּוֹה: פְּרוּשׁ דְּמַר אַרְע חוּבְתֵי וְאַעְשְׁנָה, הֵי דִּיא
 חוּבְתָה עֲבָדִית דְּאַעְבִּיד מְצוּוֹה כְּוֹתָה: פְּרוּשׁ מִן יִרְאָה כְּאִיּוּב:
 פְּרוּשׁ מִן אַהֲבָה כְּאַבְרָהָם: אֵין לָךְ חֲכִיב מְכוּלָם אֶלָּא פְּרוּשׁ מִן
 אַהֲבָה כְּאַבְרָהָם.

a) v. l. כְּתִיבָה

44 (IX. 14 b)

רַבִּי עֲקִיבָה הָוּה קָוִים מִיַּתְדֵינָן קוּמִי טוּרְנוּס רופוס הַרְשָׁעִי, אֶתְתַּ
עֲנֵתָא דְקָרִית שְׁמַעִי, שְׁרִי קָרִי קָרִית שְׁמַעִי וְנַחֲדָה, אִמְר לִיה סָבָא אִי
חֲרַשׁ אֶת, אִי מְבַעַט בְּיִיסוּרֵינָן אֶת, אִמְר לִיה תִּיפַח רוחיה דִּהֲהוּא
נְבָרָא, לֹא חֲרַשׁ אֲנָא וְלֹא מְבַעַט בְּיִיסוּרֵינָן אֲנָא, אֶלָּא כָּל יוֹמֵי
קָרִיתִי פָּסוּק זֶה, וְהֵייתִי מְצַטְעָר וְאוּמַר אֵימַתִּי יְבוֹאוּ שְׁלִשְׁתָּן לִידִי,
וְאֶהְבֵּת אֶת יְהוּדָה אֱלֹהֵיךָ בְּכָל-לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאוּדְךָ,
רַחֲמֵתִיה בְּכָל-לְבִי, וְרַחֲמֵתִיה בְּכָל מְמוֹנֵי, וּבְכָל נַפְשִׁי לֹא הָוּה
בְּדִיקָה לִי, וְכֹהֵן דְּמַטַּת בְּכָל נַפְשִׁי, וְהִנְיַעֵן זְמַן קָרִית שְׁמַעִי וְלֹא
אֶפְלַגָּא דַּעֲתִי, לְפּוּס בֵּן אֲנָא קָרִי וְנַחֲדָה.

PEAH.

45 (I. 1: 15 c)

אִמְר רַבִּי חֲזַקִּיָּה גוֹי אֲשַׁקְלוּנִי הָיָה: וְרֹאשׁ פְּטָרְבוּלִי הָיָה, וְאֶבֶן
שִׁישֵׁב עָלֶיהָ אָבִיו לֹא יֵשֵׁב עָלֶיהָ מִיָּמָיו, וּבִיּוֹן שְׁמַת אָבִיו עָשָׂה
אוּתָה יִרְאֶה שְׁלוֹ, פַּעַם אַחַת אָבְדָה יִשְׁפָּה שֶׁל בְּנֵימָן, אִמְרוּ מֵאֵן
דְּאִית לִיה טָבָא דְכוּוְתָה, אִמְרוּ אִית לְדַמָּה בֵּן נְתִינָה: אֶזְלוּן לְגַבִּיהָ
וּפְסָקוּ עִמֶיהָ בְּמֵאָה דִינָר, סְלִיק בְּעֵי מֵייתָה לְהָן וְאִשְׁכַּח אָבוּהָ
דְּמִיךְ, וְאִית דְּאִמְרֵין מִפְתַּחא דְּתִיבּוּתָא הָוּה יְתִיב גּוֹ אֶצְבָּעֵתִיהָ
דְּאָבוּהָ, וְאִית דְּמִרֵין רִיגְלִיהָ דְּאָבוּהָ הוּוּת פְּשִׁטָּא עַל תִּיבּוּתָא,
נַחַת לְגַבּוֹן אִמְר לֹזֵן לֹא יִכִּילִית מִיַּתּוּתִיה לְכוּן, אִמְרוּ דִּילְמָא דּוּ
בְּעֵי פְּרִיטִין טוּבָן, אֶסְקוּנִיה לְמֵאֲתִים אֶסְקוּנִיה לְאַלְפָּה, כִּיּוֹן דְּאִיתְעִיר
אָבוּהָ מִן שִׁנְתִּיהָ סְלַק וְאִייתוּתִיה לֹזֵן, בְּעוּ מֵייתוֹן לִיה פֶּד פְּסָקוּ
לִיה לְאַחַרְיָא וְלֹא קָבִיל עֲלוּי, אִמְר מַה אֲנָא מְזַבִּין לְכוּן אִיקְרֵי
דְּאָבְהָתִי בְּפְרִיטִין, אִינִי נַהֲנָה מִכְבוֹד אָבוּתִי כְּלוּם:

46 (I. 1: 15 c)

אָמְרוּ אִיפְשֶׁר לִית רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל נוֹהֵג בְּכַבּוּד אַבּוֹתָיו. אָמְרוּ לָהּ
 מָה עֵבֶד לִיךְ. אָמְרָה כִּד נִפְק מִבֵּית וּוְעָרָה אֲנָא בְּעֵינָא מְשֻׁנְרָה
 רִינְלוּי וּמִשְׁתִּי מַהֵן וְלֹא שְׁבִיק לִי. אָמְרוּ לוֹ הוּאִיל וְהוּא רְצוּנָה
 הוּא כְבוֹדָה:

אָמַר רַבִּי מְנַא יָאוּת אֵילִין טַחוּנְיָא אָמְרִין כָּל בַּר נֶשׁ וּבַר נֶשׁ
 זְכוּתִיהָ גוֹ קוֹפְתִיהָ:

רַבִּי זְעִירָא הוּא מַעְטָעֵר וְאָמַר. הַלּוֹאִי הוּא לִי אֲבָא וְאִימָר
 רַבִּי אִיקְרִינְהוּן רַנִּית גַּן עֵרְן. כִּד שְׁמַע אֵילִין תְּרַתִּי אֵילִפְנֵיָא. אָמַר
 בְּרִיד רַחֲמֵנָא דְלִית לִי לָא אֲבָא וְאִימָא. לָא כְרַפִּי טְרַפּוֹן הוּרָה
 יְכִילָנָא עֵבֶד וְלֹא כְרַפִּי יִשְׁמַעְאֵל הוּיָנָא מְקַבְּלָה עָלֵי:

47 (I. 1: 15 c)

חַד בַּר נֶשׁ הוּא מִיִּכּוּל לְאָבוּי תְרַנּוּגְלִין פְּטִימִין. חַד זְמַן אָמַר
 לִיה אָבוּי בְרִי אֵילִין מִנָּן לָךְ אָמַר לִיה סָבָא סָבָא אָכוּל וְאִדִּישׁ דְּכִלְבִּיא
 אָכְלִין וּמְדִישִׁין. נִמְצָא מֵאָכִיל אֶת אָבוּי פְּטוּמוֹת וְיִוּרֵשׁ נִיהָנִם: כִּיצַד
 כּוֹדְנֵנוּ לְרִיחִים וְיִוּרֵשׁ גַּן עֵרְן. חַד בַּר נֶשׁ הוּא אִיטַחִין (טַחִין I.)
 בְּרִיחִיא אֶתֶת (מְצוּוֹתָא v.l.) צְמוֹת לְטַחוּנְיָא. אָמַר לִיה אֲבָא אֲבָא
 עוּל טַחִין פַּחְתִּי. אִין מְטַת מְבוּזִיא. טַב לִי אֲנָא וְלָא אֶת. אִין
 מְטַת מִלְקִי. טַב לִי אֲנָא וְלֹא אֶת. נִמְצָא. כּוֹדְנֵנוּ בְּרִיחִים וְיִוּרֵשׁ
 גַּן עֵרְן:

48 (I. 1: 15 d)

רַבִּי יוֹנְתָן וּרְבִי יִנְאִי הוּוּ יְתִיבִין אֶתְרָא חַד בַּר נֶשׁ וְנִשְׁק רִינְלוּי
 דְּרַבִּי יוֹנְתָן. אָמַר לִיה רַבִּי יִנְאִי מָה טִיבוּ הוּא שְׁלִים לָךְ מִן יוֹמוּי
 אָמַר לִיה חַד זְמַן אֶתְרָא קַבֵּל לִי עַל בְּרִיה דִּיוֹנוּגְיָה וְאִמְרִית לִיה:

איזיל צור כנישתא עלוי ובזיתיה. אמר ליה ולמה לא כפיתניה.
 אמר ליה וכופין ליה. אמר ליה ואריין את לון. חזר ביה רבי יונתן
 וקבעה שמועה מן שמייה [רינאי].

49 (I. 1: 15 d)

רבי שמואל בר רב יצחק הוה נסיב שיבשתיה והוה מקלס קומי
 כליא. והוה רבי זעירא חמי ליה ומיפמר מן קומוי. אמר חמי
 להדין סבא איך הוא מבהית לן. וכיון דרמך הוה תלת שעין
 קלין וברקין בעלמא. נפקת ברת קלא ואמרה דמך רבי שמואל
 בר רב יצחק נמול חסדיא. נפקין למינמול ליה חסד. נחתת
 אשתא מן שמיא ואיתעבדת כמין שבשא דנור בין ערסא לציבורא.
 והוון ברייתא אמרין חיי רדין סבא דקמת ליה שבישתיה:

50 (I. 1: 16 a)

בולוטיה דציפורין הוה להון ^a צומות והוה תמן חד מיתקרי
 יוחנן ולא סלק. אמר חד לחד לית אנן סלקין מבקרה לרבי יוחנן
 יומא דין. אמרין ייתי יוחנן. אמר רבי שמעון בן לקיש זה אמר
 לשון הרע בצדק:

51 (III. 8: 17 d)

תרין אחין באשקלון הוו להון מגורין נוכראין. אמרי בהון אילין
 יהודאין סלקין לירושלם אנן נסבין כל מה ראית להון. מן מה
 דסלקין זימן להן הקדוש ברוך הוא מלאכין נכנסין ויוצאין בדרמות.
 מן הנחתין שלחון לון מקמן. אמרו לון אן הניתון. אמר לון
 בירושלם. אמרו לון מאן שבקתון בנו ביתא אמרו לא בר נש.
 אמרו בריך הוא אלההון דיהודאי דלא שבקון ^b ולא שביק להון:

a) Cod Vat. צמות an assembly.

b) ולא שבקון ליה.

52 (III. 9 : 17 d)

אֶתְחִיָּה דְרַבִּי נֹרְיִן כְּתַבַּת נִיכְסֵי לְאַחֵיהּ וּסְלַק אַחֵיו רַבָּא. פְּיִיסָה
וּבְתַבַּת לִיהּ. אֶתְאֵי עֹבְדָא קוּמוֹי רַבִּי אִימִי: אָמַר, בְּן אָמַר רַבִּי
יִחְנֵן, חֲזוֹר בּוּ.

53 (VII. 4 : 20 a)

רַבִּי אֲבָהוּ וְרַבִּי יוֹסִי בְּן חֲנִינָא וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּן לִקְיֵשׁ עֲבְרוּ עַל
כְּרֶס דְּרוּזִין. אֲפִיק לֹזן אַרְיֶסָא חֲדָא פְּרִסְקָא, אֲכַלֹּן אֵינֻזִין וְחֲמִרְהוּזִין
וְאִיִּתְרוּזִין: וְשַׁעְרוּנָה כְּהַרִין לִיפְ"סָא דְכֶפֶר חֲנִנְיָה מַחֲזִיק סָאָה שֶׁל
עַדְשִׁים. בְּתַר יוֹמִין עֲבְרוּן תַּמָּן אֲפִיק לֹזן תְּרִי תַלְתָּ לְגֹא יְדִיהּ.
אָמְרוּ לִיהּ מִן הַהוּא אֵילָנָא אָנִן בְּעִינֵין. אָמַר לֹזן מִינִיָּה אֵינֻזִין.
וְקִרוּן עֲלוּי אַרְץ פְּרִי לְמַלְחָה מְרַעַת יוֹשְׁבֵי בָּהּ: (Psa 107³⁴).
אָמַר רַבִּי חֲנִינָא כַּד סִלְקִית לְהַכָּא נְסִיבִית אִיזוּרִי וְאִיזוּרִיָּה דְבָרִי
וְאִיזוּרִיָּה דְחַמְרִי מְקַפָּא ^a בִּירְתָא דְחַרְוּבְתִיָּה דְאַרְעָא דִישְׂרָאֵל וְלֹא
מִטּוֹן קֶצֶת חַד חֲרוּב וְנִגְדַּר מְלֵא יְדוּי דְבִשׁ:

54 (VII. 4 : 20 b)

רַבִּי אָמַר לְרַבִּי פְּרוּדִי לִית אֶתְ חַמֵּי לִי הַהוּא סְגוּלָה דְנֻן בְּרַמְדָּ.
אָמַר לִיהּ אֵינִי, נִפְק בְּעֵי מִיחַמְיָא לִיהּ. עַד דְּהוּא רְחִיק צָפָה בֵּיה
כְּמִין תּוֹרָא. אָמַר לִיהּ לִית הָרִין תּוֹרָא מְחַבֵּל בְּרַמָּא. אָמַר לִיהּ
הָרִין תּוֹרָה דְאֶתְ סָבַר הוּא סְגוּלָא: אִיִּתּוּן קוּמוֹי תְּרִין פִּינְגְלִין מִבִּין
רִישׁ שְׁתָּא לְצוּמָא רַבָּא, וְהוּוּ אֲפּוֹקִי שְׁמִיטָתָא וְהוּוּ בְּהוּן טְעוּנִיָּה
דְנִמְלָא אָמַר לֹזן וְלִית אֲסִיר וְלֹא סְפִיחִין אֵינֻזִין. אָמַר לִיהּ בְּפּוֹקִי
רִישׁ שְׁתָּא אִיזְדְּרַעוּן:

a) Read תּוֹרָתָא

55 (VII. 4:20 b)

רבי חנניה הוה מוזבן דבש דדבורין וְהוה ליה דבש דצליין.
 בתר יומין עברין תמן. אמר לון בגין לא מטעיא לכון, הוון ידעין
 ההוא דובשא דיהבית לכון דצליין ייגון. אמרו ליה מיניה אנן בעין
 דו טב לעיבדתון, ואפריש טימיתיה, ובנא ביה בית מדרשא
 דציפורין:

רבי לעזר בי רבי שמעון אזל לחד אתר ואייתון קומוי כרוב
 מצמק, אמר לון סגין דבש יהבתון ביה, אמרין ליה לא יהבינן
 ביה, מיניה וביה הוא:

56 (VIII. 7:21 a)

רבי ליעזר הוה פרנס, חד זמן נחית לביתיה אמר לון מאי
 עבדיתון, אמרו ליה אתא חד סיעא ואכלון ושיתון וצלון עלך.
 אמר לון ליכא אנר טב, נחת זמן תיניין אמר לון מאי עבדיתון
 אמרו ליה אתא חד סיעא חורי ואכלון ושיתון ואקלונך, אמר לון
 כדון איכא אנר טב:

רבי עקיבה בעון ממזיתיה פרנס, אמר לון נמלך גו בביתיה.
 הלכון בתריה שמעון קלה דיימר על מנת מתקל על מנת מבזייה:

57 (VIII. 8:21 a)

חד תלמיד מן דרבי היו לו מאתים חסר דינר והוה רבי יליף
 זכי עימיה חדא לתלת שני מעשר מסכינין, עבדין ביה תלמידוי
 עינא בישא ומלון ליה, אתא בעא מזכי עימיה, אמר ליה רבי
 אית לי שיעורא, אמר זה מפת פרושים נגעו בו, רמו לתלמידוי
 ואעלוניה לקפילין וחסרוניה חד קרט, וזכה עימיה חיך מר
 דהוה יליף:

58 (VIII. 9: 21 b)

שְׁמוּאֵל עָרַק מִן אֲבוּי. אֲזַל וְקָם לִיה בֵּין תְּרֵין צְרִיפִין דְּמַסְכִּינִין.
 שָׁמַע קְלָהוֹן אֲמַרִין בְּהִידִין ^a אֲרַנְטוֹרִין אַזְנִין אֲכִלִין יוֹמָא דִּין.
 בְּאֲרַנְטוֹרִין דְּדַהֲבָא אוּ בְּאֲרַנְטוֹרִין דְּכַסְפָּא עָאל וְאָמַר קוּמִי אֲבוּי.
 אָמַר לִיה צְרִיכִין אָנוּ לְהַחְזִיק טוֹבָה לְרַמָּאִים שְׁבָהִם:
 דְּלָמָּא, רַבִּי יוֹחֲנָן וּרְבִי שְׁמַעוֹן בֶּן לֵקִישׁ עֲלוּן מִסְחִי בְּהִידִין
 דִּימוֹסִין דְּטִיבְרִיא פִּנְעַ בּוֹן חַד מַסְכֵּן אָמַר לוֹן זְכוּן בִּי אָמְרוּ לִיה.
 מִי חֲזָרִין, מִי חֲזָרִין אֲשַׁכְּחִינִיה מִית. אָמְרוּ הוּאִיל וְלֹא זְכִינֵן בִּיה
 בְּחִיוֵי נִשְׁפָּל בִּיה בְּמִיתוּתֶיהָ. כִּי מִיִּשְׁפָּלִין בִּיה אֲשַׁכְּחֵן כִּים דִּינְרִיא
 תְּלִי בִּיה.

59 (ibid.)

אָפָּא בַר בָּא יְהֵב לְשְׁמוּאֵל בְּרִיה פְּרִיטִין דִּיפְלַג לְמַסְכִּינִיא, נֶפֶק
 וְאֲשַׁבַּח חַד מַסְכֵּן אֲכַל קוּפֵר וְשְׁתֵי חֲמַר, עָאל וְאָמַר קוּמִי אֲבוּי.
 אָמַר לִיה הֵב יְתִיר דְּנַפְשִׁיה מְרַתִּיה: ^b צְרִי
 רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אִידִי וּרְבִי יִצְחָק בַּר נַחֲמָן הוּוֹן פְּרַנְסִין וְהוּוֹן יְהִבִין
 לְרַבִּי חֲמָא אֲבוּי דְּרַבִּי אוֹשַׁעֲיָא חַד דִּינֵר וְהוּא יְהִיב לִיה לְחֲזָרְנִין:
 רַבִּי חֲנִנְיָא בַר פִּפְא הוּוֹה מַפְלַג מְצוֹת בְּלִילִיא, חַד זְמַן פִּנְעַ בִּיה
 רַבְּהוּן דְּרוּחִיא אָמַר לִיה לֹא כֵּד ^b אֲלַפֵּן רַבִּי לֹא תַסִּיג גְּבוּל רַעְדִי
 (Deut. 19¹⁴) אָמַר לִיה וְלֹא כֵּן כְּתִיב מִתָּן בַּסֶּתֶר יִכְפֶּה אֶתְּ, (Prov. 21¹⁴)
 וְהוּוֹה מַסְתֵּפִי מִיַּיְחִיה וְעָרַק מִן קוּמוּי.

60 (ibid.)

אָמַר רַבִּי חִיָּיא בַר אֲדָא אִית הוּו סְבִין בְּיוֹמִינֵן, מָאן דְּהוּוה יְהִיב
 לוֹן מְבִין רִישׁ שְׁתָּא לְצוּמָא רַבָּא הוּוֹן נֶסְבִין, מִן בְּתַר כֵּן לֹא הוּוֹן

a) Text אנגטין

b) Text אולפן

נִסְבִּין. אָמְרִין לְשׁוֹתֵן נֶבֶן: נַחְמֵיהּ אִישׁ שִׁיחִין פִּנֵּעַ בֵּיהּ יְרוּשְׁלָמִי
 חַד. אָמַר לִיה זְכִי עִמֵּי חֲדָא תְרַנְגּוּלְתָא. אָמַר לִיה הִילֵךְ טִימִיתָהּ
 וְזִיל וְזַבּוֹן קוּפְדָא, וְאַבְל וּמִית. וְאָמַר בּוֹאוּ וּסְפְדוּ לְהַרְוֵנוּ שֶׁל נַחְמֵיהּ:
 נַחוּס אִישׁ גַּם זֶה (נִמְזוּ) הָיָה מוֹלִיךְ דּוֹרוֹן לְבֵית חָמִיו פִּנְעֵבִיהּ מוּפָה
 שִׁחִין אַחַד. אָמַר לִיה זְכָה עִמֵּי מִפָּה דְאִית נֶבֶךְ. אָמַר לִיה מִי חֲזַר, חֲזַר
 וְאַשְׁכַּחִיהּ מִית. וְהוּהּ אָמַר לְקִיבְלִיהּ עֵינֵיהּ דְחַמוּנְךָ וְלֹא יְהִיבּוֹן לָךְ
 יִסְתַּמְיִין. יְדִיה דְלֹא פִשְׁטָן מִיתָן לָךְ יִתְקַטְעוּן. רַגְלֵיָא דְלֹא רַחֲטִין
 מִיתָן לָךְ יִתְבָּרֵן. וּמִטְתִּיהּ בִּין:

61 (ibid.)

רַבִּי הוֹשַׁעְיָא רַבָּא הוּוּהּ רַבִּיהּ דְבֵרִיָּה חַד דְסַנְיָא ^a נְהוּרִיָּא. וְהוּוּ
 לִילֵף אָכִיל עֵימִיהּ בְּכָל יוֹם. חַד זְמַן הוּוּ (לִיה) אֲרַחֲיִין וְלֹא מְטָא
 מִיכּוֹל עֵימִיהּ. בְּרוּמְשָׁא סְלִיק לְגַבִּיהּ אָמַר לִיה לֹא יִכְעוֹס מְרִי
 עָלֵי בְנִין דְחוּהּ לִי אֲרַחֲיִין וְלֹא בְעִית מְבֹזֵיא אִיקְרִיָּה דְמְרִי בְנִין
 בֵּן (דְלֹא) אֲכֻלִּית עַמְדָּא יוֹמָא דִין. אָמַר לִיה אַתְּ פִּיִּסְתָּ לְמָאן
 דְמִיתַחְמִי וְלֹא חָמִי. דִּין דְחָמִי וְלֹא מִיתַחְמִי יִקְבַּל פִּיִּיוֹסָךְ. אָמַר
 לִיה חֲדָא מְנָא לָךְ. אָמַר לִיה מְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב. דְרַבִּי אֲלִיעֶזֶר
 בֶּן יַעֲקֹב עַל חַד דְסַנְיָא נְהוּרָא לְקַרְתִּיהּ יִתֵּב לִיה רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן
 יַעֲקֹב לְרַע מִיְנִיהּ. הֵיימְרוּן דְאִילוּלָא דְהוּוּא בֵּר נְשָׂא רַבָּא לָא יִתֵּב
 לִיה רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב לְרַע מִיְנִיהּ. עֲבְדוּן לִיה פְּרַנְסָה דְאִיקְרַ.
 אָמַר לְהוּן מְהוּ חֲכִיִן. אָמְרוּ לִיה רַבִּי אֲלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב יִתֵּיב לְרַע
 מִיְנְךָ. וְעָלִי עָלוּי חֲדָא צְלוּתָא. אַתְּ נִמְלֵת חֲסֵד לְמָאן דְמִיתַחְמִי
 וְלֹא חָמִי. דִּין דְחָמִי וְלֹא מִתַּחְמִי יִקְבַּל פִּיִּיוֹסָךְ וַיִּגְמוּל יִתְךָ חֲסֵד.
 דְלִמָּא רַבִּי חֲמָא בֵּר חֲנִינָא וְרַבִּי הוֹשַׁעְיָא הוּוּן מְטִיילִין בְּאִילִין

^a) Better נְהוּרִיָּהּ „One whose light was abundant.” Euphemism for „one who was blind”.

כְּנִישְׁתָּא דְלוּד. אָמַר רַבִּי חֲמָא בַר חֲנִינְא לְרַבִּי הוֹשִׁיעִיה כַּמָּה מָמוֹן
שִׁיקְעוּ אֲבוֹתַי כָּאֵן. אָמַר לִיה כַּמָּה נְפֻשׁוֹת שִׁיקְעוּ אֲבוֹתֶיךָ כָּאֵן.
לֹא הוּהוּ אֵית בְּנֵי נֶשׁ דְּלַעֲיִין בְּאוּרִיתָא:

DEMAL.

The doubtful tithe.

62 (I. 3: 21 d)

רַבִּי יוֹחָנָן כֵּר הוּהוּ אֲכַל אֶפִּילוּ קוֹפֵר אֶפִּילוּ בִיעָה הוּהוּ מִתְקַן.
אָמְרוּ לִיה תְּלַמִּירוּי לֹא כֵן. אֶלְפִן רַבִּי עֶשֶׂר תַּעֲשֹׂר אֶת כָּל-תְּבוּאֹת
זְרָעֶךָ. (Deut. 14²²) דְּו חֲשִׁשׁ לְמִשְׁקִין שְׁיֵשׁ בָּהֶן:

רַבִּי יְרֵמְיָה שְׁלַח לְרַבִּי זְעִירָא חֲדָא מְסֻאנָא דְתַאנִּים דְּלָא
מִתְקַנָּא. וְהוּהוּ רַבִּי יְרֵמְיָה סָבַר מִימַר מָה רַבִּי זְעִירָא מִיכּוּל דְּלָא
מִתְקַנָּה. וְהוּהוּ רַבִּי זְעִירָא סָבַר מִימַר מָה אִיפְשָׁר דְּרַבִּי יְרֵמְיָה
מִשְׁלַחַה לִּי מִילָא דְּלָא מִתְקַנָּה. בֵּין דִּין לְדִין אֵיתְכַלַּת מְבַל. לְמַחַר
קָם עֵימִיה אָמַר לִיה הֵהוּא מְסֻנָּא דְשְׁלַחַת לִי אֶתְמַל מִתְקַנָּא
הוּת. אָמַר לִיה אֲמַרִּית מָה רַבִּי זְעִירָא מִיכּוּל מִילָה דְּלָא מִתְקַנָּה.
אָמַר לִיה אוּף אָנָּא אֲמַרִּית כֵּן מָה רַבִּי יְרֵמְיָה מִשְׁלַח לִי מִילָה
דְּלָא מִתְקַנָּה:

63 (ibid.)

רַבִּי אֲבָא בַר זְבִינָא בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא אָמַר אֵין הוּוּן קַדְמָאי בְּנֵי
מְלָאכִים אָנְן בְּנֵי נֶשׁ. וְאֵין הוּוּן בְּנֵי נֶשׁ אָנְן חֲמַרִּין: אָמַר רַבִּי מְנָא
כִּהֵהוּא שְׁעָתָא אֲמַרִּין אֶפִּילוּ לְחֲמַרְתִּיה דְּרַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֵאִיר לֹא
אִידְמִינִן:

חֲמַרְתִּיה דְּרַבִּי פִּינְחָס נְגַבּוּנָה לִיסְטָי. עֲבַדַת טְמוּרָה נְבוּז תְּלַתָּא
יוֹמִין דְּלָא טַעְמָא כְּלוּם. בְּתַר תְּלַתָּא יוֹמִין אֵיתְמַלְכוּן מַחֲזוּרְתָה
לְמַרְה. אֲמַרִּין נִישְׁלַחִינָה לְמַרְה דְּלָא לִימוֹת לְגַבְּן וְתִיסְרֵי מְעָרְתָא.
אֶפְקוּנָה אֲזַלַת וְקַמַת עַל תּוֹרְעָתָא דְמַרְה. שְׂרִיית מְנַהֲקָא אָמַר

לון פּוֹתְחוֹן לְהָרָא עַל־יִבְתָּא דְאִית לָהּ תַלְתָּא יוֹמִין דְּלֹא טְעִימַת כְּלוּם. פּוֹתְחוֹן לָהּ וְעַלְת לָהּ. אָמַר לון יְהוֹבֵן לָהּ כְּלוּם תִּיכּוּל. יְהוֹבֵן קוּמָה שְׁעָרִין וְלֹא בַעַת מִיכּוּל. אָמְרִי לִיה רַבִּי לֹא בַעֲיָה מִיכּוּל. אָמַר לון מְתַקְנָן אִינוּן. אָמְרוּ לִיה אִין: אָמַר לון וְאִרְיִמְתּוּן דְּמִיִּין. וְאִרְיִמוּן דְּמִיִּין וְאִכְלַת.

64 (I. 3: 22a)

תְּרִין מְסַבִּינִין אֶפְקְרִין תְּרִין סְאִין דְּשְׁעָרִין נְבִי רַבִּי פִּינְחָס. זְרַעֲוִן וְחֻצְרוֹן. וְעָאלוֹן בְּעִיִּין מִיִּסַב שְׁעָרֵיהוֹן. אָמַר לון אִיִּתּוֹן נְמַלְיָא וְחֻמְרִיא וּסְבוּן שְׁעָרֵיכוֹן:

רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֶאִיר אָזַל לְחַד אֶתְר. אֶתּוֹן לְנַבְיָהּ אָמְרוּ לִיה עַכְבְּרִיא אֶכְלוּ עֵיבוֹרִין. גָּזַר עַל־יהוֹן וְצַמְתּוֹן. שְׂרוּן מְצַפְצָפִין. אָמַר לון יִדְעִין אֶתּוֹן מָה אִינוּן אָמְרִין. אָמְרוּ לִיה לֹא. אָמַר לון אָמְרוּ דְּלֹא מְתַקְנָא. אָמְרוּ לִיה עוֹרְבֵן וְעַרְבוֹן וְלֹא אֲנָכוּן:

מְרַנְלָא מִן דְּמַלְכָּא סַרְקִיא נְפִלַת וּבִלְעָה חַד עַכְבָּר. אֶתָּא לְנַבִּי רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֶאִיר אָמַר לִיה מִי אָנָּא חֶבֶר. אָמַר לְשִׁמְדָּ טַבְּיָא אֶתִּית. גָּזַר עַל־יהוֹן וְצַמְתּוֹן. חָמָא חַד מְנַבְעַ וְאֶתִּי. אָמַר נְבִי הָהֵן גִּיהוּ וְגִזַר עֲלוּי וּפְלִטָה:

רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֶאִיר אָזַל לְחַד אֶתְר. אֶתּוֹן לְנַבְיָהּ אָמְרִין לִיה לִית מְבוּעֵן מְסַפֵּק לִן. אָמַר לון דִּילְמָא ^{a)} לֹא אֶתּוֹן מְתַקְנִין. אָמְרוּ לִיה עוֹרְבֵן וְעַרְבוֹן וְאֶסְפֵּק לְהוֹן:

רַבִּי פִּינְחָס בֶּן יֶאִיר הָוָה אָזַיל לְבֵית וּוְעָדָא וְהָוָה גִּינְיִי גְבוּר. אָמַר לִיה גִּינְיִי גִינְיִי מָה אֶת מְנַע לִי מִן בֵּית וּוְעָדָה וּפְלַג קוּמוּי וְעֶבֶר. אָמְרוּ לִיה תְּלַמְדוּי יְכַלִּין אֲנִן עֶבְרִין. אָמַר לון מֵאֵן הִידַע בְּנַפְשִׁיה דְּלֹא אַקִּיל לְבַר נֶשׁ מִן יִשְׂרָאֵל מִן יוּמוּי יַעֲבוּר וְלֹא מְנַכְּה:

a) read לִיה

65 (ibid.)

רבי בעי מישרי שמיטתא. סלק רבי פינחס בן יאיר לנבייה. אמר ליה מה עיבוריא עבדין. אמר ליה עולשין יפות. מה עיבוריא עבדין. אמר ליה עולשין יפות. וידע רבי דלית הוא מסכמא עימיה. אמר ליה לית מישנה רבי מיכול עימן צבחר פטל יומא דין. אמר ליה אין. מי נחית חמא מולוותא דרבי קיימין. אמר כל אילין יהודאי זנין. איפשר דלא חמי סבר אפוי מן כרון. אזלין ואמריין לרבי, שלח רבי בעי מפייסתיה. מטון ביה נפי קרתייה אמר בני קרתייה קורבון לי. ונחתו בני קרתא ואקפון עלו. אמר לון רבי בעי מפייסתיה. שבקוניה ^a ואזול לון. אמר בני דודי קורבון לי. נחתת אישתא מן שמיא ואקפת עלוי. אזלון אמריין לרבי, אמר הואיל ולא זכינן נישבע מיניה בעלמא הדין נזכי נשבע מיניה בעלמא דאתי:

66 (II. 1 : 22c)

רבי יהושע בן לוי מפקד לטלייא לא תיזבון לי ירק אלא מן גינתא דסיסרא. קם עימיה הזכור לטוב אמר ליה זיל אמר לרבך לית הדא גינתא דסיסרא. דיהודיי הות וקטלייה ונספה מיניה ואין בעית מחמרא על גפשא אישתרי לחברך:

(III. 2 : 23 b)

רבי חני הוה ^b מיסמך לרבי זעירא. עבר חד טעין חד ^c מובל דקיסין. אמר ליה אייתי לי חד קיסם ^d מחצי שיניי. חזר ואמר ליה לא תיתי לי כלום דאין אתי כל בר נש ובר נש מעבד כן הא אזילא מובלא דנוברא.

a) read ואזול b) compare מיסתמיד c) text מיבל d) text מחצין

KILAIM.

(Things heterogeneous.)

67 (IX. 2: 32a)

רבי יוסי הוה יתיב מתני הוה תמן מיתה. מן דנפק ליה לא
 אמר כלום מן דיתב ליה לא אמר לון כלום:
 רבי אימי הוה יתיב מתני אמר חר לחבריה את לביש כלאים
 אמר ליה רבי אימי שלח מאנד ויהב ליה.
 רבי יוחנן יהב מפה על מגוי. ואינו אסור משום כלאים דלא
 ינבלון מגוי.
 אמר רבי זריקן יהבו לרבי אבונא בעתא במפה דאית בה
 כלאים והוא לא מקבל.

68 (IX. 4: 32b)

רבי אמר לא כמה דבר אינש אזל הוא אתי. ורבנן אמרין כמה
 דבר נש אזל הוא אתי.
 רבי יוחנן מפקד אלבשוני בירקריקא לא חיוורי ולא אוכמין.
 אין קמית ביני צדיקיא לא נבהת. אין קמית ביני רשיעיא לא
 נבהת: רבי יאשיה מפקד אלבשוני חיוורין הפיתין. אפרין ליה
 ומה את טב מן רבך אמר לון ומה אנא בהית בעוכראי:
 רבי ירמיה מפקד אלבשוני חיוורין הפיתין אלבשוני דרדסין
 יהבון מסאניי ברנליי וחוטרא בידי ויהבוני על סיטרא אין אתי
 משיחא אנא מעטר.
 ציפראי אמרין מאן דאמר לן רבי דמד אנן קטלין ליה. אדיק לון
 בר קפרא רישיה מכסי מאוני מבועין ואמר לון יצוקים ואראלים
 תפוסין בלוחות הברית ונברה ידן של אראלים וחטפו את הלוחות.

אָמְרִין לִיה דְּמַךְ רַבִּי, אָמַר לֹזַן אַתּוֹן אֲמַרְיָתוֹן, וְקַרְעִין וְאוֹל קָלָא
 דְּקַרְעִין לָנוּ פִּפְתָּה מְהַלֵּךְ תַּלְתָּא מִילִין:
 יצתה בת קול ואמרה להן כל מי שלא נתעצל בהספידו של רבי
 יהא מבושר לחיי העולם הבא, בר מן קצרא, כיון דשמע בן סלק
 ליה לאינגרא וטלק גרמיה ומית, נפקת בת קלא ואמרה
 ואפילו קצרא:

רַבִּי הוּה יְתִיב לִיה בְּצִיפּוּרִין שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנִין וְקָרָא עַל גְּרַמְיָה
 וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאַרְצָא מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וַיְחִי יְהוּדָה בְּצִיפּוּרִין
 שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה, וּמִן גּוֹבִיּהֵן עֶבֶר תַּלְתַּת עֶשְׂרֵה שָׁנִין חִשִּׁישׁ בְּשִׁינוֹי
 וְלָמָּה חִשׁ בְּשִׁינוֹי, חַד זְמַן עֶבֶר חָמָא חַד עֵינַל מִינְכֶם נַעֲה וְאָמַר
 לִיה, רַבִּי שִׁיזְבִּי, אָמַר לִיה לְכָךְ נּוֹצְרָתָ, וּבְסוּפָה אִיךְ אִינְשָׁמַת.
 חֲמַתוֹן קַטְגִין חַד קַן דְּעַכְבְּרִין, אָמַר אַרְפוֹנוֹן וְרַחֲמֵיו עַל כָּל־מַעֲשָׂיו
 כְּתִיב (Psa 145⁹)

69 (ibid.)

רַבִּי הוּה עֲנוּן סָנִין וְהוּה אָמַר כָּל מָה דְּיִימַר לִי בַר נְשָׂא אָנָּא
 עֲבִיד חוּץ מִמָּה שְׁעָשׂוּ זְקַנֵי בְּתִירָה לְזַקְנֵי, דְּשִׁרוּן גְּרַמּוֹן מְנַשִּׂיאֻתִיהוֹן
 וּמְנוּגִיָּה, אִין סְלִיק רַב הוּנָא רִישׁ גְּלוּתָא לְהַכָּא אָנָּא מוֹתִיב
 לִיה לְעִיל מִינֵי, דְּהוּא מִן יְהוּדָה וְאָנָּא מְבַנְיָמִן וְהוּא מִן דְּכַרְיָא
 וְאָנָּא מִן נּוֹקְבָתָא, חַד זְמַן עָאֵל רַבִּי חֵיָא רּוֹכָא לְגַבִּיהָ אָמַר לִיה
 הָא רַב הוּנָא לְבַר, נְתַכְרַכְמוּ פָּנָיו שֶׁל רַבִּי, אָמַר לִיה אַרוּנוּ בָּא,
 אָמַר לִיה פּוּק וַחֲמֵי מֵאֵן בְּעֵי לֶךְ לְבַר, וְנַפְק וְלֵא וְאִשְׁכַּח בְּרַ
 גִּשׁ וִידַע דְּהוּא כְּעִים עֲלוּי, עֶבֶר דְּלָא עֲלִיל לְגַבִּיהָ תַּלְתִין יוֹמִין,
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר בּוֹן כָּל אִינוּן תַּלְתִין יוֹמֵיָא יֵלֵף רַב מִינִיהָ כְּלָלֵיָא
 דְּאוּרִיתָא, לְסוּף תַּלְתַּת עֶשְׂרֵתֵי שָׁנָיָא וְתַלְתִין יוֹמֵיָא עָאֵל אֲלֵיהּ
 לְגַבִּיהָ בְּדַמּוֹת רַבִּי חֵיָה רּוֹכָה, אָמַר לִיה מָה מְרֵי עֲבִיד, אָמַר

ליה חד שינא מעיקה לי. אמר ליה חמי לה לי וחמי לה ליה ויהב אצבעתיה עלה ואינשמת. למחר עאל רבי חייה רובה לנביה אמר ליה מה עביר רבי. האי שינד מה היא עבירה. אמר ליה מן ההיא שעתא דיהבת אצבעתך עלה אינשמת. אמר ליה אנא לא הוינא. מן ההיא שעתא הוה נהיג ביה ביקר. כד הוה עליל לבית וועדא הוה אמר יכנס רבי חייה רובא לפנים. אמר ליה רבי ישמעאל בי רבי יוסי. לפנים ממני. אמר לו חס ושלום אלא רבי חייה רובה לפנים ורבי ישמעאל בי רבי יוסי לפני לפנים:

70 (ibid.)

רבי הוה מתני שבחיה דרבי חייה רובה קומי רבי ישמעאל בי רבי יוסי. חד זמן חמתיה גו בני ולא איתכנע מן קומי. אמר ליה a) אהנו דאת מתני שבחיה. אמר ליה מה עבד לך. אמר ליה חמתי גו בני ולא איתכנע מן קומי. אמר ליה למה עבדת בן. אמר ליה ייעול עלי דאין סחית לא ידעית. בההיא שעתא אשגרת עיני בכל ספר תילים אנדה. מן ההיא שעתא מסר ליה שני תלמידין דיהלכון עימיה בגין סנתא:

71 (ibid.)

רבי יוסי צם תמני יומין למיחמי רבי חייה רובה ולסופא חמא ורגזן רזוי וכהו עינוי. ואין תימר דהוא רבי יוסה בר נש זעיר. חד גרדיי אתא לגבי רבי יוחנן אמר ליה חמית בחילמי דרקיעא נפל וחד מן תלמידך סמך ליה. אמר ליה וחכים את ליה. אמר ליה אין אנא חמי ליה אנא חכים ליה. אעבר כל תלמידוי קומי וחכים לרבי יוסה.

a) Contraction of חמא

רבי שמעון בן לקיש צם תלת מאון צומין למיחמי רבי חייה
 רובה ולא חמתיה ובסופא שרא מצטער אמר מה הורה לעי
 באורייתא סנין מניי. אמרין ליה ריבין תורה בישראל יותר ממך
 ולא עוד אלא דהוה גלי. אמר לון ולא הוינא גלי. אמרין ליה את
 הויה גלי מילף והוא הוה גלי מילפה:

כד דמך רב הוינא ריש גלותא אסקוניה להכא. אמרין אן אנן
 יתבין ליה. גימנייה גבי רבי חייא רובה דהוא מן דידהו. אמרין
 מאן בעי מיהב ליה. אמר רבי חניי אנא עליל יתב ליה. אמרו
 ליה עילתה את בעי דאת נבר סב ואת בעי מיעול מיתב לך תמן.
 אמר לון יתבון משיחתא ברנליי ואין עניית אתון גרשין (לי). עאל
 ואשכח תלת דנין. יהודה בני אחריה ואין עוד. חזקיה בני אחריה
 ואין עוד. אחריה יוסף בן ישראל ואין עוד. תלה עינוי מסתכלה.
 איתאמר ליה אפיך אפיך שמע קליה דרבי חייא רבא אמר לרב
 יהודה בריה. נפיש לרב הוניה יתיב ליה ולא קביל עלוי מתיב
 ליה. אמרין כמה דלא קביל עלוי מתיב ליה בן זרעיתיה לך
 פסיקה לעולם:

72 (IX. 4: 32 c)

אליחורף ואחיה תרין איסקריטורי דשלמה. חמא מלאך מותא
 מסתכל בון וחריק בשינוי. אמר מילה ויהבון בחללא. אול ונסבהון
 מן תמן. אתא קאים ליה נחיה לקבליה. אמר ליה ההיא שעתא
 הויתא איחורק בשניין וכדון את נחיה. אמר ליה אמר לי רחמנא
 דנסב לאליחורף ואחיה מן חללא ואמרית מאן יתיב לי אילין להן
 דאישתלחית מיסבינון. ויתב בליבך למיעבד בן פנין דנעביד
 שליחותי. אול ואיטפל בון מן תמן:

עולא נחותא הוה. אידמך תמן שרי בכי. אמרין ליה מה לך
 בכי. אנן מסקין לך לארעא דישראל. אמר לון ומה הננייה לי אנא

מוֹבֵד מִרְגְּלֵי תִי גוֹ אֶרְעָא מִסְאַבְתָּא. לֹא דוֹמֵה הַפּוֹלְטָה בְּחֵיק אָמוֹ
לְפּוֹלְטָה בְּחֵיק נְכָרֶיהָ.

רַבִּי מֵאִיר אִידְמִיךָ בְּאַסְיָא. אָמַר אִימּוּרוֹן לְבְנֵי אֶרְעָא דִּישְׂרָאֵל
הָא מְשִׁיחֵכוֹן דִּידְכוֹן. אִפִּילוּ כֵן אָמַר לֹוֹן יִהְיֵו עַרְסֵי עַל גִּיף יִמָּא
דְּכְתִיב כִּי הוּא עַל יָמִים יִסְדָּה וְעַל נְהָרוֹת יִכּוֹנְנִיהָ: Psa. 24 : 2.

SHEBITH.

The Sabbatic year.

73 (IV. 2 : 35 a)

רַבִּי אֶבְאָ בַר זְמִינָא הָוּה מְחַיֵּיט גַּבֵּי חַד אֶרְמָאֵי בְרוּמֵי. אִיתִי
לִיה בְּשׂוֹר דְּנַבְלָה אָמַר לִיה אָכוּל. אָמַר לִיה לִינָא אָכוּל. אָמַר
לִיה אָכוּל דִּילְכֵן אָנָּא קְטִילָנָא לָךְ. אָמַר לִיה אֵין בְּעִית מִיקְטַל
קְטוּל דְּאָנָּא לִינָא מִיכַל בְּשׂוֹר דְּנַבְלָה. אָמַר לִיה מַהֲן מוֹדַע לָךְ
דְּאִילוּ אָכְלַת הוּינָא קְטִיל לָךְ. אוּ יְהוּדֵי יְהוּדָאֵי אוּ אֶרְמָאֵי
אֶרְמָאֵי. אָמַר רַבִּי מְנָא אִילוּ הָוּה רַבִּי אֶבְאָ בַר זְמִינָא שְׁמַע
מִלִּיהוֹן דְּרַבְּנִין מִיכַל הָוּה.

74 (VI. 1 : 36 c)

רַבִּי תַנְחוּם בַּר חִיָּה הָוּה בְּחַפְרָא וְהוּוֹן שְׂאֲלִין לִיה וְהוּא מוֹרָה.
שְׂאֲלִין לִיה וְהוּא מוֹרָה. אָמְרִין לִיה וְלֹא כֵן אוֹלְפֵן רַבִּי שְׂאֲסוּר
לְתַלְמִיד לְהוֹרוֹת הֶלְכָה לְפָנֵי רַבּוּ עַד שִׁיחָא רְחוּק מִמְּנֵו שְׁנַיִם
עָשָׂר מִיל כְּמַהֲנָה יִשְׂרָאֵל. וְהָא רַבִּי מְנָא רַבֵּן יְתִיב בְּצִיפּוּרִין. אָמַר
לֹוֹן יִיתִי דְּלֹא יִדְעִית. מִן הָהִיא שְׁעָתָא לֹא אוּרִי.

רַבִּי הָוּה בְּעַבְדוֹ חַמֵּי חַד בַּר גִּשְׁ סַלְק מִן כִּיפְתָא וְלַעִיל. אָמַר
לִיה לִית אַתְּ בְּרִיה דְּפִלְגֵן כְּהָנָא. לֹא הָוּה אָבוּךָ כְּהֵן. פִּישְׁפִּשְׁהָ
אָמַר קוּמִי רַבִּי יוֹסֵי שְׂאֲלִית לְרַבִּי אַחָא וְשָׂרָא. רַבִּי זְעִירָא אִזְל

לחַמְטָא דַּפְחַל, וְהוּוּ חַמֵי גַרְמִיָּה לְבַר מִן דִּיקְלֵיא דְבַבְל, שְׁלַח
 שְׂאֵל לְרַבֵי חֵיָא בַר וּוּא לְתַרִין בְּנֵי דְרַבֵי אַבְיָתָר דְדַמְא, אֲמַרִין
 נְהִינִין כְּהֵנֵיא מְטֵי עַד תַּמָּן, כְּהֵנֵיא שְׂאֵלוֹן לְרַבֵי יוֹחָנָן הָהֵן
 חוּטָא דְנֹוּה, אֲמַר לֹון רַבֵי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבֵי חוּנְיָא דְכַרְת חוּרְן,
 נְהִינִין כְּהֵנֵיא מְטֵי עַד דְרִי וְהֵן חוּטָא דְבוּצְרִיָּה עַד דְפַרְדִּיסָא.

75 (VI. 4: 37 a)

רַבֵי הַתִיר לִיקַח יָרֵק בְּמוֹצָאי שְׁבִיעִית מִיד, בַר מִן קַפְלוּטָא,
 מָה עֲבָדוֹן לִיה צִיפּוּרְאֵי, אֲלִכְשׁוּנִיָּה סָקָא וְקִיטְמָא, וְאִיתְוַנְיָה
 קוּמֵי רַבֵי, אֲמַרִין לִיה מָה חֲטָא דִין מִן כָּל יָרֵקָא, וְשָׂרָא לִיה לֹון:
 רַבֵי וְרַבֵי יוֹמֵי בַר יְהוּדָה נַחְתִין לְעַבּוֹ, וְאִיתְקַבְלוֹן גְּבֵי רַבֵי מְנָא,
 אֲמַר לְהוֹן רַבֵי עֲשֵׂה לָנוּ לָפַס אַחַד שְׁל יָרֵק, עֲבַד לִיה קוּפַר,
 לְמַחַר אֲמַר לִיה עֲשֵׂה לָנוּ לָפַס אַחַד שְׁל יָרֵק, עֲבַד לֹון
 תְּרַנְגוּלְתָא.

76 (IX. 1: 38 d)

רַבֵי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחֵי הוּוּ עֲבַר בְּשְׁמִיטָתָא וְחַמְטָא חַד מְלַקֵט
 שְׁבִיעִית, אֲמַר לִיה וְלִית אָסוּר, וְלֹאוּ סְפִיחִין אִינוּן, אֲמַר לִיה וְלֹא
 אֵת הוּא כַּתִירָן, אֲמַר לִיה וְאִין חֲבִירֵי חֲלוּקִין עֲלֵי, קָרָא עֲלוּי
 וּפּוּרְזִין גְּדַר יִשְׁכְּנוּ נַחֵשׁ (Eccl. 10^b) וְכֵן הוּוּ לִיה:
 רַבֵי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחֵי עֲבַר טְמִיר בְּמַעְרְתָא תְּלַת עֲשָׂר שְׁנִין,
 בְּמַעְרַת חֲרוּבִין (דְתַרוּמָה) עַד שְׁהַעֲלָה נוּפוּ חֲלוּדָה, לְסוּף תְּלַת
 עֲשָׂר שְׁנִין אֲמַר לִינָה גַפִיק חַמֵי מָה קָלָא כְּעֵלְמָא, נִפְק וְיַתִיב לִיה
 עַל פּוּמָה דְמַעְרְתָא, חַמְטָא חַד צִייד צִייד צִיפּוּרִין פָּרַס מְצוּדְתִיָּה,
 שְׁמַע בְּרַת קָלָא אֲמַרָה דִימוּס וְאִישְׁתִּיבַת, אֲמַר צִיפּוּר מְבַלְעָדֵי
 שְׁמֵיא לֹא אַבְדָא, כָּל שְׁכַן בַר נֶשָׂא, בַר חַמְטָא דְשַׂרְכִין מִלִּיָּיא
 אֲמַר נִיחוּת נִיחַמֵי בְּהַרִין דִימוּסִין דְטִיבְרִיא אִם צִרִיכִין אַנְן לְעֲשׂוֹת

תקנה כמו שעשו אבותינו הראשונים "יוחן אתפני העיר" (Gen. 33¹⁸). שהיו עושין איטליסין ומוכרין בשוק, אמר גדכי טיבריא והוה נסב תורמוסין ומקציץ ומקליק וכל הן דהוה מיתא הוה טיוף וסלק ליה מן לעיל, חמתיה חד כותי אמר לינה אזל מפלי בהן סבא ריוראי, נסב חד מית אזל ואטמריה הן דדכי, אתא לגביה דרבי שמעון בן יוחי אמר ליה לא דפית אתר פלן, איתא ואנא מפיך לך מן תמן, צפה רבי שמעון בן יוחי ברוח הקודש שנתנו שם, ואמר נזור אני על העליונים שירדו ועל התחתונים שיעלו וכן הוות ליה, מי עבר קומי מוגדלא שמע קליה דספרא אמר הא בר יוחי מרבי טיבריא, אמר ליה יבוא עלי אם לא שמעתי שטיבריא עתידה ליטהר, אפילו כן לא הימנני היות, מיד נעשה גל של עצמות:

77 (IX. 2 : 38 d)

דיקליטיאנוס אעיק לבני פניים, אמרין ליה אנן אזלין, אמר ליה סופיסטה (σοφιστης) לא אזלין ואין אזלין לון חזרין לון, ואי בעית מיברקא אייתי טביין ושלחון לארעא דרחיקא, ובסוף אינון חזרין לאתריהון, עבד כן, אייתי טביין וחפי קרנתהון בכסף ושלחון לאפריקי, ובסוף תלתין שנין חזרו לאתריהון.

78 (IX. 5 : 39 a)

רבי יצחק בר רדיפה הוה ליה עובדא, אתא שאל לרבי ירמיה אמר ליה מה אריוותא קמיך ואת שאל לתעלייא, אתא שאל לרבי יאשיה, אמר ליה חמי לך תלתא רחמין ואבקרנה קומיהון, קפודקאי דציפורין שאלון לרבי אימי, בגין דגית לאילין עפא רחם ולא שאל שלם איך צורפה מעבד, אמר לון כד תחמון רגלא צלילא תהוון מפקין לה לשוקא ומבקרין לה וחזרין וזכין ביה.

רַבִּי חֲנַנִּי מִפְּלַג לִיה צְלוּחִינן צְלוּחִינן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מִפְּלַג לִיה צְלוּחִינן צְלוּחִינן. רַבִּי חֲזַקְיָה סֶלֶק נְפִי רַבִּי יְרֵמְיָה אָמַר לִיה זְכוּת בְּהֵן אוּצְרָה. אָמַר לִיה צוּר לִי אֵילָן פְּרִיטָיָא נְבִידָא.

79 (IX. 8 : 39 a)

רַבִּי חֲזַקְיָה הָוּה קָאִים בְּשׁוּקָא דְקִיסְרִין חֲמָא חַד טְעִין עַלְל מִן אִיסוּרָא. הֲפֵךְ אֲפּוּי דְלֹא מִיחְמִינְיָה. שְׁמַע רַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָיָא וְאָמַר אֲמִיה דְהֵן יֵלְדַת בַּר. חַד בַּר נֶשׁ הָוּה חֲשִׁיד עַל שְׁמִיטָתָא אָמַר לְאִיתְתִּיהָ אֲפָקִין חֲלָתָה. אָמְרָה לִיה הָהוּא נִבְרָא חֲשִׁיד עַל שְׁמִיטָתָא וְאֵת אָמַר אֲפָקִין חֲלָה. אָמַר לָה חֲלָה מְדַבֵּר תוֹרָה. שְׁבִיעִית מְדַבְּרוּן דְנַמְלִיאָ וְחֲבָרוּי

TERUMOTH.

(The heave-offering.)

80 (VIII. 5 : 45c)

רַבִּי יוֹסִי בֶן שְׂאוּל מִשְׁתַּעֵי אֲהֵן עוֹבְדָא. חֲדָא אִיתְתָּא הָוּוּת רַחֲמָא מְצוּוֹתָא וּבַעֲלָה שְׁנֵי מְצוּוֹתָא. חַד זְמַן סֶלֶק נְפִיה חַד מִסְבִּין. יִהְבַּת קוּמוּי מִיכּוּל. מִי אָכַל אַרְגִּישַׁת בַּעֲלָה אִיסְלוּק. ^(a) וְהִבְתִּיהָ נוֹ עִילִיתָה. יִהְבַּת קוּמִי בַּעֲלָה דִיִּיכּוּל. אָכַל נָם וְדַמְךָ לִיה. אֲתָא חִיּוּיָא אָכַל מִן מָה דְהָוּה קוּמוּי וְהָוּה מִסְתַּבֵּל בֵּיה. מִן דְאִיתְעַר ^(b) קָם בְּעֵי מִיכָל מִן מָה דְהָוּה קוּמוּי. שְׂרִי הָהוּא דְבַעֲלִיתָא מְלוּלִי בֵּיה. חֲדָא אָמְרָה יִשְׁן מוֹתֵר בְּרִיר הוּא. וְאִין אֲסוּר מִשּׁוּם יִיחּוּד. מִכִּין דְלֵאת חֲשִׁיד עַל הֲרָא. לֹא חֲשִׁיד עַל הֲרָא. כִּי נְאִיפוּ וְדַם בִּידֵיהֶם (Ezk. 23³²).

a) v. l. "and hid him" וּמְרַתָּה.

b) v. l. + מִשְׁנֵתִיהָ "from his sleep".

חד בר נש אינלי ליה גרב דחמור. בערוכת צומא רפא אזל
 למשפכיניה. חמתיה חד אמר ליה הביה לי דנישתיה אמר ליה
 לאו. מנלי הוא. אמר ליה הביה לי ומריה דצומא ליקום. לא
 אספק מישתי עד דאיתחלחל.

(45 d)

רפי זעירא הוה יתיב ואכל והוה דמיה. יהב יריה על תומנתיה
 ואמר לון אדלקון בוצניה. אדלקון ואשכחון שפיפונא שהוה דומה
 לשערה כריד עליה. אמר ליה רשיעא לא הוונא זהיר בך.
 אמר רפי אמי צריכין למיחוש למה דכרייתא חששין. אסיר
 למיתן בר נש פריטין נו פומא. ותבשילא תותי ערסא. פיתא
 תחות שיחיה. למיצע סכינא נו פונלא. סכינא נו אתרונא.

81 (VIII. 7:46 a)

חד בר נש הוה טעין מלפפון נקיר ואוכל מיניה לעשרה בני
 נש ומיתון. עברת רירין עלוי ופסקתיה. חד בר נש הוה סני
 קופד דאימר. חד זמן אכיל קופד. עבר חד ואמר ליה דאימר
 הוא. ואיתבלעם ומית / חמרין שרון בפונדקין / אמרין לון הבו לן
 טלופחין ויהבון. אמרין לון הבו לן תיגין ויהבון. אמרין לון קרמיין
 הוון טבין מן אילין. אמרין לון שורתיה דחיוי אשכחנן בהון.
 ואיתבלעסון ומיתון.

רעייא חלבון חלב ואתא חיויא ואכל מיניה. והוה כלבא מיסתכל
 ביה. פר אתון ייכלון. מישרי גבה בהון ולא אתבונגון בסופא
 אכל ומית.

חד בר נש עבר תום שחיק נו בייתיה. ואתא חיויא דטור ואכיל
 מיניה והוה חיוי דבית מסתכל ביה. אתון בני בייתיה מיכל מיניה.
 מישרי מתרטר עליהון עפר. וקא איתבונגון וקלק גרמיה נוויה.

חד בר נש זמין חד רבן ואייתיב בלבא גביה. אמר ליה ביזיון
 אנא חייב לך. אמר ליה רבי טיבו אנא משלם ליה. שבוין עלון
 לקרתא עאל חד מינהון בעא מינסב איתתי ואכל ביציו:

82 (VIII. 10 : 46 b)

עולא בר קושב תבעתיה מלכותא. ערק ואזל ליה ללוד גבי רבי
 יושוע בן לוי. אתון ואקפון מדינתא. אמרו להן אין לית אתון
 יהבין ליה לן אנן מהרבין מדינתא. סלק גביה רבי יהושע בן לוי
 ופיסייה ויהביה לון. והוה אליהו זכור לטוב יליף מיתגלי עלוי
 ולא איתגלי. וצם כמה צומין ואיתגלי עלוי. אמר ליה ולמסורות
 אנא נגלה. אמר ליה ולא משנה עשיתי. אמר לו וזו משנת החסידים:
 רבי איסי איתציד בספסופה. אמר רבי יונתן יכרד המת בסדינו.
 אמר רבי שמעון בן לקיש עד דאנא קטיל ואנא מיתקטיל אנא
 איזיל ומשייב ליה בחילא. אזל ופיסון ויהבניה ליה. אמר לון
 אתון גבי סבון והוא מצלי עליכון. אתון גבי רבי יוחנן. אמר לון
 מה דהוה בלבבכון מיעבר ליה יתעביר לון. ימטא להווא עמא.
 לא מטון אפיפסרום עד דאזלון כולהון. זעירא בר חנינא איתציד
 בספסופא. סלק רבי אימי ורבי שמואל מיפיסה עלוי אמרה להון
 זנביה מלכתא יליף הוא בריכון עבד לבון ניסין. עשיקין ביה.
 עלל סרקי טעין חד ספסר. אמר לון בהדא ספסירא קטל בר
 ניצור לאחוי. ואישתיזיב זעירא בר חנינא.

רבי יוחנן אמר איקפחת בעלי קנייה. סליק לבית ווערא והוה
 רבי שמעון בן לקיש שאיל ליה ולא מניב. שאיל ליה ולא מניב.
 אמר ליה מהו הכין. אמר ליה כל האיברין תלוין בלב והלב
 תלוי בכיס. אמר ליה ומהו כן. אמר ליה ומה את כן. אמר ליה

אִיקְפַּחַת בְּעַלֵי קַנְיִיה. אָמַר לִיה חֲמוּ לִי זְוִיָּתָה. נִפְק מִיַּחְמֵי לִיה.
חֲמִיתוֹן מִן רְחִיק וְשָׂרֵי מְצַלְצֵל. אָמְרִין אִין רַבֵּי יוֹחָנָן הוּא יִסַּב
פְּלָנָא. אָמַר לוֹן חֲיִיכוֹן כּוֹלָה אָנָּא נָסִיב וְנָסַב כּוֹלָא:

83 (VIII. 10: 46b, c)

דִּיקְלוּט חֲזִירָא מְחֻנְיָה טַלְיֵי דְרַבֵּי יוֹדָה נְשִׂיא. אִיתְעַבִּיד מְלָךְ.
נַחַת לְפַמְיִים. שְׁלַח כְּתָבִין בְּתַר רַבְנִין. תִּיהוּן גַּבֵּי בְּמַפְקֵי שׁוּבְתָא
מִד. אָמַר לִיה לְשְׁלוּחִיָּה לָא תַתֵּן לַהוֹן כְּתָבִין אֲלָא בְּעַרְוֹבְתָא עִם
מְטַמְעֵי שְׂמֵשָׂא. וְאַתָּא שְׁלִיחָא גְבַהוֹן בְּעַרְוֹבְתָא עִם מְטַמְעֵי שְׂמֵשָׂא.
וְהוּהוּ רַבֵּי יוֹדָן נְשִׂיא וְרַבֵּי שְׂמוּאֵל בְּרַ נַחְמָן נַחְתִּין לְמִסְחֵי כְּדִמוּסִין
דְּטִיבְרִיא. אַתָּא (א) אַנְגִּיטְרִים גְּבַהוֹן וּבְעָא רַבֵּי יוֹדָן נְשִׂיא לְמִינוּף
בִּיה. אָמַר לִיה רַבֵּי שְׂמוּאֵל בְּרַ נַחְמָן אַרְפֵּי לִיה לְגִיסִיוֹן הוּא
מִיתְחַמֵּי. אָמַר לוֹן מַה רַבְנִין עֲבָדִין. תַּנּוֹן לִיה עוֹבְדָא. אָמַר לוֹן
סַחוֹן. דְּבַרְיִיכוֹן עֲבִיד נִיסִין בְּמַפְקָא שׁוּבְתָא. טַעַן יַתְהוֹן וְאַעִיל
יַתְהוֹן. אָמְרוּ לִיה הָא רַבְנִין לְבַר. אָמַר לָא יִיחְמוֹן אַפֵּי עַד דְּאִינוֹן
סַחִיִין. הוּהוּ הָהִיא בִּיבְנֵי אֲזִיָּיה שְׁבַעָה יוֹמִין וְשַׁבְעָה לִילוֹן. נִפְק
וְאַנְצַח קְדָמִיהוֹן וְעַלְלוֹן וְקָמוֹן לִיה קְדָמִיהוֹן. אָמַר לוֹן בְּנִין דְּבַרְיִיכוֹן
עֲבִיד לְכוֹן נִיסִין אַתּוֹן מְבִיזִין מְלֻכוֹתָא. אָמְרִין לִיה. דִּיקְלוּט חֲזִירָא
בְּזִינָן. דִּיקְלוּטִיאָנוּס מְלָכָא לָא כְּזִינָן. וְאַפִּילוּ כֵּן לָא מְכַפֵּי לָא
כְּרוּמֵי זַעִיר וְלָא בְּחָבַר זַעִיר:

MA^cASER SHENI.

The second tithe.

84 (IV. 9 : 55b)

רַבֵּי יוֹנָה בְּעֵי. מְצַטְעַר וְחַמֵּי. וְאַתָּא אָמַר הַכִּין. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי לָא
מִסְתַּפְּרָא דְלָא בַּהוּא דְלָא מְצַטְעַר וְחַמֵּי בְּרַם הָכָא כְּמַה דְּבַר נִשְׁ

a) I. Arogonautes. — Editor.

הוּי הוּא חָלִים, אָמַר רַבִּי אֲבִין מֵאֵן דְּעֵבֵד יָאוּת עֵבֵד כְּרַבִּי יוֹסִי
 חַד בַּר נֶשׁ אֶתָּא לְגַבִּי דְרַבִּי יוֹסִי בֶן חֶלְפָתָא, אָמַר לִיה חֲמִית
 בְּחִלְמַי מִיתְמַר לִי אִיזִיל לְקַפּוּדְקִיָּא וְאֵת מִשְׁפַּח מִדְּלָא דְאַבּוּךָ,
 אָמַר לִיה אִזִּל אָבוּי דְהוּא גִבְרָא לְקַפּוּדְקִיָּא מִן יוֹמוּי, אָמַר לִיה
 לָא, אָמַר לִיה אִיזִיל מְנִי עֶשֶׂר שְׁרִיין גּוּ בֵּיתְךָ וְאֵת מִשְׁפַּח מִדְּלָא
 דְאַבּוּךָ קַפָּא רּוּקִיָּא, חַד בַּר נֶשׁ אֶתָּא לְגַבִּי דְרַבִּי יוֹסִי בַר חֶלְפָתָא
 אָמַר לִיה חֲמִית בְּחִלְמַי לְבִישׁ חַד כְּלִיל דְזִיטָא, אָמַר לִיה דָּאֵת
 מְתְרוּמְמָא לְבַתֵּר יוֹמִין, אֶתָּא חַד חוּרְן אָמַר לִיה חֲמִית בְּחִלְמָא
 לְבִישׁ כְּלִילָא דְזִיט, אָמַר לִיה דָּאֵת מְלָקִי, אָמַר לִיה לְהוּא גִבְרָא
 אָמַרְתָּ דָּאֵת מְתְרוּמְמָא וְלִי אָמַרְתָּ דָּאֵת מְלָקִי, אָמַר לִיה הֵהוּא
 הוּוּ בְנִצְיָא וְאֵת בְּחֶבְטִיָּא.

85 (IV. 9 ⁵⁵: b, c.)

חַד בַּר נֶשׁ אֶתָּא לְגַבִּי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בִּי רַבִּי יוֹסִי אָמַר לִיה חֲמִית
 בְּחִלְמִי עֵינֵי נְשָׁקָה חֲבִירְתָּהּ, אָמַר לִיה תִּיפַח רּוּחִיה דְהוּא גִבְרָא
 לְאַחֲתִיה הוּא חֶכֶם, חַד בַּר נֶשׁ אֶתָּא לְגַבִּי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בִּי רַבִּי
 יוֹסִי אָמַר לִיה חֲמִית בְּחִלְמַי אִית לִי תִלְתָּא עֵינִין, אָמַר לִיה
 תְּנַוְרִין אֵת עֵבֵד תְּרִיתִין עֵינִיד וְעֵינִיה דְתַנּוּרָא: חַד בַּר נֶשׁ אֶתָּא
 לְגַבִּי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בִּי רַבִּי יוֹסִי אָמַר לִיה חֲמִית בְּחִלְמָא אִית לִי
 אַרְבַּעָה אוּדְנִין, אָמַר לִיה מְלוּי אֵת, תְּרִיתִי אוּדְנִיד וְתְרִיתִי אוּדְנִי
 דְגִבְרָא, חַד בַּר נֶשׁ אֶתָּא לְגַבִּי רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בִּי רַבִּי יוֹסִי אָמַר לִיה
 חֲמִית בְּחִלְמַי בְּרִייתָא עֶרְקִין מִן קוּמִי, אָמַר לִיה דָּאֵת מִייתִי
 אִיזִיָּא וְכָל עַפְסָא עֶרְקִין מִן קְדָמְךָ, חַד בַּר נֶשׁ אֶתָּא לְגַבִּי רַבִּי
 יִשְׁמַעְאֵל בִּי רַבִּי יוֹסִי אָמַר לִיה חֲמִית בְּחִלְמַי מִיתְמַר לִי חֲכִין
 זָרַק אֶצְבְּעָתְךָ נַחַת, אָמַר לִיה חֵב לִי אֲגִרִי וְאֲנָא אָמַר לָךְ, אָמַר
 לִיה חֲמִית בְּחִלְמִי מִיתְמַר לִי חֲכִין תִּיהוּי נֶפֶח בְּפוּמְךָ, אָמַר לִיה
 חֵב לִי אֲגִרִי וְאֲנָא אָמַר לָךְ, אָמַר לִיה חֲמִית בְּחִלְמִי מִיתְמַר לִי

הָכִין זָקוּף אֶצְבָּעוֹ. אָמַר לִיה לֹא אִמְרִית לָךְ הֵב לִי אֲנָרִי וְאָנָּה
אָמַר לָךְ. כִּד דְּאִיתְמַר לָךְ הָכִין נַחַת דִּילְפָּא בְּהִיטּוּף. כִּד אִיתְמַר
לָךְ הָכִין אִינְפָּחָן. כִּד אִיתְמַר לָךְ הָכִין צְמָחִין.

86 (IV. 9:55 c)

חָדָא אִיתְתָּא דְּאִתְיָא לְנָפִי רַבִּי לִיעֲזֹר אִמְרָה לִיה חֲמִית בְּחִילְמָאִי
תִּינְיִיתָא. דְּבִיתָא מִיתְּבֵרָא אָמַר לָה דָּאת מוּלְרָא כִּד דְּכֵר. אֲזֵלָה
וְיִלְדָה דְּכֵר. פֶּתֶר יוֹמִין אֲזֵלָה בְּעִיא לִיה: אָמְרִין לָה תְּלַמִּידוֹי לִית
הוּא חֲכָא. אָמְרִין לָה מָה אַתְּ בְּעִיָּיָא מִינֵיה. אִמְרָה לֹון חֲמִית
הָהִיא אִיתְתָּא בְּחִילְמָאִי תִּינְיִיתָא דְּבִיתָא מִיתְּבֵרָא. אָמְרִין לָה דָּאת
מוּלְרָא כִּד דְּכֵר וּבְעֵלָה דְּהָהִיא אִיתְתָּא מִיִּית. כִּד אַתָּא רַבִּי לִיעֲזֹר
תַּנּוּן לִיה עוּבְדָּא. אָמַר לֹון קְטַלְתוּן נַפְשׁ. לְמָה שְׂאִין הַחֲלוּם הוּלְךְ
אַלָּא אַחַר פֶּתְרוּנֵי שְׁנָאֵמֶר. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פֶּתֶר לָנוּ כֵּן הָיָה.

כִּד תְּלַמִּיד מִן דְּרַבִּי עֲקִיבָה הוּוּ יוֹתִיב וְאִפּוּי מְשַׁנִּין. אָמַר לִיה
מָהוּ כֵּן. אָמַר לִיה חֲמִית בְּחִילְמָאִי תְּלַת מִילִין קְשִׁין. בְּאָדָר אַתְּ
מִיִּית. וְנִיסָן לִית אַתְּ חֲמִי. וּמָה דָּאת זֶרַע לִית אַתְּ כְּנֵשׁ. אָמַר לִיה
תְּלַתִּיהוּן טַבִּין אִינוּן. בְּהֶרְדָּא דְּאוּרִיתָא אַתְּ מִתְּרוּמְמָא וְנִיסָיוֹן לִית
אַתְּ חֲמִי. וּמָה דָּאת זֶרַע לִית אַתְּ כְּנֵשׁ. מָה דָּאת מוּלִיד לִית
אַתְּ קִבְרִי:

87 (V. 2:56 a)

נְקִי הוּוּ שְׁמֵשׁ בְּמַנְדֵּל צְבָעִיָּא. בְּכָל עְרוּבַת שׁוּבָא מִן דְּהוּוּ
עֲבִיד קְנִדִּילוֹי הוּוּ סְלִיק שְׁבַת בְּבֵית מִקְדָּשָׁא וְנַחֲת וּמְדִלִיק לֹון.
וְאִית דְּאָמְרִין סְפֵר הוּוּ. בְּכָל עְרוּבַת שׁוּבַתָּא הוּוּ סְלַק פֶּשֶׁט
סְדְרוּי לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ וְנַחֲת שְׁבִית בְּבִיִּיתֵיה. טְרַטְרוּי דְּמַחֲלוּל
הוּוּ סְלִיק שְׁבִית לָנוּ בֵּית מִקְדָּשָׁא וְלֹא הוּוּ כִּד נֶשׁ קֶרֶן לְתַאינֵיא

קדמוי מיניה. בנות צפרי הוו סלקן שבתון בנו בית מקדשא ולא
 הוה בר נש קרין לתאינייא קדמו מינהון.
 חד בר נש הוה קאים רדי, פסקת תורתיה קומוי, הוות פריא,
 והוה פרי, היא פריא והוא פרי, עד דאשתכח יהיב בבבל. אמרו
 ליה אימת נפקת, אמר לון יומא רין. אמרין בהיידא אתיתא,
 אמר לון בדא, אמרין ליה איתא חמי לן, נפק בעי מיחמייא לון,
 ולא חכים.

BIKKURIM.

First-fruits.

88 (III. 3 : 65 c)

רבי הילא רבי יעקב בר אידי הוון יתבין, עבר שמואל בר בא
 וקמו לון מן קומוי, אמר לון תרתי נבכון, חדא שאיני זקן, וחדא
 שאין התורה עומדת מפני בנה:
 חזקיה בר רבי מן דהוה לעי באורייתא כל צורכיה הוה אויל
 ויטיב ליה קומי בית וועדא בנין מיחמי סבין ומיקם ליה מן קומיהון.
 יהודה בר חייה הוה יליף סליק ושאל בשלמיה דרבי ינאי
 חמיהו מערב שבת לערב שבת, והוה יתיב ליה על אתר תלי
 בנין מיחמיניה ומיקם ליה מן קומוי, אמרין ליה תלמידוי לא בן
 אלפן רבי לזקן ארבע אמות, אמר לון אין ישיבה לפני סיני, חד
 זמן עני מיסק, אמר לית איפשר דיהודה ברי משני מנהגיה,
 אמר, לית איפשר דלא יגיעון יסורין בההוא נופא צדיקרה,
 מסתפרא שאין לנו יהודה בר רבי, רבי מאיר חמי אפילו סב עם
 הארין ומיקם ליה מן קומוי, ואמר לא מגן מאריד ימים.

SHABBATH.

89 (I. 1 : 3 a)

רבי יהושע בן לוי הוה יליף שמע פרשתה מן בר פריה בכל

ערוכת שובא, חד זמן אינשי ועאל מיסחי בהזן דימוסין דטיבריא.
 והוה מסתמך על כתפתיה דרבי חייא בר בא, אינהר דלא שמע
 פרשתיה מן בר בריה וחור ונפק ליה.

(I. 6:4 a)

מן מה דרב מעני מיתי קומי רבי חייה רובא והוא אמר ליה הן
 הויתא והוא אמר ליה שוירתא הוות עברא והוינא אכיל מיניה תאינין:
 חד תלמיד מן דרבי סימאי אול לאנטוירים ואיתון ליה
 דרמסקינא ואכל, חד תלמיד מן דרבי יהושע בן לוי אול לתמן
 ואיתון ליה דרמסקינא ולא אכל ואתא ובר קומי רביה, אמר
 ליה הו נהיג כשושתיה דרבי סימאי.

(II. 3:5 b)

הוה באסיא, אחא בעי מיפרוש מן חנא ועד חנוכתא, חמתיה
 חדא מטרונה אמרה ליה פדון מפרשין, איתחמי ליה אבוי וגם
 קבורה לא היתה לו, ולא שמע לא לדין ולא לדין, ואול בימא.
 (וכן הות ליה: v. 1.)

(III. 1:5 c)

רבי יושוע בר גיזורה הוה משמש קומי רבי זעירה והוה מעייל
 קומי תבשילין רותחין, אמר ליה היך איתעבידא, אמר ליה
 גריף תיפייא ויהב בגוה, אמר ליה לא תהי עביד בן אלא גרוף
 תיפייא, ויהב תלתא כיפין, ורמי עליהן.

(III. 1:6 a)

רבי אחא בר יצחק עאל מיסחי עם פא בר ממל (a בטרים בר
 יטסס חמא חד בר גש מזקיף על גרמיה, אמר ליה כזה אסור
 בשבת מפני שהוא מרבה את ההכלל ומכבד את הקרקע, רבי
 אבהו חורגין מולפין ונפל עלוי.

a) 1. בטרים ביום טוב with Jastrow.—Ed.

90 (VI 2 : 8 a)

רַבִּי אַחָא וְרַבִּי זְעִירָא הוּוּן מְטִילִין בְּאִיסְמְרָטִין אִיפְסִיק סַנְדְּלִיה
 דְּרַבִּי אַחָא. מִן דְּמָטוּן לְפִילִי אָמַר לִיה זְהוּ פִתַח חֲצִירָךְ. רַבִּי
 אַחָא פְּרִיךְ סַבְנִיָה עֲלִיהוּן. רַבִּי אָבְהוּ פְּרִיךְ אָגוּד מְלַבְנִיקִי. סֶבֶר רַבִּי
 אָבְהוּ אָגוּד מְלַבְנִיקִי מִן חֲמוּכָן הוּא. רַבִּי יוֹנָה טְלָקִיה לַחֲנוּתָא
 דְּחַלִּיטְרָא וַיִּקְרֹא אוֹף צִיבְחַר הוּהוּ סִידְרָה יִקְרוּ. רַבִּי אֶלְעָזָר מְסַלֵּק לִיה.

(VI 2 : 8 c)

רַבִּי לְעִזְרָא עָאֵל לְפַנּוּיָהּ אַתָּא אֲבָטוּיָהּ דְּרוּמָאֵי וְאַקִּימִיה מֵאַחֲרֵיהּ
 וַיִּתֵּב לִיה. אָמַר הָכִין מִן כָּל עָמָא לֹא אָקִים לְבַר נֶשׂ אֱלֹהִי לִי.
 לִית אִיפְשֵׁר דְּאָנָא נְפִיק מִיכָא עַד דְּנִידַע מָה הוּי בְּסוֹפִיה. וְהוּהוּ
 תַמְזָן חִיוֵי שְׁרֵי נְפִיק (a) וַיִּתֵּב לִיה עֲדָרוּ תַמְזָן אַחַת דְּרִיבּוּי. וַיִּקְרָא
 עֲדוּי וְאַתָּן אָדָם תַּחֲתִיד וּנּוּ. Isa. 43^t

חַד תְּלַמִּיד מִן דְּבַר קַפְרָא הוּהוּ נְפִיק מִיִּקְטוּעַ כִּיסִין. חֲמַתִּיה חַד
 קִיטָא. חִיוֵי פְּרִי בְּתַרְיָה. אָמַר לִיה חִיוֵי פְּרִי בְּתַרְךְ. שְׂבָקִיה וְאוּל
 לִיה בְּתַרְיָה וַיִּקְרָא עֲלוּי וְאַתָּן אָדָם תַּחֲתִיד.
 גְּרַמְנָא עֲבַדִּיה דְּרַבִּי יוֹדָה נְשִׂיא נְפִק בְּעֵי מִלּוּוּיָה לְרַבִּי אִילָא.
 אַתָּא כָּלֵב שׁוּמָה בְּעֵי אִיתְגַּרְיָא בֵּיה בְּרַבִּי אִילָא. גְּעַר בֵּיה גְּרַמְנָא.
 שְׂבָקִיה וְאוּל לִיה בְּתַרְיָה וַיִּקְרָא עֲלוּי וְאַתָּן אָדָם תַּחֲתִיד. פֶּר קַפְרָא
 הוּהוּ אִיעֲלַל לַחֲדָא קְרִיָא. מִי עֲלַל גְּכָשֵׁל בְּאַצְבָּעוּ. עֲאֵל וְשָׁמַע
 קָלִיה דְּטְלִיָא קְרִי אִם בְּנַפּוּ יכָא בְּנַפּוּ יצָא. אָמַר דּוּמָה שְׁלָא עֲלַת
 בִּירִי אֱלָא הַטְּחָה זּוּ בְּלַבְדָּ. וְכֵן הוּוּת לִיה.

רַבִּי יוֹחָנָן וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לֵקִישׁ הוּוּ מִתְחַמְדִין מִיחֲמֵי אַפּוּוּי
 דְּשְׂמוּאֵל. אָמְרִין גַּלְדָּ אַחַר שְׁמִיעַת בַּת קוּל. עֲבָרוּן קוּמֵי סִידְרָא
 שְׁמַעוֹן קָלִיה דְּטְגִיָא וְשְׂמוּאֵל מַת. וְסִימוּן וְכֵן הוּוּת לִיה. רַבִּי
 יוֹנָה וְרַבִּי יוֹסֵה סְלָקוּן מִבְּקָרָה לְרַבִּי אַחָא דְּהוּהוּ תְּשִׁישׁ. אָמְרִין

(Editor.) וַיִּתֵּב לִיה עֲדָרוּ תַמְזָן אַחַת דְּרִיבּוּי (a)

גַּלְךָ בְּתֵר שְׁמִיעַת בַּת קוֹל, שְׁמַעוֹן קָלָהּ דְּאִיתָתָא אַמְרָה לַחֲבִירָתָהּ
 אִיטְפִי בּוֹצִינָה. אַמְרָה לָהּ לֹא יִתְטְפִי וְלֹא מִיטְפִי בּוֹצִינִיהוּן דִּישְׂרָאֵל.

91 (VI 2 : 8 d)

רַבִּי יוֹחָנָן הָוָה עֹבֵר בְּשׁוּקָא חָמָא חַד מִזְבֵּן מִן אֵילִין מְלֻטוּמָה.
 אָמַר לִיה מִן אֵילִין אַתְּ חַיִּי. אָמַר לִיה אֵין, שְׁבָקִיה וְאִזִּיל לִיה.
 בְּתֵר שְׁעָה עֹבֵר נִבְיָה, אָמַר לִיה רַבִּי צְלִי עֲלָי דְמָן הָהִיא שְׁעָתָה
 לֹא זַבְנִית כְּלוּם, אָמַר לִיה שְׁנֵי אֲתֵרְךָ, פְּעָמִים שְׁשִׁינּוּי הַשֶּׁם נִזְרַם,
 פְּעָמִים שְׁשִׁינּוּי הַמְּקוֹם נִזְרַם, תְּרִין תְּלַמִּידֵין מִן דְּרַבִּי חֲנִינָא הָווּן
 נְפָקִין מְקַטְוֵע בִּישִׁין, חֲמַרְוֹן חַד אִיסְטְרוֹלוֹנוֹם, אָמַר אֵילִין תְּרִין
 מִי נְפָקִין וְלֹא חֲזִרִין, מִי נְפָקִין פְּנַע בְּהוּן חַד סָב אָמַר לוֹן זְכוּן עָמִי
 דְּאִית לִי תְלָתָא יוֹמִין דְּלֹא טַעַמִית כְּלוּם, וְהָוָה עֲמוֹן חַד עֵינּוּל
 קָצוֹן פְּלַגָּא וַיהֲבִינָה לִיה, אֲבַל וְצְלִי עֲלֵיהוּן אָמַר לוֹן תְּתַקִּיִם לְכוּן
 נְפִישִׁכוּן בְּהָרִין יוֹמָא הַיָּד דְּקִיִּמְתוּן לִינְפִשִׁי בְּהָרִין יוֹמָא, נְפָקִין
 בְּשֶׁלֶם וְחֲזִרוּן בְּשֶׁלֶם, וְהָווּן תְּמָן בְּנֵי אֵינְש דְּשְׁמַעוֹן קָלִיה, אָמְרִין
 לִיה וְלֹא בֵן אַמְרַת אֵילִין תְּרִין מִי נְפָקִין וְלֹא חֲזִרִין, אָמַר אֵי
 דְּחָקָא נִבְרָא שְׁקֵר דְּאִיסְתְּרוֹלוֹנִיָּא דִּידִיהָ שְׁקֵרִין, אֲפִילוּ בֵן אֲזִלִין
 וּפְשִׁפְשׁוּן וְאֲשְׁכְּחוּן חֲכִינְתָא פְּלַגָּא בְּהָרָא מוּבְלָא וּפְלַגָּא בְּהָרָא
 מוּבְלָא, אָמְרוּ מַה טִּיבו עֲבִידְתוּן יוֹמָא דִּין, וְתַנִּין לִיה עוּבְדָא,
 אָמַר וּמָה הָהוּא נִבְרָא יָכִיל עֲבִיד דְּאֵלְהָהוּן דִּי יְהוּדָאִי מְתַפְּיִים
 בְּפְלַגָּא עֵינּוּל.

רַבִּי חוּנָא מִשְׁתַּעֵי הָרִין עוּבְדָא, חַד גִּיּוֹר הָוָה אִיסְטְרוֹלוֹנוֹם, חַד
 זְמַן אַתָּא בְּעֵי מִיפּוֹק, אָמַר בְּדוֹן נְפָקִין, חֲזוּר וּמַר כְּלוּם אִידְבָּקִית
 בְּהָרָא אוּפְתָא קְדִישְׁתָּא לֹא לְמִיפְרוּשׁ מִן אֵילִין מִלִּינָא, נִיפִיק עַל
 שְׁמִיה דְּבְרִיין, קָרִיב לְמַכְסָה וְהָב לָהּ חֲמָרָא וְאֲכַלְהָ, מֵאן גֵּרַם לִיה
 דִּיפֵּל, בְּגִין דְּחֲרָהּ, מֵאן גֵּרַם לִיה דְּאִישְׁתִּיזִיב בְּגִין דְּאִיתְרַחֵן
 עַל בְּרִייה.

92 (VIII. 1:11 a)

רַבִּי יוֹדָה בִּי רַבִּי אֵילְעָאֵי שְׁתֵּי אַרְבַּעַתַּי כְּסוּי רְלִילִי פִיסְחָא וְחֻזְק
 רִישִׁיָּה עַד חֲנָא, חֲמַתִּיהָ חֲדָא מְטֻרֹנָה אַפּוּי נְהִירִין. אָמְרָה לִיה
 סָבָא סָבָא חֲדָא מִן תְּלַת מִלִּין אִית בְּךָ אוּ שְׁתֵּי חֲמַר אֲתָ. אוּ
 מְלוּה בְרַבִּית אֲתָ. אוּ מְגַדֵּל חֲזִירִין אֲתָ. אָמַר לָהּ תִּיפַח רוּחָה
 דְּהֵהִיא אִיתְמָתָ חֲדָא מִן תְּלַת מִלִּיָּא לִית בִּי אֲלָא אוּלְפְּנִי שְׂכִיחַ
 לִי. רְכַתִּיב חֲכַמַת אַדָּם תְּאִיר פְּנִיו. (Eccl. 8')

93 (XIV 4:14 d)

רַבִּי אָבְהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן הֵהָן צִיפְרוּנָה סַכְנָה.
 רַבִּי יוֹחָנָן מְטַתִּיהָ בִּן וְהוּרָה מִיתְפִּי קוּמִי בְרַתִּיהָ דְרַמְיֻטִּינוּם
 דְּטִיבְרִיא. בְּעָרוּכְתָא בְּפִתִי רוּמְשָׂא סֶלֶק לְגַבְהָ. אָמַר לָהּ מִי צָרְךָ
 אָנָּא כְּלוּם לְמַחַר. אָמְרָה לִיה לָא. וְאִין צְרַכְתָּ סַב גְּלַעֲיָנִין דְּתַמְרִין
 בְּפִלְגֵיהוֹן יְקִידָן. וְאִית דְּאֲמַרִּין דְּנִיקְלָבָם וְעוֹר דְּסַעְרִין וְצוּאָה דְּמִינִינֻק
 יְכִישָׁה שְׁחֻק וְטַפּוּל וְלָא תִימָא קוּמִי בַר נָשׁ. לְמַחַר עָאֵל וְדַרְשָׁה
 בְּצִיבּוּרָא. אִית אֲמַרִּין דְּחֲנַקַת נַפְשָׁה, וְאִית דְּאֲמַרִּין דְּאִיתְגִּיירַת.
 בַּר בְּרִיָּה הוּוּה לִיה בְּלַע, אֲתָא חַד בַּר נָשׁ וְלַחֲשׁ לִיה מִן שְׁמִיָּה
 דִּישׁוּ פְּגִדִירָא וְאִינְשָׁם, כַּד גַּפִּיק אָמַר לִיה מַאי לַחֲשַׁתָּה לִיה. אָמַר
 לִיה מִילָה פְּלִן, אָמַר לִיה נוּחַ הוּוּה לִיה אֵלּוּ הוּוּה מֵיית וְלָא בָּן.
 חַד בַּר נָשׁ רַחַם אִיתָא בְּיוֹמוֹי דְּרַבִּי אֶלְעָזָר וְסַכְנָן, אֲתוּן שְׂאֵלֻן
 לִיה מָהוּ תִיעֵבִיד קוּמוֹי וְיִיחִי, אָמַר יָמוּת וְלָא בָּן.

(XVI 7:15 d)

חַד נִפְתִּי הוּוּה ^a מְגִירִיהָ דְרַבִּי יוֹנָה, נִפִּילַת דְּלִיקָה בְּמַגּוּרְתִיהָ
 דְּרַבִּי יוֹנָה, אוּלְ הֵהוּא נִפְתִּיָּה בְּעֵי מְטַפְיִתָהּ וְלָא שְׁבַקִּיהָ, אָמַר
 לִיה ^b בְּגַדְךָ מְדִלִי, אָמַר לִיה אִין וְאִישְׁתִּיזִיב כּוּלָהּ.

a) v. l. מגוריה; במגורה

b) Text בגדך

רבי יודן דכפר אימי פרס גולתיה על גדישא ונורא ערקא מינה.
 שמואל איקבל נבי חד פרסי איטפי בוצינא אזל ההוא פרסי בעא
 מרלקתיה והפך שמואל אפוי. כיון דחזיתיה מתעסק בשטרותיו
 ידע דלא בניניה ארלקה. והפך שמואל אפוי:

PESAHIM

The Passover

94 (I. 7:29 c)

רבי שמואל בר רב יצחק הוה ליה יין קוסס יהב בגויה שעריין
 בגין דיחמע. שאל לרבי אימי אמר ליה צריך את לבער. רבי
 חנינא בר רבי כהנא הוה ליה דבש מזויף בסולת שאל לרבי
 מנא אמר ליה צריך את לבער. חד מן אילין דרבי כיביי הוו ליה
 נרבין דמשח בנו אוצרא דחיטין. שאל לרבנין אמרין ליה איזיל
 גרור מן תחותיהון.

95 (IV 9:31 b)

ביומוי דרבי מנא הוות נימורת בציפורין והוון בגיהון מישכונין
 גבון מדאתא מיזיל לון אפיק רבי מנא כדון פהיא דרבי אימי אמר
 לא דאנא סבר פדעתיה אלא בגין ציפרייא דלא יחלטון בגיהון.
 חד זמן צרכון רבנן נידבא שלחון לרבי עקיבה ולחד מן רבנין
 עמיה. אתון בעיי מיעול לגביה ושמעון קליה דטלייא אמר ליה
 מאן ניוזבון לך יומא דין. אמר ליה טרוכסימון לא מן יומא דין
 אלא מן דאתמול דהוא כמיש וזליל. שבקון ליה ואזלון לון. מן
 דזכון כל עמא אתון לגביה. אמר לון למח לא אתיתון נבי קרמי
 כמה דחזיתון נהיגין. אמרו כבר אתינן ושמעין קליה דטלייא אמר
 לך מה ניוזבון לך יומא דין ואמרת ליה טרוכסימון לא מן יומא
 דין אלא מן דאתמול דהוא כמיש וזליר. אמר מה דביני לבין

מִלֵּיא יִדְעֶתוּן. לֹא מָה בִּינִי לְבֵין בְּרֵיִי. אִף עַל פִּי בֶן אֶזְלוּן וְאֶמְרוּן
 לָהּ וְהִיא יִהְבָּה לְכוּן חֵד מוֹדֵיִי. דְּדִינְרִין. אֶזְלוּן וְאֶמְרוּן לָהּ.
 אָמְרָה לֹזֵן מָה אָמַר לְכוּן גְּדִיל אוֹ מַחִיק וְאֶמְרוּ לָהּ סֶתֶם אָמַר
 לֹזֵן. אָמְרָה לֹזֵן אָנָּה יִהְבָּה לְכוּן גְּדִיל וְאִין אָמַר גְּדִיל הָא כְּמִלּוּי.
 וְאִין לֹא. אָנָּה מַחֲשַׁבְנָא גּוֹדְלָנָה מִן פְּרֵנִי. כִּיּוֹן שְׁשֻׁמְעָה בַּעֲלָה כֶּף
 כֶּפֶל לָהּ אֶת כְּתוּבָתָהּ:

YOMA.

The day of atonement.

96 (III 7 : 40 d)

רַבִּי אִינְיִנִי בַר סוּסִי סִלַּק לְנַפְי רַבִּי חֲנִינָה לְצִיפּוֹרִין. אָמַר אֵיתָא
 וְאָנָּה מְסַר יְתִיהָ לָךְ. עָאֵל לִיהּ בְּרִיהּ תַּחֲזִיתִי עֲרֶסָא עֲטִישׁ וְשִׁמְעַ
 קָלִיהּ אָמַר מָה אַתּוּן גְּהִינִין גְּבִיכוּן בְּרַמְיִן. אֶזְלֵ. לֹא לָךְ וְלֹא לִיהּ:
 חֵד אָסִי בְּצִיפּוֹרִין אָמַר לְרַבִּי פִינְחָס בַּר חֲמָא אֵיתָא וְאָנָּה מְסַר
 לִיהּ לָךְ. אָמַר לִיהּ לִית אָנָּה יָכִיל. אָמַר לְמָה. אָמַר לִיהּ וְאָנָּה
 אָכִיל מַעֲשֵׂר וּמֵאֵן דְּרַגְלִיל לִיהּ לֹא יָכִיל מִיכוּל מִבַּר נֶשׁ כְּלוּם.

96a (VI 4 : 43 d)

רַבִּי מְנָא סִלַּק לְמַבְקָרָה לְרַבִּי חֲנַי רַהוּה תְּשִׁישׁ. אָמַר לִיהּ
 צְחִינָא. אָמַר לִיהּ שְׁתַּהּ. שְׁבִקִיהּ וְנַחֲת לִיהּ. בְּתַר שְׁעָרָה סִלַּק
 לְנַפְיָהּ. אָמַר לִיהּ מָה עֲבַדְתָּ הֵחֵיא צְחִינְתָּךְ. אָמַר לִיהּ כֶּד שְׂרִית
 לִי אֶזְלָה לָהּ:

רַבִּי חֲזִיָּה בַר בָּא הוּוּה מִשְׁתַּעֵי הַרְיִן עוֹבְדָא. חֵד בַּר נֶשׁ הוּוּה
 מַחֲלָךְ בְּשׁוּקָא וּבְרַתִּיָּה עֵימִיָּה. אָמְרָה לִיהּ בְּרַתִּיָּה אַבָּא צְחִינָא
 אָנָּה. אָמַר לָהּ אוּרְכִין צִיבְחָד. אָמְרָה לִיהּ אַבָּא צְחִינָא אָנָּה. אָמַר
 לָהּ אוּרְכִין צִיבְחָד וּמִיתַת.

רַבִּי אַחָא כֶּד מִפְּנֵי מוֹסְפָא הוּוּה אָמַר קוּמִיהוּן אַחִינִן מֵאֵן דְּאִית
 לִיהּ מִיַּנּוּק יַיִיל בְּנִינְיָה:

96b (VIII. 1 : 44 d)

רַבִּי יִצְחָק בַּר נַחֲמָן סֶלֶק לְגַבִּיּוּהַ דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִי בְּלֵילֵי צוּמָא
 רַבָּא נִפְק לְגַבִּיּוּהַ לְבִישׁ סוּלְיָסָה. אָמַר לִיה מָה הוּא דִּין? אָמַר לִיה
 אִיסְתָּגִים אָנָּא: רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחֲמָן סֶלֶק לְגַבִּיּוּהַ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
 לִוִי בְּלֵילֵי תַעֲנִיתָא נִפְק לְגַבִּיּוּהַ לְבִישׁ סוּלְיָסָה אָמַר לִיה מָה הוּא
 דִּין? אָמַר לִיה אִיסְתָּגִים אָנָּא:

רַבִּי סַמְיִי חֲמוּנָה נִפְיָק בְּלֵילֵי תַעֲנִיתָא לְבִישׁ סוּלְיָסָה: חַד תַּלְמִיד
 מִן דְּרַבִּי מְנָא חוּרֵי לְחַד מִן קְרִיבוּיֵי דְנִשְׂאֵי מַלְבָּשׁ סוּלְיָסָה. אָמַר
 לִיה: אֵין מִן הָרְהוּ. אָמַר לִיה מִן דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִי הוּא. אָמַר
 לִיה רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לִוִי אִיסְתָּגִים הוּא:

SHEKĀLIM.

The half shekel.

97 (VII. 3 : 50 c).

רַבִּי לָעוֹר בִּי רַבִּי חֲנַיִי הוּוּ מַסְמַךְ לְרַבִּי מְנָא' חֲמָא לְחַד אַרְמָא
 מְקַטְע מִן סוּסִידָה וּמְפִיק לְבְרָא. אָמַר לִיה הָרָא הוּא דְאָמַר רַבִּי
 יוֹחָנָן הַנִּמְצָא בֵּיד גּוֹי כְּנֻמְצָא בְּפִלְטָא.

חַד בַּר גֵּשׁ בְּצִיפּוּרִין אָזַל בְּעֵי מִיזְבוּן קוּפֵד מִן טַבְחָא וְלֹא יְהַב
 לִיה. אָמַר לִיה לְחַד רוּמַי וְאִיִּיתִי לִיה. אָמַר לִיה לֹא נִסְבִּית עַל
 בְּרַחֲמֵיהּ. אָמַר וְלֹא בְּשַׁר דְּנִבְלָה יְהַבִּית לִיה:

רַב נַחַת לְתַמְנָן חֲמַתוֹן מְקִילִין וְחַמְרַן עֲלֵיהוֹן.

חַד בַּר גֵּשׁ אָזַל בְּעֵי מִשְׁזָנָא אֶסְקוּפְתִּיהּ בְּנוּ נְהַרְזָא וְאִינְשַׁתָּהּ
 וְאָזַל לִיה חֲזוֹר בְּעֵי מִיִּסְבִּינָה. אָמַר לִיה רַב אָסִיר לָךְ דְּנָא. אָמַר
 הֵהוּא שְׂטַף נְהָרָא וְאִיִּיתִי חוּרֵי דְנִבְלָה תַחְתּוּי:

חַד בַּר גֵּשׁ הוּוּ מְהַלֵּךְ בְּשׁוּקָא טְעִין קוּפֵד. אֶתָּת דִּיִּיתָא וְחַטְפְּתִיהּ
 מִיַּנְיָה וְשַׁלְקְתִּיהּ. חֲזוֹר בְּעֵי מִיִּסְבִּינָה. אָמַר לִיה רַב אָסִיר לָךְ דְּנָא.

אָמַר בֶּשֶׁר דִּנְבִילָה הָיוּת טְעִינָה וְטַלְקָתִיה וְנִסְכָּה הָהוּא אוּחְרָנָא:
 נִינָא שְׂטָף זִיקִין. אֲתָא עוּבְרָא קוּמִי רַבִּי יִצְחָק בַּר אֱלֶעָזָר אָמַר
 יַחֲכֻמוֹן שְׂפָכְיָא קִימָרִיהוֹן נִקְנִיקָה אִישְׁתַּכַּח בְּכִנְיִשְׁתָּא דְבוּלִי. אֲתָא
 עוּבְרָא קוּמִי רַבִּי יִרְמְיָה. אָמַר יַחֲכֻמוֹן סִיקִירִיָּא עֵבִירְתְּהוֹן:

SUCCAH.

The feast of Tabernacles.

98, 98^a (II. 5 : 53 a).

רַב הוֹנָה אָזַל לְעֵינֵי טַב לְמִימְנֵי. מִי אָתִי צָחָא נֹו אִיסְרָטָא וְלֹא
 קַבִּיל עֲלוֹי מִיטְעוּם כְּלוּם עַד דְּעַל לִיה לְמַטְלָתִיה דְּרַבִּי יוֹחָנָן
 סְפָרָא דְנוּפְתָא:

אֲבוּדָמָא מְלֵתָא הָוָה דְּמִן קוּמִי חֲנוּתִיהָ. עָבַר רַבִּי חִיָּה בַר בָּא
 אָמַר לִיה אִיזִיל דְּמוּךְ נֹו מְטַלְתָּךְ.

רַבִּי מְנָא הָוָה שׁוֹשְׁבֵינִיה דְּרַבִּי יַעֲקֹב בַּר פְּלִיטִי. אֲתָא שְׂאִיל
 לְרַבִּי יוֹסִי. אָמַר לִיה אִיזִיל דְּמוּךְ נֹו מְטַלְתָּךְ.

רַבִּי יִצְחָק בַּר מְרִיזִין הָוָה שׁוֹשְׁבֵינִיה דְּחַד בַּר נָשׁ שְׂאִיל לְרַבִּי
 אֱלֶעָזָר אָמַר לִיה אִיזִיל דְּמוּךְ נֹו מְטַלְתָּךְ:

רַבִּי זְעִירָה סְלִיק לְגוּזְרָה דְּרַבִּי אִילָא וְלֹא קַבִּיל עֲלוֹי מִיטְעוּם
 כְּלוּם. אִין מְשוּם דְּלֵא הָוָה עֵיסְקִיה טְעַם כְּלוּם עַד יַפְנֵי מוּסָף.
 לֹא יִדְעִין

98b (V. 1 : 55a).

רַבִּי לֹוי וִיהוּדָה בַר נַחֲמָן הוֹיִן נִסְכִּין תְּרַתִּין סִילְעִין מִיעוּל מְצַמְתָּא
 קַהֲלָא קוּמִי רַבִּי יוֹחָנָן. עָאֵל רַבִּי לֹוי וְדַרְשׁ יוֹנָה בֶן אַמִּיתִי מֵאֲשֶׁר
 הָיָה. דְּכִתִּיב אֲשֶׁר לֹא הוֹרִישׁ אֶת־יוֹשְׁבֵי עֵבֹו וְאֶת־יוֹשְׁבֵי צִידוֹן
 וְכִתִּיב קוּם לָךְ צַרְפָּתָה אֲשֶׁר לְצִידוֹן. עָאֵל רַבִּי יוֹחָנָן וְדַרְשׁ יוֹנָה
 בֶּן אַמִּיתִי מִזְבוּלוֹן הָיָה. דְּכִתִּיב וַיַּעַל הַגּוֹרֵל הַשְּׁלִישִׁי לְכִנִּי זְבוּלוֹן

לְמַשְׁפָּחָתָם וּכְתִיב מִשֵּׁם עֶבֶר קָרְמָה מְזַרְחָה נִתְּה חֶפֶר עִמָּה קָצִיין.
 וּכְתִיב כְּדָבָר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דָּבַר בְּיַד עֲבָדָיו יוֹנָה בֶן
 אָמִיתִי הַנְּבִיא אֲשֶׁר מָנַת הַחֶפֶר, בְּשׁוֹבְתָא חוֹרֵייתָא אָמַר רַבִּי לִוִּי
 לַיהוּדָה בַּר נַחֲמָן סָב לָךְ אֵילִין תִּרְתִּין סִילְעִיא וְעוֹל מְצַמְתָּה קַהֲלָא
 קוּמִי רַבִּי יוֹחָנָן. עָאֵל וְאָמַר קוּמִיהוּן יַפְּה לִימְדֵנוּ רַבִּי יוֹחָנָן. אָמַן
 מֵאֲשֶׁר וְאָבִיו מְזַבְּלֵן.

98c (V. 4: 55b).

הִלַּל הַזֶּקֶן כִּד הָהוּ חָמִי לִוִּי עֲבָדִין בְּפִתּוּ הָהוּ אָמַר לִוִּי דֶאֱנָן
 חָכָא מֵאֵן חָכָא, וְלִקְלוּסֵן הוּא צְרִיךְ. וְהַכְּתִיב יִצְחָק אֶלְפִין
 יִשְׁמְשֻׁנִּיה וְרִיבּוּא רִיבּוּן קְדָמוּהִי יְקוּמוּן. כִּד הָהוּ חָמִי לִוִּי עֲבָדִין
 בְּכוּשֶׁר הָהוּ אָמַר דִּי לֹא גַן חָכָא מֵאֵן חָכָא. שְׂאָף עַל פִּי שִׁישׁ
 לְפָנָיו כְּמָה קִילוּסִין חָבִיב הוּא קִילוּסֵן שֶׁל יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מְבַל.
 מַה פְּעֵם וְנָעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל. יוֹשֵׁב תְּהִילוֹת יִשְׂרָאֵל:

ROSH HASHANAH.

99 (II. 6: 58 b).

רַבִּי חֵייה בַּר בָּא הָהוּ קָאִים מְצַלִּי. עָאֵל רַב כְּהֵנָא וְקָם לִיּה
 מְצַלִּי מִן אַחורוּיִי, מִן דְּחָסֵל רַבִּי חֵייה בַּר בָּא מִן צְלוֹתִיה יְתִיב
 לִיּה דְלֹא מִיעֵבּוֹר קוּמוּי, רַב כְּהֵנָא מְאָרִיךְ בְּצְלוֹתִיה, מִן דְּחָסֵל רַב
 כְּהֵנָא אָמַר לִיּה חֵכִין אֶתוּן נְהִיגִין נְפִיכוּן מְצַעְרִין רַבְרַבִּיכוּן.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקִישׁ אֶקְדָּמוּן לִיּה חַד סָב לְעִיבוּרָא, וְאֶעֱלוּגִיּה
 מִן הַהוּא תְרַעָא דְלֶהֱל. אָמַר כֵּן יְהֵא בְשִׁכְרֵן: אָמַר רַבִּי לְעוֹר
 כִּד סְלִקִית לְחָכָא אֶמְרִית הָא גַבִּי חָדָא, כִּד מְנוּגִי אֶמְרִית הָא גַבִּי
 תִּרְתִּי, כִּד עֲלִית לְעִיבוּרָא אֶמְרִית הָא תִּלְתִּיהוּן גַבִּי:

99a (III. 1: 58 d)

בְּיוֹמוּי דְרַבִּי אֶכְהוּ אֶתוּן בְּעֵי מִימֵר נוֹאֲלִינוּ (Isa 47^a) וְאָמְרִין

נְאוּלְתָנוּ וְקַבְלוּן, בְּיוֹמוֹי דְרַבִּי בְרַכְיָה אִישְׁתַּתְקוּן. אָמַר לֹון שְׁמַעְתוּן
דְּאִיתְקַדְשׁ יִרְחֵא, וְאַרְכִּינֹון בְּרֵאשִׁיהוּן וְקַבְלוּן:

99b (IV. 1 : 59 b).

רַבִּי זְעִירָה מְפַקֵּד לְחַבְרֵיָא עוֹלוֹן וְשְׁמַעוֹן קַלִּיָה דְרַבִּי לְוִי דְרַשׁ.
דְּלִית אִיפְשָׁר דְּהוּא מְפִיק פְּרִשְׁתִּיָה דְלָא אוּלְפִין:

BEZAH.

100 (I. 4 : 60 c).

יְהוּדָה בַּר תַּיִה נֶפֶק לְבָרָא, שְׁאַלִין לִיה סוּלָם שֶׁל עַלְיָה מָהוּ.
אָמַר לֹון שְׂרִי, בַּר דְּאֶתָא גְבִי אָבוּה אָמַר לִיה מָה מַעֲשֶׂה בְּיָד
לְיָדִידָה, אָמַר הַתְּרַמִּי לְהֵן סוּלָם שֶׁל עַלְיָה, וְאַקִּים תַּנְי קוּמוֹי
וְתַנָּא בְּמָה דְבָרִים אָמוּרִים בְּסוּלָם שֶׁל שׁוּבְךָ שְׂרִי אֲבָל בְּסוּלָם
שֶׁל עַלְיָה אָסוּר:

100^a (I. 6 : 60 c).

רַב מְפַקֵּד לְתַלְמִידוֹי לָא תִיתְבּוֹן לְכוּן עַל טַבְלַתָּה בְּרֵייתָא דְסַדְרָא
דְּאָפִי דְאִינוּן צְנִינִין:

רַב חוּנָה לָא נַחַת לְבֵית וּוַעֲרָא, רַב קַטִּינָא שְׂאִיל (אָמַר) לָא בֵן
תַּנְי מְטַלְטְלִין אֶת הָאִיסְתַּנִּיסִין:

רַבִּי יִרְמְיָה הוֹרִי לְבַר גִּירְנָטִי אָסִיָא מִיטַעְנָה בְּסַדִּינָא מִיעוּל
מְבַקְרָא בִישׁוּיָא בְּשׁוּבְתָא, מִיִּישָׂא בַר בְּרִיָה דְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לְוִי
(שְׂרִי) מִיטַעוֹן בְּסַדִּינָא מִיעוּל מִדְרוּשׁ בְּצִיבּוּרָא בְּשׁוּבְתָא.

אָמַר רַבִּי זְרִיקָן לְרַבִּי זְעִירָה בַּר תִּיעוּל לְדְרוּמָא אֶת שְׂאִיל לָהּ.

1. q: 60 d
101 (~~1. 2: 63 a~~)

יִצְחָק דִּיהֶבֶּיָא שְׂאֵל לְרַבִּי יוֹחָנָן מָהוּ מִיִּשְׁחֹק קוּנְדִיסוֹן בְּיוּמָא
טַבָּא, אָמַר לִיה שְׂרִי וְיִיב לִי וְאָנָּא שְׂתִי, רַבִּי אָבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי

יהושע בן לוי שרי. רבי זעורא בעא קומי רבי אבהו מאן דעביד
 טבאות לא שחיק ליה מאיתמל. אמר ליה אין. מחלפה שיטתיה
 דרבי אבהו. הכא הוא אמר שרי והכא הוא אמר אסור. אלא
 כגין דרבי אבהו ידע דרבי זעורא מחמר ואינון מחמריין. כגין כן
 הוא עבד רבנותהון. אית דבעי מימר. הכין אמר ליה. מאן דבעי
 דיא טב לא שחק ליה מן דאיתמל: רבי זעורא שאל לקלה
 דדרומא עבדיה דרבי יודן נשייא שחק הוא מרד קונדיטון ביזמא
 טבא. אמר ליה אין:

101a (IV. 4:62 c).

ברתיה דרבי חייה רבה אתת מיפה גו תנורא. אשפחת כיפה
 כגניה. אתת שאלת לאבוה. אמר לה איזלין נרפין. אמרה לינה
 יכלה. אמר לה איזלין כבשין. ידעה הוות אלא דהוות בעינא
 משמע מן אבוה:

102 (V. 2:63 a).

רבי אבא מרי ורבי מתניה הוון יתבין. חמוז לחד בר גש פצל
 מיא לכא ולכא ושתי. אמר רבי אבא מרי לרבי מתניה הדא היא
 דאמר רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו אסור:
 רבי הוה מסב לרבי שמעון בר ריה וחוון מטפחין לאחורי ידיהון
 בשופתא. עבר רבי מאיר ושמע קלהון. אמר רבותינו הותרה
 השפת. שמע רבי קליה אמר מי הוא זה שבא לרדותינו בתוך
 ביתינו. ואית דאמרי הכין אמר מי הוא זה שבא לצנעינו בתוך
 ביתינו. שמע רבי מאיר קליה וערק. נפקין פריי בתריה. מפרי
 אפרח ווהא פיקייליה מעל קדליה דרבי מאיר. אודיק רבי מן
 פוהא וחמא קדליה דרבי מאיר מן אחורוי. אמר לא זכית אנא
 לאורייתא אלא כגין דחמית קדליה דרבי מן אחורוי: רבי יוחנן

ורבי שמעון בן לקיש תריהון אמרין אנן לא זכינן לאורייתא אלא
בגין דחמינן אצבעתיה דרבי מן ^a נולגוקין דידיה:

רבי אילא עני בסדרא, סלק לבייתא אשכחון דמיכין, רבע ליה
על סולמא בגין דלא מקשה על תרעא בשובתא.

רבי ירמיה הוה פשיט עם בריה דרבי אימי אזל בעי מתערתא
בקריצתא דשובתא, שרי מיקש על תרעא, אמר ליה אבא מאן
שרא לך: רבי אבא בר כהנא בעא קומי רבי יסא מהו מקשה
על כריסא בשובתא, אמר ליה בחולא מאן שרא לך, אמר רבי
שמואל בר אבודמא נהנין רבנן בחולא מן דפיבור ולמעלן,
בבגדיו מן הפיבור ולמטן:

TAANITH.

103 (I. 4: 64 b).

חד בר נש אתא גבי חד מן קריבוי דרבי ינאי אמר ליה רבי זכה
עימי, אמר ליה ולא הוה לאבך פריטין, אמר ליה לא, אמר ליה
גביי אינון מפקדין, אמר ליה שמעית עליהון דאינון סרקין, אמר
ליה כדרי את מצלייא ומתענייא.

איתחמי לרבנן פלן חמרא יצלי ומטרא נחת שלחון רבנן
ואייתוניה, אמרין ליה מה אימנד, אמר לון חמר אנא, אמרין ליה
ומה טיבו עברת, אמר לון חד זמן אוגריית חמרי לחדא איתא
והוות בכייה נו איסרטה, ואמרית לה מה ליד, אמרה לי בעלה
דהא איתתא חביש ואנא בעיאי מיחמי מה מיעבר, ומפניניה,
וזבנית חמרי ויבית לה טימיתא, ואמרית לה הא ליד, פניי בעליך
ולא תחטיי, אמרין ליה כדרי את מצלייא ומתענייה: איתחמי לרבי
אברהו פנטקקה, יצלי ומיטרא נחית, שלח רבי אברהו ואייתיתה,
שאל חמש עבדין ההוא גוברא עביד בכל יום, מינר זנייתא, משפר

a) גלגולין I. 1.

תִּיַטְרוֹן. מַעִיל מְגִיהוֹן לְבָנִי. מִטְפַּח וּמְרַקֵּד קִדְמִיהוֹן. וּמְקִישׁ בְּכַבּוּיָא
 קִדְמִיהוֹן. אָמַר לִיה וּמָה טִיבּוֹ עֵבֶרְתָּ. אָמַר לִיה חַד זְמַן הָוָה הָהוּא
 נִבְרָא מִשְׁפָּר תִּיַטְרוֹן. אֶתְתַּ חֲרָא אִיתָא וּקְמַת לָה חוּרִי עִמּוּדָא
 בְּכִיָּה. וְאִמְרִית לָה מָה לִּידְךָ וְאִמְרַת לִי בַעֲלָה דְהִהִיִּז אִיתְתָּא
 חֲבִישׁ וְאָנָּא בְּעִיא מִיחֲמִי מָה מִיעֵבֶד וּמְפַנְיָה. וּזְבַנִּית עֲרִסִי וּפְרִיס
 עֲרִסִי וְיִבִּית לָה טִימִיתִיה. וְאִמְרִית לָה הָא לִידְךָ פְּנִי לִידְךָ וְלָא
 תִּיַחֲטִיין. אָמַר לִיה כְּדִי אֶת מְצַלִּיָּא וּמַתְעַנִּיָּא:

104 (l. 4: 64 b, c).

אִיתְחֲמִי לְרַבְּנָן חֲסִידָא דְכֹפֵר אִימִי. יַצְלִי וּמִיַּטְרָא נַחַת. סִלְקוֹן
 רַבְּנָן לְנַפְיָה. אָמְרוּן לֹון בְּנֵי בֵּיתִיהָ בְּטוּרָא הוּא יְתִיב. נִפְקוֹן לְנַפְיָה.
 אָמְרוּן לִיה אִישֶׁר וְלָא אֲנִיבּוֹן. יְתִב מִיכּוֹל וְלָא אָמַר לֹון אֶתּוֹן
 כְּרוּכּוֹן. מִי עֲלָל עֵבֶד חַד מִזְבִּיל דְקִיסִין וְיִהֵב גּוֹלְתָה מְרוּם מוּבְלָה.
 עָאֵל וְאָמַר לְבָנִי בֵּיתִיהָ אִילִין רַבְּנָן הֲכָא בְּעִי נִיצְלִי וְיִיחּוֹת מִיַּטְרָא.
 וְאִין אָנָּא מְצַלִּי וּמִיַּטְרָא נַחִית נְנָאִי הוּא לֹון. וְאִין לָא חִילּוֹל שֵׁם
 שְׁמַיִם הוּא. אֲלָא אִיִּיתִי אָנָּא וְאֶת נִיסוּק וְנִיצְלִי. אִין נַחַת מִיַּטְרָא
 אָנָּן אָמְרִין לֹון כְּבֵר דְעֵבְדוֹן שְׁמַיָּא נִיסִין. וְאִין לָא אָנָּן אָמְרִין לֹון
 לִית אָנָּן כְּדִי מְצַלִּיָּא וּמַתְעַנִּיָּא. וּסִלְקוֹן וְצִלוֹן וְנַחַת מִיַּטְרָא. נַחַת
 לְנַפּוֹן אָמַר לֹון לְמָה אִיַּטְרָפוֹן רַבְּנָן לְהֲכָא יוּמָא דִּין. אָמְרִין לִיה
 בְּעִי תִיצְלִי וְיִיחּוֹת מִיַּטְרָא. אָמַר לֹון וְלְצִלוֹתִי אֶתּוֹן צְרוּכִין כְּבֵר
 דְעֵבְדוֹן שְׁמַיָּא נִיסִין. אָמְרִין לִיה לְמָה כֵּד הוּיְתָה בְּטוּרָא אָמְרִינָן
 לָךְ אִישֶׁר וְלָא אֲנִיבְתִינּוֹן. אָמַר לֹון דְהוּינָא עִסִיק בְּפַעּוֹלוֹתִי מָה
 הוּינָה מִסַּע דְעַתִּי מִן פַּעּוֹלוֹתִי. אָמְרוּ לִיה וּלְמָה כֵּד יְתַבְתָּ לְמִיכּוֹל
 לָא אָמְרַת לֹון אִיתּוֹן כְּרוּכּוֹן. אָמַר לֹון דְלָא הָוָה נְבִיִּי אֲלָא פְּלַחִי.
 מָה הוּינָא מִימּוֹר לְכוֹן בְּחַנְפִין. אָמְרִין לִיה לְמָה כֵּד דְאֶתִּית לְמִיעוּל
 יְהִבְתָּ גּוֹלְתָה מְרוּם מוּבְלָה. אָמַר לֹון דְלָא הוּוֹת דִּינִי. שְׂאִילָה הוּוֹת

דְּנִיצְלֵי בְּהַ, מָה הוּנָא מְבוּעָא יְתָהּ, אֲמַרֵּן לִיה וּלְמָה כִּד הוּוּי אַתְּ
בְּטוֹרָה אִיתְתְּךָ לְבִשָּׁה מְאֵינן צְאִין וְכִד דְּאֵת עֲלִיל מִן טוֹרָה הִיזְרָ
לְבִשָּׁה מְאֵינן נְקִיִּין, אֲמַר לֵוִן כִּד דְּאָנָא הוּוּי בְּטוֹרָה הִיזְרָ לְבִשָּׁה
מְאֵינן צְאִין דְּלֵא יִתֵּן בַּר נֶשׁ עֵינֵי עֲלֵהּ, וְכִד דְּאָנָא עֲלִיל מִן טוֹרָה
הִיא לְבִשָּׁה מְאֵינן נְקִיִּין דְּלֵא נִיתֵן עֵינֵי בְּאִיתָא אַחוּרֵי, אֲמַרֵּן לִיה
יְאוּת אַתְּ מְצֻלִיָּא וּמְתַעֲנִיָּא :

105 (II. 1: 65 b).

רַבִּי בְּרַכְיָה עֲבַד תְּלַת עֶשְׂרֵי תַעֲנִיִין וְלֵא נַחַת מִיִּטְרָא וּבְסוּפְרָ
אַתָּא גּוֹבִיִי, עָאֵל וְאֲמַר קוּמִיהוּן אַחִינֵן חֲמוּן מָה דְּאָנֵן עֲבַדִּין לֵא
דָּא הוּא דְנִבְיָא מְקַנְתָּר לֵן עַל הַרְעַ כַּפִּים לְהִיטִיב, מְרִיעִין זֶה לִזְה
בְּכַפֵּינֵן וּמְבַקְשִׁין טוֹבָה (Mic 7³)

(III. 4: 66 c).

מוֹתְנָא הָוָה בְּצִיפּוֹרִין וְלֵא הָוָה עֲלִיל גּוֹ אֲשַׁקְקָא דְהָוָה רַבִּי
חֲנִינָה שְׂרֵי בְּגוּיָה, וְהוּוּן צִיפּוֹרָאִי אֲמַרִּין מָה הָרֵן סְבָא בִינֵינוּ,
יְתִיב בְּשִׁלְמָה הוּא וּשְׂכוּנָתֵיהּ וּמְדִינָתָא אֲזֵלָא בְּכַאֲשֵׁיטָה, עָאֵל וְאֲמַר
קוּמִיהוּן זְמַרֵי אַחַד הָיָה כְּדוֹרוֹ וּנְפִלוּ מִיִּשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וְאַרְבַּעַה
אַלְפָּה, וְאַנּוּ כְּמָה זְמַרֵי יֵשׁ בְּדוֹרֵינוּ וְאַתֶּם מְתַרְעֵמִין:
חַד זְמַן צְרַכּוֹן מִיעֲבַד תַּעֲנִיתָא וְלֵא נַחַת מִיִּטְרָא, עֲבַד רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ תַּעֲנִיתָא בְּדוֹרָמָא וּנַחַת מִטְרָא, וְהוּוּן צִיפּוֹרָאִי אֲמַרִּין רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ בֵּן לֵוִי מַחִית מִיִּטְרָא לְדוֹרָמָאִי וְרַבִּי חֲנִינָה עֲצַר מִיָּד
מִן צִיפּוֹרָאִי, צְרַכּוֹן מִיעֲבַד זְמַן תִּינְיִנּוּת שְׁלַח וְאִיִּיתִי לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
בֵּן לֵוִי, אֲמַר לִיה מִישְׁנָה מְרִי מִיפּוֹק עֵימָן לְתַעֲנִית, נִפְקִין תְּרִיהוּן
לְתַעֲנִיתָא וְלֵא נַחַת מִיִּטְרָא, עָאֵל וְאֲמַר קוּמִיהוּן לֵא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ
בֵּן לֵוִי מַחִית מִיִּטְרָא לְדוֹרָמָאִי וְלֵא רַבִּי חֲנִינָה עֲצַר מִיִּטְרָא מִן
צִיפּוֹרָאִי, אֲלֵא דוֹרָמָאִי לִיבְהוּן רַבִּיךָ וּשְׁמַעִין מִילָה דְּאֲזוֹרִיתָא

וּמִתְפַּנְעִין. וְצִיפּוּרָאֵי לִיבְחוּן קָשִׁי וְשִׁמְעִין מִלֵּה דְאוּרֵייתָא וְלֹא
 מִיִּתְפַּנְעִין: מִי עָלִיל תְּלָה עֵינוּי וְחִמָּא אוּרָא שִׁיף. אָמַר עַד פְּדוּן
 הַכִּין. מִד נַחַת מִיטְרָא וְגַדַר עַל גְּרַמְיָה דְלֹא לְמִיעַבַד בֵּן תּוֹכֵן.
 אָמַר מָה אָנָּא מִימּוֹר לְמַרְי חוּבָא דְלֹא יִגְבִי חוּבִיָּה:

106 (III. 4: 66 c, d).

רַבִּי לְעוֹר עֵבֶד תַּעֲנִית וְלֹא אִיתְנַחַת מִיטְרָא. עֵבֶד רַבִּי עֲקִיבָא
 תַּעֲנִית וְנַחַת מִיטְרָא. עָאֵל וְאָמַר קוּמִיהוּן אֲמִשׁוּל לְכֶם מְשַׁל לְמָה
 הַדְּבַר דּוּמָה לְמַלְךְ שְׁהִיוּ לוֹ שְׁתֵּי בְנוֹת. אַחַת חֲצוּפָה וְאַחַת כְּשִׁירָה.
 אִימַת דְּהָת בְּעֵינָא הֵהוּא חֲצִיפְתָּא עֲלַת קוּמוּי הָהּ אָמַר יְבוּן לָהּ
 מָה דְּהִיא בְּעֵינָא וְתִזְוִיל לָהּ. וְאִימַת דְּהָת הֵהוּא כְּשִׁירְתָּא עֲלַת
 קוּמוּי הָהּ מְאַרְיָךְ רוּחִיָּה מִתְחַמַּד מִשְׁמוּעַ שׁוּעַתָּה. וְאִית שְׂרִי
 מִימַר בֵּן. אָלֵא שְׁלֵא לְחַלֵּל שֵׁם שְׁמַיָּם:

רַבִּי אַחָא עֵבֶד תְּלַת עֶשֶׂר תַּעֲנִיין וְלֹא נַחַת מִיטְרָא מִי עָלִיל פְּנַע
 בֵּיהּ חַד כּוּתֵיין. אָמַר לִיָּה רַבִּי רַבִּי עֲצוּר גּוֹלְתָךְ מִן מִיטְרָא. אָמַר
 לִיָּה חִיוּי דְּהֵהוּא גְּבָרָא שְׁמַיָּא מִיעַבַד גִּיסִין וְשְׂתָא מְצַלְחָא וְהֵהוּא
 גְּבָרָא לִית הוּא מִיחִי. וְעַבְדוּן שְׁמַיָּא גִיסִין וְאַצְלַחַת שְׂתָא וּמִית
 הֵהוּא כּוּתֵינָא וְהוּן כָּל עֲמָא אֲמַרִין אִיתוּן חֲמוּן פּוּרִין דְּשִׁמְשׁ:

106a (III. 8: 66 d)

לְוִי בֶן סִיסִי בָּאוּ הַנְּיָסוֹת לְעִירוֹי נָטַל סֵפֶר תּוֹרָה וְעָלָה לְרֹאשׁ
 הַגֶּג אָמַר רַבּוּן הַעוֹלָמִים. אִין בְּטָלִית חֲדָא מִלֵּה מִן הַדִּין סֵפֶר
 אוּרֵייתָא יִיעֲלוּן רֹזִין. וְאִין לָא יִיעֲלוּן לֹזִין. מִד אִיתְבְּעוּן וְלֹא
 אִשְׁתַּכְּחוּן. תְּלַמְדִיָּה עֵבֶד בֵּן יְבִשְׁתַּ יְדִיָּה וְאִזְלוּן לֹזִין. תְּלַמְדִי
 תְּלַמְדִיָּה עֵבֶד לֹא יְבִשְׁתַּ יְדִיָּה וְלֹא אִזְלוּן לֹזִין. לֹמַר שְׂאִין שׁוּטָה
 נִפְנַע וְלֹא כֶּשֶׁר הֵמַת מְרַגֵּישׁ בְּאִיזְמַל:

106b (III. 10 : ibid).

אמר רבי יודן גיריאי, הדין חוני המעגל בר פריה רחוני המעגל
הוה סמוך לחרבן בית מוקדשא, נפק לטורא לגבי פעלוי עד דו
תמן נחת מיטרא, עאל ליה למערתא מן יתיב גם ידמך ליה ועבר
שקיע בשניתיה שובעין שנין עד דחרב בית מוקדשא ואיתבני זמן
תינינות. לסוף שובעין שנין איתער מן שיניתיה נפק ליה מן
מערתא וחמא עלמא מחלף, זווין דהוות פרמין עבידא זייתין, זווין
דהוות זייתין עבידא זרעי, שאל ליה למדינתא אמר לון מה קלא
בעלמא, אמרין ליה ולית את ידע מה קלא בעלמא, אמר לון לא.
אמרין ליה מאן את, אמר לון חוני המעגל, אמרין ליה שמענן
דהוה עליל לעורה והיא מנהרה, עאל ואנהרת וקרא על גרמיה
בשוב יהוה את שיבת ציון היינו כחולמים: (Psa 126)

107 (III. 13 : 67a).

רבן יוחנן בן זפיי בר הוה בעי ייחות מיטרא הוה אמר לספריה
קום לך קומי היכלא בגין דרפי בעי מספרא ולית בחייליה
מצטערא, מיד הוה מטרא נחית:

רב אדא בר אחווה בר הוה בעי ייחות מיטרא, הוה שלח
מסאניה, בר הוה שלח תריהון הוה עלמא טיף, מפלתא הוויין
תמן והוה רב מיתב חד מן תלמידוי בביתא עד דהוון מפנין ביתא
וכיון דהוה גפיק מן ביתא הוה בייחא רבע.

107a (IV. 8 : 68 d).

רבי זכריה חתניה דרבי לוי לאילין טלייא דמיתפניי מן ספרא
ונפקין לון בכפריי.

כָּל קִרְיָא דְהוּוֹן עֲלֵין בֵּיהּ. הָוּה טַב קִרְתָּא מְיִית, עַד דְּהוּוֹן
 מִיטְפְּלִין בֵּיהּ. הוּוֹן מְעַלְלִין קִרְתָּא וְנַפְקִין לֵין וְכַר נֶשׁ לָא יָדַע
 בְּהוּן. וְלֹא עוֹד אֶלָּא דְאַמְרִתוּן וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ כַּחֲנָכִים וְכֵן הָיִינוּ
 בְּעֵינֵיהֶם, יָדְעִין הוּוֹתוּן מָה דְהוּוֹתָא עֵבֶד לְכוּן בְּאַפִּיהוּן:
 רַבִּי עֲקִיבָה כִּד הָוּה חָמִי לְבַר כּוּזָבָה הָוּה אָמַר דִּין הוּא מְלָכָא
 מְשִׁיחָא, אָמַר לִיה רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן תּוֹרָתָא, עֲקִיבָה יַעֲלוּ עֲשׂוּבִים
 בְּלַחֲיִידָא וְעַדִּין בֶּן דָּוִד לֹא יָבֵא:

108 (IV. 8 : 68 d).

שְׁלֹשׁ שָׁנִים וּמַחֲצָה עָשָׂה אֲדַרְיָנוּס מְקִיף עַל בֵּיתָר, וְהָוּה רַבִּי
 אֶלְעָזָר הַמּוֹדְעִי יוֹשֵׁב עַל הַשֶּׁקַּע וְעַל הָאָפֶר וּמִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם וְאוֹמֵר
 רַבּוֹן הָעוֹלָמִים אֵל תֵּשֵׁב בְּדִין הַיּוֹם, אֵל תֵּשֵׁב בְּדִין הַיּוֹם, בְּעָא
 אֲדַרְיָנוּס מִיּוֹל לִיה, אָמַר לִיה חַד כּוֹתֵי לֹא תִיּוֹל לָךְ דְּאֲנִי חָמִי
 מָה מִיַּעֲבֹד וּמִשְׁלִים לָךְ מְדִינְתָא, עָאֵל לִיה מִן פִּיכָא דְמְדִינְתָא,
 עָאֵל וְאַשְׁבַּח רַבִּי אֶלְעָזָר הַמּוֹדְעִי קָאִים מְצַלִּי, עֵבֶד נַפְשִׁיחָא לְחַיִּישׁ
 לִיה בְּנֵי אֲוֵרְנִיָּה, חֲמוּנִיָּה בְּנֵי מְדִינְתָא וְאַיִתּוּנִיָּה נְבִי בֶן כּוּזָבָא,
 אָמְרוּן לִיה חֲמִינֵן הָהִן סְבִיָּא מִשְׁתַּעִי לְחַבִּיבָךְ, אָמַר לִיה מָה
 אָמַרְתָּ לִיה וּמָה אָמַר לָךְ, אָמַר לִיה אִי אֲנָא אָמַר לָךְ מְלָכָא קִטְל
 לִי, וְאִי לֹא אֲנָא אָמַר לָךְ אֵת קִטְל יְתִי, טַב לִי מְלָכָא קִטְל יְתִי
 וְלֹא אֵת, אָמַר לִיה אָמַר לִי דְאֲנָא מִשְׁלִים מְדִינְתָא, אֵתָא נְבִי
 רַבִּי אֶלְעָזָר הַמּוֹדְעִי אָמַר לִיה מָה אָמַר לָךְ הַדִּין כּוֹתֵיָא, אָמַר
 לִיה לֹא כְלוּם, מָה אָמַרְתָּ לִיה, אָמַר לִיה, לֹא כְלוּם, יְהִב לִיה חַד
 בְּעוּט וְקִטְלִיָּה, מִיד יֵצֵאת בַּת קוֹל וְאָמְרָה (As in Zech. XI 17).

MEGILLAH.

The Scroll of Esther.

109 (I. 13 : 72 b).

רבי יוחנן עבד תלת שנין ופלג דלא נחת לבית וועדא מן צערא.
 בסופא חמא רבי אלעזר בחילמיה למחר סיני נחת ומחדת לבין
 מילה, עאל ואמר קומיהוין (Num. 8¹⁷, Exod. 12¹³)
 אנטונינום אמר לרבי מייכלתני את מן ליויתן לעלמא דאתי.
 אמר ליה אין, אמר ליה מן אימר פיסחא לא אייכלתני ומן ליויתן
 את מייכל לי, אמר ליה מה נעביד לך, ובאימר פיסחא כתיב כל
 ערל לא יאכל בו, כיון דשמע כן אזל וגזר.

110 (III. 3 : 74 a).

רבי חייה רבי יסי רבי אימי דגון לתמר, אזלת וקרבת עליהוין
 לאנטיפיטה דקיסרין, שלחוין ובתבון לרבי אבהו, שלח רבי אבהו
 וכתב להוין כבד פייסנו לשלשה ליטירין לטוב ילד טוב למד
 ותשיש אבדוקים אכמסים תלתנים, אבל תמר תמרוזים בתמרוזיה
 היא עומדת וביקשנו למתקה ולשוא צרף צרוף: (Jer 6²⁹)

(III. 4 : 74 a).

רבי יוחנן מיקל לגשייא דשטהין בגריהוין על אוירא דבי מדרשא
 רבי חייה רבי יסא מיקבלין בגו כגישתא, רבי אימי מפקד
 לספריא אין אתא בר נש גביכון מלכלך באורייתא (לגביכון) תהוין
 מקבלין ליה ולחמריה ולמנו.
 רבי ברביה אזל לכגישתא דבית שאן, חמא חד בר נש משזיג
 ידוי ורגלוי מן גורגה, אמר ליה אסור לך, למחר תמתיה ההוא

נֹכְדָא מְשִׁיב יְדוּי וְרִיגְלוּי מִן נֹרְגָה, אִמַר לִיה לָךְ שְׂרִי וְלִי אִסִיר.
אִמַר לִיה אִין.

110a (IV. 5:75 b).

רְבִי שְׁמַעוֹן סְפָרָא דְמֵרְכַבְתָּא אִמְרוּן לִיה בְּנֵי קְרָתִיָּה קִטְעֵ בְּרִיבּוּרִיָּא
דִּיקְרוּגוֹן בְּנִינָן, אַתָּא שְׂאֵל לְרַבֵּי חֲנִינָה אִמַר לִיה אִין קִטְעִין רִישָׁךְ
לֹא תִשְׁמַע גּוֹן וְלֹא שְׁמַע לֹון וְשִׁרוֹן לִיה מִן סְפָרוֹתִיָּה. בְּתַר יוֹמִין
נַחַת לְהַכָּא קָם עֵימִיָּה רְבִי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹסִינָה אִמַר לִיה מָה אַתָּ
עֵבִיד בְּהֵיא קְרָתְךָ. וְתַנִּי לִיה עוֹבְדָא, אִמַר לִיה וְלָמָּה לֹא שְׁמַעְתָּ
לֹון, אִמַר לִיה וְעַבְדִּין בֶּן, אִמַר לִיה וְלִינָן מְקִטְעִין לֹון בְּסִידְרָא.
אִמַר לִיה וְלִינָן חֲזוּרִין וְכִלְלִין לֹון אִמַר רְבִי זְעוּרָה אֵילוּ הָוָה הָהוּא
סְפָרָא בְיוֹמֵי מְגִיתִיָּה חֲפִים:

110b (IV. 10:75 c).

רְבִי פֶדֶת הָוָה אִמְרוּרָא דְרַבֵּי יִסָא, מִילִין דִּשְׁמַע מִן אֲבוּי הָוָה
אִמַר כֶּךָ אִמַר רְבִי בִשֵׁם אָבָא, מִילִין דִּלֹא שְׁמַע מִן אֲבוּי הָוָה אִמַר
בֶּן אִמַר רְבִי בִשֵׁם רְבִי לְעוּר:

HAGIGAH.

The three Festivals.

111 (I. 7:76 c).

רְבִי יוֹדָה נְשִׁיָּא שְׁלַח לְרַבֵּי חֲיִיָּה וְלְרַבֵּי אִסִי וְלְרַבֵּי אֲמִי לְמִיעֵבוּר
בְּקִרְיָתָא דְאַרְעָא דִישְׂרָאֵל לְמִתְקַנְיָא לֹון סְפָרִין וּמִתְנַיִינִין, עֲלוּן
לְחַד אַתְר וְלֹא אֲשַׁכְּחוּן לֹא סֵפֶר וְלֹא מִתְנַיִין, אִמְרוּן לֹון אֵייתוּן לֹון
נְטוּרֵי קְרָתָא אֵייתוּן לֹון סְנְטוּרֵי קְרָתָא, אִמְרוּן לֹון אֵילִין נְטוּרֵי
קְרָתָא, לִית אֵילִין אֵלָא חֲרוּבֵי קְרָתָא, אִמְרִין לֹון וּמָאן אֵינוּן נְטוּרֵי
קְרָתָא, אִמְרוּ לֹון סְפָרִיָּא וּמִתְנַיִינִיא, הָדָא הִיא דְכָתִיב אִם יִהוּה
לֹא יִבְנֶה בֵית וְנו: (Psalm 127:1)

111a (II. 1: 77 b).

מנו אחר, אלישע בן אבויה שהיה הורג רבי תורה, אמרין כל
 תלמיד דהוה חמי ליה משכח באורייתא הוה קטיל ליה, ולא עוד
 אלא דהוה עליל לבית וועדא והוה חמי טליא קומי ספרא והוה
 אמר מה אילין יתבין עבדין הכא, אומנותיה דהן בנאי, אומנותיה
 דהן נגר אומנותיה דהן צייר, אומנותיה דהן חייט, וכיון דהוון
 שמעין בן הוון שבקין ליה ואזלין לון, עליו הכתוב אומר אל תתן
 את פיך לטיא את בשרך ונומר, שחיבל מעשה ידיו של אותו
 האיש, אופ בשעת רבי מאיר הוה יתיב דרש בבית מדרשא
 דטיבריה, עבר אלישע רביה רכיב על סוסיא ביום שובתא, אתון
 ואמרון ליה הא רבך לבר, פסק ליה מן דרשה ונפק לבניה, אמר
 ליה מה הויתה דרש יומא דין אמר ליה ויהוה ברך את אחרית
 איוב ונומר, אמר ליה ומה פתחת פיה, אמר ליה ויוסף יהוה את
 כל אשר לאיוב למשנה, שפפל לו את כל ממונו, אמר ווי דמובדין
 ולא משתכחין, עקיבה רבך לא הוה דריש בן, אלא ויהוה ברך
 את אחרית איוב מראשיתו, בזכות מצות ומעשים טובים שהיו
 בירו מראשיתו.

אבויה אבא מנדולי ירושלם היה, ביום שבא למוהליני קרא לכל
 גדולי ירושלם והושיבן בבית אחד, ולרבי אליעזר ולרבי יהושע
 בבית אחר, מן דאכלון ושתון שרון מטפחין ומרקדין, אמר רבי
 לעזר לרבי יהושע עד דאינון עסיקין בדירון נעסוק אנן בדירן,
 וישבו ונתעסקו בדברי תורה, מן התורה לנביאים ומן הנביאים
 לכתובים וירדה אש מן השמים והקיפה אותם.

112 (II. 2: 77d, 78a).

יהודה בן טבאי נשיא ושמעון בן שטח אב בית דין, אית תניי תני
 ומחלה, מאן דאמר יהודה בן טבאי נשיא עובדא דאלכסנדרויאה

מְסִיעֵה לִיה: יְהוּדָה בֶּן טַבַּאי הוּזָן בְּנֵי יְרוּשָׁלַם בְּעוֹן מְמַנִּיתִיה נְשִׂיא
 בִּירוּשָׁלַם. עָרַק וְאֹזֵל לִיה לְאַלְכְסַנְדְּרִיאָה וְהָיוּ בְנֵי יְרוּשָׁלַם כּוֹתְבֵין
 מִירוּשָׁלַם הַגְּדוּלָה לְאַלְכְסַנְדְּרִיאָה הַקְּטָנָה. עַד מְתֵי אַרוּסֵי יוֹשֵׁב
 אֶצְלְכֶם וְאֲנִי יוֹשֶׁבֶת עֲנוּמָה עָלָיו: פָּרִישׁ מִיתִי נוֹ אֵילְפָא. אָמַר
 דְּבוּרָה מְרֵתָה דְּבִיתָה מָה הוֹנֵת חֲסִירָה. אָמַר לִיה חַד מִן תַּלְמִידֵי
 רַבִּי עֵינִידָה הוֹנֵת שְׁבִירָה. אָמַר לִיה הָא תַּרְמִי נֶפֶד. חֲדָא
 דְּחֲשַׁדְתָּנִי וְחֲדָא דְּאִיסְתַּכְּלַת בָּהּ. מָה אֲמַרִית יֵאֵיִיא בְּרִיּוּא לָא
 אֲמַרִית אֵלָא בְּעוּבְרָא. וְכַעַם עָלָיו וְאֹזֵל:

מֵאן דְּאָמַר שְׂמַעוֹן בֶּן שְׁטַח נְשִׂיא עוּבְרָא דְּאֶשְׁקִלוֹן מְסִיעֵה לִיה.
 תְּרִין חֲסִידֵין הוּזָן בְּאֶשְׁקִלוֹן אַחְלִין כְּחֲדָא וְשְׁתֵּי כְּחֲדָא וְלַעֲנִי
 בְּאוּרִייתָא כְּחֲדָא. דְּמִךְ חַד מִיְנְהוּן וְלֹא אִיתְגַּמַּל לִיה חֶסֶד. מִית
 בְּרִיה דְּמַעוֹן מוּכַס וּבְטַלַת כָּל מְדִינְתָא מִיְגַמּוּל לִיה חֶסֶד. שְׂרִי
 הֵהוּא חֲסִידָא מְצַטַּעַר אָמַר וּוי דְּלִית לְשַׁנְאִיהוּן דִּישְׂרָאֵל כְּלוּם.
 אִיתְחַמֵּי לִיה בְּחִילְמָא וְאָמַר לִיה לֹא תִיבּוּ בְּנֵי מְרִנָּה. דִּין עֶבֶד
 חֲדָא חוּבָא וְאֹזֵל בָּהּ. וְדִין עֶבֶד חֲדָא טִיבוּ וְאֹזֵל בָּהּ. וּמָה חוּבָא
 עֶבֶד הֵהוּא חֲסִידָא. חַס לִיה לֹא עֶבֶד חוּבָה מִן יוּמוּי. אֵלָא פַּעַם
 אַחַת הַקְּדִים תְּפִילִין שֶׁל רֹאשׁ לְתַפִּילִין שֶׁל יָד. וּמָה טִיבוּ עֶבֶד
 בְּרִיה דְּמַעוֹן מוּכַס. חַס לִיה לֹא עֶבֶד טִיבוּ מִן יוּמוּי. אֵלָא חַד
 זְמַן עֶבֶד אֲרוּסְטוֹן לְבוּלְכְּטִיא וְלֹא אֲתוֹן אַכְלוּנִיָּה. אָמַר יִכְלוּנִיָּה
 מִיִּפְנִיָּיָא דְּלֹא יִשְׁלוֹן. וְאִית דְּאֲמַרִין בְּשׁוּקָא הוּה עֶבֶר, וְנִפְל
 מִיְנִיָּה חַד עֵיגוּל וְחֲמָא חַד מִיִּסְפֵּן וְנִסַּב לִיה וְלֹא אָמַר לִיה כְּלוּם
 בְּגִין דְּלֹא מְסַמְקָא אִפוּי. בְּתַר יוּמִין חֲמָא הֵהוּא חֲסִידָא לְחֲסִידָא
 חֲבֵרִיה מְטִייל נוֹ גִּנְזִין נוֹ פְּרָדִיסִין נוֹ מְבוּעֵין דְּמִי. וְחֲמָא לְבֵרִיה
 דְּמַעוֹן מוּכַס לְשׁוֹנוֹ שׁוֹתֵת עַל פִּי הַנְּהַר בְּעֵי מְמַטֵּי מֵיָא וְלֹא מְטִי:
 וְחֲמָא לְמַרְסֵם בְּרַת עָלֵי כְּצָלִים. רַבִּי לְעוּר בַּר יוֹסֵה אָמַר תְּלִיָּיא
 בְּחִטֵּי בִּזְיָיא. רַבִּי יוֹסֵי בַר חֲנִינָא אָמַר צִירָא דְּתַרְעָא דְּגִיהֲנֵם קִבְעֵ
 בְּאוּדְנָה. אָמַר לוֹן לְמָה דָּא כֵּן. אָמְרוּ לִיה דִּהוּוֹת צִיִּימָה וּמְפָרְסָמָה.

ואית דאמר דהוות ציימה חד יום ומקנה לה תרני. אמר לון עד
 אימת היא בן. אמרו ליה עד דייתי שמעון בן שטח ואנן מרימין
 קה מן נו אודנה וקבעין ליה נו אודניה. אמר לון ולמה. אמרו
 ליה דאמר אין אנא מתעביד נשייא אנא מקטול חרשייא. והא
 איתעביד נשייא ולא קטל חרשייא. והא אית תמנין נשין חרשיין
 יהיבן נו מערתא דאשקלון מחבלן עלמא. אלא איזיל אמור ליה
 אמר לון אנא דחיל דהוא גבר נשייא ולית הוא מהיימנתי. אמרו
 ליה אי הימנך הא טבאות. ואין לא. עביד דדין סימנך קומוי.
 הב ידך על עיינך ואפקה. וחזרה. והיא חזרה. אזל ותני ליה
 עובדה. בעא מייעבד סימנא קומוי ולא שבקיה. אמר ליה ידע
 אנא דאת גבר חסיד. יתיר מן בן את יכיל עבד. ולא עוד אלא
 בפומי לא אמרית. בלבי חשבית.

מיד עמד שמעון בן שטח ביום סגריר ונסב עימיה תומנין
 נוכרין בחירין ויהב בידיהון תומניי לבושיין נקיין ויבגונון נו קידרין
 חרתין וכפוננון על רישיהון. אמר לון אין צפרית חד זמן לבשוין
 לבושיכון. ואין צפרית זמן תניין עולון כולכון פחדא. וכיון דאתון
 עללין כל חד וחד מינכון יגוף חדא ויטלטלינה מן ארעא. דעיסקיה
 דהדין חרשא טלטלתינה מן ארעא לא יכיל עבד כלום. אזל וקם
 ליה על תרעא דמערתא. אמר לין אוים אוים פתחון לי דמן
 דידיכן אנא. אמרון ליה היך אתית להכה בהדין יומא. אמר לין
 ביני טיפייא הונא מהלך. אמרון ליה ומה אתיתא הכא מייעבד.
 אמר מילף ומילפא. כל דמטי יעביד מה דהוא חכם. והוות חדא
 מינהין אמרה מה דהיא אמרה ומייתיא פיתא. וחדא אמרה מה
 דהיא אמרה ומייתיא קופר. אמרה מה דהיא אמרה ומייתיא
 תבשילין. אמרה מה דהיא אמרה ומייתיא חמר. אמרון ליה את
 מה אית בך עבד. אמר לון אית בי צפר תרין צפרין ומייתי לבון
 תמנין נוכרין בחירין הוני עמכון חדיי ומחדיי לבון. אמרון ליה בן

אָנן בעיי. צָפֵר חַד זְמַן וּלְבִשׁוֹן לְבוּשֵׁיהוֹן. צָפֵר זְמַן תִּינְיִן וְעַלּוֹ
כּוּלְהוֹן בְּחָדָא. אָמַר כָּל דְּמַטֵּי יַחְכּוּם זּוּנְיָה וּמְעַנְנִין וְאַזְלִין וְצִלְבוּנִין.

MO'ED QATON.

The minor Feast.

113 (II. 2: 81 a, b).

רַבִּי שְׁמַעוֹן בִּי רַבִּי יַנָּי קָטַף בְּרַמְיָה חֲמוּנְיָה כָּל עֲמָא וּקְטַפּוֹן
בְּתַרְיָה. בְּשִׁתָּא חוּרִיתָא שְׁבָקִיָּה וַיְבִשׁ.

(II. 3: 81 b).

אָמַר רַבִּי מְנָא אִין יָדַע דְּלָא מִיּוּבָן וְהוּא פָּחַת מִן אַנְרָא יוּבִין
וְאִי לָא לָא יוּבִין.

רַבִּי יוֹנָה בּוּצְרִיָּה הוּוּ לִיָּה סְפָרִין. שְׁאַל לְרַב חוּנָא מְזַבְנָתוֹן
בְּמוֹעֲדָא. אָמַר לִיָּה מַחְדֵּי אֶת מוֹעֲדָא שְׁתֵּי אֶת קוּנְדִיטוֹן:

(III. 1: 81 d).

רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִוִּי הוּוּ מְעִינָא תִינְיִן בְּבִרְבְּרִיָּה. אֶתוֹן לִיסְטָא
וּנְגִבּוֹן מִיְנְהוֹן בְּלִילָא. וּבְסוּפָא אַרְגֵּשׁ בְּהוֹן. אָמַר לֹזַן לִיְהוֹן אִילִין
עֲמָא מְחַרְמִין. אָמְרִין לִיָּה יֵיא הַהוּא גּוּבְרָא מְחַרְס. חֵשׁ עַל נַפְשֵׁיהּ.
אָמַר מָמוֹן אִינּוֹן חֵיבִין לִי. דִּילְמָא נַפְשֵׁי. נֶפֶק פְּרִי בְּתַרְיָהוֹן אָמַר
לֹזַן שְׂרוּן לִי. אָמְרִין לִיָּה שְׂרִי לֹזַן וְגַן שְׂרִי לְךָ.

(III. 1: 82 a).

רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אַבָּא דְּמִבְּתַת אַחְתֵּיהּ וְהוּוּ יְתִיב מְצַמֵּי טְפְרוּיִי.
סֵלַק רַבִּי לְעֶזְרָא לְגַבִּיָּה וְלָא כְּסִיתִין. סֵלַק רַבִּי נָתַן בַּר אַבָּא לְגַבִּיָּה
וְכְּסִיתִין. אָמַר לִיָּה מִן קוּמֵי רַבִּי לְעֶזְרָא לָא כְּסִיתִינוּן וּמִן קוּמֵי אֶת
מְכַסֵּי לֹזַן. אָמַר לִיָּה וְמָה אֶת סֵבַר דְּאֶת חֲכִיב עַלֵּי כְּרַבִּי לְעֶזְרָא:

(III. 4 : 82 a).

חד בר נש אובר תפילוי במועדא. אתא לגבי רבי חננאל
 ושלחיה לגבי רבי אבא בר נתן. אמר ליה הב לי תפליך וזיל
 כתוב לך אמר ליה רב איזיל כתוב ליה.

(III. 5 : 82 b, c).

רבי אבא בריה דרבי פפי, רבי יהושע דסיכנין בשם רבי לוי כל
 תלתא יומין נפשא טייסא על גופא סבירה דהיא חזרה לגביה כיון
 דהיא חמייא דאישתני זיוהון דאפוי היא שבקא ליה ואזלה לה:
 גמליאל זוגא דמכת אחתיה, סלק הילל אחוה עימיה. אמר
 ליה רבי מנא מכיון שאת גדול המשפחה בר תהא סלק גב אחוך
 הוי שליף סגדליך:

רבי מנא הוה בקיסרין. שמע דדמך בר בריה ואזל וספר. אמרין
 ליה לא בן אלפן רבי אפילו טפילה לטפילה אסור בתגלחת.
 אמר לון באינון דהוון גביה. אנן לא הוינן גביה:

114 (III. 5 : 82 d).

תרין בני דרבי נפקון חד רישיה מגלי ושלוח סגדלוי. וחד
 רישיה מכסי ולביש סגדלוי. רבי יונה סלק לגבי רבי גוריון נפק
 לגביה לביש סגדלוי אמר ליה מה את סבר דילפינן עובדא מינד.
 לא ילפינן עובדא מן בר נש זעיר:

חד תלמיד מן דרב חסדא איבאש, שלח ליה תרין תלמידין
 דיתגון עימיה, איתעביד קומיהון כמין חיוי ואפסקון ודמך. חד
 תלמיד מן דבר פדיה איבאש, שלח ליה תרין תלמידין דיתגון
 עימיה, איתעביד קומיהון כמין כוכבא ואפסקון ודמך: רבי יסא
 הוה ליה עובדא. שלח ליה רבי יוחנן תרין תלמידין דיתגון עימיה.

אין משום דשרי לא ידעין, ואין, משום דלא רגיל לא ידעין, ורבי יסא לא רגיל אלא כגון אילין מליהון דרבנן דבר נש מישתאיל בהון וקיים ליה כמאן דלא רגיל:

רבי יוסי בר פטרס חמוי דרבי יהושע בן לוי קדמיא, הנה ליה עובדא, שלח ליה בר קפרא תרין תלמידין דיתגון עמיה, אין דשרי לא ידעין, ואין משום שהיה להוט אחר התורה לא ידעין:

(III. 7: 83b).

רבי שמעון בן לקיש הוה מהלך באיסרטא איזבמן ליה חר כותי והוה מגדף והוה קרע, מגדף והוה קרע, נחת ליה מן חמרא ויהב ליה חר מרתוקא נו ליביה, אמר ליה, רשע, אית לאימך מאנין מספקא לי, הרא אמרה שקורעין על הכינויין, וקורעין בזמן הזה:

רבי יונה הוה בצור כר שמע דרמך בריה דרבי אבהו, אף על גב דאכל גובנא ושתא מיא אסקיה צום ההוא יומא:
רבי בא ורבי חונה בר חייה הוון יתבין, אתת נעמיא וחטפת תפילוי דרבי חונה בר חייה, צדה רבי בא וחנקה:

JEBAMOTH

Levirate marriages

115 (II. 6: 4a)

יעקב איש כפר נבוריה אול לצור, אתון שאלון ליה מהו מיגור בריה דארמיא בשופתה, וסבר מישרי לון מן הדא: ויתילדו על משפחותם לבית אבותם (Num. 1°), שמע רבי חניי אמר ייתי איתגנייה דילקי, אמר ליה מאיכן את מלקני, אמר ליה מן הדא דכתיב ועמך נכרות ברית לאלהינו (Ezra 10°), אמר ליה מן

הקבֵּלָה אֶת מַלְקֵינִי, אָמַר לִיה (Ezra 10³) וּבַתּוֹרָה יַעֲשֶׂה, אָמַר לִיה מִן אִירָא אוֹרֵייה. אָמַר לִיה מִן הָהוּא דְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי בְּתִיב לֹא תִתְחַתֵּן בֶּם (Deut. 7³).

115a (IV. 12: 6b)

תֵּלַת עֶשֶׂר אַחֲזִין הָיִינְנָא וּמַתִּין תְּרִין עֶשֶׂר בְּלֹא בְּנִין, אֲתִינִין בְּעִינִין מִתִּיבְמָה קוּמִי רַבִּי, אָמַר לִיה רַבִּי אִיזִיר יִבָּס אָמַר לִיה לִית בְּחִילִי, וְהִן אוֹמְרוֹת כֹּל חֲדָא וְחֲדָא אָנָּא מְזַיְינָנָא יְרַחֵי, אָמַר וּמֵאן זִינִין הָהוּא יְרַחֵא דְעִיבוֹרָא, אָמַר רַבִּי אָנָּא זִינְנָא יְרַחֵא דְעִיבוֹרָא וְצִלִי עֲלִיהוֹן וְאוֹלוֹן לְהוֹן, בְּתַר תֵּלַת שָׁנִין אֲתוֹן טְעִינִין תֵּלְתִין וְשִׁיתָא מְזַיְינִין אֲתוֹן וְקָמוֹן לְהוֹן קוּמִי דְרִתָּה דְרַבִּי, סִלְקִין וְאֲמַרִין לִיה לְרַע קְרִיָּא דְמְזַיְינִין בְּעִינִין מִישְׁאוֹל בְּשִׁלְמָךְ אוֹרִיךְ רַבִּי מִן כְּוֹתָא וְחַמְתוֹן, אָמַר לֹן מַדָּה עֵיסְקִיכוֹן, אֲמַרִין לִיה אָנָּן בְּעִינִין תִּיתִין לֹן הָהוּא יְרַחֵא דְעִיבוֹרָא, וְיַחֲבִיב לְהוֹן הָהוּא יְרַחֵא דְעִיבוֹרָא:

116 (XII. 7: 13a)

בְּנֵי סִימוֹנְיָא אֲתוֹן לְנַפִּי רַבִּי, אֲמַרִין לִיה בְּעִינִין תִּתֵּן לֹן חַד בְּרַגְשׁ דְרִישׁ דִּינִין וְחֻזֵן סֵפֶר מִתְנַיִין וְעֵבֶד לֹן כֹּל צוֹרְפִינִין, וְיַחֲבִיב לֹן לְוִי בְרַגְשׁ סִיסִי, עֶשׂוּ לוֹ בִימָה גְדוּלָה וְהוֹשִׁיבוּהוּ עֲלֵיהּ, אֲתוֹן וְשְׁאֲלוֹן לִיה, הַגִּידְמַת בְּמָה הֵימָּה חוֹלְצָת, וְלֹא אָנִיבוֹן, רַקְדָּה דָּס, וְלֹא אָנִיבוֹן, אֲמַרִין דִּילְמָה דְלִית הוּא מְרִי אוֹלְפִין, נִישְׁאוֹל לִיה שְׁאֲלוֹן דְאֲנַרְדֵּי, אֲתוֹן וְשְׁאֲלוֹן לִיה מָהוּ הָרִין דְכְּתִיב אֲבָל אֲנִיד לְךָ אֲתִדְרָשׁוּם בְּכַתְבַּת אֲמַת (Dan. 10²¹) אִם אֲמַת לְמָה רְשׁוּם וְאִם רְשׁוּם לְמָה אֲמַת, וְלֹא אָנִיבוֹן, אֲתוֹן לְנַפִּי דְרַבִּי אֲמַרוֹן לִיה הָרִין פִּיִּסוֹנָא דְפִיִּסְנָתְךָ, אָמַר לֹן, חִיכוֹן, בְּרַגְשׁ דְכְּוֹתִי יְהִבִית לְכוֹן, שְׁלַח אִיִּיתִיָּה וְשְׁאֲלֵה לִיה... אָמַר לִיה וְלְמָה לֹא אָנִיבְתִינוֹן, אָמַר לִיה עֶשׂוּ לִי בִימָה גְדוּלָה וְהוֹשִׁיבוּ אוֹתִי עֲלֵיהּ וְסַפַּח רוּחִי עֲלֵי:

SOTAH

Suspected adultery.

117 (I. 4:16d; III. 4:19a)

רבי זכריה חתניה דרבי לוי הוה משתעי הדין עובדא, רבי מאיר
הוה יליף דריש בכנישתא דחמתא כל לילי שובא והוה תמה חדא
איתתא יליפה שמערה קליה, חד זמן עני דריש, אזלת בעיר
מיעול לביתה ואשכחת בוצינא מיטפי, אמר לה בעלה הן הויית.
אמרה ליה מישמעא קליה דרושא, אמר לה מכך וכך דלית
ההיא איתתא עללא להכא לבייתה עד זמן דהיא אזלה ורקקה
נו אפוי דרושא, צפה רבי מאיר ברוח הקודש ועבד גרמיה חשש
בעייניה, אמר כל איתתא דירעה מילחוש לעיינא תיתי תילחושי.
אמריין לה מגירתא הא ענייתך תיעלין לביתך, עברי גרמיק
לחשה ליה ואת רקקה נו עייניה, אתת לגביה אמר לה חכמה את
מילחוש לעיינא, מאימתה עליה אמרה ליה לא, אמר לה ורוקקין
בגויה שבע זימנין והוא טב ליה, מן דרקקת אמר לה אזלין
אמריין לבעליך חד זמן אמרת לי והיא רקקה שבע זמנין.
ארמלתא דרבי שובתי הוות מבזוזה בניכסייא, אתון יתמייא
וקרבון לרבי אלעזר, אמר לון ומה נעביד לכון ואתון שטיין נפק
כתובה, אמר לון נימר לכון מימר עיבדון גרמיכון מזבנין והיא
תבעה פורגה ומובדא מזונה, עבדון כן, ברומשא אתת וקרבת
גבי רבי אלעזר, אמר זו מכת פרושין נגעו בה.

KETHUBOTH.

Marriage settlements.

118 (XI. 3:34b)

איתתיה דרבי יוסי הגלילי הוות מעיקה ליה סגין, סליק רבי
לעזר בן עזריה לגביה אמר ליה רבי שיבקה דלית היא דאיקרך.

אמר ליה פורגה רב עלי, אמר ליה אנא יהיב לך פרנה ושבקה, יהיב ליה פרנה ושבקה. אזלת ונסיבת לטסורא דקרתא. איתנחת מן ניכסוי ואיתעבד כסניא נהורא והוות מחזרא ליה על כל קרתא ומדברא ליה. חד זמן חזרתיה על כל קרתא ולא איתיהיב ליה כלום. אמר לה לית הכא שכונה חוריין, אמרה ליה אית הכא שכונה רמשבקי ולית בחיילי עייל לה לתמן, שרי חביט לה. עבר רבי יוסי הגלילי ושמע קלון מתבוזיא בשוקא נסבון ויהבון בנו ביתא מן דידיה והוה מסיק לון מזונין כל יומין דהוון בחיין.

NEDARIM.

Vows.

119 (II. 5:37c; IX. 1:41c; IX. 3:41c; XI. 1:42c).

חד בר נש גדר באילין מיליאי, אתא לגבי רבי מאיר ושלחיה גבי רבי יודה אמר ליה אודעיה דאתית לגביי ושלחתיך לגביה. אתא לגבי רבי יודה ושלחיה לגבי רבי יוסי, אמר ליה הודעיה דשלחך רבי מאיר לגביי ושלחתיך לגביה. אתא לגביה רבי יוסי אמר ליה אין לית קדמאה מישרי לך לית חורן מישרי לך. רבי מנא גדר מן חמרא דאבוהי, אתא אבוהי סלק לגביה אמר ליה אילו היית יודע דאנא מצטער נודר היית, אמר ליה לא. ושרא ליה, מה אנן קיימין אם באומר הנייתי על אבא הדא היא דמר, רבי יעקב בר אחא רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן כופין את הבן שיוזן את האב, אלא כי גן קיימין באומר הניית אבא עלי.

רבי מנא גדר וסלק לגבי רבי שמי, אמר ליה אילו היית יודע שחברות רחקין מינדך דאת גדרן גדר הוייתא, אמר לא ושרא ליה: חד בר נש הוה בעל דיניה עתיר, אתא בעי מידון קומי רב, שלח רב בתריה, אמר עם ההוא אנא בעי מיתי מידון כך, אין

אתין כל גמלייא דערבייא לא טענין קורקסייא דאפותיקי דידי שמע ומר מהו מתנאה דלא ליה. תהא פחתה בה. מן יד נפקת קלווסים מן מלכותא דייעול הוא ומדליה לטימיון. אתא גבי רב אמר ליה עלי צלי דו נפשי תחזור. צלי עלוי וחזר עלה:
 חד בר נש אתא מישרי גררא קומי רבי יוסי. מתעטף ויטיב ליה. אמר ליה מה אשתבעת אמר ליה איפופי ישראל לא עללה לביתי. אמר ליה איפופי ישראל ולא עללה לבייתך:

GITTIN.

Divorces.

120 (I. 6 : 43 d; VII, 6 : 49 a).

רבי דוסתי בי רבי ינאי ורבי יוסי בן כיפר נחתון מינבי לחבריה תמן. ואיתאמרת עליהון לישן ביש. אתון בעיי מפקא מינחון. אמרין לון כבר זכינן. אמרין לון אנן בעיי תקימונן שבאות. אמרין לון שומרי חנם אנחנו. אתון לגבי רבי דוסתי בי רבי ינאי. אמר לון אהן הוא כולה. נסבון לרבי יוסי בן כיפר וכפתון ואפקון מיניה. כד סלקון להבא אתא לגבי אבוי אמר ליה. לית את חמי מה עבד לי ברך. אמר ליה מה עבד לך. אמר ליה אילו אשוויי עימי לא הוון מפקין מינן כלום.

חד בר נש אקדים פריטין לאילפא ונגב נהרא. אתא עובדא קומי רב נחמן בר יעקב הא אילפא. אייתי נהרא.
 אבא בר הונא בשם רבי אבהו הורה מצלי דינגב נהרא בגין דניסב פריטוי.

KIDDUSHIM.

Betrothals.

121 (I. 1 : 58 d).

רבי חנינה אומר נחשא באתריה קיים. כספא זליל. כספא יקיר.

רבי מנא אמר כספא באתריה קיים. נחשא יקיר, נחשא זליל. על דעתיה דרבי חנינה לעולם שש נשים מתקדשות באיסור. על דעתיה דרבי מנא פעמים שש פעמים שמונדי. חילפיי אמר אייתיבונני על גיף נהרא דלא אפיקית מתניתא דרבי חייא רבה ממתניתין זרקוני לנהרא. אמרין ליה והא תני רבי חייא סילעא ארבעא דינרין. אמר לון אופ אנן תניננתה, כמה תהא הסלע חסירה ולא יהא בה הונייה.

122 (III. 4 : 64 a; III. 5 : 64 a).

חד בר נש קם עם חבריה בשוקא. אמר ליה הב לי קיתונא דאית לי נבך. אמר ליה הב לי דינרא דאית לי נבך. אמר ליה הב לי קיתונא וסב דינרא. אתא עובדא קומי רבי מנא. אמר ליה את אודית ליה בדינרא והוא לא הודי לך בקיתונא. איזיל והב ליה דינרא.

חד בר נש הוה חייב לחבריה מאה דינרין בקרטיסה. שלח חמשין נבי שליחא. אמר ליה אין לא יהב לך קרטיסה. לא תתן ליה כלום. אתא עובדא קומי רבי אימי אמר איזיל הב ואנן ידעין. חד בר נש הוה אזיל מקדשא חדא איתא. קדמיה חבריה ואמר לה הוי ידעה דההן נברא דהוא אזל מקדשתיך דעתיה בישא. עתיד הוא מישבק לך אלא הא לך פרוטה זו שתתקדשי לי בה לכשינרשך, מהו.

123 (III. 14 : 64 c).

חד גיור אתא לגבי רבי יוסא אמר ליה מהו מינסוב ממזרתא אמר ליה שרי, חזר ואתא לגבי רבי יודה אמר ליה שרי אלא הוי ידע דבנוי דההוא נברא ממזירין קומי שמייא. חזר ואתא קומי רבי יוסי אמר ליה הוית ידע דהוא כן. ולמדה שרירת לי מן קדמיתא, אמר ליה מה דשאלת לי אניבנך.

אמר רבי יוסה ההן גיורא מדמי לעמרא נופנא. אין בעית
למיתניה בעמרא שרי. בכיתנא שרי:

ביומוי רבבי ברכיה סלק חד בכלאי להכא והוה ידע ביה דהוא
ממזר. אמר ליה רבי זכה עימי. אמר ליה למחר את קאים בציבורא
ואנא עביד לך פסיקא. אתא יתיב דריש. מן דחסיל מידרש אמר
לון אחינן זכון עם הדין דהוא ממזר. מן דאזל ליה קהלא. אמר
ליה. רבי. חיי שעה בעית נבך ואוברתא חיי דההוא גברא.

BABA QAMA.

Damages and Injuries.

124 VI 7 : 5 c).

חד בר נש אפקד נבי חבריה חד שק צריר ואירעו אונס. אהן
אמר סיננין הוה מלא. ואהן הוה אמר מטקסין הוה מלא. הרי זה
נשבע ונוטל:

אריסיה דבר זיזא אפקד נבי חד בר נש ליטרא. דדהב. מית בר
זיזא ומית אריסיה דבר זיזא. אתא עובדא קומי רבי ישמעאל בי
רבי יוסי. אמר מאן הוא דלא ידע דכל מאי דאית לאריסיה דבר
זיזא לבר זיזא אינן. יתייהבון לבנוי דבר זיזא. הוון לבר זיזא בנין
רברבין ובנין דיקיין. אמר יסבון רברביא פלגא. וכד רבו דיקיין
יסבון פלגא. דמך רבי ישמעאל בי רבי יוסי. אתא עובדא קומי
רבי חייה אמר אין מן הדא לית דשמע מינה כלום. יתייהבון לבנוי
דאריסא. אמר ליה מריה דפיקדונא כבר יהבית פלגא. אמר ליה
מה שנתתה על פי בית דין נתתה. ומה שאתה נותן על פי בית
דין אתה נותן. מהו דיימרון בנוי דאריסיה דבר זיזא לבנוי דבר
זיזא הבו לן מה דנסכתון. יכלין מימר לון מה שנעשה על פי בית
דין נעשה. מהו דיימרון דיקיין לרברבייא ניפלוג עימכון. יכלין

מימר לון מציאה מצאנו. אמר רבי יצחק לית בין רבנן
לדקיקא אלא כמי שנותן להן מתנה:

BABA METZIA.

Commercial Laws.

125 (II. 13 : 8 d).

חד בר נש פתח פומיה דרב ושמע דדמך ובזע עלוי. רבי יוחנן
הוה סליק מטיבריה לציפורי חמא חד בר נש נחת מן תמן. אמר
ליה מה קלא במדינתא. אמר ליה חד רבן דמך וכל עמא פריין
מיטפלא ביה. ידע רבי יוחנן דהוא רבי חנינה. שלח ואיתי מאנין
טבין דשוכתא ובזעון. ולא כן תני כל קרע שאינו של בהלה אינו
קרע. רבי יוחנן בעי מיעבד דרבה ומוקריתיה. ולא ידעין אין משום
דהוא רביה אין משום שמועות הרעות. מילתיה דרבי חייה בר
ווא בציפורי חמא כל עמא פריי. אמר לון למה כוליה עלמא פריי.
אמרו ליה רבי יוחנן יתיב דריש בני מדרשא דרבי בנייה וכל עמא
פריי מישמעיניה. אמר בריך רחמנא דחמי לי פירין עד דאנא
בחיין. ובאגדתא פשטית ליה חוץ ממשלי וקהלת. הדא אמרה כל
תלמיד ותלמיד:

126 (IV. 1:9c; IV. 2:9c).

ברת רבי חייה רובה אוזפת לרב דינרין. אתת שאלת לאבוה
אמר לה שקילי מיניה דינרין טבין ותקילין. מברת רבי חייה
ילפין. אמר רבי אירי אופ אבה אבוי דשמואל בעא קומי רבי מהו
ללוות דינרין בדינרין אמר ליה מותר. אמר רבי יעקב בר אחא אופ
רבי יוחנן וריש לקיש תריהון מורין מותר ללוות דינרין בדינרין.
רבי חייה בר יוסף יהב דינר למלחא. חזר ביה ההוא אמר לא
ידע דכבר יהבון מגלא נז שקיה דההוא גברא מי שפרע מאנשי
דור המבול עתיד ליפרע ממי שאינו עומד בדבורו.

127 (V. 8:10 c)

אבא בר זמינה יהב חד דינר לקפילה ונסב מיניה בשער זלילה
 דכל שתא, ולא מודי רב, רבי חייה רובה הוה ליה כיתן, אתו
 חמרייא מיזבנה מיניה, אמר לון לית בדעתי מזבנתה כדון אלא
 בפוריא, אמרו ליה זבנה לן כדון במה דאת עתיד מיזבנתיה
 בפוריא, אתא שאל לרבי, אמר ליה אסור, נפק קבעה במתניתא
 ותני כן:

רבי לעזר יהב דינרין לחד בר נש, אמר ליה מה דהינון עברין
 מיכן ועד חנוכה, דידי, מתמן ולהלן לית לי עמך עסוק, אין פחתין
 ואין יתרון דידך, בעה מיתן ליה בתר חנוכה ולא קביל, רבי
 יצחק יהב דינרין לבר נש, בעא מיעבר ליה כהדא דרבי לעזר
 ולא קביל עילוויי:

כהנא יהב ארבעין דינרין לבר נש מיזבן ליה כיתן, יקורא כיתנא,
 אתא שאל לרב, אמר ליה איזיל סב מיניה ארבעין כורין רברבין.

BABA BATHRA.

Laws concerning property.

128 (II. 3:13 b).

רבי יעקב בר אחא פני חד חליטר מן איסטיב לאיסטיב.
 רבי אבדומי אחי רבי יוסי הוה חד חליטר שרי תחותהי עבר
 רבי אחא ולא מחא, אמר רבנן עברין ולא מחיי, כעס עלוי רבי
 אחא אינאש רבי אבדומי אחי רבי יוסדה, סליק רבי יוסי
 מבקרתיה, אמר איזיל ואיבעי מיניה, אזל ומר בי דינא ורחם
 עלוי בי דינא ועתר ליה תכריכין:

חד בר נש זבין כל דרתיה, שייר בה חד מסטובא והוה עליל
 ויתיב עליה, אתא עובדא קומי רבי יונה בי רבי יוסי, אמרין, לא

כולא מינך מיעול ומתיב עליה וחמי מיעול ומפק גו ביתיה. חד
בר נש זבין פלגא דדרתיה, שייר בה חד נחתומר, אתא עוברא
קומי רבי יונה ורבי יוסי, אמרין אתת את עלוי, הוא לא אתא עלך:

129 (ibid.)

אילין דמלפין טלייא ואילין דעברין מסונין אילין לאילין יכלין
חביריהון למימחי ביריהון, דו יכיל מימר ליה אינון אזלין ואתיין
בעיין לך ולא משכחין יתך והן מרבין עלינו אתהדרך: אילין
ציפוראי ממחין אילין לאילין מסמריה דנווליה, הורי רבי אבימי
בר טובי מיתן חד נוול בין כותל לכותל:

129a (IX. 7: 17a).

חד בר נש שילח לארוסתו סבלונות מרובין, אמרו ליה קריבוי
לא תטעום תמן כלום. אזל ולא שמע לון וכל ונפל ביתא וזכון
בכולא, חד בר נש שילח לארוסתו עשרים וארבע קרנות מיני
חדת בין פסח לעצרת ולא איתקשי לרבנן אלא מנן אייתי זרע
דכיתן וזיתין:

SANHEDRIN.

130 (I. 1: 18a).

רבי בא ורבי בנימן בר יפת הוו דיינין קומי רבי יצחק ונפק דינא
עם רבי בנימן, אתא רבי בא בעי מיטרוף על רבי אמי, ואלף,
מומחה שכפף ודן, דינו דין:

רבי אבהו הוה יתיב דין בכנישתא מדרתא דקיסרין לגרמיה,
אמרין ליה תלמידוי, ולא כן אלפן רבן, אל תהא דן יחידי, אמר
לון כיון דאינון חמו לי יתיב דין לגרמי ואתון לגביי כמי שקיבלו

עליהן. רבי יוחנן אול מידון קומי רבי חייה רבה אייתיב נביה
 חר תלמיד: (Hebrew phrase)

(I. 1: 18 b).

חד בר נש אזל מידון קומי רב הונא, אמר ליה אייתי לי בר
 נש דיסוק תחותי לדקלא: רב הונא הוה רעי תורין והוה ידע
 שהרו לחד בר נש, אמר ליה איתא שהר עלי, אמר ליה, הב לי
 אנרי: חד בר נש סאב לחד כהן, אתא עוברא קומי רבי יצחק
 ואוכליה חולין, סברין מימר שיוצאין לו דמי תרומה מתוכם:

131 (III. 2: 21 a).

היך אמרין, תרין בני נש הוה לון דין באנטוכיא, אמר חד
 לחבריה מה דרבי יוחנן אמר מקבל עלי, שמע רבי יוחנן ומר
 לא כל מיניה מיטרפא בעל דיניה אלא שמעיין מליהון תמן ואין
 הווי צורכא כתבין ומשלחין עוברא לרבנן:

(III. 9: 21 c).

רב הונא כר הוה חמי סהרו מכוונא הוה חקר וכר הוה חמי
 הכן והכן הוה מכוון: רב הונא מיקל לדיינא דאמר מקבלין עליכון
 חד סהיר אלא יימרן אינון: רב הונא כר הוה ידע זכו לבר נש
 בדינא ולא הוה ידע ליה הוה פתח ליה על שם, פתח פיד
 לאלם (Prov. 31°):

חד בר נש אשנח למיגוס, נו אריסטון אמר ליה הב לי מה
 דאת חייב לי, אמר ליה אין, בתר דקמון אמר ליה לי נא חייב
 לך כלום, אמר ליה אית לי סהדין, אמר ליה לא אמרית אלא
 בנין דלא מיערבב מגוסתך.

(III. 10 : 21 d).

כהנא דמך ושבק ירתו לרבי יאשיה וקביל רבי לעזר סהדו דלא באפוי וזכי לרבי יאשיה. ולא עוד אלא דשבק ספרים. כתב רבי לעזר לירתוי ספרים שזכת בהן ארץ ישראל אין מוציאין אותן חוצה לארץ:

132 (VI. 5 : 23 b).

שמעון בן שטח היו ידיו חמימות. אתת סיעת ליצנין אמרי הבו עיצה ניסהוד על בריה וניקטליניה. אסהידו עלוי ונגמר דינו ליהרג. מי נפק למיתקטלא אמרי ליה מרי שיקרין אנן. בעא אבוי מחזרתיה. אמר ליה אבא אם ביקשתה לבוא תשועה על ירך עשה אותי כאסקופה:

(VII. 19 : 25 d).

דלמא. רבי לעזר ורבי יהושע ורבי עקיבא עלון למיסחי בהדין דימוסין דטיבריא. חמתון חד מיניי. אמר מה דמר ותפשיתון כיפא. אמר רבי לעזר לרבי יהושע מה. יהושע בן חנינה חמי מה דאת עבד. מי נפיק אהן מינייא אמר רבי יהושע מה דמר. ותפש יתיה תרעה. והוה כל מאן דעליל הוה יהיב ליה חד מרתוקה. וכל מאן דנפיק הוה יהיב ליה בנתיקה. אמר לון שרון מה דעבדתון. אמרין ליה שרי ואנן שריי. שרון אילין ואילין. מן דנפקין אמר רבי יהושע לההוא מינייא הא מה דאת חכס. אמר ניחות לימא. מן דנחתון לימא אמר ההוא מינייא מה דאמר ואיתבזע ימא. אמר לון ולא כן עבד משה רבכון בימא. אמרין ליה לית את מודי לן דהליך משה רבן בגויה. אמר לון אין. אמרון ליה והליך בגויה. הלך בגויה. גזר רבי יהושע על שרה דימא ובלעיה.

דלמא רבי ליעזר ורבי יהושע ורבן נמליאל סלקון לרומי. עלון
 לחד אתר ואשכחון מיינוקיא עבדין נבשושין ואמריין הכין בני
 ארעא דישראל עבדין. ואמריין ההן תרומה וההן מעשר. אמריין
 מסתברא דאית הכא יהודאין. עלון לחד אתר ואיקבלון בחד. כי
 יתבון למיכל הוה כל תבשיל דהוה עליל קומיהון אי לא הוון
 מעלין ליה בחד קיטון לא הוה מייתי ליה קומיהון. וחשון דילמא
 דאינון אכלין זבחי מתים. אמריין ליה מה עיסקך דכל תבשיל
 דאת מייתי קומנין (קומינין. I) אין לית את מעיל להן קיטונה
 לית את מייתי לון קומינין. אמר לון חד אבא גבר סב אית לי
 וגור על נפשיה דלא נפיק מן הדא קיטונא כלום עד דייחמי
 לחכמי ישראל. אמריין ליה עול ואמר ליה פוק הכא לנביהון
 דאינון הכא. נפק לנבון. אמריין ליה מה עיסקך. אמר לון צלון
 על ברי דלא מוליד. אמר רבי ליעזר לרבי יהושע מה. יהושע בן
 חנניה חמי מה דאת עביד. אמר לון אייתון לי זרע דכיתן. ואייתון
 ליה זרע דכיתן. איתחמי ליה זרע ליה על גבי טבלה. איתחמי
 מרבין ליה. איתחמי דסלק איתחמי מיתלש בה. עד דאסק חדא
 איתא בקלעיתא דשערה. אמר לה שריי מה דעבדתין. אמרה
 ליה לי נא שרייה. אמר לה דלא כן אנא מפרסם לך. אמרה
 ליה לי נא יכלה דאינון ממלקין בימא. וגור רבי יהושע על שריה
 דימא ופלטון. צלון עלוי וזכה למיקמה לרבי יהודה בן בתירה.
 אמרו אילו לא עלינו לכאן אלא להעמיד הצדיק הזה דינו.

אמר רבי יהושע בן חנניה יכיל אנא נסיב קריין ואבטיחין ועביד
 לון איילין וטבין; אמר רבי ינאי מהלך הוינא בהדא איסרטא
 דציפורי וחזית חד מיניי נסיב צרור וזרק ליה לרומא והוה נחית

ומתעבד עגל. אמר רבי חיננא בי רבי הנניה מטייל הוינא באילין
 גיפתא דציפורין. וחמית חד מיניי נסב חדא נולגלא זורקה לרומא
 והיא נחתא ומתעבדא עגל. אתית ואמרית לאבא. אמר לי אין
 אכלת מינה מעשה הוא. ואי לא אחיזת עינים הוא:

(X. 6 : 29 c).

אנטוליננס אתא נבי רבי. אמר ליה צלי עלי. אמר ליה ישזבינך
 מן הדא צינתא. דכתיב לפני קרתו מי יעמוד. אמר ליה לית
 הדא צלו יתיר. כסותיך תכסה והא צינתא אזלה. אמר ליה
 ישזבינך מן הדין שורבא. אמר ליה הא צלו. כרון תשתמע
 צלותך. דכתיב ואין נסתר מחמתו:

ABODA ZARA.

Idol-worship.

135 (I. 1 : 39 a, b).

יום שמלך ירבעם על ישראל אתון כל ישראל לגביה בפתו
 רמשא. אמרו ליה קום עבוד עבודה זרה. אמר לון אפתי רמשא
 הוא. אשתי ולא אשתי. כל עמא שתו אלא אם אתון בען אזולין
 ואתון בצפרא. בצפרא אתון לגביה. אמר לון כרון אנא ידע דאתון
 בען אלא דאנא דחיל מסנהדרין דירכון דלא יקטלונני. אמרו ליה
 אנן קטלין לון: כד הוה חמי בר גש כשר הוה מייטיב גביה תרין
 ליצנין ואמריין ליה אי זה דור חביב מכל הדורות. אמר להן דור
 המדבר. ואינון אמריין ליה ולא עבדון עבודה זרה. והוא אמר לון
 בנין רחביבין לא איתענשון. והינון אמריין ליה השי דמלכא
 בעי מיעבד כן. ולא עוד אלא אינון עבדון חד ודין עבד תרין:

136 (I. 4: 39 d).

רבי חייה בר ווה שלח מיזבון ליה סנרל מן ירידה דצור. אמר ליה רבי יעקב בר אחא ואת מלוקחי ירד. אמר ליה ואתה לא לקחת קלוסקין אחת מימך. אמר ליה שנייא היא דמר רבי יוחנן לא אסרו דבר שהוא חי נפש: רבי שמעון בן יוחנן שלח שאל לרבי שמעון בן יוצדק לית את בדיק ליה אהן ירידה דצור מהו. אמר ליה אין. יהב תרתין ליטרין דפילפלין לאיסקרנדה. עאל ואשכח כתיב תמן, אנא דיקלטיאנוס מלכא שכניתי אהן ירידה דצור לנריה דארקלים אחי תמנין יומין:

137 (II. 2: 41 a; II. 4: 41 c).

חד ניוור הוה ספר והוה איצטרולוגוס והוה חמי באיסטרולוגיא דיריה דיהודאי שפכין ארמיה ולא הוון אלא אמניירתיה והוה יודאי אזל בעי מיספרה נביה קטיל ליה: רבי ירמיה אזל לגובלני חורי באילין פיתרייא רברבייא ממלא אותן מים שלשה ימים מעת לעת. ארמייא איתבזעת זיקיה וקיבלה ישראל נו דיריה. אתא עובדא קומי רבנן. אמרי ממלא אותן מים שלשה ימים מעת לעת:

רבי יסא אזל לצור. חמא יתהון זפתין זיקוקין זעירין. וישראל זבנין. אמר מאן שרא לבון, שאלון לרבי יצחק ולרבי מני ואסרון:

138 (III. 1: 42 c).

כד דמך רבי נחום בר סימאי חפון איקונתא מחצלן. אמרו כמה דלא חמתון בחייוי לא יחמינון ברמכותיה וחכמין אינון כלום. אמר רבי שמעון בן לקיש אין בינינו ולצדיקים אלא דיבור פה בלבד: כד דמך רבי אחא איתחמי כוכבא בטיהרא: כד דמך רבי חנן איתכפון אנדרטיא: כד דמך רבי יוחנן איתכפון איקונייא. אמרין

דלא הוות איקונין דכוותה: כד דמך רבי הנינא דברת חוורן
 איתבזע ימא דטיבריא, אמרין כד הוה סליק לעיבורא הוה ימא
 מתבזע קומוי:

כד דמך רב הושעיא נפל קלון דטיבריא: כד דמך רבי יצחק
 בן אלישוב איתעקרון שובעין איסקופין מבעלי בתים דגלילא
 אמרין דהוו תליין בזכותיה:

כד דמך רבי שמואל בר רב יצחק איתעקרון ארזייא דארעא
 דישראל, אמרין דהוה נסיב שושיבתה ומקלם קומי כלייא.

כד דמך רבי יסא בר חלפוטא. משכו צינורות דם בלודקיא,
 אמרין דיהב נפשיה על גזורתא. כד דמך רבי אבהו בכך עמודיא
 דקיסרין, אמרין כותיא לית אינון אלא מרעין אמרין לון ישראל
 ידעין רחיקיא כמה דקריביא מריעין:

רבי אבהו מי דמך עברון קומיה תלת עסר נהרין דאפרסמון,
 אימר לון כל אילין למאן. אמרו ליה דידך, אמר לון וכל אילין
 דאבהו, ואני אמרתי לריק ינעתי, ונומר.

זכדי בר ליואי ורבי יוסי בן פיטרס ורבי יהושע בן לוי אמרין
 תלתא פסוקין, מי דמכין, חד מינהון אמר על זאת יתפלל ונומר,
 וחד אמר וישמחו כל חוסי כך ונומר, וחד אמר מה רב טובך ונומר:

139 (IV. 1 : 43 d; IV. 4 : 44 a).

רבי שמעון ברבי הוה ליה מרקוליס נו חלקא, אתא נביה
 בורגנה, אמר ליה בנין דשמעית דארכונא בעי מעבר הכא למחר
 אלא בחייך דאת מרים אילין כיפייא, מן דרימון אזל בעי מיסבינון
 אמר ליה דידי אינון, שמע רבי חייה בר ווה ומר ואית לאימה בר
 ולא רבי חייה רבה תניתה, אלא מן דשמעה מיניה חזק וקבעה:
 בר קפרא אשכח חד עיזקא צר, חד טלי ארמאי הוה פרי

בתריה, הוה מחי ליה הוה מיקל ליה, הוה אמר ליה רוק עלה
והוא לא מקבל עלוי, הדא אמרה נכרי מבטל עבודה זרה על כרחו:

140 (v. 4: 44 a).

רבי שמעון בן לעזר אזל להרא קרייה דשמריין, אתא ספרא
לנביה, אמר ליה אייתי לי הדא קולא שתימא, אמר ליה הא
מבועא קמך, שתי, אטרח עלוי, אמר ליה הא מבועא קמך, שתי,
חמתיה מטרח עלוי, אמר ליה אין את מריה דנפשך הא מבועא
קמך, שתי, אין נפשך מרתך ושמת סכין בלועך אם בעל נפש אתה,
(Prov. 23^a) כבר נתקלקלו הכותים:

רבי ישמעאל בי רבי יוסי אזל להרא ניפוליה, אתון כותיאי
לנביה, אמר לון אנא מחמי לכון דלית אתון סנדין לאהן טורא
אלא לצלמייא דתחותוי דכתיב ויטמון אותם יעקב תחת האלה
אשר עם שכם, שמע קלון אמרין נקרוין נסדר לאילין כוביאי
וידע דאינון בעו מיקטלוניה וקרין ונפק ליה.

רבי אחא אזל למאוס ואכל חליטין, רבי ירמיה אכל חמצין, רבי
חזקיה אכל קמצין, רבי אבהו אסר יינן מפי רבי חייה ורבי אסי,
ואית דבעי מימר הדא ערובת שובא לא אישתכח חמרא בכל
סמרטיקי, בפוקי שובא אישתכח מלייא מן מה דאייתון ארמייא
וקבלוניה כותיאי מינהון, ואית דבעי מימר כד סליק דיקליטינוס
מלכא להכא גזר ואמר כל אומיאי ינסכון בר מן יוראי ונסכון
כותיאי ונאסר יינן, ואית דבעי מימר כמיזיון אית להון ומנסכין ליה:

TRANSLATION

BERACHOTH.

PRAYERS AND BENEDICTIONS.

1 (l. 2 d)

R. Z'ERA HIDES AMONG THE BASKETS.

R. Samuel bar Nachmani when he came down (from Judah to the South country) for the Intercalation (of the second Adar) was received by R. Jacob, the grist-dealer. R. Z'era hid himself among the baskets so as to hear how he (Samuel) recited the Shema. He recited it and repeated it and recited it till he sank down thereby into his sleep.

2 (l. 2 d)

R. Z'ERA ARRESTED BY A PRESS-GANG.

R. Z'era said: "I connected the (Prayer for) Redemption directly with the (Amidah) Prayer; and yet (though this has been asserted above to render one immune from accidents) I was arrested by a press-gang (*ἀγγαρεία*) to carry in procession myrtle to the Palace". The Rabbis retorted: "That is an honour; there are some men who give money to see (know) a palace".

3 (l. 3 b)

R. SIMEON DESIRES FOR MEN TWO MOUTHS.

R. Simeon ben Jochai said: "If I had been standing on mount Sinai at the time when the Law was given to Israel, I would have entreated before the Merciful One, that there should be created for man two mouths: one which toils in the Law, and one which serves for all his needs". One replied, "If when

there is one, the world cannot (now) stand, because of its maligners (delatores), if there were two (mouths) instead of one, how then? and how then?"

4 (I. 3 d)

HANAN RECEIVES A KISS FROM R. SAMUEL.

Hanan bar Ba said to the Fellows: "I will tell you a good thing which I saw Rab doing. I once told it before Samuel and he rose and kissed me on my mouth".

5 (II. 4 a)

THE YOKE OF THE KINGDOM.

Rab asked R. Hiyya Rabba: "Why do I not see Rabbi take upon him the kingdom of Heaven?" He said to him: "When thou seest him put his hand over his face, he is taking upon him the yoke of the kingdom of Heaven".

6 (II. 4 b)

COURTESIES TO RABBIS.

R. Johanan was leaning on R. Jacob bar Idi, and R. Eleazar saw him and hid himself from before him. He (Johanan) said: "Lo, there are two things which this Babylonian is doing against me. First, he did not salute me, and secondly, he did not quote my decision from my name". Jacob said to him: "Thus they are wont to do among themselves. The less does not salute the greater". They support this (from Job 29^b): "The young men saw me and hid themselves". While they were walking, Jacob showed him a school-house and said to him: "Here R. Meir used to sit commenting, and he would mention the decision of R. Ishmael, quoting his name, but he did not quote the name of R. Aḳiba when mentioning *his* decision". And Johanan said to him: "All the world knows that R. Meir was the disciple of R. Aḳiba"; and Jacob said: "So all the world knows that R. Eleazar is the disciple of R. Johanan".

"What about passing in front of a procession carrying an image?" (Asked Rabbi Jacob of Rabbi Johanan.) He said to him: "What

honour do you show it, but to pass in front of it, ignoring it?" He said: "R. Eleazar has done well in that he did not pass in front of you". He said: "O! R. Jacob bar Idi, you know how to make peace." But R. Johanan requested that *his* decisions should be given under his name.

7 (II. 4 c)

PHYLACTERIES DEMAND SINCERITY.

R. Janai said: "Phylacteries need a pure body. Why do they not continue with them (wear them constantly)? Because of hypocrites". An instance occurred in the case of a man who left a deposit with a comrade, and the comrade denied it. He said to him: "Not in thee did I trust: it was in those things on thy head that I trusted".

8. (II. 4 c)

WHEN PHYLACTERIES SHOULD BE WORN.

R. Johanan ben Zakkai's phylacteries were not removed either in summer or in winter; and so was R. Eliezer his disciple wont to do after him. R. Johanan, when in winter his head was tied up (with a turban), used to wear both; but in summer when his head was not tied up, he wore only that on his arm.

9 (II. 5a)

THE MESSIAH: WHOSE SON IS HE?

Our Rabbis say: "The King Messiah, if he is indeed living, his name is David, and if he is dead, his name is David". R. Tanchuma said: "I tell you the reason: (It is in the words) 'He showeth mercy to his Anointed, to David'" (Psa 18⁵¹).

R. Joshua ben Levi said: "Zemach is his name". R. Judan, son of R. Aybu said: "Menahem is his name". R. Hanina son of R. Abahu said: "There is no contradiction. The numerical value of one is like the numerical value of the other. [The letters of each word amount to 138.] He is Zemach and he is Menahem". And this supports it: R. Judan son of R. Aybu tells the following

story. There was a certain Jew, who was engaged, plowing. His heifer lowed. An Arab passed before him and heard its voice. He said to him: "O son of a Jew! O son of a Jew! loosen thy ox, loosen thy plough, for the house of the sanctuary is destroyed". It lowed a second time and the Arab said to him: "O son of a Jew! O son of a Jew! bind thy oxen, bind thy plough, for behold the King Messiah is born." And he said to him: "what is his name?" "Menahem" was the reply. "And what is his father's name?" "Hezekiah" said he. And he said: "Whence is he?" "From the King's fortress, Bethlehem Judah".

The peasant went and sold his oxen and his plough and became a seller of felt clothes for babes, and he went from city to city until he came to *that* city. And all the women bought (his goods), but the mother of Menahem did not buy. He heard the voice of the women saying: "O mother of Menahem! O mother of Menahem! come and buy for thy son." And she said: "I wish rather that the enemies of Israel would choke him, for on the day he was born the house of the "sanctuary was doomed to be destroyed". He said to her: "We trust that (the Temple which) for his sake is to be destroyed, is for his sake to be rebuilt." She said to him: "I have no money". He said to her: "What does that matter? Come and buy for him. If you dont have it by you to day, after a while I will come and receive it". After a while he came to *that* city, and he asked her: "How does your baby do?" She said to him: "From the hour when thou sawest me there came winds and storms and snatched him away from my hands".

10 (II. 5 b)

WHICH RABBIS?

R. Hama, father of R. Oshaiah had a matter to deal with. He asked the Rabbis and they forbad it. R. Jose inquired: "Which Rabbis? The Rabbis here or the southern Rabbis? If you say, 'The Rabbis here', it is all right. If you say: 'The southern Rabbis', he had the greater Rabbis here before him and he consulted the less. If you say: 'The southern Rabbis', then some forbid and others permit".

11 (II. 5 b)

MOURNING ON THE SABBATH.

R. Hoshaiah, the elder, went to a place and saw mourners on the Sabbath. He saluted them. He said to them: "I do not know the custom of your place, but (I say) 'Peace be upon you', according to the custom of our place".

R. Jose, son of R. Halaphta, was eulogizing R. Meir, before the men of Sepphoris, as a great man, a holy man, a modest man. One time he saw mourners on the Sabbath, and he saluted them. They said to him: "This is he, whose eulogy you recite". He said to them: "What was his characteristic?" They replied: "He saw mourners on the Sabbath and he saluted them". He said to them: "Are you desiring to know what was his reason? He came to inform you that there should be no mourning on the Sabbath".

12 (II. 5 c)

KAHANA IN PALESTINE.

Kahana was very powerful (in mysteries) when he came up here (to Palestine). A scamp saw him and said to him: "What voice is in the heavens?" He said to him: "It is decreed that the judgment of this man is sealed". And so it was to him. So it befel him.

Another man saw him and said: "What voice is in the heavens?" He said: "It is decreed that the judgment of this man is sealed": and so it was to him. And Kahana said: "Did I come up here innocent and now I am led into sin? Did I come up to slay the sons of the land of Israel? I will go away, I will go down to the place whence I came up". He visited R. Johanan and said: "There is a man whom his mother despises but the wife of his father honours him, whither will he go?" The answer was: "He will go to where they honour him". Kahana went down to the place whence he came up. They came to R. Johanan saying: "Kahana has gone to Babylon". He said: "Can it be that he has gone away without receiving permission?" They say to him: "The word which he spake to thee, *that* was his receipt of permission".

13 (II. 5 c)

R. Z'ERA AND THE BUTCHER.

When R. Z'era came up hither he went and had blood drawn. He went wishing to buy a pound of meat from a butcher. He asked: "How much is this the pound?" and the reply was: "Fifty minae and one blow". He said to him: "Take sixty", and he consented not. (He said) "Take seventy", and he refused. "Take eighty". "Take ninety". At last he came to a hundred but he would not consent. He then said: "Do according to thy custom". In the evening he went down to the Synagogue, and said: "Rabbis, what an evil custom you have here, that a man cannot eat a pound of meat but they give him a blow". They say to him: "What is this?" He said: "A certain butcher". They sent desiring to bring him (before them), but they found his coffin coming out. They say to him: "All so!" He replied: "May it come upon me, because I was angry with him when I thought such was a custom".

14 (II. 5 c)

R. JASSA AND THE SCOFFER.

When R. Jassa came here, he went and got shaved, desiring to bathe in the public baths of Tiberias. A scoffer met him and gave him a blow on the neck. He said to him: "Until now the neck of this man was loose". Now there was an Archon standing near judging a brigand (*Ἀγορῆς*), and the scoffer came and stood laughing just opposite him. The Archon asked the brigand: "Who was with thee?" He raised his eyes and saw him laughing and said (to the judge): "That man who is laughing was with me". He was taken and judged and confessed to a murder. When these two (culprits) were going out wearing two chains which had been made, R. Jassa had bathed and he said to the scoffer: "That neck which was loose is now squeezed". He said to him: "Evil is the destiny of that man"; but is it not written: "Be not scoffers lest your bands be made strong"? (Isa 28²²).

15 (II. 5 d)

GRACE AT MEALS.

R. Jassa and R. Samuel bar R. Isaac were sitting eating in one of those upper assembly rooms, when there came the hour of

prayer and R. Samuel arose to pray. R. Maysha said to him: "Not thus did Rabbi teach us, but if they have begun (the meal) they are not to break off".

16 (III. 6 a)

WINE AT FUNERALS.

When R. Jassa died, R. Hiyya bar Wa (= Abba) entertained his mourners and gave them meat to eat and wine to drink. When R. Hiyya bar Abba died, R. Samuel bar Rab Isaac entertained his mourners and gave them meat to eat and wine to drink. When R. Samuel bar Rab Isaac died, R. Z'era entertained his mourners and gave them lentils to eat saying: "Thus is the custom". When R. Z'era was dying he gave word saying: "Ye shall not receive mourners for me to day and to-morrow merrymakers". When R. Isaac, son of Rabbi, was a notary, an injury befel him and there came to visit him R. Mana and R. Judan, and there was good wine and they drank copiously and were gay. On the morrow they came desiring to come in to visit him. He said to them: "Rabbis is it thus that a man treats his companion? We lacked nothing yesterday *except* to stand up and dance".

17 (III. 6 a)

SCRUPLES AS TO CLEAN ROADS.

R. Ami, R. Hezekiah, R. Kahen, and R. Jacob bar Aḥa were walking in the streets of Sepphoris, when they came to an archway and R. Kahen separated from them. They came to a clean place and he returned to their side. He said to them: "In what were you occupied?" R. Hezekiah said to R. Jacob bar Aḥa: "Do not tell him anything". Whether this was because he was displeased, because he withdrew and thus profaned the study of the Law, or because he eluded them, they do not know.

18 (III. 6 a)

SYNAGOGUE IN CAESAREA.

R. Abahu was sitting expounding in the "turbulent" Synagogue in Caesarea and there was there a dead body. There came the

time for lifting up hands and they did not ask him (if they ought to retire). There came the time for repast, and then they asked him. He said to them: "At the lifting up of hands ye did not ask me, while at the repast ye asked me". As soon as they heard this, every single one left and fled.

R. Jannai said: "A priest may defile himself to see the king. When Diocletian the king came up here, they saw R. Hiyya bar Abba striding over the tombstones of Tyre in order to see him".

19 (III 6 c)

BATHERS AT EARLY DAWN.

R. Hanina was passing near the gates of the baths at early dawn, and he said: "What are the early bathers doing here? Let them go and study". On that morning he said: "He who has work to do, let him go and do it".

20 (III. 6 c)

LEGALISM RELAXED AT SEA.

R. José ben José was coming in a ship. He saw one binding himself with a rope so as to go down to bathe. He said to him: "Do not risk thy life". He said: "I desire to eat (and need to cleanse myself first)". He gave him leave to eat (without cleansing). The same man also desired to drink and he gave him leave to drink. When they arrived at the harbour the Rabbi said to him: "Yonder I gave thee permission only because of the risk to thy life, but here it is forbidden to a man to taste anything until the hour when he shall wash".

21 (III. 6 d)

SCRUPLE WHERE MEN MAY TALK TORAH.

R. Laya and his companions were sitting before an inn in the evening. They say: "Is it lawful to speak here the words of the Law?" He said to them: "It would be proper if it were day time and we could see what is before us; but *now* it is forbidden".

22 (IV. 7 a)

R. ABBA PRAYED ALOUD.

R. Abba bar Zabda prayed aloud. R. Jonah when he prayed in the Synagogue used to pray in a whisper, but when he prayed in the home he prayed aloud, that the household might learn his prayer from him. R. Mana affirms that the household of Abba *did* learn the prayer from him.

23 (IV. 7 b)

AFTERNOON PRAYER.

R. Joshua ben Levi enjoined on his disciples: "If you are at dinner, and the day reaches the sixth hour before you go up to dinner, offer the prayer of the Minchah before you go up".

The brother of the mother of R. Ada was embroidering the prayer-cloke of Rab, during the great Fast (9th of Ab). He said to him: "When thou shalt see the sun at the top of the palm trees, thou shalt give me my prayer-cloke, that I may offer the prayer of the Minchah". At the house of Rab, when the sun is seen at the top of the palm trees, there it is mid-day.

24 (IV. 7 c)

EVENING PRAYER.

Rabbi commanded Abdon, his Reader, to proclaim before the congregation: "He who prays must offer the evening prayer while the day continues".

25 (IV. 7 d)

FRUGALITY OF RABBIS.

R. Gamaliel went to visit R. Joshua and found him sitting making needles. He said to him: "By these dost thou live?" He replied: "Hast thou never cared to know until now?"

(IV. 8 b).

R. Jannai, when he was going out to lodgings, made his will in his own house; and R. Mana, when he was going to bathe in a bath which was heated, also made his will in his own house.

26 (IV. 8 c)

THE MUSAPH PRAYER.

R. Samuel said: "Never in my life have I offered the prayer of Musaph [the supplementary prayer] except once: on the death of the son of the Prince of the Captivity. The congregation did not pray, but I prayed".

27 (IV. 8 c)

REPETITION OF PRAYER.

R. Z^cera and R. Naḥman bar Jacob were sitting together. After they had prayed, prayer began again (from the arrival of ten persons). R. Naḥman bar Jacob stood up again to pray. R. Z^cera said to him: "Have we not prayed already?" He replied: "I pray, and pray again and again".

28 (V. 9 a)

GENTILE VENERATION FOR RABBIS.

R. Johanan was sitting reading in front of the Synagogue of the Babylonians in Sepphoris. An Archon passed by and the Rabbi did not rise before him. They came seeking to smite him, but the Archon said to them: "Let him alone. He is engaged with the laws of his Creator".

R. Hanina and R. Joshua ben Levi went before the Proconsul of Caesarea. He saw them and rose up before them. His attendants said: "Art thou standing up from before these Jews?" He said to them: "I saw the faces of angels".

R. Jonah and R. José went in before Ursicinus in Antioch. He saw them and rose up before them. They too said: "Art thou rising up before these Jews?". He said to them: "I saw the faces of these men in battle and I conquered".

R. Abin went before the Court. On going out he turned his back. They came seeking to kill him. They saw two flames of fire coming out from his neck and they left him.

29 (V. 9 a)

INSINCERE REVERENCE.

R. Janai and R. Jonathan were walking in the streets. One saw them and saluted them. He said to them: "Your peace, Rabbis". They said (to one another): "Even if there is the look of comradeship, is it not upon us for evil?"

R. Simeon ben Lakish was occupied in the Law very much, and once he (unwittingly) went beyond the limits of the sabbath (day's journey). And he did not know to vindicate himself by the passage where it is said: "Thou shalt be ravished by her love continually". (Prov. 5¹⁰).

R. Judan was occupied in the Law very much. His prayer-cloke was slipping from off him and a serpent was watching it. His disciples said to him: "Rabbi, see thy cloke is slipping off". He said to them: "And is not that evil thing guarding it?"

30 (V. 9 c)

DUTIES OF THE HAZZAN.

R. Huna was sitting in a synagogue. The Hazzan entered and importuned a certain one to go on the platform, but he did not accept it. At last this man came to R. Eleazar and said to him: "Let not my lord be angry. It was because I was not awake that I did not go in." He replied: "I was not angry at thee, but at the man who importuned thee".

31 (VI. 10 b)

DIFFERENT FORMS OF GRACE BEFORE MEALS.

A Persian came to Rab and said: "When I eat my morsel and do not know how to ask a blessing over it and I say: 'Blessed be the Creator of this morsel', have I discharged my obligation?" He said to him: "Yes".

R. Judah, in the name of Abba son of Bar Huna, said this: "Bar Kappara and two of his disciples put up with the landlord of the inn in Berakta. He brought before them fowls, fruits

and leeks. They say: "Shall we ask a blessing over the leeks? That would include plums but not include the fowls. Shall we ask a blessing over the plums? That would not include either chicken or leeks". One jumped up and asked a blessing over the chicken. [In the formula of 'Grace before meat' three items are mentioned: "fruit of the ground" — leeks; "fruit of the tree" — plums; and "every other thing" — chickens. To ask a blessing on the chickens, which come in the category of "every other thing", includes also the plums and the leeks.]

32 (VII. 11 *b*)

R. SIMEON AND THE 300 NAZIRITES.

Three hundred Nazirites came in the days of Simeon ben Shetach. For 150 he found means of absolution (cancelling the vow) and for 150 he did not find absolution. He approached King Jannai and said to him: "There are here 300 Nazirites desiring to offer 900 gifts. If thou wilt give half from what thou possessest, I will give half from what is mine. He sent him 450. An evil tongue went and said that Simeon did not give anything from what he possessed. King Jannai heard and was angry. Simeon ben Shetach heard and fled. After some days there came up great men from the court of Persia unto Jannai the King. When they were sitting eating they say to him: "We remember that there was here a wise old man who said before us words of wisdom". He narrated to them the fact. They say to him: "Send and bring him". He sent and gave him a word (of safe escort). He came and (actually) sat down between the King and the Queen! The King said: "Why didst thou befool me?" He said in reply: "I did not befool thee. Thou (gavest) of thy wealth, and I (gave) from my knowledge of Torah: for it is written: 'Wisdom is a defence and money is a defence'" (Eccl. 7^{12a}). He said to him: "Why didst thou flee away?" He replied: "I heard that my lord was angry with me, and I desired to verify this passage: 'Hide thyself for a little moment until the indignation be overpast'" (Isa 26²⁰). He cited also concerning himself (Eccl. 7^{12b}): "The Excellency of knowledge is that wisdom preserveth the life of him that hath it". He said to him: "And why didst thou sit down between the King and the Queen?" He replied: "In the book of Ben Sira it is written:

'Extol her and she will exalt thee and cause thee to sit among princes'" (11'). The King said: "Give him a cup that he may ask a blessing". He took the cup and said: "We bless thee for the food which Jannai and his companions have eaten". And the King said: "Until now thou art in thy obstinacy". He replied: "What can I say concerning the food which I have not eaten?" The King said: "Give ye him to eat". And they gave to him and he ate and said: "We bless thee for the food which we have eaten".

34 (VII. 11 c)

GRACE AFTER MEALS.

Hanan bar Abba and his friends were sitting eating on the Sabbath. When they had eaten and asked a blessing he arose and went away. He returned to them and found them blessing still. He said: "Did we not long ago ask a blessing"? They say to him: "We bless, and bless again and again because we can make mention of the Sabbath".

35 (VIII. 12 a)

EATING WITH A NAPKIN.

Samuel went up to visit Rab. He saw him eating with a napkin. He asked: "Why so?" He said: "I am indisposed" (*ασθενης*). When R. Z^cera went up there he saw priests eating with a napkin and he said to them: "Behold, this is due to Rab and Samuel".

36 (VIII. 12 b)

RABBIS SERVING AT MEALS.

Abba bar Rab Hunna and Rab Hoona were sitting eating, and Z^cera was standing, serving before them. He came in carrying two things in one hand. Abba bar Rab Hunna said to him: "Is thy other hand cut off?" Z^cera's father was angry at this and said to him: "Is it not enough for thee that thou art reclining and he is standing serving? And moreover he is a priest; and Samuel said: 'It is sacrilege to be served by a priest'; and thou art deriding him. It is decreed that he recline and thou stand and serve in his place".

37 (IX. 13 a)

SOPHIANUS.

R. Phinehas tells a story about Rab, how that when he was coming in from the hot baths of Tiberias, soldiers met him. They said to him: "From whom art thou?" He replied: "From Sophianus". And they released him. In the evening they came to see Sophianus and they said to him: "How long hast thou been fraternizing with these Jews?" He said: "Why?" They said: "We met a Jew and we asked him from whom he was and he said: 'From Sophianus'". And he said: "What did you do to him?" and they replied: "Enough for him that we released him". He just said: "Ye did well".

(IX. 13 b)

R. Alexander tells a story of a certain Archon whose name was Alexandros. He was standing judging a brigand. And he said to him: "What is thy name?" and he replied: "Alexandros"; whereupon the judge said: "Alexandros, go away to Alexandria".

38 (IX. 13 b)

JEWISH BOY AT SEA.

The passengers had gone ashore to buy what they needed. One boy, a Jew, remained on board. They said to this child: "Dost thou not desire to buy something for thyself?" He said to them: "What do you desire from these poor beggars?" They said to him: "Dost thou say 'poor beggars'? They *are* poor beggars. They are here and their gods (idols) are in Babylon. They are here and their gods are in Rome. Others are here and their gods are with them, but they are not able to help them at all. But as for thee, everywhere that thou goest, thy God goes with thee".

39 (IX. 13 c)

SAMUEL AND THE COMET.

Samuel said: "If that comet passes into Orion the world will be destroyed". They replied to Samuel: "We saw it pass". He said to them: "It is not possible but that it was either above

or below Orion. I know the streets of the heavens as well as I know the streets of Nehardea, my city. Except that comet there is nothing I dont know”.

40 (IX. 13 *d*)

APOSTATE JEWISH PRIEST.

[A Jew pretended to become a heathen priest for a living]. When a man came to offer a bullock or lamb or goat in idol worship and said to him: “Placate him (the god) for me”, he would say: “What will this benefit thee? He sees not, nor hears. He neither eats nor drinks. He neither benefits nor injures nor speaks;” and the offerer replies: “By thy life (that is true)! but what am I to do?” He would then say: “Go, do this. Bring me a bowl of fine flour and put over it ten eggs and prepare it before him, because he eats of everything which comes. Then I will placate him for thee”. And when the offerer had gone away the Jew ate them.

One time a scamp spake to him thus: “If it does not benefit any one at all, what art thou doing here ?” He replied: “For my living”.

41 (IX. 13 *d*)

“WE TWO”.

(A Saying attributed to Simeon ben Jochai. — Ed.)

“If there are only three (who are allowed to enjoy eternal life), I and my son will be of them. If there are only two, I and my son will be they”.

42 (IX. 14 *a*)

THANKS FOR RAIN.

R. Jose bar Jacob went up to visit R. Judan of Magdala. While he was there rain came down and he heard his voice saying: “A thousand thousands and a myriad of myriads ought to give thanks to thy name, O our King, for every single drop which thou art causing to fall upon us; for thou art rewarding good to the guilty”.

43 (IX. 14 b)

SEVEN KINDS OF PHARISEES.

There are seven kinds of Pharisees. (1) The Shechemite (carrier) Pharisee, who carries his charities on his shoulder. (2) The borrowing Pharisee, who says: "Lend me something that I may do a charity". (3) The book-keeping Pharisee, who does one sin and one charity and calculates one over against the other. (4) The subtracting Pharisee, who says: "I subtract a certain amount from what I gain and thus do a charity". (5) The Pharisee who says: "Let me know my obligation and I will do it. Tell me what offence I have done and I will do a charity equivalent to it". (6) The Pharisee from fear, like Job. (7) The Pharisee from love, like Abraham. There is not one of them all who is lovely, except the Pharisee from love, like Abraham.

44 (IX. 14 b)

R. AKIBA ON THE RACK.

R. Akiba was enduring the death-sentence before Turnus Rufus, the wicked, when there came the hour for reciting the Shema. He began reciting the Shema and was cheerful. One said to him: "Old man, art thou a sorcerer? or art thou kicking against the tortures?" Akiba said: "May the spirit of this man expire! I am not a sorcerer, nor am I kicking against the tortures, but all my days I have recited this passage and I have been troubled in mind and have said: 'When will the days come when all these *three* privileges will be mine': 'Thou shall love Jehovah with all thy *heart* and with all thy *soul* and with all thy *strength*'. I have loved Him with all my *heart*. I have loved Him with all my *wealth*, but whether I have loved Him with all my *soul*, I have not been tested. But *now* it has come: 'with all my *soul*'. The hour came for reciting the Shema and my mind was not distracted. Consequently I recited it and was glad". He had not ceased speaking when he expired.

PEAH.

THE CORNER OF THE FIELD. (Lev. XIX: 9).

45 (l. 1: 15 c)

THE LOST JASPER.

R. Hezekiah said: "There was a heathen in Ashkelon, the chief Magistrate, and the stone which his father sat upon, he had not sat upon, all his life; and when his father died he made him an object of reverence. One time, the jasper of (the tribe of) Benjamin was lost. And the inquiry was raised: 'Who has a good one like it?' It was rumoured, 'Dama ben Nethinah has one'. The authorities went to see him, and they bargained with him for a hundred dinars. He went upstairs desiring to fetch the gem for them; but he found his father asleep. Some say that the key of the box lay (*lit. sat*) between his fathers fingers. Others say that the foot of his father was stretched over the box. He came down to them and said: 'I cannot bring it to you'. They said (to one another): 'Perhaps he wants more money'. They raised it to 200. They raised it to 1000. When his father awoke from his sleep he went up and fetched it for them. They desired to bring to him the last-named price but he would not consent to it. 'Am I, said he, 'to sell to you the glory of my fathers for money? I should then have no (religious) benefit from the glory of my fathers'".

46 (l. 1: 15 c)

R. ISHMAEL'S MOTHER.

[Hebrew. The mother of R. Ishmael came and complained about her son to our Rabbis. She said: "Censure my son, Ishmael, for he is not treating me with respect". In that hour the faces of the Rabbis flushed]. They said: "Is it possible that R. Ishmael is not practising the honour due to parents?" They said to her: "What is he doing to thee?" She says: "When he comes out

from the Synagogue I desire to wash his feet and to drink of the water and he will not allow me". They said to him: "Allow it. Since it is her wish, it is 'honour' paid to her".

R. Mana said: "Those millers say well that 'Every single man has his merit in his own sack'".

[Heb. R. Tarphon allowed his mother to walk on the palms of his hands when she went to bed].

R. Z^cera was often troubled in mind and would say: "O that I had a father and mother that I might honour them and inherit the garden of Eden!" But when he heard of these two instructive stories he said: "Blessed be the Merciful One that, I have neither father nor mother! I could not have done like R. Tarphon. I could not have consented like R. Ishmael".

47 (l. 1 : 15 c)

THE HEREAFTER RESTS ON CHARACTER.

A certain man sometimes gave his father fat fowls to eat. One time his father said to him: "My son, where did you get these from?" He said to him: "Old man! Old man! eat and be silent, for when *dogs* eat, they are silent". Moral: "A man may feed his father on fat fowls and yet inherit Gehenna".

How can a man who puts (his father) to work (grinding) at a mill inherit the Garden of Eden? (Listen) A man was grinding with two stones. The command came: "Assemble the millers" (for a government levy). The son said: "Father! Father! go in and grind instead of me. If it befalls us to bear contempt it is better for me than for you. If it befalls us to receive blows, it is better for me to bear it than you. Moral: "He put (his father) to work in a mill but he inherits the Garden of Eden".

48 (l. 1 : 15 d)

GRATITUDE TO R. JONATHAN.

R. Jonathan and R. Jannai were sitting. A man came and kissed the feet of R. Jonathan. R. Jannai said to him: "What benefit hast thou ever conferred on him?" He replied: "One time he came to me complaining about his son, that he might support

him; and I said to him: 'Go, petition the Congregation about him and make him ashamed'. And Jannai said: "Why didst thou not compel him?" He said: "Do (*i. e.* can) we compel him?" Jannai said: "Thou didst not previously know this?" R. Jonathan retracted his advice, and the law (of compulsion) was fixed from the name of Jannai.

49 (I. 1 : 15 *d*)

R. SAMUEL DANCES BEFORE A BRIDE.

R. Samuel, son of Rab Isaac, took a myrtle-bough and danced before a bride. R. Z'era saw him and hid himself from before him. He said: "See that old man, how he is making us ashamed". When he fell asleep, for three hours there were thunders and lightnings in the world. And a Bath Kōl went forth saying: "R. Samuel sleepeth; give him honourable burial". (*lit.* requite kindnesses). They went out to give him honourable burial and a fire came down from heaven and became as the appearance of a bush of fire between the bier and the congregation, and people said: "This old man liveth, for his myrtle-bough abides for him".

50 (I. 1 : 16 *a*)

R. JOHANAN.

The Councillors (*βουλευται*) of Sepphoris were convened. A man lived there called Johanan (Bar Hubbats) who did not come up. One said to another: "We are not going up to visit R. Johanan to-day". Others said: "Let Johanan come". R. Simeon ben Lakish said: "An evil tongue said this in righteousness".

51 (III. 8 : 17 *d*)

BROTHERS IN ASHKELON.

Two brothers in Ashkelon had heathen neighbours, who said: "Now these Jews are going up to Jerusalem, we will take all that belongs to them". From the time they went up, the Holy One, blessed be He, appointed angels, going in and going out,

in their likeness. When the brothers came down they sent articles of food to them (as presents). Each one said to them: "Where have you been?" And the answer was: "In Jerusalem". And they said: "Whom did you leave behind you in the house?" and they said: "No one". And they said: "Blessed be the God of the Jews, who never deserts them, nor is deserted by them".

52 (III. 9 : 17 d)

SISTER OF R. GORION.

The sister of R. Gorion bequeathed property to her brother. His elder brother came up and persuaded her and she bequeathed it to him. The case came before R. Immi and he said: "Thus said R. Johanan", as he rescinded it.

53 (VII. 4 : 20 a)

THE GIGANTIC PEACH.

R. Abahu, R. Jose ben Hanina and R. Simeon ben Lakish passed by a vineyard of Doron. The tenant brought out to them a peach. They ate, they and their ass-drivers and left some of it. They estimated it about the size of the *pan* of the village of Hananiah, containing a seah of lentils. After some days they passed that way again and he brought out to them two or three in his hand. They said to him: "We would like some from *that* tree". He replied: "They are from the very tree". They quoted concerning it Psa 107³⁴: "A fruitful land shall become a salty desert because of the wickedness of those who dwell in it".

R. Hanina said: "When I came up hither I took my girdle and the girdle of my son and the girdle of my ass-driver to encompass the trunk of a carob tree in the land of Israel and they did not reach the girth". And he drew a hand full of honey from one fruit.

54 (VII. 4 : 20 b)

THE GIGANTIC BUNCH OF GRAPES.

Rabbi said to R. Peruda: "Art thou not showing me that (famous) bunch of grapes in thy vineyard?" He said to him:

"Yes". He went out desiring to show it to him but while he was at a distance he saw therein as the appearance of an ox. He said to him: "Is not this ox ruining the vineyard?" He replied: "That which thou thinkest to be an ox is a bunch of grapes".

They brought before him two foods, forbidden from between the beginning of the year and the great Fast, and it was the termination of the year of Release, and there was in them the load of a camel and he said: "It is not forbidden, and perhaps they are aftergrowths" [a second crop grown without sowing in the Sabbath year]. He said to him: "At the end of the beginning of the year they were sown".

55 (VII. 4: 20 b)

HONEY OF DATES.

R. Hananiah was selling honey of bees and he had also honey of dates. After some days they passed there again. He said to them: "That I may not deceive you, you must know that the honey I gave you before was from dates". They said: "O! we want more of it, for it is good for our work". He set apart the price of this honey and built therewith a Synagogue in Sepphoris.

R. Lazar, son of R. Simeon, went to a certain place and they set before him dried cabbage. He said to them: "What a lot of honey you have put into it!" They said: "We did not put any in it"; but it was in it.

56 (VIII. 7: 21 a)

R. LIEZER'S GENEROSITY.

R. Liezer was an Administrator. On one occasion he came down to his house and said to his servants: "What have you done?" They said to him: "A company came and ate and drank and prayed for thee". He said to them: "There is no good reward there". A second time he came down and said to them: "What have you done?" They said to him: "Another company came. They ate and drank and maligned thee". He said to them: "Now here is good reward".

They sought to make R. Akiba, Administrator. He said to them: "I (we) will seek advice within my house". They went after him

and they heard (his wife's) voice saying: "In proportion to its responsibility will be its reviling". [And to be reviled for well-doing is a source of Merit: therefore accept the office.]

57 (VIII. 8:21 a)

TWO HUNDRED DINARS, SAVE ONE.

A disciple of Rabbi's had 200 denarii, less one. [He who had not 200 dinars was 'poor' and therefore an object of charity.] Rabbi was wont to bestow alms on him (*lit.* to acquire merit by him). Once in three years (giving him) the tithe of the poor (Deut 26¹²). His fellow disciples regarded him with envy (*lit.* made the evil eye) and they supplied (the lacking dinar). Rabbi came desiring to bestow alms but he said to him: "Rabbi, I have the full measure". He said: "This is a blow by the Pharisees. They have struck at me". He gave a hint to his disciples and they brought him into the shops and deprived him of one coin, and then he bestowed alms on him as he had been wont to do.

58 (VIII. 9:21 b)

CHARITY TO THE UNDESERVING.

Samuel went out (to give alms) from his father. He went and stood between two huts of the poor and he heard their voices saying: "In which vessels shall we dine to-day? In the vessels of gold or in those of silver?" He came and informed his father, who said to him: "We need to hold fast to benevolence even to those among them who are impostors".

R. Johanan and R. Simeon ben Lakish went in to bathe in the hot baths of Tiberias. A poor man met them and said to them: "Give me alms". They said: "When we return". When they returned they found him dead. They said: "Since we have not earned merit by him when living, let us associate ourselves with him in his death". While doing so they found a cup of dinars hanging on him.

59 (*ibid.*)

CHARITY IN SECRET.

Abba bar Ba gave to Samuel, his son, coins for distribution to the poor. He went out and found one 'pauper' eating meat and

drinking wine. He went in and told it to his father, who said to him: "Give more, for his soul embitters him".

R. Jacob bar Idi and R. Isaac bar Nahman were Administrators. They gave one dinar to R. Hama, father of R. Oshiah, and he gave it to others.

R. Hananiah bar Pappa used to distribute charity by night. Once, the prince of spirits met him and said to him: "Does not Rabbi teach us thus: 'Thou shall not remove thy neighbour's landmark'?" (Deut. 19¹⁴). Hananiah replied: "Is it not written thus: 'A gift in secret pacifieth wrath'?" (Prov. 21¹⁴). He was terrified by him and fled from him.

60 (ibid.)

WOE TO THE UNCHARITABLE!

R. Hiyya bar Ada said: "There are old men in our day who receive what is given to them between the beginning of the year and the great Fast but afterwards they do not receive alms." They say: "We have this privilege".

Nehemiah, a man of Shihin, was met by a man of Jerusalem, who said: "Give me this cock as a charity". Nehemiah said: "Here is its value (in coin). Go buy thyself meat with it". He ate and died. Nehemiah exclaimed: "Come and mourn for the man slain by Nehemiah".

Nahum, alias Gamzu, was carrying a gift to the house of his father-in-law. There met him a man smitten with leprosy who said: "Give me alms from what you have with you". He said: "When I return". On his return he found him dead. He stood over against him and said: "The eyes that saw thee and gave thee not shall be sealed. The hands which were not stretched out to relieve thee shall be cut off. The feet which ran not to give to thee shall be broken". And so it came to him.

61 (ibid.)

THE BLIND TEACHER.

R. Hoshaiah, the elder, had as teacher for his son, one who was blind, who was wont to eat with Rabbi every day. Once

there were guests and he came not to eat with him. In the evening he (R. Hoshaiah) went up to see him and said: "Let not my lord be angry with me, because I had guests and I did not wish to disparage the honour due to my lord, and consequently I did not eat with thee to day. He (the blind teacher) said to him: "Thou hast made apology to him who is seen but sees not; may He who sees but is not seen accept thy apology". He said to him: "Where did you get this (phrase) from?" He said: "From R. Eliezer ben Jacob. A blind man came to the town where R. Eliezer lived and the Rabbi sat below him (at dinner), so that the people said: 'If this man had not been a great man, R. Eliezer ben Jacob would not have sat below him'. They made honourable provision for him. He said to them: 'Why is this?' They said to him: 'R. Eliezer ben Jacob is sitting below you.' He prayed for him this prayer: 'Thou hast shown mercy to one who is seen but sees not. May He who sees but is not seen receive thy explanation and show mercy on thee'".

R. Hama bar Hanina and R. Hoshaiah were walking in the synagogues of Lud. The former said to the latter: "How much money have my fathers sunk here!" The latter replied: "How many souls have thy fathers sunk here, since there is none who labours in the Law?"

DEMAI.

(THE DOUBTFUL TITHE).

62 (l. 3:21 d)

WERE THE FIGS TITHED?

R. Johanan when he was eating either meat or eggs used to tithe them. His disciples said to him: "Not so; Rabbi taught us: 'Thou shall tithe all the produce of thy seed'" (Dt. 14²²). He was anxious about the fluids which were in them.

R. Jeremiah sent to R. Z'era a basket of figs which was not tithed. R. Jeremiah said to himself: "Can R. Z'era eat what is not tithed?" And R. Z'era said to himself: "Can R. Jeremiah send me anything which is not tithed?" Between one and the other it was eaten *tebel* (*i. e.* unredeemed). On the morrow Z'era stood near him and said to him: "That basket which you sent me

yesterday was tithed, I suppose?" Jeremiah replied: "I said: Can R. Z^cera eat anything which is not tithed?" He said to him: "I also said likewise: Can R. Jeremiah send me anything which is not tithed?"

63 (ibid.)

THE SHE-ASS OF R. PHINEHAS.

R. Abba bar Zabina, in the name of R. Z^cera, said: "If our ancestors were sons of angels, then we are sons of men. If they were sons of men, then we are asses". R. Mana said in that hour: "They say: 'Even to the she-ass of R. Phinehas ben Jair we will not liken ourselves'".

The she-ass of R. Phinehas was stolen by brigands in the night. She spent three days hidden among them and would not taste anything. After three days they resolved to send her back to her master. They said: "Let us send her back to her master lest she die with us and pollute the cave". They brought her out and she went and stood at her master's gate. She began to bray, and said to them: "Open to this wretched one who has been three days and has not tasted anything". They opened to her and she came in. Phinehas said to them: "Give her something that she may eat". They put before her barley and she would not eat. They say to him: "Rabbi, she does not wish to eat". He said to them: "Is the barley tithed?" And they said, it was. He said to them: "Have you removed the doubtful tithe?" They removed the doubtful tithe and she ate.

64 (l. 3:22a)

R. PHINEHAS CONJURES MICE.

Two poor men deposited two seahs of barley with R. Phinehas. They sowed and they reaped. They came desiring to receive their barley. He said to them: "Bring camels and asses and receive your barley".

R. Phinehas ben Jair went to one place. They came and said to him: "The mice have eaten our produce". He conjured the mice. They assembled together. They began whistling. He asked: "Do you know what they are saying?" They answered: "No

indeed". He said: "They are saying that it was not tithed". They said to him: "Be surety for us". And he was surety for them and they suffered no more.

A pearl belonging to a Saracen queen fell off and a mouse swallowed it. One came to R. Phinehas ben Jair, who said to him: "Am I a sorcerer?" "Nay", was the reply, "but for the sake of thy good name, it comes to pass". He conjured the mice and they assembled. He saw one waddling as it came, and said: "It is inside this one". He conjured it, and it vomited it.

R. Phinehas ben Jair went to a certain place and they came to see him saying: "Our fountain is not giving sufficient for us". He said: "Perhaps ye are not tithing it". They said to him: "Be surety for us". And he was surety for them, and it gave sufficient for them.

The same Rabbi was going to a Synagogue. And the (river) Ginai was in flood. And he said to it: "Ginai, Ginai, will thou prevent me from going to the Synagogue?" It divided before him and he crossed. His disciples said to him: "Are we able to cross?" He replied: "He who knows in his soul that he has never in his life despised an Israelite, may cross and it will not injure him".

65 (ibid.)

RABBI REARS MULES.

Rabbi wished to relax the restrictions as to the Sabbatic year. R. Phinehas ben Jair went up to see him. He said: "How are the crops doing?" He merely replied: "The endives are fine". He asked again: "How are the crops doing?" The only answer he got was, "The endives are fine". Rabbi knew that Phinehas did not agree with him. He said however: "Would Rabbi Phinehas care to eat a morsel with us to day?" He promised to do so, but when he came down and saw the she-mules which Rabbi was rearing standing there he said: "All these Jews are whore-mongers. It is impossible that I should see the sight of his face from this time". They went and told Rabbi, and Rabbi sent desiring to pacify him. They came upon him in his city. He said: "Fellow-citizens, protect me!" The sons of his own city came down and surrounded him. One said to them: "Rabbi desires to placate him". They left him and went away (after this word). Then

Phinehas said: "Ye sons of my Beloved, protect me!" And fire came down from heaven and surrounded him. They went and told Rabbi, who said: "Since we are not pure enough to be satisfied with his presence in this world, let us be fit to enjoy him in the world to come".

66 (II. 1:22c)

R. JOSHUA'S VEGETABLES.

R. Joshua ben Levi gave instructions to the boys not to buy vegetables except from the garden of Sisera. He who is remembered for blessing, *i. e.* the Prophet Elijah, met with one of the boys and said to him: "Go tell thy master that this garden does not belong to Sisera now. It has come to a Jew who slew Sisera and took it from him. If thou desirest to be strictly correct, begin (at home) with thy neighbour".

(III. 2:23 b)

R. Haggai was leaning on R. Z^cera. One passed carrying a bundle of sticks. Haggai said: "Bring me a splinter to clean my teeth". He retracted and said: "Thou shall not bring me anything, for, if every passer-by took a splinter, the man's bundle would go".

KILAIM.

(THINGS HETEROGENEOUS).

67 (IX. 2:32a)

CLOTHES OF MIXED MATERIAL.

R. Jose was sitting teaching. A death occurred in the house. He who went out said nothing. He who sat still said nothing.

R. Immi was sitting teaching. One said to his companion: "Thou art wearing clothes of mixed material". Rabbi Immi said: "Take off thy garment". And he gave it to him.

R. Johanan put a napkin on his clothes, and it is not forbidden on the ground of 'Kilaim', that his clothes might not be soiled.

R. Zerikan said that they offered R. Abuna an egg in a napkin made of mixed materials and he would not receive it.

68 (IX. 4 : 32b)

FUNERAL SHROUDS.

[Rabbi had an aversion to funeral orations and funeral drapery. He was interred simply in one cloth]. Rabbi used to say: "Not as a man goes will he return" (at the Resurrection); whereas other Rabbis taught that *as* a man goes he will return.

R. Johanan enjoined: "Clothe me in green (after my death), neither black nor white. If I stand among the righteous, I shall not be ashamed, nor if I stand among the wicked shall I be ashamed".

R. Josiah enjoined: "Clothe me in white, bosomed clothing". They said: "What, art thou better than thy Master?" He said: "Nay, but I am ashamed of my deeds".

R. Jeremiah enjoined: "Clothe me in white clothing. Clothe me in my socks. Put my shoes on my feet, and my staff in my hand and put me on my side. If Messiah comes I shall be ready".

The men of Sepphoris said: "He who tells us that Rabbi has fallen asleep, we will kill him". Bar Kappara looked at them with his head covered, his clothes rent, and he said to them: "The mortals and the immortals held fast the tables of the covenant. The hands of the immortals prevailed and seized the tables". They said to him: "Rabbi is asleep". He replied: "Ye have said". They rent (their clothes), and the cry of those who rent (their clothes) went to Pophtha, a distance of three miles.

A Bath-Kol went forth and said that every one who did not shirk the trouble of mourning over Rabbi, might be well assured of eternal life, except the *fuller*. When *he* heard this, he went up on the roof, threw himself down and died. Then the Bath Kol went forth and said: "Even the *fuller*".

Rabbi dwelt in Sepphoris seventeen years; and he used to quote, applying it to himself: "And Jacob lived in the land of Egypt seventeen years" (Gen. 47²⁵).

R. Judah lived in Sepphoris seventeen years, and of these he spent 13 years suffering with his teeth. Why, pray, did he suffer so with his teeth? Because once he was passing and saw a calf being slaughtered. It lowed and said to him: "Rabbi, save me". He replied: "For this thou wast made". And at the end: How did it become well? He saw them killing a nest of mice and he said: "Let them alone: it is written, 'His mercies are over all his works'" (Psa. 145⁹).

69 (ibid.)

RABBI'S MODESTY.

Rabbi was very modest, and he used to say: "Everything which a man tells me to do I do, except what the elders of Bethera did to my ancestor (Hillel). They released themselves from the office of Nasi and appointed him. When Rab Huna, head of the captivity, came up here, I caused him to sit above me because he was from Judah and I from Benjamin, and because he is from the male line and I from the female".

One day R. Hiyya, the elder, came to the house of Rabbi and he said: "Rab Huna is outside". Rabbi's face turned pale; whereupon (R. Hiyya) said: "His coffin is coming". Rabbi then said: "Go, see who wants thee outside". He went out and found no one; and then he knew that Rabbi was angry with him. He did not enter Rabbi's house for 30 days. R. Jose bar Bun assures us that during those 30 days Rab learned from him all the foundations of the Law. At the end of (13 years and) 30 days Elijah came to Rabbi in the guise of R. Hiyya the elder. He said to him: "How do you do, my lord?" He said to him: "One of my teeth is troubling me". He said: "Show it to me", and he did so. And as soon as he put his finger on it, it was healed. On the morrow R. Hiyya went in to see him and he said: "How do you do, my lord? That tooth of yours, how is it?" And he replied: "From that hour in which you put your finger on it, it has been well". He said: "It was not I who did this". From that hour he treated R. Hiyya with honour; and when he was entering into the Synagogue he would say: "Let R. Hiyya enter in front". "What! before me?" said R. Ishmael. "Grace and Peace, No!" said Rabbi; he added: "but R. Hiyya before me and R. Ishmael bar R. Jose in front of everybody".

70 (ibid.)

R. HIYYA AND R. ISHMAEL.

Rabbi was recounting the praises of R. Hiyya, the elder; before R. Ishmael bar R. Jose. On one occasion he saw Hiyya at the baths and Hiyya did not recede from before him. Ishmael asked: "What of him, whose praises thou wast recounting?" Rabbi

asked: "What did he do to thee?" He answered: "He saw me at the baths and he did not recede before me". He said to Hiyya: "Why didst thou do that?" He replied: "May it come upon me, if I was not quite ignorant of his presence. At that hour I had fixed my eyes on the book of Psalms and the Aggada". From that time Rabbi allowed Hiyya two disciples who should walk with him because of danger.

71 (ibid.)

FASTING TO OBTAIN DREAMS.

R. Jose fasted 8 days in order to see R. Hiyya, the elder (after his death). At last he saw him and his hands trembled and his eyes were bedimmed. No one would say that R. Jose was an insignificant man.

A weaver came to see R. Johanan and said: "I saw in my dream that the firmament fell and one of thy disciples was supporting it". He said to him: "Dost thou know him?" He replied: "If I saw him I should know him". He caused all his disciples to pass before him, and he recognized R. Jose.

R. Simeon ben Lakish fasted 300 fasts to see R. Hiyya, the elder, but he did not see him. At last he began to repine saying: "Did he labour in the Law more than I have done?" They answered him: "He spread abroad the law more in Israel than thou hast done, and not only so but he used to travel". He said to them: "Have not I travelled?" They replied: "Thou hast travelled to learn, but he travelled to teach".

When Rab Huna, the head of the captivity, died, they brought him up here. They said: "Where shall we lay him?" Some said: "We will place him beside R. Hiyya, the elder, since he was of his lineage". They said: "Who desires to inter him?" "I", said R. Haggai, "will go in and inter him". They replied: "Thou, being an old man, seekest an opportunity to go in and inter thyself there". He said: "Put a cord to my feet, and if I delay you may drag me out". Haggai entered and heard three men holding court. One said: "May Judah, my son, be after thee and no other". A second voice said: "May Hezekiah, my son, be after thee and no other". And a third: "May Joseph, son of Israel, be after thee and no other" [implying that R. Huna was not worthy to be interred there]. He lifted up his eyes to observe, but a voice

said: "Turn around," and he recognized the voice of R. Hiyya saying to his son, R. Judah: "Let us make room for R. Huna that he may lie." But R. Haggai did not consent to inter him. They say that as he did not consent to inter him thus, his seed shall not cease for ever.

72 (IX. 4:32c)

THE ANGEL OF DEATH.

Eliḥoreph and Ahijah were two secretaries of Solomon. He saw the angel of Death looking at them and gnashing with his teeth. Solomon spake the word and placed them in a cavern. The angel went and took them from there. He then came and stood opposite the king, laughing. Solomon said: "A little while ago thou wast gnashing with thy teeth and now thou art laughing at them." He replied: "The Merciful One bade me remove Eliḥoreph and Ahijah from the cavern; I said: 'Who will put these men in the place whence I am sent to take them?' He put it into thy heart to do so, in order that I might accomplish my errand." He went and joined himself to them from there.

Ulla had gone down (to Babylon from Palestine). He was dying there and he began to weep. They say to him: "Why art thou weeping? Shall we take thee to the land of Israel?" He replied: "What use is that to me? I have lost my pearl (my soul) in the land of uncleanness." To depart on the bosom of one's mother is very unlike departing on the bosom of a stranger.

R. Meir was dying in Asia. He said: "Say ye to the sons of the land of Israel, 'Behold your own Messiah.'" Even thus he said: "Put my coffin on the shore of the sea; for it is written: 'For he hath founded it upon the sea and established it upon the rivers.'" (Psalm 24:2).

SHEBI'ITH.

(THE SABBATIC YEAR).

73 (IV. 2 : 35 a)

R. ABBA REFUSES TO EAT THINGS STRANGLED.

R. Abba bar Zemina was sewing in the house of a Gentile in Rome, who brought him flesh of an animal whose blood had not been shed, and said to him: "Eat this." He said to him: "I will not eat." The Gentile then said: "Eat; if not so I will kill thee." Whereupon the Rabbi said: "If you desire to kill me, kill me, but I am not going to eat unclean meat." He replied: "Now know, that if thou hadst eaten, I would have killed thee. Either be an out and out Jew or an out and out Gentile."

R. Mana said: "If R. Abba bar Zemina had followed the words of (some of) the Rabbis, he would have eaten."

74 (VI. 1 : 36 c)

RABBINIC CUSTOMS.

R. Tanḥum bar Ḥiyya was in Ḥaphar. They were questioning him and he was teaching. They say to him: "Was it not the doctrine of Rabbi, that it is forbidden for a disciple to teach Halakah before his teacher until he is 12 miles distant from him, like the camp of Israel? and lo! R. Mana our master is dwelling in Sepphoris." He at once said: "May it come upon me, but I did not know." From that hour he taught no more.

Rabbi was in Accho. He saw a man going upward beyond the border. He said to him: "Art not thou the son of a certain priest? Was not thy father a priest?"

Pishpasha said before R. Jose: "I asked R. Aḥa and he made a relaxation." R. Z'era went to the hot springs of Peḥal. He found himself beyond the palm trees of Babylon. He sent by the two sons of Abiathar of Dama to ask R. Ḥiyya bar Wa (if he had travelled beyond the distance a Priest ought to go from the city). The reply was: "The Priests are accustomed to come as far as there."

Some priests asked R. Johanan: "Is the line at Naveh?" R. Johanan said to them in the name of R. Hunia of B'rath Havran: "The Priests are wont to come as far as Darii. That is the frontier line from Bozra to Paradise."

75 (VI. 4:37 a)

THE SABBATIC YEAR.

Rabbi permitted the purchase of vegetables, in the period just after the close of the Sabbatic year, with the exception of leeks. What did the men of Sepphoris do to it? They clothed it in sack-cloth and ashes. They brought it before Rabbi saying to him: "What has this plant sinned more than all the other vegetables?" And he made a dispensation, allowing them to sell leeks also (as soon as the Sabbatic year ended).

Rabbi and R. Jose bar Judah came down to Accho. They were entertained by R. Mana. Rabbi said to them: "Make for us a stew-pot of vegetables;" but he cooked for him meat. On the morrow he said to him: "Make for us a stew-pot of vegetables;" and he cooked for them a fowl.

76 (IX. 1:38 d)

THIRTEEN YEARS IN A CAVE.

R. Simeon ben Jochai was passing by in the Sabbatic year and saw some one gathering the Shebi'ith [produce grown in the Sabbatic year] and he said to him: "Is not this forbidden? Are they not spontaneous growths?" The man said: "Was it not thou who didst legalize it?" He said: "Yes, but my Associates are divided against me." He quoted against him Eccl. 10³: "Whoso breaketh through a fence, a serpent shall bite him." And so it befel him.

The same Rabbi ben Yochai spent 13 years hidden in a cave — a cave full of carobs fit for the heave offering — until his body brought forth eczema. At the end of 13 years he said: "Shall I not go out and see what voice is in the world?" He went forth and sat down at the mouth of the cave. He saw a hunter hunting birds and spreading his net. He heard a Bath Kōl saying: "Pardon," and it was saved. He said: "The bird, without Heaven, will not perish, much less man." When he saw that things were quiet, he said: "I [*text*, we] will go down and see those public-baths in Tiberias where I (we) need to make purification as the early fathers did, as we read: 'And he encamped before the city' (Gen. 33¹⁸), when they made booths and sold in the street." He said: "I (*text* we) will purify Tiberias and he

took lupins and shred them and threw them down, and wherever there was a dead body, it came to the surface and rose upwards. A Samaritan saw him and said: "Shall I not go and make fun of this old Jew?" He took a dead body and went and hid it where Simeon had cleansed. He came to R. Simeon ben Jochai and said to him: "Thou hast not cleansed a certain place. Come and I will bring one out for thee." Now R. Simeon saw by the help of the Holy Spirit that the man had put it there, and he said: "I decree that those which are above shall go down and those below shall come up." And so it befel him. While he was passing before Mugdala he heard the voice of a Scribe saying: "Behold! bar Jochai is cleansing Tiberias." R. Simeon replied: "May it come upon me, if I have not heard that Tiberias is about to be cleansed, though thou dost not believe it." Immediately he was made a heap of bones.

77 (IX. 2:38 *d*)

THE HOMING OF GAZELLES.

Diocletian besieged the inhabitants of Paneas. They said to him: "We are going away." A sophist said to him: "They are not going away, or if they go away they will return. If thou desirest to have proof, bring gazelles and send them to a land afar off; in the end, they will return to their places." He did so. He brought gazelles and covered their horns with silver and sent them to Africa. At the end of three years they returned to their place.

78 (IX. 5:39 *a*)

ANXIETY TO EARN MERIT.

R. Isaac bar Redipha had a case like this: He once went to consult R. Jeremiah, who said to him: "Hast thou lions [masters in Israel] before thee and dost thou consult foxes?" [inferior scholars like me].

He went and consulted R. Josiah, who said: "Look out for thyself three friends and I will declare it free in their presence."

The Cappadocians of Sepphoris asked R. Immi what they ought to do, inasmuch as they had no friends and no one saluted them. He said to them: "When ye see a bare foot, bring your

stuff out to the Market, declare it free property, and come back and earn merit by it."

R. Haggai distributed wine, bottles and bottles. R. Eliezer did the same. R. Hezekiah went up to R. Jeremiah and said: "I have earned thereby a treasure." He said to him: "Bind up for me these coins and keep them by thee."

79 (IX. 8 : 39 a)

LENIENCY IN ENFORCING LAW.

R. Hezekiah was standing in the street of Caesarea when he saw a man carrying produce (of the Sabbatic year) of what is prohibited. He turned his face, that the man might not see him. R. Jakob bar Aha heard of this and said: "The mother of that man bore a son."

A man was suspected as to the Sabbatic year. He said to his wife: "Bring out the Hallah." (The priest's share of the dough: Num. XV. 207). She said to him: "Thou art suspected concerning the Sabbatic year and now thou sayest, 'Bring out the Hallah.'" He replied: "The Hallah is based on Mosaic Law. The Shebi'ith is based on the authority of R. Gamaliel and his associates."

TERUMOTH.

THE HEAVE-OFFERING.

80 (VIII. 5 : 45c, d)

SCRUPULOUS ALMSGIVING.

R. Jose ben Shaool tells this story: A certain woman was very devoted to deeds of charity, but her husband disapproved. One time there came up to her home a poor man. She set (food) before him to eat. While he was eating she noticed her husband coming up. She put the man within the upper chamber. She set (food) before her husband that he might eat. He ate, slumbered and slept. A serpent came and ate some of what was before him, and the poor man was watching it. When he (the husband) awoke, he raised himself and desired to eat from what was before him. The man in the upper chamber began to speak to him.

This action shows, that though the husband slept heavily, the poor man was innocent. And there is no cause for suspicion of intimacy. And as there is no suspicion on that side, neither should there be of the wife's adultery. It is written: "*They committed adultery, blood was in their hands (Ezk. 23³¹).*"

There was a man with whom was found a jar of wine uncovered. He went on the evening of the Great Fast to pour it out. A man saw him and said: "Give it to me that I (we) may drink it." He said to him: "Nay, it has been left uncovered." He persisted, however, saying: "Give it me and the Lord of the Fast will confirm." He had not ceased to drink, when he was completely poisoned.

R. Z'era was sitting, eating, and he fell asleep. He put his hand upon the neck of the jar and said to his domestics: "Light the lamp." They lighted it and they found an insect, like a hair, twined round it. He said to it: "Thou wicked thing, what if I had not been warned of thee?"

R. Immi said: "We need to be careful of everything as to which ordinary people are careful. It is forbidden to put coins in the mouth; to put soup under a bed; to put a loaf under the armpit; to thrust a knife into a radish or into a citron."

81 (VIII. 7:46 a)

SUDDEN DEATHS THROUGH FOOD.

A man was carrying a pierced melon and he gave of it to ten men to eat, and they died. It (a serpent) passed spittle over it and pierced it.

A certain man disliked lamb. One time he was eating meat and a man passing by said: "It is lamb." He choked and died.

Some ass-drivers put up at an inn. They said (to the landlord): "Give us lentils," and he gave them. They said: "Give us a second time," and he gave them. And they said: "The first were better than these." And they said: "The spine of a serpent we found (in the second serving)." They choked and died.

Some shepherds had milked, and a serpent came and took some of it and there was a dog watching it. When the shepherds came and were going to eat, the dog began barking at them and they did not understand. One partook of the milk and died.

A certain man made ground garlic in his house. There came a field snake and ate some of it and a domestic animal was watching it. The household came in to eat of it. The domestic animal began to throw dust on them but they did not understand; at last he flung himself in the midst of it.

A man invited a Rabban and he placed the dog beside him. The guest said: "Do I deserve this discourtesy?" The host said: "O Rabbi! I am repaying a kindness to the dog. Sabeans once came to the city and one of them entered our house and sought to take my wife. The dog mutilated him."

82 (VIII. 10 : 46 b)

MALEVOLENCE REQUIRED.

Ula bar Koosheb was sought for by the Government. He fled and went away to Lud, to the house of Joshua ben Levi. They came and surrounded the city. They said: "If you will not surrender him to us, we will destroy the city." R. Joshua ben Levi went up to him and persuaded him to give himself to them. Now Elijah, who is remembered for good, was wont to reveal himself to R. Joshua, and he did not reveal himself. He fasted ever so many fasts and then Elijah revealed himself to him. He said to him: "Do I reveal myself to traitors?" He said to Elijah: "Did I not obey the Mishna?" He replied: "Is this the Mishna of the godly?"

R. Isi was imprisoned in Saphsupha. R. Jonathan said: "Death will enfold him in its shroud." "Nay," said R. Simeon ben Lakish, "until I kill or am killed I will go and save him by my strength." He went, pacified them and they gave him up to him. He said to them: "Come to the old man and he will pray for you." They came to R. Johanan and he said to them: "What was in your heart to do to him shall be done to them. It shall come to this people." They did not reach Antipatris before they were all gone. Z^cera bar Hanina was imprisoned in Saphsupha. R. Immi and R. Samuel went up to pacify (the queen) concerning him. Zenobia, the queen, said to them: "Your Creator is wont to work very rare miracles by him." At this instant, a Saracen came in carrying a sabre. He said to them: "With this sabre, Bar Nizzur has slain his brother (the queen's father)." Z^cera bar Hanina escaped.

R. Johanan said: "I was robbed by the lords of Kanyah." He went up to the Synagogue. Simeon bar Lakish saluted him but he gave no answer. He saluted him again but he gave no reply. Then he said to him: "What does this mean?" He replied: "All the members hang from the heart and the heart hangs from the purse." Simeon asked again: "What does that mean?" "Why are you so?" He at length said: "I have been robbed by the lords of Kanyah." Simeon said: "Show me the corner." He went out to show him. He saw them from afar and began to shout. They said: "If it is R. Johanan he shall receive half." He said: "By your life I will have all." And he took all.

83 (VIII. 10: 46b, c)

DIOCLETIAN, SWINEHERD AND EMPEROR.

Diocletian when he was a swineherd was maltreated by the young men of R. Judah the Prince. He was made Emperor and he came down to Paneas. He sent writings after the Rabbis: "Be ye here at my residence directly after the close of the Sabbath." He said to his messenger: "Thou shalt not give to them the writings except in the evening at the setting of the sun."

The messenger came to each of them in the evening at the setting of the sun. R. Judah the Prince and R. Samuel bar Nahman were coming down to wash in the public baths of Tiberias. Arogonantes (the demon) came to them. R. Judah the Prince wished to rebuke him but R. Samuel bar Nahman said: "Let him alone. For a miracle, he hath appeared." He said to them: "What are you Rabbis doing?" They told him the fact. He said to them: "Bathe, for your Creator is working miracles for you at the end of the Sabbath." He carried them along and brought them in. One said to the Emperor: "Behold the Rabbis are outside." He replied: "They shall not see my face until they have bathed." Now that bath he had heated seven days and seven nights. The demon went out and played before them. Then the Rabbis went into the Palace and stood before the Court. The Emperor said: "Is it because your Creator works miracles for you that you despise the Government?" They said to him: "Diocletian, the swineherd, we despise. Diocletian, the Emperor, we do not despise." Even so, one must not cover.

MA'ASER SHENI.
THE SECOND TITHE.

84 (IV. 9 : 55*b*)

SIGNIFICANCE OF DREAMS.

R. Jonah sought in great trouble (something he had lost). He had a dream and saw it. Do you still say (there is nothing in it)?

R. José used to say: "When a thing is not expected, when a man is not bewildered, when a man is not in trouble, and sees things like a man just as they are here, he is dreaming (that which will come true)." R. Abin said: "He who does like R. José does well."

A man came to R. José ben Halaphta saying: "I saw in my dream and some one said to me: 'Go to Cappadocia and thou wilt find something of thy father's.'" Rabbi asked: "Did the father of this man ever go to Cappadocia?" He said: "Never." So he said: "Go, count ten beams [κ = 10th and $\delta\omicron\nu\omicron\varsigma$ = a beam] in thy house. And thou shall find that which is thy father's."

Another man came to the same Rabbi and said: "I saw in my dream one arrayed in a garland of olives." He said to him: "Thou shall be exalted after some days." Another man came and also said: "I saw in my dream one arrayed in a garland of olives," to which R. Jose replied: "Thou shall be beaten." And the man made answer: "Thou didst promise the other man to be exalted, and to me thou sayest that I shall be beaten." He replied: "The other man saw the olives in blossom. Thou sawest them beaten."

85 (IV. 9 : 55*b, c.*)

DREAMS (CONTINUED).

A man came to R. Ishmael son of R. Jose and said to him: "I saw in my dream and my eye kissed its fellow," and he said: "May the spirit of that man go forth, for he has known his sister."

Another came to the same Rabbi and said: "I saw in my dream that I had three eyes." "Thou makest ovens," he said, "and the third eye was the eye of the oven."

Another dreamed he had four ears, and his answer was: "Thou

art a water-drawer and two of the ears (thou sawest) are the ears of the jar."

Another saw people running from before him; Ishmael said: "Thou wast bringing thorns and all the people were fleeing from before thee."

Yet another came and said to the same Rabbi: "It was said to me in my dream: 'Cast thy finger downward,'" and Rabbi said: "Give me my fee and I will tell thee." Then it was said: "Whistle with thy mouth." "Give me my fee," he said again, "and I will tell thee." Then it was said to me: 'Lift up thy finger again.' He persisted: "Did I not say to thee, give me my fee and I will tell thee? When the first command was given to thee, thus, the rain came down on thy wheat. When thou wast bidden to whistle, the grain was swollen. The last time it sprouted."

86 (IV. 9:55 c)

DREAMS (CONTINUED).

A woman came to R. Eliezer saying: "I saw in my dream that the second (support) of the house was broken." He said to her: "Thou shalt bear a male child." She went away and bore a male. After some days she went seeking him and his disciples said to her: "He is not here." They said to her: "What do you desire from him?" She said to them: "I saw in my dream that the second (support) of the house was broken." They said to her: "Thou shalt bear a male child and thy husband will die". When R. Eliezer came they narrated to him the incident. He said to them: "Ye have slain a soul;" because a dream counts for nothing except after its interpretation, as it is said: "And it came to pass, as he interpreted to us, so it was." Gen. 41:13.

A disciple of R. Akiba was sitting before him and his countenance changed. He said: "Why so?" He said: "I saw in my dream that three words were said to me which are painful: (1) In Adar thou wilt die. (2) In Nisan thou wilt not see. (3) What thou sowest, thou will not reap." Akiba replied: "These things are all good. They mean this: (1) In the majesty (הדר) of the Law thou shall be exalted. (2) Temptations (ניסיון) thou wilt not see. (3) Thou shalt sow and not reap means: Thou shall beget children and not bury them."

87 (V. 2 : 56 a)

ZEAL FOR THE SABBATH.

Nikai was beadle in Magdala of the Dyers. Every Friday evening after he had prepared his candles (in the synagogue) he used to go up to the Temple to observe the Sabbath, and then come down and kindle them. Others say he was a Scribe and that every Friday evening he used to go up and expound his chapters in the Temple and then came down to keep the Sabbath in his house.

The Surveyor of Mahelul used to go up to keep the Sabbath in the sanctuary, and there was no one who got up to gather fallen figs earlier than he.

The daughters of Sepphoris were equally industrious.

A man was standing ploughing. His heifer broke loose before him. She ran away and he ran after her. She ran, he ran, until he found himself in Babylon. They said to him: "When didst thou come out?" He said: "To day." They asked: "By which road?" He said: "By this road." They said: "Come and show us." He went out desiring to show them but he was not able.

BIKKURIM.

FIRST-FRUITS.

88 (III. 3 : 65 c)

ZEALOUS STUDENTS OF TORAH.

R. Hila and R. Jacob bar Idi were sitting. There went past Samuel bar Ba. They rose from before him. He said: "There are two offences against you. First: I am not old. Secondly: The Law does not stand up before her son."

R. Hezekiah, after he had toiled in the study of Law as much as he needed, used to go and sit down before the Synagogue in order to see the old men and to stand up before them.

Judah bar Hiyya was in the habit of going up to salute R. Jannai his ^{father} ~~uncle~~ every Sabbath eve without fail. He would go to an elevated place in order to see him at a distance and would

rise up from before him. His disciples would say: "Not so did Rabbi teach, but that we should rise to an old man at a distance of four cubits". He replied: "One does not remain sitting in front of Sinai".

One time he was late in coming up. Jannai said: "It cannot be that Judah my son has changed his custom." He said again: "It cannot be that physical pains can weary that righteous body." It was meant that Judah is no longer with us. R. Meir used to stand up even when he saw an old ignorant man. One used to say of him, that it was not in vain that he lived a long life.

SHABBATH.

THE SABBATH.

89 (l. 1 : 3a; l. 6 : 4a)

SABBATH OBSERVANCE BY RABBIS.

R. Joshua ben Levi was accustomed to hear his grandson read a chapter every eve of the Sabbath. Once he forgot and went to bathe in the public baths of Tiberias. He was leaning on the arm of R. Hiyya bar Ba when he remembered that he had not heard the boy's chapter. He turned and went home.

When Rab was late in coming to the class of R. Hiyya, the elder, he said to him: "Where hast thou been?" and he replied: "A caravan was passing and I have been eating some figs from it." A disciple of Simai went to Antaradus; (pagans) offered him prunes and he ate, but a disciple of Joshua ben Levi who went there, when he was offered prunes did not eat and he reported the matter to his Teacher, who replied: "That was in accordance with R. Simai's doctrine."

(II. 3 : 5 b)

Aḥa was once in Asia and he wished to sail between the times of the Feast and the Dedication. A matron saw him and she said to him: "Art thou setting sail now?" His father appeared to him in a dream, and there was no grave for him, but he paid no attention to one or the other. He went to sea.

(III. 1 : 5 c)

R. Joshua bar Gezurah was serving before R. Z^cera and he was putting before him hot soup (on the Sabbath). "How has it been done?" he asked. "The brazier is swept out and the soup is put in it," was the reply. Z^cera then said: "Let it not be done like that, sweep the brazier and put three stones in it and then put the soup on them."

(III. 1 : 6 a)

R. Aḥa bar Isaac went in to bathe with R. Ba bar Mamal in the waters of Tiberias on a favourable day. He saw a man sprinkling himself. He said: "This is forbidden on the Sabbath for fear of increasing the vapour and enriching the soil." Whereas, R. Abahu went where others were sprinkling themselves and allowed their water to fall on him.

90 (VI 2 : 8 a, c)

VENGEFUL DOGS AND SERPENTS.

R. Aḥa and R. Z^cera were walking in the streets (on the Sabbath) when the sandal of R. Aḥa broke loose. When they came to the gate Z^cera said to him: "This is the door of thy court." R. Aḥa tied his head-cover around them. In similar circumstances R. Abahu tied his with bast which is used for fastening pomegranates. R. Yona threw his sandal away (and walked barefoot) into a confectioner's shop (saying) his sandal was of little value but his Scripture lesson was precious. R. Eliezer also threw his sandal away.

R. Lazar went to ease himself. A lictor of the Romans came and lifted him up from behind and he sat down. He said: "He has not lifted any one like that, except me. It is impossible that I should go away from here until I know what shall be at his end." There was there a serpent beginning to go forth, and the enclosure there happened to be a spacious one. He quoted Isa 43⁴: "I will give a man in thy place."

A disciple of Bar Kappara was going out to chop wood. A fig-drier saw him. A serpent was running after him. He cried out: "A serpent is running after thee." It left him and went after the fig-drier, and he quoted Isa 43⁴ also.

Germania, a servant of R. Judah the Prince, went out desiring to accompany his master to R. Hila. There came out a savage dog desiring to attack the Rabbi. Germania rebuked it. It left the Rabbi and bit the servant. The Rabbi quoted Isa 43⁴.

Bar Kappara was entering into a village. While entering he injured his finger. He went on and heard the voice of a child reciting: "If he came in alone, he shall go out alone (Exod. 21³)."
Whereupon he said: "It seems to me that no further injury will come to my hand except this." And so it was.

R. Johanan and R. Simeon ben Laqish were very desirous to see the face of Samuel. They arranged to go after hearing the Bath Kol (informing them of his illness). They passed a school and they heard the voice of the children: "And Samuel died (1 Sam. 25¹)."
This was a sign. So it befel him.

R. Jonah and R. Jose went up to visit R. Aḥa who was sick. They said: "We will go after hearing the Bath Kol." They heard the voice of a woman saying to her companion: "Is the lamp put out?" She replied: "It is not put out." And so, (said they) "The lamp of Israel is not to be put out."

91 (VI 2 : 8 d)

PROVIDENCE VERSUS ASTROLOGY.

R. Johanan was passing a market and he saw some one selling some of those melons (*μελιτώματα*). He said to him: "Dost thou make thy living from these?" The man said: "Yes," and the Rabbi left him. After an hour he passed by him again when the man cried: "O, Rabbi, pray for me, for since that time I have not sold anything." He said: "Change thy place." Sometimes change of name causes (success), and sometimes change of place.

Two disciples of R. Hanina were going out to chop sticks, when an astrologer saw them and said: "These two are going out and not returning." On their way an old man met them. He said: "Give me alms, since for three days I have tasted nothing." There was with them one loaf, and they cut half and gave it to him. He ate it and prayed for them, and said to them: "May your soul be preserved this day, as ye have preserved my soul this day." They went out in peace. They returned in peace. There were men who heard the prediction, and they said to the astrologer: "Didst thou not say that these two young men who went out

would never return?" One said: "Woe to this man for he is a liar and this Astrology of his is all lies." Nevertheless they went and searched and found a snake, half in one bundle and half in the other. They said: "What benefaction did you do that day?" They narrated the fact. The astrologer said: "What can I (*lit.* this man) do when the God of the Jews is pacified with half a cake?"

R. Huna tells this incident. A certain proselyte was an Astrologer. One time he came desiring to go out (to forsake Judaism). One said: "Why are you going out now?" He answered and said: "How can I associate with this holy people and not separate from these things? Let me go out in the name of our Creator." He drew near to a publican who offered him ass-flesh and he ate it. What caused him to fall? Because of his unbelief. What caused him to be preserved? Because he trusted on his creator.

92 (VIII. 1:11 a)

A MATRON'S SUSPICIONS.

R. Judah, son of R. Ilai, drank four cups on the night of the Passover and kept his head wrapped up until Pentecost. A matron saw him with his face shining and she said to him: "Old man! Old man! one of three things has happened to thee: either thou hast drunk wine, or lent on usury, or thou art rearing pigs." He said to her: "May the spirit of this woman go forth! Not one of these three things is true in my case, but my teaching affects me; as it is written: 'The wisdom of man maketh his face to shine.'" (Eccl. 8¹).

93 (XIV 4:14 d)

HEALING BY MAGIC WORDS.

R. Abahu in the name of R. Johanan said: "Scurvy is dangerous."

R. Johanan was troubled with it (*lit.* it met him) and he was healed in the presence of the daughter of Domitian of Tiberias. On Friday at the opening of the evening he went up to her and said: "Do I need anything for tomorrow?" She said: "No! but if thou dost need anything, take kernels of dates, half roasted, [Some say: 'Stones of nikolaos dates'] and barley husks, and dried

excrements of infants; rub and pound it, and tell nobody." On the morrow he went and proclaimed it in the congregation. (And what happened to the woman doctor?) Some say she strangled herself. Others say she became a proselyte.

His grandson swallowed (a bone). A (Christian) man came and whispered to him the name of Jesus (son of) Pandera, and he recovered. When he went out he said to him: "What name didst thou whisper to him?" He answered: "Such a word." He said: "Better for him if he had died rather than have heard that name."

A man loved a woman in the days of R. Eleazar, and was dangerously ill. They came and asked the Rabbi: "May she pass before him that he may live?" He said: "Let him die rather than that."

(XVI 7: 15 d)

A Nabatean was a neighbour of R. Jona. A fire broke out in R. Jona's court. The Nabatean went desiring to extinguish it, but he did not allow him. The Nabatean said to him: "Dost thou rely on the luck?" He said: "Yes;" and the whole court was saved.

R. Judan of the village of Imi spread his cloak over a burning mass and the fire went out.

Samuel was entertained by a Persian. The lamp went out and the Persian went desiring to kindle it. Samuel turned his face. But when he saw the Persian occupied with his own documents, he knew that not for his sake he had rekindled it, and Samuel then turned his face again.

PESACHIM.

THE PASSOVER.

94 (I. 7: 29 c)

PREPARATION FOR THE PASSOVER.

R. Samuel bar R. Isaac had some wine which was turning sour. He put into it barley that it might ferment. He asked R. Immi's advice, what to do with it. He said: "Thou must destroy it."

R. Hanina son of R. Kahana had some honey adulterated with fine flour. He consulted R. Mana, who bade him to destroy it.

One of the disciples of R. Kirai had jars of oil within his granary of corn. He asked the Rabbis and they said: "Go, sweep from under them."

95 (IV 9:31 b)

ECONOMY WITH A VIEW TO BENEVOLENCE.

In the days of R. Mana there was a body of troops in Sepphoris and their sons were hostages with them, (to ensure) that tribute should be paid to them. R. Mana advised thus, according to (the advice of) R. Immi. He said: "Not that I (generally) agree with his views, but because of the men of Sepphoris, that they might not forfeit their pledged sons."

Once the Rabbis needed free-gifts. They sent R. Akiba and another of the Rabbis with him. They came intending to enter a man's house and they heard the voice of a child saying to him: "What shall we buy for thee to day?" He said: "Lettuces- not to-day's though, but yesterday's which are faded and cheap." They left him and went away, and after they had collected alms from all the people, they came to this man again. He said to them: "Why did you not come to me first, as you are wont to do?" They replied: "We have been, and we heard the voice of a child, saying to thee: 'What shall we buy for thee to-day?' and thou saidst: 'Lettuces- not to-day's though, but yesterday's, because they are faded and cheap.'" He answered: "What (passed) between me and the child, ye know; but not what (passes) between me and my Creator." Nevertheless, go speak to her (i. e. the wife) and she shall give you a bushel of dinars." They went and told her. She asked: "Did he say, 'heaped up,' or, 'scraped off?'" They answer: "He did not state explicitly." She said: "I will give it you heaped up. If he meant, 'heaped up,' I do according to his word. If not, I will reckon the surplus from my dowry." When her husband heard this, he doubled for her her settlement [Khethubah = portion due to a wife on her husband's death, or if divorced].

YOMA.

THE DAY OF ATONEMENT.

96 (III 7 : 40 *d*)

THE INEFFABLE NAME.

R. Inyani bar Susi went up to visit R. Hanina in Sepphoris. He said: "Come, and I will transmit to thee (the ineffable Name). His son also went in and got under the bed. He sneezed and the Rabbi heard his voice and said: "Are you here in the habit of dealing so deceitfully?" He went (away saying): "Neither to thee nor to him."

A physician in Sepphoris said to R. Phinehas bar Hama: "Come and I will transmit it to thee." The Rabbi said: "I cannot." He asked: "Why?" and the answer was: "Because I have eaten the tithe, and he who is initiated to this (mystery) may not eat anything given by any man."

96*a* (VI 4 : 43 *d*)

R. Mana went up (on the day of Atonement) to pay a visit to R. Haggai who was sick. The patient said: "I am thirsty." He said to him: "Drink." He then left him and went downstairs. An hour afterward he went up to see him and said: "How fares that thirst of thine?" The patient replied: "When thou gavest me permission, the thirst went away."

R. Hiyya bar Ba used to narrate this incident: A man was walking in the street (on the day of Atonement) and his daughter with him. His daughter said to him: "Father, I am thirsty." He said to her: "Wait a little." She said to him again: "Father I am thirsty." Again he merely said: "Wait a little;" but she died.

R. Aḥa when he had finished the Musaph (on a fast day) used to say before the assembly: "Brethren, you, who have children, may go home on their account."

96*b* (VIII. 1 : 44 *d*)

R. Isaac bar Naḥman went up to see R. Joshua ben Levi on the night of the Great Fast. He (R. Joshua) went out to receive

him clad in slippers. He asked: "What does this mean?" And the answer was: "I am sick (*ἀσθενής*)."

R. Samuel bar Nahman went up to see the same Rabbi on the night of a fast. He received his call clad in slippers. He was asked the same question and gave the same reply.

R. Simai Hamona went out in the night of a Fast clad in slippers. A disciple of R. Mana taught one of his companions that women might wear slippers. This one said: "Where did you get this from?" The answer was, "From what R. Joshua ben Levi used to do." "But," it was once said, "R. Joshua ben Levi was sick (*ἀσθενής*)."

SHEKALIM

THE HALF-SHEKEL

97 (VII. 3 : 50 c)

~~THOUGHT AND DISEASE.~~

Unclean Food.

R. Eleazar, son of R. Haggai, was leaning on R. Mana. He saw a pagan cutting a piece from his horse and taking it outside. He said to him: "This is what R. Johanan used to say: 'What is found in the hand of a gentile is like what is found in the open street.'"

A man in Sepphoris went desiring to buy meat from the butcher and he would not give him any. He asked a Roman to go, and he brought it. He said to him: "Did I not receive it against his will?" "No," said the butcher, "It was the flesh of a dead body (of which the blood had not been shed) that I gave him."

Rab went down there and saw shambles (*μακελλιον*) and ass-flesh on them.

A man went desiring to wash his meat in a river and he forgot it. He went away, came back, and desired to take it again. Rab said: "This is illicit;" the reason being that the river might have carried away the former meat, and brought another piece of forbidden food in its place.

A man was walking in the street, carrying meat. A vulture came and seized it from him and threw it down. He came back desiring to take it. Rab told him it was illicit. He said: "(It might be) flesh of a corpse it was carrying and threw down after it had taken the other piece."

The river Ginai carried away skin bottles and the case came before R. Isaac, son of Eleazar. He said: "Let those who bottled the wine identify their knots." (The places where the skins are tied).

A sausage was found in the synagogue of Buli and the case came before R. Jeremiah. He said: "Let the butchers identify their own work."

SUCCAH

THE FEAST OF TABERNACLES

98, 98 *a, b, c* (II. 5:53*a*; V. 1:55*a*; V. 4:55*b*).

ANECDOTES OF THE FEAST.

R. Huna went to 'Aine Tab to arrange the fixing of the new moon. While going he was thirsty in the street but he would not consent to taste anything until he came to the booth of R. Johanan, the scribe of Gophta.

Abudama, the sailor, was sleeping before his shop. There passed by R. Hiyya bar Ba, who said to him: "Go sleep in thy booth."

R. Mana was best man to R. Jacob bar Paleti. He came and asked R. Jose (what he should do). He said: "Go, sleep in thy booth."

R. Isaac ben Maryon was best man to a certain person and he consulted R. La'azar, who also said: "Go, sleep in thy booth."

R. Z'era went up to a circumcision at the house of R. Ila and he would not consent to taste anything. Whether it was because it was his habit not to taste anything before the Musaph was finished, was not known.

R. Levi and Judah bar Nahman received two shekels to go in and gather an assembly before R. Johanan. R. Levi came in and propounded that Jonah, son of Amittai, was of the tribe of Asher; for it is written: "Asher did not dispossess the inhabitants of Accho and the inhabitants of Zidon." (Jud. 1³¹) And it is written: "Arise, go to Zarephath which belongs to Zidon (1 K. 17⁹)."

R. Johanan came forward and expounded that Jonah son of Amittai was from Zebulun, because of Joshua 19¹⁰. On another Sabbath R. Levi said to R. Judah bar Nachman: "Take these two shekels and go gather an assembly before R. Johanan." He went in and said before them: "Finely did R. Johanan teach

us, for his mother was from Asher and his father was from Zebulun.”

Hillel, the elder, when he saw people dancing wantonly would say to them: “Since we are down here, who is up yonder? What need has He of our praises? Is it not written: ‘A thousand thousands serve Him, a myriad myriads stand before Him?’” When he saw them behaving with propriety he would say: “If we were not here, who would be there? Although there are many praises before Him, yet more precious are the praises of Israel than all. How pleasing and sweet are the songs of Israel! ‘He inhabiteth the praises of Israel.’” (Psa 22⁴).

ROSH HASHSHANAH.

THE BEGINNING OF THE YEAR.

99 (II. 6 : 58 *b*).

PRECEDENCE OF AGE.

R. Hiyya bar Ba was standing praying. R. Kahana came and stood praying behind him. When R. Hiyya bar Ba ceased praying he sat down, for he must not pass before him. R. Kahana was lengthy in his prayers. When R. Kahana ceased, R. Hiyya said to him: “Is it your custom here to annoy your seniors?”

They gave precedence to a certain old man before R. Simeon ben Lakish in proclaiming the Intercalation. (Knowing his incompetence) they brought him in through the outer gate. R. Simeon said: “So let it be as our reward.”

R. La'azar said: “When I came up here [to the Holy Land], to *be* here was my first joy. When they elected me, I said: ‘This is my second joy.’ When I went in to proclaim the Intercalation, I said: ‘Their third honour is now mine.’”

99a (III. 1 : 58 *d*).

In the days of R. Abahu, persons came desiring to say: “Our Redeemer” (Isa 47⁴) and they said: “Our Redemption;” but he received them.

In the days of R. Berakiah people came and were silent. He said: “Have you heard that the new-moon is consecrated?” They nodded their heads and he received them.

99b (IV. 1: 59b).

R. Z^cera advised the associates saying: "Go, hear the voice of R. Levi expounding, for it is not possible that he should complete his chapter without some instruction."

BEZAH

WORK TO BE DONE ON FEAST-DAYS.

100 (I. 4: 60 c).

SABBATIC NICETIES.

Judah bar Hiyya went out into the country. They asked him: "Is it (lawful on the Sabbath) to ascend the ladder to the granary?" He said to them: "It is allowed." When Judah came to his father he said: "What work has come to thy hands to day?" He said: "I gave permission to ascend the ladder to the granary." The father placed Tanna's decision before him, and showed by many words spoken: "One may use the ladder to the pigeon-cote but not the ladder to the granary."

100a (I. 6: 60 c)

Rab commanded his disciples not to sit on the slabs outside the school of Asse for they are cold.

Rab Huna did not come down to the Synagogue. Rab Ketinah asked: "Did he not thus teach: 'They may carry those who are infirm?'"

R. Jeremiah taught bar Giranti, a physician, how to be carried in linen wraps so as to visit the sick on the Sabbath. Maysha, grandson of R. Joshua ben Levi, decided, one might be carried in linen wraps to go in and expound in the congregation on the Sabbath.

R. Zerikan said to R. Z^cera: "When you go South you must ask about it."

101 (I. 9: 60a).

THE GRINDING OF CONDIMENTS.

Isaac of Yahaba asked R. Johanan: "Is it right to grind condiments (for spiced wine) on a feast day?" He said: "It is permitted. Give me some and I will drink it." R. Abahu in the name of R. Joshua ben Levi allowed it. R. Z^cura asked in the presence of

R. Abahu: "Does not he who rubs the condiment the day before do better?" He said: "Yes;" contradicting the dictum of R. Abahu: he here says that it is allowable, and there he says that it is forbidden; but because R. Abahu knew that R. Z^cura and those with him were severe, he too (on that occasion) did as they did. There are some who say that his answer to R. Z^cura was, "He who desires a strong flavour does not rub it the day before." R. Z^cura asked the view of Daroma, the servant of R. Judan, the Prince: "Does the Prince rub and liquefy the condiments on the Feast Day?" He said to him: "Yes."

101a (IV. 4:62 c).

The daughter of R. Hiyya, the elder, came to bake in the oven and she found a stone inside. She came and asked her father what to do. He said to her: "Go sweep it out." She said: "I may not." He said: "Go, press it." She knew, of course, but she wished to hear it from her father.

102 (V. 2:63 a).

LAXITIES REPRIMANDED.

R. Abba Mari and R. Mattaniah were sitting. They saw a man skimming water here and there and drinking it. R. Abba said to R. Mattaniah: "This is what R. Jacob b. Zabdi, in the name of R. Abahu, forbid."

Rabbi was giving in marriage R. Simeon his son and the guests were clapping on the back of their hands on the Sabbath. R. Meir was passing and he heard the sound and he said: "O, our great ones! the Sabbath is profaned!" Rabbi heard and said: "Who is this who comes to chastise us in our own house?" Others say that his words were: "Who is this who comes to restrain us in our own house?" R. Meir heard his voice and ran. Some went out running after him. The wind blew his turban from off the head of R. Meir. Rabbi looked from his window and saw the head of R. Meir from behind, and he said: "I had not lived to see the Law except when I saw the head of R. Meir from behind."

R. Johanan and R. Simeon ben Lakish both say: "We had not lived to see the Law except when we saw the toes of Rabbi (standing forth) from his sandals."

R. Ila was kept late in school. He went to his house and found the people sleeping and he lay on a ladder in order not to knock at the door on the Sabbath.

R. Jeremiah was expounding with the son of R. Imi. He went desiring to awake him at the dawn of the Sabbath day. He began to knock at the door. The father said to him: "Who gives thee leave to do that?"

R. Abba bar Kahana asked before R. Jassa: "Is it right to pat the stomach on the Sabbath?" He replied: "Who allows that even on the week-day?" R. Samuel bar Abudima (Eudemus) said: "Our Rabbis are wont to allow it on the week days from the navel upwards, and when fully dressed from the navel downwards."

TAANITH.

PUBLIC FASTS.

103 (I. 4:64 *b*).

PIOUS RAIN-PRODUCERS.

A certain man came to one of the relatives of R. Jannai, saying: "Rabbi, give me alms." He said to him: "Had not thy father money?" He answered: "No." But said the Rabbi: "Treasurers are appointed." "So they are," he replied: "But I have heard of them that they are Saracens." Whereupon the Rabbi said: "Thou art worthy to pray and to be answered."

There appeared to the Rabbis an ass-driver who would pray and rain came down. The Rabbis sent and brought him. They asked him: "What is thy trade?" He replied: "I am an ass-driver." They said to him: "What meritorious deed has thou wrought?" He answered: "Once I lent my ass to a woman who was weeping in the street. And I said to her: 'What aileth thee?' And she replied: 'The husband of this woman, (i. e. my husband) is imprisoned and I want to see what can be done.' I sent her away. I sold my ass and gave her the price of it. And I said to her: 'See, this is for thee. Release thy husband and sin no more.'" The Rabbis said: "Worthy art thou to pray and to be answered."

There appeared to R. Abahu a man called Pentakakah (*πεντεκακα*) who used to pray and the rain came. The Rabbi sent and fetched him. He asked for the five deeds which that man

did, day by day. They were, (1) to hire prostitutes: (2) to decorate theatres: (3) to bring the garments of females to the bath: (4) to clap hands and dance before them: (5) to strike a tambourine before them. He asked him: "What good deed hast thou done?" He replied: "Once I was decorating a theatre, and a woman stood behind a pillar weeping. I said to her: 'What aileth thee?' And she said: 'My husband is imprisoned and I desire to see what is to be done to release him.' And I sold my bed and the coverlet of my bed and I gave her the price of it, and I said to her, 'See, this is for thee. Go thy way and sin no more.'" He said to him: "Worthy art thou to pray and to be answered."

104 (l. 4: 64 b, c).

THE PIOUS MAN OF KEPHAR IMMI.

There appeared to the Rabbis a pious man of Kephah Immi who prayed and the rain came down. The Rabbis went up to see him. The men of his household said to them: "He is sitting on the hill side." They went out to him and said to him: "Good day," but he made no answer. He sat down to eat and never said to them: "Come and dine." When going home, he made a heap of logs and put his cloke upon the heap. He went home and said to his household (really, his wife): "These Rabbis here are wishful that we should pray that the rain may come down. If I pray and the rain comes down, it will be a reproach to them; and if not, it is a profanation of the name of Heaven. But come, I and thou, we will go up and pray. If the rain comes down, we will say to them that already Heaven is working miracles, and if the rain does *not* come we will say that we are not worthy to pray and to be answered." They went up. They prayed and the rain began to come. He went down unto them (as though ignorant of their errand) and said to them: "O Rabbis! why did you trouble to come here to-day?" They answered: "We want thee to pray that it may rain." He said to them: "Do you need that I should pray? Already Heaven is working miracles." Then they asked him: "When thou wast on the hill, and we said to thee, 'Good day,' why didst thou not reply?" He said to them: "I was occupied with my work. Was I to divert my mind from my work?" "And when thou satest down to eat, why didst thou not say to us: 'Come and

dine.” He answered: “Because I had with me only my own slice. Was I to speak to you with insincerity?” They asked him yet again: “When thou camest away to enter thy house, why didst thou put thy mantle upon the load?” He said to them: “Because the mantle was not mine. The request was that I should pray in it, and was I to rend it?” They asked one more question: “Why, when thou wast in the field, did thy wife wear soiled clothes, and when thou wast come in from the field, why did she wear fine clothes?” He said to them: “When I was in the field she wore shabby clothes lest any man should put his eye upon her. And when I came in from the field she put on her fine clothes lest I might put my eyes on another woman.” They said to him: “Worthy art thou to pray and to be answered.”

105 (II. 1:65 b).

FASTING IN DROUGHT AND PLAGUE.

R. Berakiah made thirteen fasts and the rain came not. At last it came copiously. He came and said before them: “O brethren, see what we are doing. Is it not that, for which the prophet reproves us?” Then follows Micah 7³.

(III. 4:66 c)

There was a plague in Sepphoris and it did not come into the street where R. Hanina was living. The Sepphorites were saying: “What is this old man in our midst? He is dwelling in safety, he and his neighbours, while the city perishes in wickedness.” Rabbi came and said before them: “There was only one Zimri in his generation and there fell 24,000 Israelites. And in our time, how many Zimris there are, and yet you murmur!”

One time they needed to make a fast, yet the rain came not. R. Joshua ben Levi appointed a fast in the South and the rain came down. The Sepphorites began to say: “R. Joshua ben Levi has brought down rain in the South, but R. Hanina restrains the water from the Sepphorites.” They needed to appoint a second fast. He sent and fetched R. Joshua b. Levi saying: “Would my Lord mind coming out to fast with us?” They both went out for the fast, but the rain came not. R. Hanina went in and spake before them thus: “It was not R. Joshua who brought down rain in

the South, and it is not R. Hanina who restrains the rain from the Sepphorites: but the reason is that the men of the South have tender hearts and they hear the word of the Law and humble themselves, but the Sepphorites have a hard heart. They hear the word of the Law and do not humble themselves." On going home he raised his eyes to the sky and saw that the air was clear and said: "How long will it be thus?" At once the rain came down, and he took a vow on himself never to do so again. He said: "Why should I speak to my Lord of the debt so that he cannot reclaim his debt?" (Why should I restrain the course of God's righteous judgments?)

106 (III. 4: 66 *c, d*).

RABBIS' POWER IN PRAYER.

R. La'azar appointed a fast, but the rain came not down; whereas R. Aqiba appointed a fast and the rain came down. He went in and said before them: "I will illustrate to you by a parable to what the fact is like. It is like to a king who had two daughters. One was haughty, the other was modest. When the haughty one went in, he used to say: 'Let them give her what she desires and let her go away.' But when the modest one went in before him, he tried her temper desiring to hear her entreaty. It is allowable to speak thus (of God), but so as not to profane the name of Heaven."

R. Aha appointed thirteen fasts, yet the rain came not down. On going home, a Samaritan met him and said: "Rabbi, Rabbi, preserve your cloke from the rain." He said to him: "By my life, the heavens are about to do miracles and the year is to be prosperous, but this man is not to live." The heavens wrought miracles. The year was prosperous, that Samaritan died, and all the people said: "Come, see the fruits of the sun."

106*a* (III. 8: 66 *d*).

Levi ben Sisi, when the armies came to his city, took a book of the Law and went up to the top of the roof, saying: "O Lord of the worlds, if I have cancelled one word from this book of the Law, may they enter; and if not may they go away." At once they were sought, but were not found.

When a disciple of his did the same, his hand withered, but they went away.

When a disciple of a disciple of his did so, his hand did not wither and they did not go away. This is to show that a fool cannot see his own folly, and that the flesh of a dead man does not feel the knife.

106*b* (III. 10 : *ibid*).

~~R. JUDAN'S~~^A LONG SLEEP.

R. Judan, a man of an old proselyte family, said: "This man, Honi the wheel-maker, is descendant of a man also called Honi, a wheel-maker, who was living just before the destruction of the Temple. He went out into the mountain to his workmen and while he was there the rain came down and he entered into a cave. When he sat down he slumbered and slept. He spent 70 years sunk in sleep until the Temple had been destroyed, and built a second time. At the end of 70 years he awoke from his sleep. He went out from the cave and saw the world changed. The plots which were vineyards were producing olives, and the plots which were oliveyards were producing cereals. He enquired of the men of the town saying: 'What is the news of the world?' They said to him: 'Dost thou not know the news of the world?' He said: 'No.' Then they said: 'What is thy name?' He said to them: 'Honi, the wheel maker.' They said to him: 'We have heard that when he entered the court of the Temple it became illuminated.' He entered and it became illuminated. Then he quoted Psa. 126¹ with reference to himself: 'When the Lord brought again the captivity of Zion, we were like them that dream.'"

107 (III. 13 : 67*a*).

STORIES OF ANSWERED PRAYER.

Rabban Johanan ben Zakkai, when he desired that the rain should come down, said to his barber: "Go, stand before the Temple, because Rabbi wishes to be shaved, but he cannot because of trouble." At once the rain came down.

R. Ada bar Ahava, when he wanted the rain to come down, took off his shoe. And when he took both off, the world was saturated.

There were ruins there and Rab caused one of his disciples to dwell in the house until they came to clear it. But as soon as he went out of the house it collapsed.

107a (IV. 8 : 68 d).

R. Zechariah, son-in-law of R. Levi, [likened them] to those children who run away from the Scribe and go out into the villages.

In every town which they entered the head man of the town was dead and the townspeople were engaged in (burying) him. They entered town after town and no one knew them.

"And not only so, but when ye said: 'We were in our own eyes as grasshoppers and such were we in their eyes,' (Num. 13³²), did you know what I was making you (to appear) in their eyes?"

When R. Aqiba saw Bar Kozba he said: "This is King Messiah," but R. Johanan ben Torta said to him: "O Aqiba, the grasses will grow in thy cheeks before the son of David will come."

108 (IV. 8 : 68 d).

HADRIAN BESIEGING BETHAR.

For three and a half years was Adrian besieging Bethar, and Eleazar of Modin was sitting on sackcloth and on ashes and praying every day: "O Lord of the worlds! Do not return in judgment to-day. Do not return in judgment to-day." Adrian desired to go to him. A Samaritan said to him: "Do not go but I will see what is to be done and how to restore the town to thee." He entered from the sewer of the town and came and found R. Eleazar of Modin standing praying. He pretended (*lit.* made his soul) to whisper to him into his ear, and the men of the town saw him and brought him to Ben Kozba. They said to him: "We saw this old man telling something to thy uncle." He asked the man: "What didst thou say to him and what did he say to thee?" He replied: "If I tell thee, the Emperor will kill me; and if I do not tell thee, thou will kill me. It is well for me that the Emperor should kill me and not thou." He then stated: "He said to me: 'I am surrendering the town.'" Ben Kozba came to R. Eleazar of Modin and said to him: "What did this Samaritan say to thee and what didst thou say to him?" He replied: "I said nothing

at all to him." He gave the Rabbi a blow and killed him. At once there went forth a Bath Kol, and said: (As in Zech. XI. 17).

MEGILLAH

THE SCROLL OF ESTHER AT PURIM

109 (l. 13:72 b).

R. JOHANAN, RABBI AND ANTONINUS.

R. Johanan spent three years and a half in which he did not come down to the Synagogue because of illness. At last he saw R. Eleazar in his dream, saying: "Tomorrow, Sinai is coming down to give you a new message." He went in and said before the assembly words found in Exod. XII. 12; Num. VIII. 17.

Antoninus said to Rabbi: "Wilt thou give me to eat of Leviathan in the world to come?" He said to him: "Yes." Then Antoninus said: "Thou wilt not allow me to eat the lamb of the Passover, whereas of Leviathan thou dost allow me to eat." Rabbi answered: "What can I do for thee in regard to the lamb of the Passover, when it is written: 'The uncircumcised shall not eat of it?'" When he heard that he went and was circumcised.

110 (III. 3: 74a; III. 4: 74a).

BRIEF MISCELLANEOUS STORIES.

R. Hiyya, R. Jasse and R. Immi were judging (a woman called) Tamar. She went and complained about them to the Proconsul (*ἀνθύπατος*) of Caesarea. They sent and wrote to R. Abahu. R. Abahu sent and wrote to them thus: "Already we have pacified three accusers: 'good child,' 'good teacher' and 'good sailor:' (a secret way of writing) Eutokos, Eumousos and Thalassios. But Tamar, bitter in her bitterness still continues, though we have sought to sweeten her. 'In vain the melter refineth.'" (Jer. 6²⁹).

R. Johanan reproved the women who hung out their clothes in the area of the Synagogue.

R. Hiyya and R. Yassa received (visitors) within the Synagogue.

R. Immi ordered the Scribes saying: "If a man come to you saturated with Torah, receive him, his ass and his goods."

R. Berakiah went to the Synagogue of Bethshan. He saw a man washing his hands and his feet from the reservoir. He said to him: "This is forbidden to thee." On the morrow this man saw the Rabbi washing his hands and his feet from the reservoir and he said: "Is it allowable for thee, then, but forbidden to me?" He said: "Yes."

110a (IV. 5: 75 b).

R. Simeon was a scribe of Terebinth. The men of his town said to him: "Cut thy discourses into divisions that our children may recite them." He came and asked R. Hanina and he said to him: "If they divide thy head thou will not hear them." He did not listen to them and they deposed him from his office of Scribe. After some days he came down to this district. R. Simeon ben Josina met with him. He said to him: "What hast thou been doing in that town of thine?" He told him the fact. He said to him: "Why didst thou not listen to them?" He asked him: "Do they do so?" He replied: "Do we not make divisions in the chapter for the children's sake?" He further said: "Do we not repeat and summarize for them?" R. Z'ura said: "If that scribe had existed in my days I would have appointed him a scholar." (Never a Rabbi).

110b IV. 10: 75 c).

R. Pedath was Reader for R. Jassa. Words which he heard from his father he would preface by saying: "Thus saith Rabbi in the name of Abba (my father)." Words which he had *not* heard from his father he would preface by saying: "Thus saith Rabbi in the name of R. La'azar." (His father)

HAGIGAH.

THE THREE FESTIVALS.

111 (I. 7: 76 c).

RABBIS, THE PILLARS OF SOCIETY.

R. Judah, the Prince, sent R. Hiyya, R. Asse and R. Immi to pass through the cities of the land of Israel and to appoint for them Scribes and Mishna-teachers. They came to one place and they

found neither Scribe nor Mishna-teacher. They said to the people: "Bring us the guardians of the town." And they brought them the Senators of the town (senatores). They said to them: "Are these the guardians of the city? Far from it: they are the destroyers of the city." The people asked (in astonishment): "Who then are the guardians of the city?" They replied: "The Scribes and the Mishna-teachers." This is that which is written: 'Except the Lord build the house, etc.' (Psa. 127¹)

111a (II. 1:77 b).

ELISHA, THE OPPONENT OF RABBINISM.

The apostate, Elisha ben Abuya, was he who killed those expert in Torah. Every disciple whom he saw praised for his knowledge of the Law, he killed him (as a future Rabbi). And not only so, but he would enter the Synagogues and he would see children before the Scribe and he would say: "What are these doing, sitting here? The business of this one ought to have been that of a builder: of that one, a carpenter: of that, a hunter: of that, a tailor." And when the boys heard this they left School and went away; according to what is written in Eccl. 5⁵.

R. Meir was sitting expounding in the school of Tiberias. Elisha, his master, passed by on horseback, on a sabbath day. They came and said to him: "Behold, thy master is outside." He ceased from expounding and went out to him. He said to him: "What hast thou been expounding to day?" He answered: "And the Lord blessed the latter end of Job more than the beginning." R. Elisha then asked: "How didst thou open it out?" Meir replied: "O! I said that the Lord added to all which Job had had twofold: that he doubled to him all his wealth (mamon)." His master exclaimed: "Alas for those who are lost and are not found! Akiba, thy master, did not expound it so, but that the Lord blessed the latter end of Job more than the beginning in merit, charities and good works, which surpassed what was in his hand at the beginning."

Abuyah, my father, was one of the grandees of Jerusalem. On a sabbath day, when I was circumcised, he invited all the grandees of Jerusalem, and seated them in one house; but R.

Eliezer and R. Joshua he seated in another house. After they had eaten and drunk they began to clap and to dance. R. Eliezer said to R. Joshua: "While they are engaged in their occupations let us be engaged in ours." And they sat down and occupied themselves in the words of the Torah, from the Torah to the Prophets, and from the Prophets to the Hagiographa, and there came down a fire from heaven and enveloped them.

112 (II. 2: 77d, 78a).

SIMEON BEN SHETAḤ, THE MAGICIAN.

We are told that Judah ben Tabai was Prince and Simeon ben Shetaḥ was Father of the Beth-Dîn. There are some Tannaites who record the opposite. He who says that Judah ben Tabai was Prince, can quote this story about the Alexandrians as confirmatory. The men of Jerusalem were desirous of appointing Judah ben Tabai to be Prince in Jerusalem, but he fled and went to Alexandria. The men of Jerusalem wrote a letter thus: "From Jerusalem the great to Alexandria the little. How long shall my bridegroom dwell with you and I am dwelling desolate because of him?" Judah slipped off to embark on a ship; (and in conversation with his disciples) he said: "Deborah, the mistress of the house, who entertained us, what was lacking in her?" One of them said: "O Rabbi! her eye was injured." The Rabbi sternly replied: "Two faults lie against thee. First, thou didst suspect me. Secondly, thou didst thyself look improperly on her. Did I say, 'Beautiful in appearance?' I did not mean that, but Beautiful in deeds." He was angry and went away.

He who says that Simeon ben Shetaḥ was Prince may quote a story about Ashkelon as confirmatory. Two pious men were in Ashkelon eating together and drinking together and studying the Law together. One of them died and they did not accord to him an honourable burial. The son of Maon, the publican, died; and all the town took a holiday to give him an honourable burial. The pious man (who survived) began to be grieved and said: "Alas there is no merit for the enemies of Israel." [An euphemism: really meaning 'for Israel,' but not daring to say so]. There appeared to him in a dream one who said: "Do not despise the sons of thy Lord. One of these two men did one

sin and he died in it. The other did one good deed and he died in it. What sin did that pious man commit? Grace to him! he never practised sin in all his life: but on one occasion he put on the phylacteries of his head *before* he put on the phylacteries of his hand. And what good deed did the son of Maon the publican do? Grace to him! [cf. *ὡς σοι*. Matt. 16²²] he never practised good deeds in all his life: but on one occasion he made a dinner for the Councillors (*βουλευται*) and they did not come and eat it; and so he said: 'Let the poor eat it that it may not be wasted.'" Others give a different account, namely, that he was passing along in the street (carrying cakes) and one cake fell off, and a poor man saw it and took it, and he did not say anything to him in order not to cause his face to blush. After some days that pious man saw the pious man who had been his associate walking in gardens, in parks and among fountains of water. He saw the son of Maon the publican with his tongue protruding, on the bank of a river, longing to reach the water; but in vain.

He saw Miriam also, daughter of 'Ale Betsalim. R. La'azar bar Josa said she was suspended by the nipples of her breasts. R. Jose bar Hanina said the bolt of the gate of Gehenna was fixed in her ear. He asked them why it was so. They told him that she fasted and published the fact abroad. Others say that she fasted one day and reckoned it two days. He asked: "How long will she be thus?" And they said: "Until Simeon ben Shetaḥ shall come and we remove the bolt from within her ear and fix it within his ear." He asked: "But why?" (the Rabbi had merited this). They said to him: "He made a promise: 'If I become Prince I will destroy the sorceresses;' and he has become Prince and he has not slain the sorceresses; and behold there are 80 women who practise sorcery located in a cave in Ashkelon, corrupting the world: but go, speak to him." He answered them: "I fear, since he is a Prince, that he will not believe me." They said: "If he believes thee, well, if not, do this as thy sign before him: Put thy hand on thy eye, remove it and then replace it; and repeat this." He went and told him the story. He desired to do the sign in his presence but he would not allow him. The Prince said to him: "I know that thou art a pious man, and also that thou art able to do it; nevertheless, I do not speak of these things with my mouth; I only think in my heart."

Forthwith Simeon arose on a stormy day and took with him 80 chosen men and put in their hands 80 pure garments and put them into new pots and overturned them on their heads. He said to the 80 men: "When I whistle once, put on your garments and when I whistle the second time, come in, all of you together. And when you enter, each one of you must embrace one of the women and lift her up from the earth; because it is the nature of a sorcerer, that he is not able to do anything when thou hast lifted him from the ground."

He went and stood at the door of the cavern and said: "Comrades, comrades, open to me for I am one of you." They said: "How hast thou come here on such a day as this?" He answered: "I have walked between the drops of rain." They then said: "And what hast thou come here to do?" He replied: "To teach and to learn." "Every one who comes," they said, "must demonstrate what he knows (and we will do the same)." Then one of the sorceresses said what she said (the secret magic word), and bread was brought. Another said the word, and meat was brought. Another spake the word, and soup was brought. Another, and wine was brought. Then they said to him: "What is there in thy power to do?" He replied: "It is in my power by whistling two whistles, to bring to you 80 choice men to whom you will impart joy and they will impart joy to you." They said to him: "That is what we should like." He whistled once and they put on their garments. He whistled a second time and they entered all together. He said: "Every one who enters must select his mate." Then they carried them in their arms and went and hanged them.

MOED KATON

THE MINOR FEAST.

113 (II. 2: 81 *a, b.*).

CUSTOMS AT FUNERALS.

R. Simeon, son of R. Jannai, cut his vine (on a feast-day). All the people saw him and they cut theirs after him. Next year he let it alone and it withered.

(II. 3 : 81 *b*; III. 1 : 81 *d*; III. 1 : 82*a*; III. 4 : 82*a*; III. 5 : 82 *b, c*).

R. Mana said: "If one knows that if he does not buy there will be a diminution of profit, he may buy: but if not, he may not buy."

R. Jonah of Bozrah had some rolls of the Law to sell. He asked Rab Huna to buy them during a festival.

He replied: "Art thou gladdening the festival? Art thou drinking spiced wine?"

R. Simeon ben Levi was once guarding figs in a foreign land. Thieves came and stole some of them in the night. At length he detected them and said: "May these people be accursed!" And they said to him: "May that man be accursed. May trouble be upon his soul!" He said to himself: "Money only do they owe me. But this is a matter of life." He went out and ran after them. He said to them: "Forgive me." And they said: "Forgive us and we will forgive thee."

The sister of R. Samuel bar Abba fell asleep (i. e. died); and he was sitting, trimming his nails. R. La'azar went up to see him and he did not hide them. R. Nathan bar Abba went to see him and he did conceal them. And he said to him: "Before R. La'azar thou didst not conceal them, and before me thou didst conceal them." He said in reply: "Dost thou think thou art as dear to me as R. La'azar?"

One man lost his phylacteries at festival time. He came to see R. Hananel and he sent him to consult R. Abba bar Nathan. The man said: "Give me thy phylacteries and go write others for thyself." Rab said: "Go, write some for *him*;" (the man who had lost them).

R. Abba, son of R. Papi, and R. Joshua of Siknin, in the name of R. Levi, teach that after death for three entire days the soul hovers over the body expecting that it will return into the body: but when it sees that the aspect of the face is changed it leaves the body and goes away.

When the sister of Gamaliel Zuga fell asleep, Hillel, her brother, went up with him. R. Mana said to him: "Since thou art the head of the family, when thou goest up to the house of thy brother, take off thy sandals."

R. Mana was in Caesarea when he heard that his son's son was dead. He went and shaved. They say to him: "Not so did Rabbi teach us: even in the case of one distant relative to another, hair-cutting is forbidden." He said: "Yes, in the case of those present at the death. We were not with him."

114 (III. 5:82 *d*; III. 7:83 *b*).

RABBIS IN SICKNESS AND SORROW.

Two sons of Rabbi went out: one with his head uncovered, and devoid of sandals, and one with his head covered, and wearing his sandals.

R. Jonah went up to see R. Gorion. He went out to meet him wearing his sandals. He asked him: "Dost thou expect to teach us by thy example?" "They do not learn an example from a small man," said he.

A disciple of R. Hisda was sick. He sent to him two disciples who might study with him. He became before them as the appearance of a serpent. They partook of the last meal and he died.

A disciple of R. Pedaiyah was sick. He sent to him two disciples to study with him. He became before them like a star. They partook of the last meal and he died.

R. Yassa had an instance. R. Johanan sent to him two disciples who might study with him. Whether this came under the category of what is conceded or under the category of what is customary, they do not know. R. Yassa says it was not customary but is after the analogy of those words of the Rabbis when an ordinary man interrogates them and they stand there like one to whom the subject was not familiar.

R. José bar Petrus, father-in-law of R. Joshua ben Levi the elder, had an experience. Bar Kappara sent to him two disciples that they might study with him. Whether because it was conceded, they did not know: or because he was passionately devoted to the Law, they do not know.

R. Simeon ben Lakish was riding in the street. There met him a Samaritan who blasphemed, and Simeon tore his garment. He blasphemed again and again, and on each occasion R. Simeon tore his garment. He got down from his ass and gave him a blow on his heart and said to him: "Thou wretch! Has thy mother clothes sufficient for me?" This means that it was customary to tear one's clothes against blasphemy; this custom still survives.

R. Jonah was in Tyre when he heard that the son of R. Abahu had died. Although he had only eaten cheese and drunk water he concluded that day fasting.

R. Ba and R. Huna b. Hiyya were sitting when there came an ostrich and seized R. Huna's phylacteries. R. Ba seized it and strangled it.

JEBAMOTH

LEVIRATE MARRIAGES

115 (II. 6:4a)

MAY WE CIRCUMCISE ON THE SABBATH?

Jacob, a man of Kephars Neboraya went to Tyre. They came and asked him: "Is it right to circumcise the son of an Aramaean woman on the Sabbath-day?" He thought it was permissible, basing his decision of Num. 1¹⁸: "They were registered according to their families by their fathers' houses." R. Haggai heard of it and he said: "Go, fetch him that he may be flogged." Jacob said: "Why art thou about to smite me?" He said: "Because of this which is written: 'And now let us make a covenant with our God, to expel the foreign women and those that are born of them.'" (Ezra 10³) Jacob said: "From a passage in the Kabbala (i. e. the Hagiographa), art thou smiting me?" Haggai answered: "It shall be done according to Torah." He asked: "What Torah?" He said to him: "From a passage which was quoted by R. Johanan in the name of Simeon ben Jochai: 'Ye shall not form alliances with them.'" (Deut. 7³).

115a (IV. 12:6b).

THIRTEEN BROTHERS AND LEVIRATE LAW.

There were thirteen brothers and twelve died without children. They came before Rabbi and sought that the survivor should act the levirate. Rabbi said to him: "Go, and do this," (i. e. take all the twelve widows for wives). He replied: "It is not within my means." And the women said, every one of them individually: "I will supply the wants of the household during my month:" (one month a year). And the man asked: "Who will supply our wants during the intercalated month?" (the second Adar, the 13th lunar month). Rabbi said: "I will supply your needs during the month of intercalation (every year)." He prayed for them and they went away. After three years they came bringing thirty-six children. They came and stood before the Rabbi's court-yard. His attendants came up and said to him: "Below, there is a village of children desiring to salute thee." Rabbi looked from the window

and saw them. He asked: "What is your business?" They answered: "We desire that thou shouldest give to us that month of intercalation." He gave them the money for the month of intercalation (as he had promised).

116 (XII. 7:13a)

AN ALL-ROUND RABBI.

The people of Simonia came to see Rabbi saying: "Please, give us a man who shall be at once an expositor, a judge, a reader, a scribe, a Mishna-scholar, and who will do for us all that we need." Rabbi gave to them Levi, son of Sisi. They made for him a great throne and seated him thereon. They then came and interrogated him thus: "A paralysed woman, how is she to perform the ceremony of taking off the goel's shoe?" (Deut. 25⁷⁻¹⁰) He made no answer. They then asked: "What is the rule, if, in 'spitting,' (Dt. 25¹⁰) she spits blood?" He made no answer. They said: "Perhaps he is not master of legal tradition: we will ask him questions of exegesis." They came and asked him: "What does that mean which is written (Dan. 10²¹): 'But I will show thee what is inscribed in the writing of truth?' If it is truth, why is it sealed? and if it is sealed, why is it truth?" Still he made no answer. They came to Rabbi and said to him: "Is this mason of thy masonic guild?" He replied: "By your life, I gave you a man as (learned as) myself." He sent and fetched him, and asked him: "Why didst thou not answer them?" He replied: "They made me a great throne (*βῆμα*) and seated me thereon and my spirit melted within me."

SOTAH

SUSPECTED ADULTERY.

117 (I. 4: 16d; III. 4: 19a)

R. MEIR AND HIS FEMALE DISCIPLE.

R. Zebediah, son-in-law of R. Levi, used to tell this story: R. Meir was wont to expound in the synagogue of Ḥamta every night of the Sabbath. There was a woman who was wont to

hear his voice. One time he kept them late and she went home to enter her house but found the lamp extinguished. Her husband said to her: "Where hast thou been?" She said to him: "To hear the voice of the Expounder." He said to her: "May so and so happen, if this woman enters here into the house until she goes and spits in the face of this Expounder." R. Meir divined in the Holy Spirit and feigned (*lit. made*) himself ill in his eyes, and he said: "Let every woman who knows how to cure eyes come and cure me." The neighbours said to her: "Behold this is thy chance that thou mayest enter thy house. Feign thyself a healer and thou wilt spit in his eyes." She came to him and he said to her: "Art thou skilled to heal the eyes?" and because of her fear, she answered "No!" He said to her: "Spit into my eyes seven times and it may do it good." And after she had done so, he said to her: "Go, say to thy husband: 'Thou saidst I must spit *once* in his face and I have spat seven times.'"

The widow of R. Shobtai was squandering the estate. The orphans came and drew near to R. Eleazar and he said to them: "What can I do for you? You would be foolish to ignore the settlement made on her as a widow." Some one said to them: "We advise you to say that you are about to sell; and she will claim her dowry, but lose her alimentation." They did so, and in the evening she came and drew near to R. Eleazar. He said: "This is the plague of the Pharisees: they have struck her." [This is explained to mean the habit of the Pharisees to give advice to the heirs which enabled them to evade paying alimentation to the widow].

KETHUBOTH.

MARRIAGE SETTLEMENTS.

118 (XI. 3: 34 *b*).

R. JOSÉ'S KINDNESS TO HIS DIVORCED WIFE.

The wife of R. José, the Galilean, caused him much annoyance. R. La'azar went up to see him. He said to him: "Rabbi, divorce her for she is not thy glory." He replied: "A great dowry is upon her." R. La'azar said to him: "I will give thee the dowry and do thou divorce her." He gave him the dowry and he divorced her. She went and married the guardsman of the town. He

was brought down from his wealth and became blind (*lit.* 'abounding in light:' an euphemism). And she was walking him about all the town, leading him. One time she took him all round the town and nothing was given to him. He said to her: "Is there not here another neighbourhood?" She said to him: "There is the neighbourhood of him who divorced me, but I cannot enter there." He began to beat her. Just then R. José, the Galilean, passed by and heard them quarrelling in the street. He took them and put them into a house which was one of his own, and he also kept them in food as long as they lived.

NEDARIM

VOWS.

119 (II. 5:37*c*; IX. 1:41*c*; IX. 3:41*c*; XI. 1:42*c*).

RELEASE FROM VOWS.

A certain man made a vow in definitive terms. He came to R. Meir (to be released from his vow). He sent him to R. Judah, saying: "Let him know that thou camest to me and that I sent thee to him." He came to R. Judah and he sent him to R. José saying: "Let him know that R. Meir sent thee to me and that I have sent thee to him." He came to R. José and he said to him: "If the foremost men cannot release thee, another may not release thee."

R. Mana vowed to abstain from his father's wine. His father came and went up to see him. The father said: "If thou hadst known that I should be annoyed, wouldest thou have vowed?" He answered: "I should not," and he released him.

Do we give our confirmation in the case of a man, who says: "My claim on my father is this: (naming something of benefit)?" R. Jacob bar Aha and R. Samuel bar Nahman, in the name of R. Johanan, compel the son to maintain the father. But we do give our confirmation in the case of a man who says: "My father's claim is on me."

R. Mana vowed and went up to R. Shammai who said to him: "If thou hadst known that the college would stand aloof from thee, wouldest thou have vowed?" He said: "No," and so he released him.

A certain man was suing a very rich man. He came and sought judgment before Rab. Rab sent for the rich man and he said: "What! with such a man as thou should I come and be judged? If all the camels of Arabia came, they could not carry all the keys of my treasures." Rab heard and said: "How haughty is that man about that which (really) is not his own. May a loss come upon it!" Forthwith an order (*κέλευσις*) went out from the government, that he and his should come to the Treasury (*ταμείον*). He came to Rab and said: "Pray for me that my life may be spared." He prayed for him and he was reprieved.

A man came to annul a vow before R. José. He covered his head and sat down. Rabbi said: "How didst thou swear?" He said to him: "'Efofé Yisrael' (a disguise of Elohé Yisrael, for, By the God of Israel), she does not enter my house." R. José said to him: "'Efofé Yisrael,' then she does not enter thy house."

GITTIN

DIVORCES.

120 (I. 6: 43 *d*; VII. 6: 49 *a*)

ACTIONS IN CIVIL LAW.

R. Dustai, son of R. Jannai, and R. José ben Kaiphar went down to the associates there to collect debts. An evil rumour was spoken concerning them. They came desiring to collect from them, and they replied: "Already we have acquired the right." Then they said: "We desire that you assure us well." But they replied: "We are unpaid trustees." They came to R. Dustai, son of R. Jannai, separately, and he said to them: "Here is all we have." Then they handled R. José ben Kaiphar and he resisted them, but they took it from him by force. When they came up here (to Palestine) R. José came to R. Jannai, father of R. Dustai, and said: "Hast thou not seen what thy son has done against me?" And he asked him, what he had done. He replied: "If he had agreed with me they would not have obtained anything from us."

A certain man paid in advance the money to a ship (for the transport of goods) and the river became dry. The case came

before R. Nachman bar Jacob, who simply said: "See, there is the ship. Bring in the river."

Ben Abba bar Huna, in the name of R. Abba, prayed that the river might dry up that he might receive his money.

KIDDUSHIM

BETROTHALS

121 (I. 1: 58 *d*)

THE RELATIVE VALUE OF METALS.

R. Hanina said: "The value of Copper remains constant. Silver is cheaper at one time, dearer at another." R. Mana said: "Silver remains constant. Copper is dearer at one time, cheaper at another." According to the dictum of R. Hanina, for all time six women can be purified for one *as*. According to the dictum of R. Mana, sometimes six women, sometimes eight, can be purified for one *as*.

Hiiphai said: "Bring me to the bank of the river, and if I cannot bring out the Mishna of R. Hiyya Rabbah from our Mishna, throw me into the river." They say to him: "Behold, R. Hiyya taught that a shekel is worth four dinars." He said to them: "We also teach how much a shekel may be diminished before it becomes unpayable." [R. Meir said: "It may be diminished four dinars;" which is equivalent to one *as* per dinar].

122 (III. 4: 64 *a*; III. 5: 64 *a*)

LAWSUITS ABOUT MONEY.

A man was standing with his comrade in the street. He said to him: "Give me my ladle (*κνυδρος*) which thou hast." He replied: "Give me the dinar which thou hast of mine." He said to him: "Give me the ladle and take the dinar." The case came before R. Mana, and he said to one of them: "Thou hast confessed to him that thou owest him the dinar and he has not confessed to thee that he owes thee the ladle. Go, give him the dinar."

A certain man owed his comrade 100 dinars by written contract. He sent 50 (to his creditor) by means of a messenger, saying to him: "If he does not give thee the contract thou must not pay him anything." The case came before R. Immi and he decided

thus: "Go, give him the written contract; we know (that 50 dinars are still owing)."

A certain man was about to betroth a certain woman. His companion anticipated him and said to the woman: "That man who was going to betroth thee has an evil disposition. He is certain to forsake thee: but see, here is this dowry for thee by which thou art betrothed to me when he divorces thee."

123 (III. 14:64c)

DISABILITIES OF BASTARDS.

A proselyte came to visit R. José. He asked him: "Is it right to marry a bastard?" He replied: "It is allowable." He returned and went to visit R. Judah (and put the same question). He replied: "It is allowable, but be assured that the children of that man are bastards before Heaven." The proselyte returned and came again before R. José and said to him: "Didst thou know that this is so? Why then didst thou declare it allowable at my first visit?" He replied: "What thou didst ask me, I answered thee." R. José further said: "That proselyte is like cotton wool. If you desire to put it into sheep's wool, it is allowable; or to put it into linen, it is allowable."

In the days of R. Berakiah, a Babylonian came up here; and the Rabbi knew in himself that he was a bastard. "Rabbi," said the man, "Give me alms." Rabbi replied: "Tomorrow thou wilt be standing in the congregation, and I will make a collection for thee." He came, sat down and expounded. When he ceased to expound Rabbi said: "Give a contribution to this visitor, brethren, for he is a bastard." When the assembly had gone away, he said to him: "O Rabbi! I asked from thee provision for the life of an hour and thou hast ruined my whole life-time."

BABA KAMA

DAMAGES AND INJURIES

124 (VI. 7:5c)

DEPOSITS OF MONEY.

A certain man deposited with his companion a closed sack, and it had an accident. The defendant said that the sack was

full of rubbish, while the accuser said it was full of silk. Behold! the accuser swears what the contents were and receives the value.

The tenant of bar Ziza deposited with a certain man a pound of gold. Bar Ziza died and the tenant died and the case came before R. Ishmael, son of R. José, and he said: "Who is there who does not know that everything which belonged to the tenant of bar Ziza belonged to bar Ziza himself? Let the goods deposited be given to the sons of bar Ziza." Now some of Bar Ziza's sons were of age and some were under age. R. Ishmael said: "Let those which are of age take their share now: and when those under age come of age let them receive their share." R. Ishmael, son of R. José, fell asleep. The case then came before R. Hiyya and he said: "If there is no one who has heard anything of this let the money be given to the sons of the tenant." The master of the deposit said: "Already I have given part (to the sons of bar Ziza)." He said to him: "Whatever thou hast given in accordance with the decision of the Beth Dîn, thou hast given (irrevocably). And what thou givest now, thou givest (irrevocably). Should the sons of the tenant of bar Ziza say to the sons of bar Ziza, 'Give to us what ye have taken,' they can reply to them: 'Whatever has been done in accordance with the decision of the Beth Dîn has been done (irrevocably).' Should those under age say to those over age, 'Divide your share with us,' they can reply to them: 'What has been found, we found.'" R. Isaac said: "There is no obligation between those of age and those under age except as one presents a gift to another."

BABA METZIA

COMMERCIAL LAWS.

125 (II. 13:8d)

MOURNING FOR RABBIS.

A certain man gave the first impulse to Rab. (*lit.* opened his mouth). Rab heard that he had fallen asleep and he rent (his clothes) for him.

R. Joḥanan was going up from Tiberias to Sepphoris. He saw a man coming down from there, and he said to him: "What news (*lit.* voice) is in the town?" He replied: "A Rabban is

dead and all the people are running to pay him funeral honours." R. Joḥanan knew that it must be R. Hanina. He sent someone to fetch good clothes, worn only on the Sabbath, and Rabbi rent them. Not so however is the Mishna; for it says that every rent which is not made on the spot (where death occurs) is not a rent. R. Joḥanan desired to do something strong to show honour (to the dead). They do not know whether it was because Hanina was his Master, or because it was such very bad news. We have testimony on the matter from R. Hiyya bar Wa in Sepphoris. He saw all the people running. He said to them: "Why is all the world running?" They said: "R. Joḥanan is sitting expounding in the college of R. Bannayah, and so all the people are running to hear him." R. Hiyya said: "Blessed be the Merciful One who has caused me to see fruit while I am alive. In Exposition, I elucidated all the Bible to him except Proverbs and Ecclesiastes." This applies to every single disciple of his.

126 (IV. 1:9c; IV. 2:9c)

LOANS OF MONEY.

A daughter of R. Hiyya, the elder, lent dinars to Rab. She came and asked her father. He said to her: "Accept from him dinars good and of full weight." From the daughter of R. Hiyya they establish a Rule. R. Idi said that Abba also, the father of Samuel, consulted Rabbi to know if it is right to repay a loan of dinars by dinars. He said: "It is permitted." Other Rabbis taught the same.

R. Hiyya bar Joseph gave a dinar to a salt dealer. The dealer returned the dinar. R. Hiyya said: "Does he not know that already they have put a sickle in the sack of that man? He who took vengeance on the generation of the deluge is about to take vengeance on those who do not stand by their word."

127 (V. 8:10c)

PROFIT ON LOANS.

R. Abba bar Zemina gave a dinar to a baker and received (bread) from him at a low rate for all the year. Rab did not approve of it.

R. Hiyya, the elder, had a quantity of flax. The ass-drivers came to buy from him. He said to them: "It is not my intention to sell now, but at the Feast of Purim." They said to him: "Sell to us now at the price you are about to sell it for at Purim." He consulted Rabbi on the matter and he said: "It is forbidden." He went out and fixed it in the college and made it a tradition.

R. La'azar gave dinars to a man. He said to him: "What these make from now to the feast of Dedication is mine. From that time onwards, with thee alone is the control. Whether thou lovest or gainest, it is thine." He wanted to pay him a share of the profits *after* Dedication, but he would not accept it.

R. Isaac gave dinars to a man desiring that it should be on the same terms as R. La'azar's, but the man would not consent.

Kahana gave forty dinars to a man to buy flax for him. The flax was dear. He went to consult Rab. Rab said to him: "Go, take from him forty full measures."

BABA BATHRA

LAWS CONCERNING PROPERTY

128 (II. 3:13 b)

GRIEVANCES OF TENANTS.

R. Jacob bar Aḥa removed a shopkeeper from one portico to another.

R. Abdomi, brother of R. José, had a shopkeeper dwelling under him. R. Aḥa passed by, and he did not raise any objection. Whereupon Abdomi said: "Our Rabbis pass by and they raise no objection." R. Aḥa was angry at him (the Rabbi). R. Abdomi, brother of R. José, was ill and R. José went up to pay him a visit. He said to R. José: "Go, (to R. Aḥa) and entreat (pardon) from him." He went and spake to the Beth Dîn. And the Beth Dîn had compassion on him and furnished him with a shroud.

A man sold all his court, but reserved in it one portico. And he used to go in and sit in this portico. The case came before R. Jonah, son of R. José. The court said: "It is not at all in thy power to go in and sit there watching who enters and comes out of his house."

A man sold part of a court, but reserved for himself a bakery

in it. The case came before R. Jonah and R. José. They said: "Thou didst come to him: He did not come to thee and therefore thou, the buyer, must tolerate the old bakery."

129 (ibid)

CAUSES OF LAWSUITS.

Those who teach children and those who make low fences are able, or their friends, to protest one against another. The latter may say to the former: "These (children) go and come in seeking thee, and not finding thee, and they multiply paths over our gardens (*lit.* over us)."

The Sepphorites refused to allow one another to fasten the loom pin to the party wall. R. Abimi, son of Tobi, taught that they should put a loom between one partition wall and another.

129a (IX. 7: 17a)

BETROTHAL PRESENTS.

A man sent to his betrothed numerous betrothal presents. His relatives said to him: "Do not taste anything when you are there." He went, and did not heed their advice, but ate. The house fell and they claimed all.

A man sent to his betrothed twenty-four wagons of novel kinds of things between Passover and Pentecost; and nothing perplexed the Rabbis but whence he obtained the seed of flax and olive trees.

SANHEDRIN

130 (I. 1: 18a, b)

RABBIS AS JUDGES.

R. Ba and R. Benjamin bar Japheth were disputing before R. Isaac. The decision was given in favour of R. Benjamin. R. Ba (in chagrin at losing the case) came desiring to protest to R. Amme; and he taught him that when an expert has overturned (a decision) and pronounces judgment, his decision is final.

R. Abahu was sitting judging in the turbulent synagogue of

Caesarea, by himself (i. e. alone). His disciples say to him: "Not so do the Rabbis teach us. Their precept was: 'Do not judge alone!'" He said to them: "When these people see me sitting judging by myself they come unto me that they may agree with my decisions."

R. Johanan, however, went to judge in the presence of R. Hiyya, the elder, and he caused a disciple to sit by him, (that he might not judge alone).

A man went to argue before R. Huna and the Rabbi said to him: "Bring me a man who shall climb the palm trees instead of me."

R. Huna was tending cattle and he knew of evidence for a certain man. He said to him: "Bring evidence on my behalf." Huna replied: "Give me my wages."

A man rendered a priest unholy. The case came before R. Isaac and he caused him to eat profane things. The associates thought that he would say that he must pay the cost of the Terumah because of them.

131 (III. 2: 21 a)

OTHER STORIES.

As they say, two men had a law suit in Antioch. One said to his opponent: "Whatever R. Johanan says I will agree to." R. Johanan heard and said: "It is not at all his business to object to the adjudicator but to hearken to their words yonder and if there be any necessity the Rabbis would write and send the case to (other) Rabbis."

(III. 9: 21 c; III. 10: 21 d).

R. Huna, when he saw testimonies exactly corresponding used to cross-examine, and when he saw them turning hither and thither he tried to put them straight.

R. Huna despised the judge who said: "Rely on the testimony of a solitary witness, but such must speak."

R. Huna when he recognized a man's innocence in a law-suit, though he did not know him, would help him by suggestions (*lit.* "open for him") according to the Scripture passage: "Open thy month for the dumb." (Prov. 31⁸).

A certain man accepted an invitation to dine. During dinner

(ἀφιόρον) he (his host) said to him: "Give me what thou owest me." He said to him: "Yes." After they rose, the guest said: "I do not owe thee anything." He said: "There are witnesses on my side." To which he replied: "I merely said what I did so as not to disturb thy repast."

Kahana fell asleep and left a legacy to R. Josiah. R. Lazar gathered testimony favourable to R. Josiah, when he was not present, and acquired possession for R. Josiah. And not only so but (Kahana) left written rolls, and R. Lazar wrote to his heirs: "The books which the land of Israel has acquired, no one must take them out of the land."

132 (VI. 5: 23 b)

THE SON OF SIMEON BEN SHETAḤ.

The hands of Simeon ben Shetaḥ were hot (busy in suppressing crime). A company of scoffers came saying: "Let us take counsel and let us bear (false) testimony against his son, that we may cause him to be put to death." They bore testimony against him and sentence was pronounced against him. When he went out to be slain they said to him: "We are liars." His father sought to have the sentence reversed; but the son said: "O father, if thou desirest that salvation should come through thee, make me thy threshold."

(VII. 19: 25 d)

RABBIS AS MAGICIANS.

R. Liezer, R. Joshua and R. Aḳiba went in to bathe in the public baths of Tiberias. A heretic saw them. He uttered some magic word (*lit.* he said what he said) and the vault (in the bath) held them spell-bound. R. Liezer said to R. Joshua: "Joshua ben Hanina, see what thou canst do." When that heretic was going out, R. Joshua uttered a magic word and the gate pinned him, and every one who entered the gate gave him a blow, and every one who went out gave him a squeeze. He said to them: "Undo what ye have done." They say to him: "Release us and we will release thee." They released one another. When they were going out R. Joshua said to that heretic: "Look here, what canst thou do?" He said: "Let us go down to the sea." When they came down to the sea the heretic spake a magic word and the sea divided; and

he said: "Did not Moses your Rabbi do so with the sea?" They said to him: "Dost thou not admit to us that Moses, our Rabbi, walked in the midst of the sea?" He said to them: "Yes." They said: "Walk thou in the midst of it;" and he did so. And R. Joshua adjured the prince of the sea; and he swallowed him up.

133 (ibid)

R. Liezer, R. Joshua and Rabban Gamaliel went up to Rome. They went into one place and found children making castles of sand, and they were saying to one another: "Thus the sons of the land of Israel do. They say: 'This for the Terumah, and this for the tithe.'" And the Rabbis said: "It is evident that there are Jews here."

They entered a place and were entertained by a certain man. When they sat down to eat (they noticed that) every dish which came in before them was first taken into a side chamber. And they suspected that they were eating the sacrifices of the dead. (*ειδωλοθυσια*). And they said to him: "What is thy meaning in the fact that every dish which thou bringest in before us, thou hast first taken it into that chamber?" He said to them: "I have a father, an old man, and he has laid an oath upon his soul that he will never come out from that chamber until he has seen the wise men of Israel." They say to him: "Go in, and say to him: 'Come out here unto them, for they are here.'" He came out unto them. They say to him: "What is thy concern?" He said to them: "O pray for my son, that he may have a child," (*lit.* who has no child). R. Liezer said to R. Joshua: "Joshua ben Hananiah, see what thou canst do." He said to them: "Bring me seed of flax;" and they brought him seed of flax. And he seemed to be sowing the seed upon the table. Then he seemed to be sprinkling it. Then he seemed as if it was growing. Then he seemed to be reaping it, until he brought up a woman with a plait of hair. He said to her: "Release what thou hast done." She replied "I will not release it." He said to her: "If not I will denounce thee." She said to him: "I am not able, for they are cast into the sea." Then R. Joshua adjured the prince of the sea, and he emitted them. Then they prayed for the son, who obtained the honour to raise him who became R. Judah ben Bethera. They said: "If we came here only to resuscitate this righteous man, it was enough for us."

134 (ibid)

FURTHER STORIES.

R. Joshua ben Hananiah said: "I am able to take gourds and melons and to make them into he-goats and gazelles and they reproduce goats and gazelles."

R. Jannai said: "I was walking in a street of Sepphoris and I saw a heretic taking a pebble and throwing it into the air, and it came down and became a calf."

R. Hinana son of R. Hananiah said: "I was walking on the river-side at Sepphoris and I saw a heretic take a skull and throw it into the air and it came down and became a calf. I came and told Abba (or my father) and he said to me: "If thou hast eaten of it, it was a fact: but if not, it was an illusion of the eyes."

(X. 6: 29c)

Antoninus came to see Rabbi and said to him: "Pray for me." He said in reply: "May He deliver thee from this cold weather! for it is written: 'Who can stand before his cold?'" (Psa 147¹⁷). Antoninus said: "This prayer is not extraordinary. Put on thy clothing and lo! the cold goes away." The Rabbi then prayed: "May He deliver thee from this hot weather!" He said: "Behold! this *is* prayer. Now may thy prayer be answered: for it is written: 'There is nothing hid from the heat thereof.'" (Psa 19⁷).

ABODA ZARA

IDOL-WORSHIP

135 (I. 1: 39a, b)

LEGENDS OF JEROBOAM.

In the days of Jeroboam all Israel came to him at night-fall and they said to him: "Arise, engage in idol worship." He said to them: "It is the fall of the evening. One has drunk, but one is not drunk. All the people are drunk; but if you will, go

away and come in the morning." In the morning they came unto him. He said: "Now I know that ye desire it but I am afraid of your Sanhedrin lest they slay me." They said to him: "We will slay them." When he saw a worthy man he caused to sit near him two scoffers, and they would say to this man: "Which is the most beloved generation of all?" He would say: "The generation of the wilderness." And they would say to him: "Did they not engage in idol worship?" And he would say: "Because they were beloved, they were not punished." They would then say: "Hush, the king is desiring to do so; and not only so, whereas they made but one calf, he is making two."

136 (l. 4:39d)

BUYING IN FOREIGN MARKETS.

R. Hiyya bar Wa sent to buy sandals for himself from the market of Tyre. R. Jacob bar Aḥa said to him: "Art thou one of those who buy in a market?" He said to him: "Hast thou never bought a Lesbian loaf?" He answered: "That is different, for R. Johanan said: 'They do not prohibit anything which is the life of the soul.'" R. Simeon ben Johanan sent and asked R. Simeon ben Jozadak: "Hast thou examined the market-place of Tyre? and what about it?" He said: "Yes I have examined it." The fact was, he gave two pounds of pepper to a courier and he went for him and found an inscription on which was written: "I, Diocletian the Emperor, built this market-place of Tyre to the divinity of Heraclius, my brother, in eighty days."

137 (ll. 2:41a; ll. 4:41c).

BARBERS AND WINE-SELLERS.

A proselyte had been a barber and an astrologer: and he saw by means of his Astrology that the Jews would shed his blood. It was nothing but the blood of proselytism, but whenever a Jew went desiring to be shaved he would cut him.

R. Jeremiah went to Gabalene. He taught in relation to those large wine vessels, *ποθήκια*, that one should fill them with water three days, from time to time. There was an Aramean whose wine-

skin burst and an Israelite received the wine into his wineskin. The fact came before our Rabbis. They gave orders to fill them with water three days, from time to time.

R. Jassa went to Tyre. He saw them covering with pitch small wine-skins and Israelites buying them. He said: "Who permitted this?" They asked R. Isaac and R. Mana and they forbid it.

138 (III. 1 : 42 c).

FUNERALS OF RABBIS.

When R. Nahum bar Simai fell asleep, they covered the statues (*elkav*) with curtains. They said: "As he never saw them in his life he shall not see them in his death (*lit.* sleep)." But do the dead really know anything? R. Simeon ben Lakish said: "There is no difference between us (who are alive) and the righteous (dead) except words from the mouth: that is the only difference."

When R. Aḥa fell asleep, there appeared a star at midday.

When R. Hanan fell asleep, the statues of men bowed themselves. When R. Johanan fell asleep the wall pictures bowed themselves. They say that there was no window picture. When R. Hanina of Brath Hawran fell asleep the sea of Tiberias was rent in twain. They say that when he went up to the Intercalation the sea was rent before him. When R. Hoshaiah fell asleep the idol of Tiberias fell. When R. Isaac son of Eliashob fell asleep 70 door frames of the chief houses of Galilee were upset. They say that they depended on his piety. When R. Samuel, son of Rab Isaac, fell asleep, the cedars of the land of Israel were uprooted. They say that he took a myrtle branch and danced before brides.

When R. Jassa bar Haluphta fell asleep the gutters in Laodicea flowed with blood. They say that he gave his soul on behalf of circumcision.

When R. Abahu fell asleep the pillars of Caesarea wept. The Samaritans said that they were only rejoicing. Israelites said to them: "Those who are afar off know when those who are near are rejoicing." When R. Abahu was falling asleep, there passed before him 13 rivers of balsam oil. He said to them: "Whose are all these?" They said to him: "They are thine." And he said: "All those for Abahu! And I thought I had laboured in vain." (Isa 49⁴).

Zabdi bar Levai, R. Jose ben Petrus and R. Joshua ben Levi each said a passage of Scripture when he was dying. One of them said: "For this shall every one that is godly pray unto thee." (Psa 32⁶). Another said: "Let all that trust in thee rejoice." (Psa 5¹¹). And the third said: "How great is thy goodness!" (Psa 31¹⁹).

139 (IV. 1 : 43 *d*; IV. 4 : 44 *a*).

RABBIS ABROAD.

R. Simeon ben Rabbi had a Mercury statue in his field. There came to him the station keeper. And he said to him: "Inasmuch as I hear that the Governor (*ἀρχων*) desires to pass here tomorrow I pray thee by thy life to remove these stones." After he had removed them he went to the Rabbi desiring to take the stones, but the Rabbi at once said: "No, they are mine." R. Hiyya bar Wa heard and he (quaintly) said: "His mother had a son." R. Hiyya the Elder did not teach it, but when he heard it from him he confirmed and established it.

R. Kappara found a ring, tied up. An Aramean child ran after him for it. The child was smiting it and cursing it. Rabbi told him to spit upon it but he did not consent to do so. This means that the heathen can unwittingly cancel his own idol worship.

140 (V. 4 : 44 *d*).

JEWS AND SAMARITANS.

R. Simeon ben Lazar went to a town of the Samaritans. There came to him a scribe. He said to him: "Bring me a jar of wine that has been bored." He said to him: "Behold the fountain is before thee, drink." He persisted: and he made the same reply: "The fountain is before thee, drink." The scribe saw that he was pestering him, and he said: "If thou art master of thy soul, behold! the fountain is before thee, drink: if thy soul is mistress over thee, then 'put a knife to thy throat, if thou art a man given to appetite.'" (Prov 23³). Previously the Samaritans had profaned it.

R. Ishmael ben R. Jose went to Neapolis (Nablous). The Samaritans came to him. He said to them: "I will show to you that you do not kneel before this mountain, but before the images which are under it: for it is written: 'Jacob hid them under the

terebinth which was near Shechem.” (Gen 35⁴). He heard them saying: “We will rise early and arrange those thorns.” He knew that they were seeking to slay him. He rose earlier and went his way.

R. Aḥa went to Emmaus and he ate dumplings. R. Jeremiah ate cakes. R. Jeremiah ate their (the Samaritans) leavened bread. R. Hezekiah ate locusts. R. Abahu forbad their wine according to the decision of R. Hiyya and R. Asse. (Why was Samaritan wine forbidden?) There are those who desire to say that one Sabbath eve there was not found any wine in the Samaritan district. At the end of the Sabbath there was abundance from what the Arameans brought; and the Samaritans received it from them. There are others who desire to say that when Diocletian the Emperor went up thither, he put an interdict on wine and said all peoples might make libations except the Jews; and the Samaritans made libations and therefore their wine was forbidden. Others yet again desire to say that Samaritans have an image like the form of a dove, and they pour out libations to this.

VOCABULARY

VOCABULARY.

[Numbers refer to Aramaic Fragments.]

א

אָב, *d.* אַבָּא, *con.* אָב *m.*, father, originator. אַבָּא, my father: אָבִי his father; also אֲבוּהָ; *pl.* אֲבֹהֵן, *d.* אֲבוֹתָא ancestors, 45.

אָבֵד to be lost, 45; to perish; *Aph.* אָבֵד to lose, to ruin, 123.

אֲבִרְלָה *f.* The Benediction at the close of the Sabbath.

אֲבִרוּקוֹם disguised for אֲבִרוּקוֹם = *Eὐτοκος*, 110.

אֲבִטְיוֹנָא (*δρακων*) *d. m.* a commissary, a Roman quartermaster, a lictor, 90.

אֲבִטְיָחָא, *d. m.* a melon, 134.

אֲבִיל to mourn.

אֲבִיל *m.* a mourner; *pl.* אֲבִילָא, 11, 16.

אֲבַל or אֲבַלָא, *conj.* but, 16, 38, 100, 110.

אֲבַמְיֹסִים disguised for אֲבַמְיֹסִים = *Ἐβμοσός*, 110.

אֲבָן, *d.* אֲבָנָא *f.*, a stone, 45.

אֲגָדָא *f.*, Aggada: homiletical interpretation of Scripture; esp. by illustration and anecdote, 70, 116, 123.

אֲגוּדָא *d. m.*, a band, bast, a knot, 90.

אָגַר to hire; *inf.* כְּמִיָּגַר; *Aph.* אָגַר to lend for hire, 103.

אָגַר, *d.* אֲגָרָא, *m.*, hire, wages, 130; *pl.*, 85.

אָדָא *pron. f.*, this, that.

אֲדָרֵי, אֲדָרֵי *m. pl.*, procession.

אֲדִינָא *adv.* still, yet, 48.

אָדָם, *d.* אֲדָמָא *m.*, blood, 137.

אָדָר *m.* Adar, the 12th. month, about March. The Jewish months were lunar. Twelve such months are 354½ days. A solar year, 365½ days: so that every two or three years, a second Adar was intercalated, 86, 122.

אָדָר, *d.* אֲדָרָא *m.*, a skin, hide.

אֲדָרְעָא *f.*, an arm, 8.

אֲדָרְבָה (*Heb.*) *f.*, love, 43.

אָהָן *pron.* this, 9, 80; that, 14, 120, 136.

כָּל אָהָן הוּא he who, 14; כָּל אָהָן הוּא wherever, 38.

אָהָנָא = אָהָן הוּא Is this he? 70.

אֲהָרִיק *Aph.* of אָהָן, to look.

אֲהָרִיקָא *d. f.*, an ear.

אֲהָרִיק *interj.*, Ho! Halloo! 112.

אֲהָרִיקָא *d. m.*, (*ἀήρ*) air, sky, 105.

אֲהָרִיק *adj. m.*, black, 68.

אֲהָרִיקָא *m.*, doctrine, instruction, 99; (2) The Law: legal tradition, 116.

אֲהָרִיקָא *f.* a people, 91; *pl.* אֲהָרִיקָא, 140.

אֲהָרִיקָא *m.* an artisan.

אֲהָרִיקָא *f.* a trade, 111.

- אֲנִיָּס, *d.* אֲנִיָּסָא *m.* accident, injury, 16, 124.
 אֲנִיָּס *conj.* too, also.
 אֲנִיצָר *m.* a treasury, 78; a granary, 94.
 אֲנִירִיָּא, *d.* אֲנִירִיָּתָא *f.* the Mosaic Law, 3, 21, 32, 86; 'words of law', 105.
 אֲנִיָּס to make hot, to heat (Dn 3¹⁹), 83.
 אֲנִיָּס *inf.* יִיָּס, 96; *inv.* יִיָּס, 66; אֲנִיָּס, 98, 112; *inf.* מִיָּס: to go, to go away, to vanish, to be gone, disregarded, to die, 82, 112.
 אָח, *d.* אָחָא *m.* a brother; אָחִי 'his b' 23; *pl.* אָחִין, 51; *d.* אָחִיא.
 אָחָא Aha, name of a Rabbi.
 אָחוּבִיא *m. pl.* plums, 31.
 אָחַד *m.*, אָחַת *f.* one (*Heb.*).
 אָחִיצָה (*Heb.* אָחִיצָה) a seizure: 'of the eyes'; an optical illusion, 134.
 אָחִירָא backward; *pl.* אָחִירִיָּא back part, 'of hands', 102. *Prep.* behind.
 אָחִירִי *Prep.* (*Heb.*) after, 71, 90.
 אָחִירִיא *m.* אָחִירִיתָא *f.* another, last, 45.
 אָחִיתָא *f.* sister; אָחִיתָא 'his s.' 52, 85, 113; *pl.* אָחִיתָא, *d.* אָחִיתָא.
 אָחִימִטָן (*ατιμητος*) *adj.*, priceless, 142.
 אִי (1) if, whether, or; אִי... אִי whether or, 44; (2) = אִין it is not.
 אִי Woe! 69, 91; (2) where?
 אִיבָר, *m. pl.* אִיבָרִין, אִיבָרִיא, limbs, members, 82.
 אִיבָרָא, *d.* אִיבָרָא *m.* a roof, 68; אִיבָרִיא 'his roof', 128.
 אִיבָרִין *pron.* אִיבָרָא *f.* which? 115, which passage of the Law?
 אִיבָרָא *m.* אִיבָרִיא *f.*, he himself, she herself.
- אִיבָרָא *m.*; *pl.* אִיבָרִיא thorns, 85.
 אִיבָרִיל *m.* a knife, 106.
 אִיבָרִיסִין *m. pl.*, booths.
 אִיבָרִין *pl.* which? 'Which Rabbis?' 10.
 אִיבָרִי Iyyar, the 2nd month, about May.
 אִיבָרִי *adv.* How? 49, 68; as, 78.
 אִיבָרִי = אִיבָרִי, there is, or, are (*sunt* qui); "here is good reward." 56.
 אִיבָרִין *adv.* where?
 אִיבָרִיפָת *care*, 9.
 אִיל *m.* a ram, 134.
 אִילוּ if, 3, 73, 79.
 אִילוּ as if.
 אִילוּ if not, but for.
 אִילוּלָא if he had not (been great) 61.
 אִילוּן *pl.* of אִילוּ which? Which Rabbis? 10.
 אִילוּן *pl.* these, those, 7, 51, 111, 116.
 אִילָן *d.* אִילָנָא *f.*, a tree, 53.
 אִילָפָא *f.*, a ship, 20, 112, 120.
 אִימָא *d. f.* mother; אִימִיא 'his m.', 9, 23, 46; אִימָא 'my m.' cf. אִימָא.
 אִימָא *f.* fear, awe, 117.
 אִימָמָא *d. m.* day-time, broad day, 21, 23.
 אִימָר *m.* a lamb, 40, 109, 81.
 אִימָת *adv.* when? 87; עַד אִימָת how long? 37; אִימָתָא whenever.
 אִין not, nothing; אִינִיא he is not.
 אִין if, 10, 47, 82, 106, 112; when, 69, 112.
 אִין yes, 63, 91, 131; sign. of interrogation.
 אִינִיני Inyani, an Amora, 96.
 אִינִין *pl.* these, they.
 אִיסוּר *m.* a prohibition: that wh. is prohibited, 79.

- אִסְטוֹנָא** (στοα) *m.* a portico, colonnade, 128.
אִסְטְרוֹלוֹגוֹס (אִצְט) (אִצְט) an astrologer, 91, 137.
אִסְטְרוֹלוֹגְיָא Astrology, 137.
אִסְקוֹדָרָא (for אִסְקוֹדָרָא, *Pers.* iskodar) a courier, 136.
אִסְר an *as*, $\frac{1}{4}$ of a denar, 121.
אִסְרָטָא (*corr.* strata) a street, 97.
אִסְתְּנִים (ἀσθενής) sick, infirm, 35, 96.
אִפּוֹפִי vocalized so as to resemble אֱלוֹהִי but due to a fancied resemblance between Heb. יְהוָה and Gk. *πυπι* Popi, 119.
אִפְשָׁר possible, 39, 46, 88; לִיָּה אִפְּ 90.
אִיקוֹן (εἰκών) *c.* image, statue, 138.
אִיקָר, *d.* אִיקָרָא, *m.* honour, 45, 61; eulogy, 114.
אִיֶּשֶׁר good luck, 104.
אִישָׁא, *d.* אִישָׁחָא, *f.* fire, 49.
אִת there is, there are, 2, 32.
אִית לִי I have, 9, 131, 122, 139.
אִית דְּ There are (were) some who, 45, 101.
אִית בִּי It is in me, I can; 112, canst thou?
אִית הָא (rare; freq. in Syr) there is, 59.
אִיתָא *f.* a woman, wife, 93, 103, 133; *d.* אִיתָתָא, 80, 103; אִיתָתָא 'his wife' 12, 79, 86; *pl.* נְשִׂין women, 9; *d.* נְשִׂיא, 96.
אִיתְמַל yesterday, 101.
אִכִּין thus, 16, 46.
- אֲכַל**, *inf.* יִיכַל; *inf.* מִיכּוֹל: to eat, 13, 15, 20, 32;
Aph. אִכַּל to give to eat, 16; Part. מִיִּכִיל, 47.
אֲכַנְיָא (ξενία) lodgings, 25; beggar, 38.
אֲכַפָּה or אֲכַפַּת care, concern.
אִיה or מָה אֲכַפַּת לִיָּה or מָה אִיה, What does it concern him? 9.
אֵל not (dissuasively, Heb.).
אֵלָא = לֹא אִין if not, except, 43, 79; but, 7, 16, 26, 104, 111, 123.
אֵלָה *f.* terebinth, 140.
אֵלָה God, 38.
אֵלָהּ if not, unless, except.
אֵלִי or אֵילוֹ (q. v.) if, 3, 80, 93.
אֵלִיהוּ Elijah, 69.
אֵלֶכְסַנְדְּרוֹס Alexander.
אֵלֶכְסַנְדְּרִיאָה Alexandria.
אֵלִיסִין *pl. only*, ruins, 144.
אֵלִיעֶזֶר Eliezer: name of several Rabbis, 61.
אֵלְעָזֶר Eleazar: name of several Rabbis, 6, 109.
אֵלָף or אֶלֶף, a thousand, 42, 45. *Pl.* אֶלְפִין thousands, 42.
אֵלָף, *inf.* יִלְפֹן to learn, practise; Pael אֶלֶף to drill, teach, 113, 130; *Aph.* אֶלֶף to teach; אֶלְפִין 'taught us', 88.
אֵם *f.*, *d.* אִמָּא mother (see אִמָּא).
אֵמָה or אִמָּא, *d.* אִמָּרָא a cubit, the forearm, 125; *pl.* אִמָּין, *d.* אִמָּרָתָא (Heb. אַמּוֹת 88) cubits.

- אָמַר** = **אָמַר** to say, speak, 79, 93.
אַמְנֵי־רַחֵם blood of proselytism, 137.
אַמּוּרָא, *d.* a speaker, lecturer. One who expounded the views of a Rabbi in the Synagogue, 110. The Amoraim were Rabbis who expounded the Mishna.
אַמֵּן, *Aph.* הַיִּמֵּין to believe, trust, 7.
אָמַר, *inf.* יִמַר; *inf.* מִימַר: (1) to say; **אָמַרְיִנּוּ** we said, 38;
אָמַר מַה־רָאִמַר "he said what he said" = he uttered a magic word, 132;
(2) to tell, order, 4, 97; (3) to mean, 95, 112, 125. *Ithpe.* to be said or spoken, אִירָאמַר, 120.
אָן where? 51, 71; **אָן דְּ** where.
אַנָּא *pron.* I, myself.
אַנּוּ we, 58.
אַנְתּוּ they; fem **אַנְתּוּ**.
אַנְגָרְיָא (*ἀγγαρεία*) *f.* forced service, 2.
אַנְדְרֵיאַנְטוֹס (*ἀνδρείας, -αντος*) *m.* a man-like statue, especially, one of the Emperor.
אַנְדְרֵטָא (= above) a statue; *pl.*, 138.
אַנְטִיפּוֹטָא (*ἀντιπυατος*) *m.* proconsul, 28, 109.
אַנְטִיּוֹכְיָא Antioch in Syria, 28.
אַנְוּ *pron.* we.
אַנְשָׁא, *d.* אִינְשָׁא *m.* man.
אַתָּה *pron.* thou.
אַסָּא to be healthy; Pael to heal; *Ithpa.* אִיתְפָּסַי to be healed, 93.
אַסִּי, *d.* אִסְיָא a physician, 96, 100.
אַסְטָלָא (*στολη*) *f.* a garment.
- אַסְטְרָטָא** (*strata*) *c.* a street; *pl.*, 90.
אַסְטְרִיִּין, error for אִסְטְרִיִּין arena, theatre, 29.
אַסְקוּפְתָא a cross piece: meat hung on a butcher's cross-piece, 97; threshold or lintel, 132, 138.
אַסַּר to bind, to render spell-bound, to forbid, declare illegal, 10, 21, 74, 89; *Peil.* אִסְרִי forbidden, 109; *Ithpe.* אִיתְפָּסַר to be forbidden.
אַסִּיר forbidden, 54; unlucky.
אַע, *d.* אִעָא *m.* wood; *pl.* beams.
אַף too, also, even.
אַף עַל פִּי כִי nevertheless, 95.
אַף עַל פִּי שֶׁ although, 98.
אַף עַל גַּב דְּ although, 114.
אַפָּא *d. m.* face; *usu. in pl.* אִפְפִּין, 5;
אַפּוּי his face, 112.
אַפָּא to bake; *inf.* מִיפָּא, 101.
אַפְיָקִי *apoc. pl.* exit, termination, 54.
אַפּוֹתִיקִי (*ἀποθήκη*) storehouse, granary, 119.
אַפִּיפְסָרוֹס Epiphesarus = Palmyra.
אַפִּילוּ even, 68, even if, 29, altho', 63.
אַפִּילוּ כֵן even so, 76, 80.
אַפִּילוּ ... אִפִּילוּ either ... or, 62.
אַפְיָקְרִסִין *pl.* underwear, bathing dress, 9.
אַפְרָא to turn, to flee; so Pael 71; (2) to care for, to look after.
אַפְרִיקִי Africa, 77; (2) Phrygia.
אַפְרִסְמוֹן (*βαλσαμον*) *m.* balsam, 138.
אַפְתִּי *apoc. pl.* spreading (of evening), night-fall, 135.

- אֶצְבַּע *f.* finger, 45, 69, 85, 90, 102; *pl.* toes, 102.
- אֶצֶל *prep. (Heb.)* with, 31, 112.
- אֶקוּלִים *m.* Aquila.
- אֶרְאֵל *m.* angel; *pl.*, 68.
- אֶרְבַּעַה *m.*, אֶרְבַּע *f.* four, 32, 85, 88.
- אֶרְבַּעֵי the four, 85, 92.
- אֶרְבַּעִין forty.
- אֶרְבַּעִים fourteen.
- אֶרְגָּוֹן purple.
- אֶרְגָּנְטָרִיא (argentaria) table plate, 58.
- אֶרְגָּוֹן (ἀργύριον) a small silver coin.
- אֶרֶן *c.* the ark; (2) a coffin, 13, 69.
- אֶרֶז, *d.* אֶרְזָא *m.* a cedar, 85.
- אֶרְחָא to lodge, sojourn; so *Nithpael*, 31.
- אֶרְחָא, *d.* אֶרְחָא *m.* a traveller; *pl.* guests, 61.
- אֶרִי, *d.* אֶרְיָא *m.* a lion; *pl.*, 78.
- אֶרִיס, *d.* אֶרִיסָא *m.* a farm labourer, 53; tenant, 124.
- אֶרִיסְטוֹן (ἀριστοτον) a dinner, 23, 112, 131.
- אֶרְךָ to be long;
Aph. אֶרְךָ to prolong, ('prayer') 99; with רָחַח to test, 106; (2) to tarry, wait, 96.
- אֶרְכָּן *m.* a ruler, elder, 14, 28, 138.
- אֶרְכִי *f.* a court of elders.
- אֶרְמָא *m.* A Roman, 73; pagan, 97, 139.
- אֶרְמֵלָא *f.* a widow, 17.
- אֶרְמִי, *d.* אֶרְמָאָה a Syrian.
- אֶרְמִי, *adj. d.* אֶרְמִיָּתָא Syrian, heathen.
- אֶרְמִלוֹ, *d.* אֶרְמִלוּחָא *f.* widowhood.
- אֶרֶם, Pa'ul, אֶרוּם betrothed; Pael, אֶרָם to betrothe.
- אֶרְמָאָא *f.* a betrothed woman.
- אֶרְוִסָא *f.* a bride, 129.
- אֶרֶם, *d.* אֶרְסָא *m.* poison, 80.
- אֶרְסִקִינֵם Ursicinus, nephew of Constantine, resident as Roman General at Antioch; 28.
- אֶרַע to meet, befall;
Ithpe. אֶרַע, אֶרַע to be met, to meet; Piel, אֶרַע to strike, befall, 124.
- אֶרַע, *d.* אֶרְעָא *f.* land, 53, 72, 77, 111; earth, ground.
- אֶרַע, לָרַע to the ground, down, underneath.
- אֶרְעָא below, nethermost; (2) inferior.
- אֶרְעִי, *d.* אֶרְעִיָּתָא the bottom.
- אֶרְקִלִיִּים Heraclius, brother of Diocletian, in whose honour the market of Tyre was built.
- אֶשָּׂא, *d.* אֶשְׂתָּא *f.* fire, 49, 65; (2) fever.
- אֶשִׁי Ashé, President of the Academy at Sura, redactor of the Gemara.
- אֶשְׂפָּלָא *f.* a basket, 67.
- אֶשְׂקֵלוֹן *f.* Ashkelon, a town of Philistia, 51.
- אֶשְׂקָן *m.* a street, 105.
- אֶשְׂתָּא six.
- אֶשְׂתִּי sixth.
- אֶשְׂתֵּיֶסֶר sixteenth.
- אֶשְׂתִּי = שְׂתִּי to drink, 135.
- אֶתָּא *pron.* thou.
- אֶתָּא, *d.* אֶתָּא *c.* a sign.

אָחַז also אָחַז, 61; *inf.* וַיִּחֵי; *inv.*

הָא, אָחַז, 87, 96; *inf.* מִיִּחֵי: to come, 11, 26, 32;

(2) to come to pass, 64; וַיִּחֵי לִי a form of objurcation: "May it come to me!" 74.

Aph. אָחַז, *inf.* מִיִּחֵז, 45; *inv.* אָחַז 120, 139: to bring, to fetch.

אַתְּנָא *pron. fem.* you.

אַתְּנָא *pron. fem.* you, 11.

אַתְּמֹל (also אִית q. v.) yesterday, 62, 95.

אַתְרָא, *d.* אַתְרָא, *m.* a place, 11, 55, 77.

אַתְרוּ *m.* a citron, 80.

אַתְרָא a woman, wife (see אִיתְרָא).

ב

בָּ *prep.* in, into, with, by, in return for, in the case of.

בָּדָ "what canst thou?"

בָּא (1) for אָבא father; (2) *partic.* coming, future; (3) *pr. n.* Ba (= Abba).

בָּאִשׁ to be evil, to be displeasing, to be sick;

בָּאִשׁ (Peal with *prosth.* א) to be sick, 114.

Aph., to displease, to injure.

בָּאִשׁוּ *f.* wickedness, 105.

בָּבַיִיא *f.* a mirror, a little drum, tympanum, 103.

בָּבֵל *pr. n.* Babylon.

בָּבֵלְיָא, *d.* בָּבֵלְיָא, a Babylonian, 6, 123.

בָּנִין *prep.* for the sake of, 40, 93, 95, 96; because of, 18, 20.

בָּנִין (w. *Inf.*) in order that, 94;

(w. *Pft.*) because, 30, 83, 103, 107, 139; when, 31, 102;

(w. *Inf.*) in order to, 55, 131.

בָּנִין therefore.

בָּרִיל *prep.* because of, in order that;

בָּרִיל *conj.* because.

בָּרִיק to examine, test, 77, 136.

בָּרִיקא לִי *Peil*, tested, sure, known; לִי tested by me, 'I am certain', 44.

בָּרַר, *Paal* בָּרַר to scatter, disseminate.

בָּהַל *Ithpa.* אִתְבָּהַל to be agitated.

בָּהֲלָה *f.* sudden calamity, a shock. 125.

בָּהַר to be ashamed, 68;

Aph. to put to shame, 49; so *Paal*.

בָּהַרְתָּם *adv.* in Babylonian style: — with a napkin, 35.

בּוֹכְרָא *d. m.* firstborn.

בּוּל Bul, the 8th month, about November

בּוֹלְוִטִין *pl.* (βουλευται) senators, 50.

בּוּלִי the Senate, Council, 97.

בּוּן for בְּרוּן, 11.

בּוּצִין *m.* a lamp, 80, 84, 90, 117.

בּוּרְגִין (*στυγίον*) *m.* a turret, station.

בּוּרְגָנָה keeper of a station, a guardsman, 139.

בָּזָא to despise, 112;

Paal, בָּזָא to revile, disgrace; to divide; *Ithpe.* to be divided, to quarrel, 118.

בָּזַן, *Palp.* בָּזַן to squander, 81.

בָּזַע to rend, tear. — So *Paal*: 68, 104, 125. *Ithpa.* to be rent, 137; to be cloven, 132, 138.

בְּיוֹנָה *d. m.* disgrace, 81.

בָּחַר to pick out, choose.

בְּחִיר *adj.* chosen, choice, elect, 112.

בָּטַל to be idle, to cease working, 112;

Pael, to abolish, cancel, 106, 139.

בְּטָלָה *f.* vanity, idleness; with לְ: —
to no purpose.

בֵּי I = ב, in, with, at.

II = בֵּין, between.

III = בַּיִת, house of, 23; school, 125, 128.

IV = בֶּן, son of, 11, 29, 55, 70, 120.

בֵּיבְנֵי *m.* bath-house.

בִּבְנָה *d. m.* a tunnel, duct, sewer, 108.

בִּזְנָה *d. m.*; pl. בִּזְנֵיָא breasts, 112.

בִּימָה (*βημα*) a dais, platform, 116.

בִּין to discern. *Pael*, to cause to know,
teach; *Ithpolel*, אֶתְבִּין to under-
stand, 80, 81.

בֵּין *prep.* between, among, 32, 95, 105;
pl. בֵּינֵי 68, 95, 112.

בִּיעָא *f.* an egg, 62, 67. *Pl.* בִּיעֵין, 40.

בִּיעוּר *m.* removal, 94.

בִּיצָה *m.* (heb.) an egg. *Pl.* testicles, 81.

בִּירְחָא *d. f.* a castle, fortress, 9, 53.

בִּיש *adj.* wicked, 32, 120; *pl. d.* sick,
100.

בֵּית, *d.* בֵּיחָא, *c.* בֵּית; *pl.* בְּתֵין: house,
25, 87.

בֵּית מִקְדָּשָא Temple, 87.

בֵּית דִּין Court of justice, 112.

בֵּית וּוּעָרָא school or College, 13,
64, 82, 111.

בֵּית מִדְרָשָא Library, Lecture-hall
for evening meetings, 35, 111, 125.

בָּכָא to weep, 72, 103, 138.

בְּכוֹר, *f.* בּוֹכְרָא first-born.

בְּלָא *prep.* without, 115.

בְּלָבַד *conj.* only, 90.

בָּלַע to swallow, 132, 64, 85.

בְּלַעַם: *Ithp.* to be choked, 81.

בְּנָא to build, 55; *Ithpe.* אֶתְבְּנֵי to be
built, 9, 106.

בְּנָא, *d.* בְּנָאָה *m.* a builder.

בְּנֵי *m.* a bath, 70, 103, 113, 128.

בְּנֵימִין *pr. n.* Benjamin, a Rabbi, 130.

בְּנֵימָא a blow on the neck, 132.

בְּסִים *adj.* fermenting, sour, 85.

בְּסַר I *Pael* בְּסַר to despise, 12.

II *Pael*, to tell good tidings.

בְּעָא to seek, to ask for, to desire,
wish, 9, 38, 45, 53, 80, 93, 127, 135;

Ithpe. אֶתְבְּעֵי to be sought for, to
be requested, 128;

Ithpa. אֶתְבְּעֵי to entreat, 3, 128.

בְּעָט to kick: so *Pael*, 44.

בְּעוּט *m.* a kick, 108.

בְּעָל, *d.* בְּעָלָא *m.* a husband, 80, 95,
103, 117.

בְּעָל דִּינָא a litigant, 119.

בְּעַר to burn, 94; *Pael*, to enkindle.

בְּפָתִי w. רִמְשָא night fall, 135 (see אֶפְתִּי).

בְּקַר, *Pael*, בְּקַר (1) to search, investi-
gate; (2) to visit (the sick), 42,
50, 80, 90, 96, 100;

מְבַקְרָהּיָא to visit him, 128; (3) to
declare free, 78.

בְּקָשׁ or בִּיקָשׁ *Piel* (Heb.) to seek,
endeavour, 109.

- בַּר, *d.* בָּרָא outside.
 לְבַר outside, 111; לְבָרָא, 97.
 בַּר מִן *prep.* without, 29; except, 39, 140.
 בַּר, *d.* בָּרָא a son; בְּרִיָּה 'his son', 48, 71, 109; *pl.* בְּרִיּוֹת 'his sons', 72.
 Also בְּנֵינֵינוּ: בְּנֵינֵינוּ 'our sons', 110; בְּנֵינֵינוּ 'his sons', 123.
 בַּר נֶשׂ a man *passim*.
 בַּר בַּר a grandson.
 בָּרָא to create 31;
Ithpe. אֶתְבָּרִי to be created, 3.
 בָּרִי, Creator, 28, 82.
 בְּרַבְרִיָּא barbarous or foreign land, 113.
 בְּרִיָּא *d. m.* Creator, 83.
 בְּרִיָּא, *fem.* בְּרִיָּתָא outer, external, 100.
 בְּרִיָּא, *f.* a creature; *pl.* בְּרִיָּתָא people, folk.
 בְּרִיָּתָא Baraitha, doctrines of the Tannaim not contained in the Mishna.
 This extra-Mishnic material was collected in the Tosephta.
 בְּרִיָּא, *Peil* בְּרִיָּא blessed, 46, 51;
Pā'ul (Heb.) בְּרִיָּא blessed, 31;
Pael to ask a blessing, to say grace, 31, 32.
 בְּרַכְיָה *pr. n.* Berakiah, a Rabbi, 123.
 בְּרַכְתָּא *pr. n.* a place, Berakta, 31.
 בְּרַם *conj.* only, but, 21, 84.
 בְּרַק, *d.* בְּרַקָּא *m.* lightning; *pl.*, 49.
 בְּרַר to purify.
 בְּרִיר *adj.* clean, innocent, 80.
 בַּרְתָּא, *d.* בְּרַתָּא a daughter, 93, 96, 101.
- בְּרַת קַלָּא a divine voice from heaven, 49, 76.
 בְּרַת חַוְרָן B'rath Hawran, a place, 138.
 בְּשָׂרָא, *d.* בְּשָׂרָא *m.* flesh, 16, 73.
 בַּת (Heb.) a daughter.
 בַּת יוֹמָא the same day.
 בַּת קוֹל (Heb.) a divine voice, Bath Kol, 90.
 בְּחַר *prep.* after (of place), 9, 83, 90, 119; after (of time), 32, 53, 63, 96.
 בְּחַר דְּ *conj.* after, 131.
 בְּחַר כֵּן *adv.* afterwards, 60.
- ג
- גָּבָא to be high, proud;
Ithpa אֶתְגָּבָא to exalt oneself, to boast.
 גָּבָא *f.* majesty, pride.
 גָּבָל to ransom, redeem.
 גּוֹאֵל redeemer, 99.
 גְּאוּלְתָּא *f.* redemption, 2, 99. In Jewish Prayer Book, there is the Shema', then the (prayer for) Redemption, then the (Amidah) Prayer.
 גַּב, *d.* גַּבָּא *m.* the back.
 גַּב עַל upon, by reason of.
 גַּב אֶף עַל גַּב דְּ although, 114.
 גַּב also *pl.* גַּבֵּי *prep.* up to, 3; near, 65; along with, 64, 73, 99; within, 64; by means of, 122; among; by (after Pass. Verbs), 1, 93, 137; before (of place), 78, 134.
 גַּבְוֵי unto, 12, 30, 45, 93, 95, 111.

- גָּבַא** to collect taxes or debts, 105, 120.
גַּבְאִי *m.* a tax-gatherer, 103.
גָּבַב to gather flowers; taxes, 94.
גְּבוּל *m.* (Heb.) a landmark, 59.
גָּבַר to be strong, to prevail, 68.
Peil, **גָּבִיר** to be in flood, 64.
גִּבּוֹר *d.* **גִּבּוֹרָא**, *m.* a man, 32; **גִּבְרָא**, 85.
גְּבֻשָׁשִׁין *pl.* heaps, or castles of sand, 133.
גַּג *m.* (Heb.) a roof, 106.
גָּר, *d.* **גָּרָא** *m.* Destiny, Divinity, 14, 136.
גְּדוֹל *adj.* great; *noun*, a great man, leader, 111.
גְּדִיל *m.* good, heaped up, 95.
גָּדִי, *d.* **גָּדִיא** *m.* a kid, 40, 97.
גְּדִישׁ *m.* a heap, pile, 93.
גָּרַל (Heb.) *Piel* **גָּרַל** to rear, bring up, 92.
גָּרַף, *Pael*, **גָּרַף** to blaspheme, 114.
גָּו *usu.* **גָּו** *Prep.* within, 25, 45, 70, 72; during, 131; into, 1, 80, 89.
בָּנָו in, 109;
בְּגִידָה into it, 94.
לָגָו into, within, 53.
גִּבְבִּי the body.
מִן גִּבְבִּי *prep.* out of, 3, 68.
גִּבְבִּי *Pael*, **גִּבְבִּי** to answer;
Aph. **אָנִיב** to answer, 76, 82, 104, 116, 123.
גִּבְבִּיאִי *m.* locust, 105.
גַּבְלֵנִי Gabalene, 137.
גִּבְבָּנָא *d. m.* cheese, 114.
גִּבְרָא *d. m.* a man.
גִּבְרָא *d. m.* a heap.
- גִּיּוֹן** *m.* sort, kind.
כְּגִיּוֹן like, 114.
גִּיּוֹ (Heb.) a pagan, 44.
גִּיּוֹלָקִין. Read **גַּלְגִּיּוֹלִין** (*calceoli*) sandals, 102.
גִּוּלְגִּתָּא *d. f.* a skull, 134.
גִּוּלְתָּא *d. f.* a Tallith, a cloke used at prayers, 23, 29, 93, 104, 106.
וְגִמְרָא and finishing, and so forth, 111.
גִּוּמְרָא *f.* burning coal.
גִּוּף to embrace, 112; commit adultery with.
גִּוּף, *d.* **גִּוּפָא** *m.* the body.
גִּוּפָן, *d.* **גִּוּפָנָא** *m.* (1) vine; (2) cotton, 113.
גִּוּר to sojourn, dwell in a foreign land;
Pael, **גִּוּר** to make a proselyte;
Ithpa. **אִינְיִר** to become a proselyte, 93.
גִּוּרִיּוֹן Gorion, a Rabbi, 32.
גִּוּרָם (Heb.) *Part.*, causes, 91.
גִּוּרָנָא *d. m.* a tank, reservoir, 109.
גִּוּשׁ *m.* a lump, a clod, 144.
גִּזָּא *d. m.* treasure.
גִּזְרָתָא, *d.* **גִּזְרָתָא** circumcision, the feast of circumcision, 98, 138.
גִּזְרָתָא גִּזְרָתָא *f.* a decree, decision.
גִּזְרָ to have oneself circumcised, 109;
to decree, 140, 76 (Heb.); with **עַל**
to adjure, 133, conjure, 64, 132;
to interdict, 140.
Peil, **גִּזְרָ** it is decreed, 12.
גִּחַךְ to laugh, 14, 44, 72; *Pael*, to mock.
גִּטָּ, *d.* **גִּטָּא** a document.
גִּיְתִירָא, *d. f.* a tub, tank.

- גִּדְמָה *f.* גִּדְמָה maimed: one whose fingers are cut off, 116.
- גֵּהֶנְנִים *m.* Gehenna, 112.
- גֵּיּוֹר *m.* a proselyte, 91, 123, 137.
- גֵּיּוֹם *m.* troop, invaders, robbers, 106.
- גִּלְיָאָה *d. m.* uncovered, law of liquids left uncovered, 80.
- גִּזְרָה *d.* גִּזְרָה *f.* a garden, 66, 79.
- גִּיּוֹחַ *d.* גִּיּוֹחַ *m.* sea-shore, 72; river-bank, 121.
- גֵּיר *m.* a proselyte, 116.
- גֵּירָאָה *d. m.* a family of proselytes, 106.
- גִּלְגָּל I to reveal oneself, 82;
Ithpe. אִיגְלִי, 80.
Pail מִגְלִי uncovered, 114, 80;
II to go into captivity, to travel, 71;
Aph. אֲגִלִּי to banish, 72.
- גִּלְגָּל *m.* a wheel.
- גִּלוֹ *d.* גִּלוֹתָא *f.* captivity, exile, 26, 69.
- גִּלְיָאָה (1) circuit; (2) Galilee.
- גִּלְיָאָה *d.* גִּלְיָאָה *m.* a Galilean, 118.
- גִּלְעָן *c.* kernel of stone fruits, 93.
- גָּמַל to requite, repay, 49; show (mercy), 61.
גָּמַל חֲסֵדָא to give honourable burial, 49, 112.
- גָּמָלָא *d. m.* a camel, 54.
- גָּמְלִיאֵל *pr. n.* Gamaliel, name of Rabbis, 113.
- גָּמַר to finish, bring to an end; Niph (Heb.) to be finished, sentence pronounced, 131.
- גְּמָרָא Gemara: Decisions of the Amoraim as to the interpretation of the Mishna.
- גֶּן *d.* גֶּן *m.* a garden, 46, 112.
- גָּנָא to act disgracefully.
- גִּנְאֵי disgrace, 104; גִּנְאֵי disgracefully.
- גָּנַב to steal, 63, 113.
- גְּנֻן *m.* a bridal chamber.
- גָּעָא to low, bellow, 9, 68.
- גָּעַר to scold, rebuke, 90.
- גָּה *m.* body: בְּנַפְיָהּ with himself, alone, 90.
- גָּרָא to sue, contend with; *Pa.* to incite; *Ithpa.* אֶתְגָּרִי to attack, 90.
- גָּרַב *d.* גָּרַבָּא a skin bottle, 94; a jar of wine, 80; of oil, 94; a bucket, 113.
- גָּרְדִּי *m.* a woolcomber, 71.
- גָּרוֹסָא *d. m.* a grist-dealer, 1.
- גָּרַם to cause, occasion, 91.
- גָּרַם *d.* גָּרַמָא (1) a bone;
2. oneself: גָּרַמִּי myself.
לְגָרְמִיָּהּ by himself, alone, 130.
- גָּרַף to sweep out, 94, 101; to scrape, 89.
- גָּרַשׁ *Pael* גָּרַשׁ to drag, 71.

ג

- גִּי (גִּי) (1) *pron.* who, which;
(2) *Sign. of Gen.*, of, after Noun w. 3 S. Suff.;
(3) that (after Verbs sentiendi), 96;
(4) in order that (with Impf.) 61;
(5) when, 8.
- גִּי *dem. pron.* this, that, 87.

- דְּבוֹרָא *f.* a bee.
 דְּבוֹרֵיָא *f.* a bee-swarm, bee-hive, 55.
 דְּבִילָא *d.* דְּבִילָתָא *f.* cake of pressed
 figs, 66.
 דְּבַק to cleave, to follow closely;
Ithpa. to attach oneself, 91.
 דְּבַר to take, lead; to marry;
Pael to lead, 11; *Aph.* to guide,
 118.
 דְּבִישׁ *d.* דְּוִבְשָׂא honey, 53, 55, 94.
 דְּהַב *d.* דְּהַבָּא gold, 58, 124.
 דְּהוּ (1) for דְּהוּ that he, 45; (2) this, 89;
 (3) because he (or it), 31, 55, 62.
 דְּרוּד *d.* דְּרוּדָא *m.* a friend, uncle.
 דְּרוֹכָא *m.* a platform.
 דְּרוֹק *Aph.* אֲדְרִיק to look at anxiously, 68.
 Also אֲדְרִיק 102, 118.
 דְּרוֹקֵיָא (δοκία *pl.* of δοκιον) *pl.* beams,
 84.
 דְּרוֹר *m.* a generation, 105.
 דְּרוֹרִין (δῶρον) a gift, 60.
 דְּרוֹשׁ to tread on, trample, thresh;
Aph. אֲדְרִישׁ to be heedless, not to
 notice, 47.
 דְּרַחַל to fear, 32, 112. *Pa.* and *Aph.* to
 frighten.
 דְּרִי sufficiency: דְּרִי 'enough for me';
 דְּרִיָּה 'for him', 37.
 דְּרִי *Rel. pron.* (unused) who, which;
 דְּרִילִי that which is to me, mine;
 דְּרִילִיהּ his (after *det.*);
 דְּרִי mine, 32; דְּרִיָּהּ his, 102, 137.
 דְּרִיכֻנָּא yours, 72, 112.
 דְּרִי (δύο) two, 94 (for דְּרִי).
 דְּיַבּוּר *m.* word; *pl.* words, 138: the
 Decalogue, 110.
 דְּיַלְטוֹר (delator) *m.* an informer, ma-
 ligner, 3.
 דְּיַרְא *d.* דְּיַרְאָא an eagle, 97.
 דְּיַלְכֵן = לֹא כֵן for if not so, 73.
 דְּיַלְמָא (1) perhaps, 45, 64, 43;
 (2) 'This is why:' an illustration,
 58, 61.
 דְּיַלְפָּא *d. m.* a dripping, 85.
 דְּיַמוּס (δημος) people: a popular festi-
 val: a pardon, amnesty, 76.
 דְּיַמוּסִין (δημόσιοι) *m.* public bath, 14.
 דְּיַן *dem. pron.* this, 96, 107.
 דְּיַן to judge, sit in judgment, 14, 118;
 to argue, 119, 129; to condemn,
 109;
Ithpa. אֲדְרִינָא to have a lawsuit
 with, 99; to be punished, 44.
 דְּיַן *m.* a judicial decision, a judgment,
 12, 130.
 דְּיַנָּא בֵּי דְּיַנָּא a law-court, 128.
 דְּיַן *m.* a judge, 116.
 דְּיַנָּר (denarius) *m.* a dinar, silver or
 golden, 45, 57, 95, 121.
 דְּיַקְלָא *d. m.* a palm-tree; דְּיַקְלִי, *apoc.*
pl. 23.
 דְּיַקְלִישְׁנוּס *pr. n.* Diocletian, 140.
 דְּיַקָּא to be clean, pure, acquitted;
Pael, דְּיַקֵּי to cleanse, 76.
 דְּיַכֵּר to be mindful, remember, 34;
Pell, דְּיַכֵּיר remembered.
 דְּיַכֵּר *d.* דְּיַכֵּרָא *m.* a male, 69, 86.
 דְּיַלְ-*conj.* in order that.

- דָּלָא *conj.* that... not, 63: lest, 104: because... not, 104.
 דָּלַק *to burn; Aph.* to kindle, to set rubbish on fire.
 דָּלֶקֶת *d.* דָּלֶקֶתָא *f.* fire, conflagration, 93.
 דָּמָא *pr. n.* Dama, a gentile of Ashkelon, praised for filial devotion.
 דָּמָא *to be like, to resemble;*
 Heb. דִּמְיָא 80;
Ithpe. אִידְמֵי *to compare oneself,* 63.
 דְּמַאי D'mai: fruits as to which there is doubt whether they have been properly tithed, 63.
 דְּמוּ *d.* דְּמוּחָא *f.* image, likeness, 51, 69.
 דְּמוּד *to sleep,* 45, 49, 98, 106, 142:
euph. for death of righteous;
Ithpe. אִידְמוּד *to feel approach of death,* 72.
 דְּמוּת *d.* דְּמוּתָא *f.* sleep, death, 138.
 דְּמוּן *m. pl.* equivalent, value, price, 80.
 דָּמַע *to weep.*
 דָּן *m.* דָּנָא *f.* this.
 דַּעָא *d.* דַּעָתָא *f.* knowledge, opinion, view, intention, attention;
pl. דַּעוּן *opinions.*
 דָּקַל *d.* דָּקֵלָא *m.* a palm tree, 23, 74, 130.
 דָּקַק *to beat small, to be small.*
 דָּקִיק *adj.* small, young, 124.
 דָּרָא *d.* דָּרְתָא *f.* a court-yard, a Court, 115, 128.
 דְּרָדְסִין *pl.* cloth-slippers, socks, 68.
 דְּרוּם *m.* South: espy. southern Palestine, S. of Lydda. 100, 105.
 דְּרוּשׁ or דְּרִישׁ *m.* a preacher, lecturer.
- דָּרַדְרָא *d.* דָּרְכָא *m.* way, manner.
 דְּרַמְסְקִינִין *pl.* Damascene plums, prunes, 89.
 דְּרַכּוּן *m.* a Persian coin, daric.
 דְּרַשׁ *to expound, interpret,* 93, 99.
 דְּרַשָּׁא *f.* interpretation, argument, 111.
- ד
- דָּא *pron.* this, 103.
 דָּא Lo! behold! 76, 93, 120, 139.
 דָּאי *pron.* this, that, 69.
 דָּאן *adv.* where?
 דְּבַל *d.* דְּבַלָא *moisture, vapour,* 89.
 דְּגַמָּא *to meditate, reason: so Aph.* 29.
 דְּהָא *fem.* of דְּהִין this, 61.
 דְּהִין *dem. pron.* this, that, 6, 32, 112.
 דְּהִין דְּהִין *he who,* 30.
 דְּהִיט *d.* דְּהִיטָא *f.* myrtle, 2.
 דְּהִרָא *d.* דְּהִרָא *m.* glory, majesty, 86.
 דְּהִין or דְּהִין this, that, 38, 64, 74, 105.
 דְּהוּא or הוּא *he.* Used for copula, 'is'.
 דְּהוּא *dem. pron.* this, 9, 14; *f.* דְּהוּאָא 53, 69.
 דְּהוּאָא גְּבִרָא *this man, used for I, or thou.*
 דְּהוּאָא דְּהוּאָא *he who,* 80.
 דְּהוּאָא *usu.* הוּוּה *imf.* יְהוּוּ or יְהוּוּ *inf.* מְהוּוּ *part.* הוּוּ: to be *passim.*
 דְּהוּוּה לְ *there was to,* 51, 55.
 דְּהוּוּנָא *part. w. suff.* I was, I had been, 3.
 דְּהוּוּנָא *to cause to be, produce,* 106.

- הואיל (followed by ך) because, since, 46, 58, 65.
- הוכיח *m.* rule, precedent, 79.
- הונא *pr. n.* Huna, a Rabbi, 30.
- הושעיה *pr. n.* Hoshaiah, a Rabbi, 11.
- הטחה (*Heb.*) a wound, 90.
- היידא what? which? 43, 87.
- היך *adv.* as, how, 1.
- היין *m.* הידא *f.* which? what? 58.
- הילך behold to thee! here is, 60.
- היכין (see אמן) to trust, believe, 112.
- היכלא *d. m.* temple, 107.
- הכא *adv.* here, 6, 32, 84, 112.
- להכא hither, 12, 69, 110, 112, 120.
- הכין *adv.* thus, 61, 84, 90, 105, 131.
- הקוא O that! 46.
- הלך or הלך to go, walk, 56, 132;
- Pael*, תלך to walk, travel, 6, 70, 96;
- Hiph.* הולך (*Heb.*) to convey, 60.
- הלכה Halachah: traditional Law, the decisions of Rabbis, 74.
- הללא *d. m.* The Hallel. A Recitation of Pss. 113 to 118 at New Moon, Passover, Pentecost and Tabernacles.
- הלן *adv.* there; לִי thither, 127.
- הן *pron.* this; להן where; where? הן מן whence? הן מן everywhere that, 76.
- הנא to be pleasant, profitable, to please;
- לק מה הנא לק = τι σομαει σοι: what seems good to thee?
- Aph.* אהני to benefit, 38.
- Niph* (*Heb.*) to be benefited, 45.
- הנייה *f.* enjoyment, benefit, 72.
- הני *pl.* of הן these, 28.
- הנכיה (נכא ץ) deduction, 43.
- הנן *pron. pl.* these.
- הספידו *f.* mourning, 68.
- הפך to turn 'the back', 'face'; *Pael*, to bring round, appease; to study.
- הרג (*Heb.*) to slay, 60.
- הרהר to meditate, *usu.* evil; to criticize, 91.
- הרי Lo! Behold! 124.
- התם there, i. e. in Babylon. See § 35.
- The locus of the authors הרכא, is Palestine.
- י
- י and; also marks a question.
- ווא = בא = אבא *pr. n.* Wa, name of the father of הייא: Hiyya bar Wa. 16, 24, 74, 125.
- ווי Alas!
- ולד *m.* offspring, child, 123.
- ויער, *d.* ווערדא meetings: only in the phrase ביי ווערדא or בייח, house of meeting, 13, 64, 82, 88, 100, 111.
- ז
- זבן to buy, 9, 60;
- Pael*, זבין to sell, 9, 45, 88, 91, 103.
- זגנא *d. m.* a glass-maker.
- זהו = זה הוא this is, 90.
- זהר, *Pell* זורר to guard; beware, 29;
- (2) to be warned, 60;

- Ithpa.* (= *Peil*) אִזְרָרָה o watch; beware.
- זָרָה, *f.* dem. *pr.* this, 82, 90, 117.
- זָוָה, *d.* זָוָה *m.* a couple, pair, 66; a mate, 112;
- (2) the second name of several Rabbis: Gamaliel Zuga, 113.
- זָוָה *Prep.* instead of.
- זָוָה *f.* corner, 82.
- זָוָה to nourish, support, 48, 115, 119;
- Ithpe.* אִזְרָרָה to be fed, supported.
- זָוָה *intrans.* to be moved, stirred;
- Pael*, זָוָה to frighten.
- זָוָה, *Pael* זָוָה to mix, adulterate.
- זָוָה *m.* splendour, bloom, complexion.
- זָוָה *d. m.* time, 40.
- זָוָה *d.* זָוָה *f.* sweat, 80.
- זָוָה *d. m.* I. a shooting star or comet, 39; II. *com.* a wine-skin, 137; *pl.* 97.
- זָוָה *m.* I. a spark, 28;
- II. *m.* a wine-skin, 137.
- זָוָה, *d.* זָוָה *m.* an olive; *pl.* 84, 129, olive-tree.
- זָוָה to be pure, clear, right with God, worthy; *Inf.* זָוָה to do good, 12.
- Petition of beggars was זָוָה עָמִי: 'become righteous by me:' i. e. 'give me alms,' 91, 57, 78.
- Pael*, to acquit, justify, 131; to collect alms, 95.
- זָוָה, *d.* זָוָה *f.* righteousness, innocence, merit, privilege, 46, 111, 138.
- זָכַר, (*Heb.*) to remember: לְטוֹב remembered for blessing = of blessed memory, 66, 82.
- זָלִיל *adj.* cheap, 95, 121.
- זָלַף (*Heb. & Aram*) *Piel*, זָלַף to sprinkle, 89.
- זָמַן *Pael*, זָמַן to invite, 80.
- Piel*, זָמַן to appoint, 51.
- Ithpa.* אִזְרָרָה to join oneself to, 114.
- זָמַן, *d.* זָמַן time, 9, 45, 56, 106.
- זָמַן חַד one time, once, 25, 68, 80, 103;
- pl.* זָמַן sometimes.
- זָמַן to play the harlot, 65.
- זָמַן, *d.* זָמַן, *f.* a harlot, 103.
- זָנוּבִיָּה *pr. n.* Zenobia, queen of Palmyra.
- זָעִיר or זָעִיר to be small, deficient.
- זָעִיר *adj.* small, 137; little, 71; few; younger, 6; inferior, 10.
- זָעִירָא *pr. n.* Z'era, Rabbi, 1, 2, 62, 82, 74; written זָעִירָא, 110.
- זָפָה, *d.* זָפָה *f.* pitch.
- זָפָה to pitch, 137.
- זָקֵן (*Heb.*) an old man, 88; an elder, 98; sire, 69.
- זָרָה *m.* זָרָה *f.* (*Heb.*) strange, ethnic, 40.
- זָרַע to sow, 85; to plant;
- Ithpe.* אִזְרָרָה to be sown, 54.
- זָרַע *d.* זָרַע seed.
- זָרַעִי (*apoc. pl.*) seeds, 106.
- זָרַעִי, *d.* זָרַעִי *f.* family, 71.
- זָרַק to cast, throw, 85, 121, 134.

ח

חָבִיב *adj.* (1) beloved, 43, 98, 113, 108, 135; (2) uncle, 127; *fem.* aunt.

חָבַט to beat, 116.

חֲבַטָּא *pl.* חֲבַטֵּיָא blows, beating of olives, 84.

חָבַל, *Pael* חָבַל to ruin, destroy, 54; to injure or ruin morally, 112.

חֲבֵלָא *d. m.* a rope, 20.

חָבַר *Pael*, חָפַר to bind, 90.

חֲבָרָא a companion, 7, 112; associate, 16, 80.

חָבַר (*Heb.*) a companion, 32, 76, 85.

חָפַר *m.* a charmer, binding w. spells, 64.

חֲבָרָא *f.* an association, 29, college, 119.

חָבַשׁ to imprison, 103.

חָג, *d.* חָגָא festival, *usu.* Tabernacles.

חָר *m.* חָרָא *f.* one (εἷς) 99, 106; a certain one (εἷς) 114, *freq.*

חָרָא to rejoice, be glad, 112; *Aph.* to gladden, 112. So *Pael*.

חָרַת *m.* חָרַתָּא *f.* new, 112.

חָרַת *Pael*, to make new, renew, 109.

חֹב, *d.* חֹבָא *m.* (1) a debt, 105; (2) a trespass.

חֹבָא, *d.* חֹבַתָּא *f.* (1) a debt, obligation, 31; (2) a trespass, 43; (3) a trespass offering.

חָוַט to sew. So *Pael*, חָוֵיט 73.

חֹלָא *adj.* common, profane; *pl.* 130, 128; (2) week-day, 102.

חֹסֵס to spare, to pity.

Inv. חָסֵס *exclam.* 'gracious' (ἔλεος σοι) 112.

חָס וְשָׁלוֹם 'grace and peace', (a mild oath) 70.

חֹיץ (*Heb.* = *Aram.* חָיִץ) outside; *prep.* except, 125.

חֹיץ דְּ *conj.* except, 69.

חֹרֵר to be white; *Pa.* חֹרַר to whiten.

חֹרֵר *pl.*, *prep.* behind, 103, 128; after.

חֹרֵר, *f.* חֹרֵרָא, another, 56; next, 113; *pl.* 118.

חֹרֵרָא *m.* another, 12; next, 84, 86, 99; last, 117; *pl.* others, 59.

חֹשְׁבָנָא (*חשבו*) *d. m.* calculation, 9.

חֹזֵיר *m.* a pig, 92.

חֹזֵירָא *m.* a swineherd, 83.

חֹזֵן a Chazzan, a superintendent of juvenile instruction; a professional reader or reciter, leader in song or prayer in Synagogue, 30, 116.

חֹזֵק to tie up, (bandage) 92; *Peil*, חֹזֵיק 8; *Aph.* אֲחֹזֵק to adhere to, 58, continue in, 7.

חֹזֵיקָא R. Hezekiah, 45.

חֹרֵר to go round, return, turn back, 34, 50, 60, 77, 119, 71; to answer, 3; to rescind, 132; to repeat, 1, 27, 110.

Pael, to move backward or forward; to lead round, 118.

Aph. to restore, 63.

חָטָא to sin, 103, 134;

Ithpe. to be led into sin אִיחָטִי 12.

חֲטָט *pl.* חֲטָטִין sores, scurvy, 10.

חָטַף to snatch away, 9, 68, 97, 114.

חֲטָר, *d.* חוּטְרָא a rod, 68; stroke, blow, 144.

חַיָּא to be alive; *inf.* יִחַי 93.

חַיָּיא *pr. n.* R. Hiyya Robah, or, Rabba, 69, 109, 111. R. Hiyya bar Wa, 24, 98, 125, 136.

חַיִּב *adj.* indebted, owing, 113, 122, 131; guilty, 42.

חַיִּין, *pl. d.* חַיָּיא Life, 40, 123; as an oath: 'by your life' 116.

חַיָּוֵר *adj.* white, 118.

חַיָּי *d.* חַיָּיָא *m.* a serpent, 81, 90.

חַיָּטָא *m.*; *pl.* חַיָּטָאִין wheat, 85, 94; protuberances, nipples (of breasts) 112.

חַיָּטָא *m.* a tailor, 111.

חַיָּל *m.* strength, power; army, 82.

יִחַיְלִי in my power, I can, 115, 116;
(2) motive, reason, 11.

חַיָּלָא (*Heb.*) desecration, 104.

חַיָּק (*Heb.*) *m.* bosom, 72.

חַכְיָנָא *f.* a large snake, 29, 91.

חַכְמַיָּא *adj.* wise, 110; Hakam, a scholar's title, not quite equal to Rabbi, 133.

חַכְמָא to know, 2, 31, 39, 71, 112, 138; to recognize, identify, 97; to know how to, to be able, 87, 117, 102; *Pael*, to make wise, to teach.

חַכְמָא, *d.* חוּכְמָתָא *f.* wisdom.

חַלְהָא, *d.* חַלְחָא the Hallah: the priest's portion of dough, 79.

חַלְבָא, *d.* חַלְבָא *m.* milk, 81.

חַלְבָא to milk, 81.

חַלְוָרָא *f.* (1) rust; (2) skin-disease, arising from living in a cave, 76.

חַלְוִיקָא, divided, 76.

חַלְחַלָּא Palpel, to penetrate, to inflate; *Ithpalp.* אִיחַחְלַחְלָא to be poisoned, 80.

חַלְטָא to pronounce final sentence;

Pael, to sell irredeemably, to forfeit, 95.

חַלְטָא *f.* (II. חַלְטָא to mix dough) a dumpling, 140.

חַלְטָרָא *m.* a seller of pastry, confectioner, 90, 128.

חַלְלָא to be hollow; to be profane; *Pael*, desecrate, 106. So Aph.

חַלְלָא *d. m.* a hollow, empty space: cavern, 72.

חַלְמָא to dream, 84.

חַלְמָא, *d.* חַלְמָא *m.* a dream, 71, 109.

חַלְפָא to pass by; to change;

Pael, חַלְפָא to pass repeatedly, promenade, to contradict, 101; pass. pt. changed, 106.

חַלְפָתָא *pr. n.* R. Halaphta, 11.

חַלְצָא to undress; to untie the shoe.

Heb. part. חוּלְצָתָא, the woman who unties the shoe of the brother-in-law who refuses to marry her. 116.

חַלְקָא, *d.* חַלְקָא a field, 139.

- תָּם, *d.* חָמָא, *m.* father in law;
 חָמוּי also חָמוּרֵי, w. 3 m. Suf. 60, 88.
- חָמָא *pr. n.* Hama, a name of several
 Rabbis.
- חָמָא, *inf.* מִיחָמוּי, to see, 5, 28, 49, 60, 68.
Ithpe. אֶחָחָמוּי to be seen, appear,
 61, 83, 89, 103, 112.
Pael, חָמִי to show, 6, 54; *Inf.*
 מִיחָמִינָא 87.
- חָמַר to desire, covet;
Ithpa. אֶחָחָמַר to desire, 90, 106.
- חָמִים *adj.* hot, 132.
- חָמוֹעַ to be sour, leavened.
Aph. to ferment, 94.
- חָמוּץ leavened bread; *pl.* cakes, 140.
- חָמַר *Pael,* to load, lay restrictions
 on, 66, 79, 101, 117.
- חָמַר, *d.* חָמְרָא *m.* wine, 16, 59, 85, 112.
- חָמַר, *d.* חָמְרָא *m.* an ass, 63, 91, 103.
- חָמְרָתָא *d. f.* a she-ass, 63.
- חָמַר *m.* an ass-driver, 53, 81, 103, 127.
- חָמוּשׁ *f.* חָמִישָׁא *m.* five.
 חָמִישִׁין fifty, 13, 32.
- חָמְתָא *pr. n.* Hot-springs, Hammatha:
 name of several places, 1. at or
 near Tiberias, 2. near Pella, 74.
- חֲנוּכָּה, *d.* חֲנוּכָּתָא (חֲנֹךְ) Dedication:
 an eight days Festival about Christ-
 mas time to celebrate re-dedication
 of Temple (in B. C., 165), 89, 127.
- חֲנוּתָא *d. f.*; *pl.* חֲנוּתָא a shop, 98.
- חֲנָם *adv.* gratis, 120.
- חָנָן *pr. n.* Hanan; name of several
 Rabbis: Hanan bar Ba. 4.
- חֲנַנְיָה *pr. n.* Hananiah; name of Rab-
 bis. 55.
- חֲנִינָא *pr. n.* Hanina; name of Rabbis:
 bar R. Abahu, 9; of Brath Hawran,
 138; without patronym, 28, 105,
 110, 121, 125.
- חֲנִפְיָא *f.* flattery, insincerity, 104.
- חֲנֹק to choke, strangle, 9, 93, 114.
- חַסֵּם Gracious! Far be it! 112.
- חַסֵּם וְשָׁלוֹם Grace and peace! Far
 be it! 70.
- חֶסֶד, *d.* חֶסְרָא *f.* love, 61; charity, 49;
 public funeral, 112, 114.
- חֶסֶד *adj.* meek; pious, 104.
- חֶסֶל, חֶסֶל 123: to cease, finish, 99.
- חֶסֶר to be in want, to lack, 16, 112.
Peil, חֶסֶר to be diminished below
 standard weight, 121.
- Pael,* חֶסֶר, to deprive, 57.
- Pa'il,* מְחַסֵּר to be lacking.
- חֶסֶר *adj.* wanting, less: '200 minus
 one', 57.
- חֶפֶא to cover, 138.
- חֶפֶר to cover, overlay: 'w. silver', 77,
 'statues w. curtains,' 138.
- חֶפֶץ *Heb.* to desire.
- חֶפְצִים *pl.* desirable things.
- חֶפֶת, part. pass. חֶפֶתִּין *pl.* provided with a bosom or pocket, 68.
- חֶצֶד to reap, 64, 113.
- חֶצֶף to be impudent.
- חֶצִיפָתָא *f.* cheeky, 106.
- חֶצִין or חֶצָא to pick one's teeth.
- חֶצֶר, *d.* חֶצְרָא *m.* a court-yard, 90.

חַקֵּל, *d.* חַקְלָא *m.* a field.

חַקַּר to search out, to cross-examine, 131.

חַרַּב to be devastated, 106, 9;
אֶחְרוּב (*Peal*, *w.* prosthetic א) 9.
Aph. to lay waste, 39, 82.
חַרּוּב destroyer, *pl.* 111.

חַרְבָּן or חוֹרְבָּן *m.* destruction, 106.
חַרּוּב *m.* a carob-tree, carob; *pl.* 76.
חַרַּם *Pael*, חַרְיִם to excommunicate.
So *Aph.*, *pass part.* excommunicated, 113.

חַרַּק to gnash with (ב) the teeth, 72.
Peal (*w.* prosthetic א) אֶחְרוֹק 72.

חַרְשָׁא *adj.* deaf.

חַרְשָׂא, *d.* חַרְשָׂא *m.* a sorcerer, 44.
חַרְשִׁיאָא *d. f.*; *pl.* חַרְשִׁיָּין, a sorceress, 112.

חַשׁ suffering, bad luck, 113.
חַשָּׂא or חַשִּׂי to whisper, hush, 135.

חַשַּׁב to think, intend, 112.
Pael, to regard, reckon, 95.

חַשְׁדָּא to suspect, 80, 112; *Peil*, suspected, 79.

חַשְׂרָא to strain, sift.
חַשִּׂשׁ to suffer, 68, 117, 113;
(2) to be anxious about, 62, 89, 118.

חַתַּם to close up, to seal.
Ithpa. אֶיחַתַּם to be sealed, 12.
חַתָּן, *d.* חַתְנָא *m.* a son-in-law, 107, 117.

ח

חַב *adj.* good, 45, 55, 86, 125, 142.

חַבְאָתָא *adv.* well, 101, 112, 120.

חַבְתָּא *m.* a butcher, 13, 97.
חַבִּיאָא, *d.* חַבִּיתָא *f.* a gazelle, 77;
pl. חַבִּיָּיא *f.* חַבִּיָּין, 134.

חַבַּל to bathe, or immerse oneself.
Heb. part. חַבַּלִּי, 19.

Aph. to immerse, to preside over an immersion.

חַבְלָא *m.* fruits liable to tithe, but on which the tithe has not yet been paid, 62.

חַבְתָּא, Tebeth, the 10th month of the year, about January.

חַהַר to be clean, clear.

חַהַרָא *f.* 1. clear sky; 2. mid-day, 138.

חַוְבָא *d. m.* goodness, mercy, almsgiving, 58;
pl. fem. חַוְבִּין many, more, 45.

חַוַּל, *Pael*, חַוַּל to walk, 17, 29, 61, 90.

Palp. חַוַּל to remove, lift, carry away, 100, 112.

Ithpalp. חַוַּל to be moveable.

חַוַּס to fly, hover, 130.

Pael, חַוַּס to elude, 17.

חַוַּף to float, overflow; חַוַּף 107; to come to the surface, 76.

חַוַּר or חַוַּר *m.* a mountain, hill, 80, 140.

חַוַּרְנוּס, *pr. n.* Turnus Rufus: a commandant in the army of Hadrian, 44.

חַחַן to grind (corn) 47.

חַחֻן *m.* a miller. *pl.* 46.

- טַחֲנָא *f.* a mill.
 טִיבוֹ *f.* a good or meritorious deed, 48, 81, 91, 103, 112.
 טִיבוֹר *m.* the navel, 102.
 טִיבְרֵיא *pr. n.* Tiberias, 14, 58.
 טִימְיוֹן *m.* Treasury, 119.
 טִימִי (τιμή) *value*, 55, 60, 103, 142.
 טִיפֵא, *pl. det.* טִיפֵיא, rain-drop, 42:
pl. 112.
 טִלְפֻחִין *pl. m.* lentils, 16, 81.
 טָלִי, *m. d.* טָלִיא; *f. d.* טָלִיהָא a child, 90, 95, 139; *pl.* טָלִיא *con.* טָלִי, 83, 66, 111, 129.
 טָלַק to throw down, 68, 97.
Pael, to cast away, 90.
 טָמֵא to be or become unclean.
Pael, to make, or regard as profane, 17; unclean, 18.
 טְמוּרָא *d. m.* secrecy, hiding, 63.
 טָמַע to set down, to set (of sun) 83.
 טָמַר to hide, conceal; *Peil*, hidden, 76.
Ithpa. טָמַר to hide oneself, 1, 6, 49.
 טָסוּרָא (סַנְטִירָא) *m.* a guardsman, 118.
 טָעָא to wander, go astray; to forget.
Aph. טָעָא to lead astray, 55.
Hiph. טָעָא (Heb.) to mislead, 128.
 טָעוּ, *d. pl.* טָעוּתָא *f.* an idol, 38.
 טָעַם to taste, 20, 63, 91, 98.
Aph. טָעַם to give to taste.
 טָעַם *d.* טָעַמָא *m.* taste;
 2. reason, opinion, 9, 76;
 3. edict.
 טָעַן to carry: 'produce' 79, 'a scimitar' 82, 'meat' 97, 'sorceresses' 112.
Ithpe. טָעַן to be carried, 100.
 טְעוּנָא *d. m.* a load, 54.
 טֵיף *m.* a drop, 42.
 טָפֵא to go out, die out.
Aph. to put out, extinguish 'lamp', 93.
Ithpe. טָפֵא to grow dim, 93; to die out, 90, 117.
 טָפַח I. to close; II. to melt, 116.
Pael, to clap hands, 102, 103, 111.
 טָפַל to besmear; *inv.* 93.
Ithpa. טָפַל to attach oneself to; to associate with, 58, 72; to be engrossed in 'a funeral', 107.
 טָפַל, *d.* טָפְלָא, *m.* nail (of hands) 113.
 טָרוֹכְסִימָא (τροχίσμα) endives, 95.
 טָרַח to toil, take pains.
Aph. טָרַח to importune, insist, (עַל) 30, 140.
 טְרַטְרוּי *m.* surveyor, 87.
 טְרַיְנוּס Trajanus.
 טְרַסִי *m.* a weaver.
 טָרַף to strike; w. בָּ to protest against, 130, 131.
Ithpa. טָרַף to take the trouble, 104.
 טְרַפָא *d. m.* food found unfit to eat.

י

- יֵא or יֵיא *Imf.* of יָהִי 'let him be', 113;
 יֵאנָא let me be.
 יֵאָא, *fem.* יֵאָא beautiful, 112.
 יֵאָא *adv.* well, worthily, 6, 37, 46, 84, 104.

- ואל, *Hiph.* הואיל to be willing, to acquiesce, 46.
- יב or ייב contraction of יחב, 101.
- יבא (= יחב בא) it agrees with, corresponds to.
- יבד (= אבד) to perish, 76.
- יבל, *Aph.* אוביל to lead, conduct, carry.
- יבם *Pael*, to act the part of 'levir': to marry a deceased brother's widow, 116.
- Ithpa.* אתיבם to be married to brother in law, 115.
- יבש to be dry; to wither, 106.
- Peil*, יביש dried; *fem.* 93.
- יד *d.* ידא *f.* hand, 5, 106; *d. pl.* ידיה hands, 60.
- יד מן at once, 75, 83.
- ידא, *Aph.* אודי to confess, admit, 14, 122, 127, 132; *Hiph.* הודה (Heb.) to praise, 42.
- ידע to ascertain, know, 6, 69, 90, 105.
- Aph.* אודע to make known, inform, 73, 116.
- יחב, *imf.* ייחב; *imv.* יחב; *inf.* מַחֵב: (1) to give; (2) to put, place; (3) to inter, 71. *Peil*, יחוב given, 60; located, 112. *Ithpe.* to be given, 191.
- יהודה *pr. n.* Judah: name of several Rabbis.
- יהודי, *d.* יהודאא *m.* a Jew, 28, 85; *pl.* 137.
- יהושע *pr. n.* Joshua: name of several Rabbis.
- יובל, *d.* יובלא *m.* Jubilee.
- יודי *d. m.* a Jew, 76.
- יודן *pr. n.* Judan, 101.
- יוחנן *pr. n.* Johanan, John.
- יום, *d.* יומא a day, 24, 32, 63, 70; *pl.* 83.
- ימיא מן from one's days, ever; with לא, never.
- יום דין to-day, 111.
- יון *m.* Greece.
- יון, *d.* יינא *m.* a dove, 140.
- יונה *pr. n.* Rabbi Jonah, 28, 114.
- יונא, *d.* יונתא *f.* a dove, 140.
- יונהן *pr. n.* Jonathan: name of several Rabbis.
- יוסי *pr. n.* José = Joseph: name of several Rabbis.
- יודר much, abundance; with מן, more, 98.
- יזף to borrow.
- Aph.* אזוף to lend, 126.
- יחד *m.* privacy, 80.
- יחדי *adj.* single, lonely, only; a single authority, 89, 130.
- יי (= ירהי) 'let him be' 113.
- יין *m.* (Heb.) wine, 94, 140.
- יכל or יכיל to be able, 45, 64; followed by participle, 3, 91, 101, 112.
- ילד or ילד to bear (a child) 79, 86.
- Aph.* אוליד to beget, bear, 86.
- Ithp.* to be born, 9.
- ילד *m.* (Heb.) a child, 109.
- ילף (v. אלה) to be wont; to learn, 22, 69, 71.

- Peil*, יָלִיחַ accustomed to, (followed by Part) 57, 61, 82, 88, 117.
- Pael*, יָלַח; *inf.* מְיַלְפֵחַ 112: to teach.
- Aph.* אִלְחָה to teach, 74.
- יָם *d.* יָמָא *m.* sea, 72, 132.
- יָמַא to swear.
- Aph.* אִמְיָה to adjure.
- יָנְא *pr. n.* Jannai, Jannaeus, a Rabbi, 7.
- יָנַק to suck; *Aph.* אִנְיִק to suckle.
- יָבַר to bind; to bind oneself, vow.
- יָסוּרָא *d. m.* (1) a chain, prison; (2) *pl.* sufferings, 44, 88.
- יַעֲקֹב *pr. n.* Jacob: name of Rabbis.
- יַעֲלֵי *Hiph.* הוֹעִיל (Heb.) to profit, 40.
- יַעֲלָא *d. m.* a wild goat.
- יַפָּה (Heb.) strong, handsome.
- Adv.* well, 98.
- יַצֵּק (Heb.) to pour out, to cast (metal).
- Pass. Part.* יַצִּיק cast, cast hence; mortal, 68.
- יָקַר to roast; *Peil*, roasted, 93.
- Aph.* אִקְיָר to set on fire, kindle.
- יָקַר to be heavy, precious, costly.
- Aph.* אִקְיָר to honour, 12, 125.
- Also אִיְקָר to honour, 46.
- יָקָר *pl.* יְקָרִין *adj.* costly, 80, 127.
- יָקִיר *adj.* precious, 90; dear, 121, 127.
- יָקִיר *d.* יְקָרָא *m.* honour, dignity, 69; value, 90.
- יָרִי to permeate; *Aph.* אִרְיָה or הוֹרִי to teach, 74, 78, 94, 96, 129.
- יָרֵאָה *f.* (Heb.) fear, 43; a venerated object, 45.
- יָרַד (Heb.) to descend; *Hiph.* הוֹרִיד to send down, 42, 125.
- יָרוֹק *adj.* pale green.
- יְרוּשָׁלַם *pr. n.* Jerusalem.
- יְרוּשְׁלָמִי a Jerusalemite, 60.
- יָרַח *d.* יָרַחָא *m.* (1) a month, 115, 134; (2) a new moon, 99.
- יָרִידָא *d. m.* a market-place, 136.
- יָרִיק *d.* יְרִיקָא *m.* verdure, 66; vegetables, 75, 79.
- יָרִיקִין green, 68.
- יָרַח to inherit, 46 'the garden of Eden'.
- יָרוּחַ *m.* an heir, 131.
- יָרְחוּ *d.* יְרַחְוָא an inheritance, legacy, 131.
- יָרוּחָא *m.* heir, 131.
- יָשַׁב *Hiph.* הוֹשִׁיב (Heb.) to cause to sit, to seat, 116.
- יָשׁוּ *pr. n.* Jesus, 93.
- יָשַׁן (Heb.) to sleep, to be sluggish, 80.
- יָשִׁיבָה (Heb.) sitting, 88.
- יָשֶׁפֶה *f.* a Jasper. Benjamin's jewel, 45.
- יָ sign. of Accusative (Heb.) 96.
- Acc. Pron. יָתִי me; יָתָךְ thee, 61; יָתָה 104.
- יָתַב (1) to sit, 21, 27, 32, 104, 106; (2) to dwell, 68, 105; abide, 71.
- Aph.* אִתְיָב to cause to dwell, to place, 69, 107; to cause to sit, to seat, 81, 121, 130.

- יְתָמָה, *d.* יְתָמָה *m.* an orphan; *pl.* יְתָמִיּוֹת 117.
 יְתָנִיא *pr. n.* Athens.
 יָתַר to be left over, to gain, 127.
Aph. אֵיתַר, אֵיתַר to leave over, 53.
Haph. הֵיתַר, 100.
 יָתִיר *m.* too much, too many, more than enough, 59; extraordinary 'prayer', 134.
 יָתִיר מִן בֵּן more than that, 112.

כ

- כַּ prefix: as, like, according to, about (of numbers), about (of time).
 כָּא here, לְכָא hither, מִכָּא hence.
 כָּאן here, כָּאן now, 61, 82; now, 93.
 כָּבֵר long ago: now, 14, 140; already, 27, 95, 109, 126.
 כָּבַשׁ to tread, press, crush, 101.
 כָּד when, 1, 22, 62, 98, 120; as, 45.
 כָּדֵן *adv.* now, 32, 51, 65, 72, 105.
 כָּדֵר until now, 14.
 כָּדַי *adj.* worthy, 103.
 כָּדַן to put to work, 47.
 כָּדֵן thus, at this time.
 כָּהָא to be dim, 71, 118.
 כָּהֵדָא like this, thus, 127.
 כָּהֵן, *d.* כָּהֵנָא *m.* a priest, 74, 130.
 כּוֹב, *d.* כּוֹבָא *m.* a thorn; *pl.* 140.
 כּוֹמָנָא *com.* a mule.
 כּוֹנָא, *d.* כּוֹנָא *f.* a window, 102, 115.
 כּוֹנָת or כּוֹת like, 43, 45, 116; equivalent to, 43.
 כּוֹמָא, *d.* כּוֹמָא *f.* a wine pitcher, jug, 113.
 כּוֹכָב, *d.* כּוֹכְבָא *m.* a star, 85, 114, 138.
 כּוֹל or כָּל all.
 כּוֹלָא... לָא not at all, 128.
 כּוֹן *Pael*, to aim, direct one's way; *part. pass.* מְכוּוֹן straight; corresponding, 131.
 II. to make clear, harmonize, 131.
 כּוֹר *m.* a measure (dry or fluid) 127.
 כּוּת *pr. n.* Cuth.
 כּוּתִי a Cuthite, a Samaritan, 76, 85, 108, 139.
 כּוּתִיָּה, *d.* כּוּתִיָּה, confectionery, preserves, 94.
 כּוּתִיל *m.* a wall, 129.
 כּוּיִן *adj.* proper, fitting, 21; with דְ *conj.*, after that, when, 18, 49, 68, 93.
 כּוּס, *d.* כּוּסָא *m.* a purse, 58, 82.
 כּוּסָא or כּוּסָא *m.* thorn; *pl.* 90, 91.
 כּוּפָה, *d.* כּוּפָה *m.* a stone, 89, 101; *pl.* 139;
 (2) an archway, 17;
 (3) a shore (of sea); border, 74.
 כּוּפָא, *d.* כּוּפָא, *f.* arcade, vaulted chamber, 17, 132.
 כּוּצָר *adv.* how? in what manner? 47.
 כּוּתֵן *m.* flax, 127, 129, 133.
 כּוּתָפָא *d. m.* shoulder, 43.
 כּוּד *adv.* thus, 59.
 כּוּד *m.* a talent.
 כּוּל = אֲכַל to eat, 129.
 כּוּל *adj.* all *passim*.
 כּוּל חַד כּוּל every single one.
 כּוּל שְׂכֵן Heb. for כּוּל דְּכֵן how much more, 76.
 כּוּל מִן דְּ every one who.

- קָבַל *directly opposite.*
 בָּלְיָה *d. בְּלִיחָה a bride; pl. 49.*
 בְּלִיחָה *m. dual, Kilaim, mixture of wool & linen; copulation of heterogeneous animals; yoking of ox and ass together, 67.*
 בָּלִי, *d. בְּלִיחָה m. a dog, 47, 81.*
 בְּלוֹם anything, 17, 32, 38, 63, 91; something. *Interrog.* Is there any? בְּלוֹם לֹא nothing, not at all, 38, 45, 133.
 בָּלִי (Heb.) a vessel, 89; weapon, 122.
 בְּלִיחָה (κέλευσις) a command.
 בָּלַל to combine, generalize, 110.
 בְּלִיל *m. a crown, garland, 84.*
 בְּלִילָה *d. m. a general rule, 69.*
 בְּמָה, בְּמָה *adv. how much, 121; how many? 105; ever so many, 82, 98; like, as much as.*
 בְּמָה דְ *conj. as, 16, 68, 84.*
 בְּמָה *adv. how much! how many? 61.*
 בְּמִרְיָה *d. m. a heathen priest.*
 בֵּן or בִּין *adv. thus, so, 12, 86, 89, 109.*
 בְּנֵי. *Pael* בְּנֵי to surname.
 בְּנֵי־שָׁחַת *d. f. synagogue, 15, 18, 28, 48, 61.*
 בָּנַס (Heb.) to enter, 51, 69.
 בָּנַע to oppress, humiliate.
Ithpe. to humble oneself, to bow, 70, 105.
 בָּנַשׁ to gather in, 78, 86 (opp. to בָּרַע); to collect, assemble.
 בַּס, *d. בְּסָא m. a cup, 32, 92.*
 בָּסַא to cover, hide. So *Pael*, 68, 113, 114.
 בְּסִיל *m. Orion, the giant, 39.*
 בְּסִלּוֹ, Kislev, the 9th month, about December.
 בְּסָפָה, *d. כְּסָפָה m. silver, 58, 77, 121.*
 בָּעַס to be angry, 13, 30, 32, 61, 69, 128.
 בָּפָא to overturn, upset, 112, 114; to compel, force, 48, 119, 120.
Ithpe. to bow oneself, 138.
 בָּפַל to double, 95, 111.
 בָּפַה to bend, force, overturn, 130.
 בָּפַר to deny, 7. With ב *obj.*, 99.
 בְּפָר, *d. בְּפָרָא m. a village, 53, 89, 107, 114.*
 בְּרוּב *m. a cabbage, 55.*
 בָּרַז, *Aph.* אֶבְרַז to proclaim, announce, 24.
 כּוֹרַח unwillingness; עַל בְּרָחֵי against my will, 97, 139.
 בָּרַךְ to roll up, bind round, 80, 82, 90; (2) to roll up the bread, to dine, 104.
 בָּרַבַּם *Palp. Nithpalp.*, to turn pale, 69.
 בָּרַם, *d. בְּרָמָא m. a vineyard, 53, 54, 85, 143; pl. בְּרָמִין 106.*
 בְּרָסָא *d. womb; bowels, 102.*
 בְּרִסְיָא, בְּרִסְיָא *pl. divan, throne.*
 בָּרַע, *d. בְּרָעָא f. leg, 85.*
 בָּשַׁל (Heb.). *Niph.* to be struck, to stumble, 90.
 בָּשַׁר to be right, fit, proper.
 כְּשָׁר *adj. (1) proper, ritually permissible, 124; (2) worthy, 135; (3) noble, 106.*

כֶּשֶׁר (Heb.) propriety, 98.

כַּת, *d.* כְּתָא *m.* a band, class; party.

כָּתַב to write; to bequeath, 52.

Peil, כְּתוּב it is written, 32, 109.

כְּתָב, *d.* כְּתָבָא *writing; a document;*

pl. 83.

כְּחוּבָה *f.* a wife's marriage settlement.

כַּתָּף, *d.* כַּתְּפָא *m.* shoulder, 43.

ל

ל, with Suff. לִי, לָךְ, לָהּ, לָהּ, לָהּ, לָהּ, לָהּ to; to-wards; לְ, with direct object of verb.

לֹא not.

לֹא (= לֹא) 54: are they not? 80: it is not (allowed).

לֵב, *d.* לֵבָא *m.* heart, 72, 112.

Also לֵבָא *d.* 82.

לְבוּדָא, *pl.* לְבוּדִין felt clothes, 9.

לְבַשׁ to put on, clothe oneself.

Peil, clad 'in Kilaim', 67, 'in sandals',

114; wearing 'shabby clothes', 104.

Aph. to clothe another, 68, 75.

לְבוּשׁ *m.* a garment, 112.

לְחַט to burn, to be passionate, 114.

לָהּ I. therefore. II. whither? 72.

לְוָדִין *pl.* men who keep gladiators, 80.

לֹחַ, *d.* לֹחָא *m.* a table, 68, 85.

לֹט to curse; *Peil*, cursed.

לָוִי to join to, accompany, 90.

Aph. לְלוּי to escort, walk w. a par-
ting guest.

Pael, לָוִי = *Aphel*.

Hiph. (Heb.) to lend, 92.

לָוּ (= לָוּ) to them, 11.

לֹקַח (Heb.) *m.* a purchaser, 136.

לֶחֶם, *d.* לֶחֶמָא *m.* bread, a meal.

לְחַשׁ (1) to whisper, 93, 108; (2) to charm 'the eyes', 117.

לְחִישָׁה *f.* a whisper, spell, 22.

לִי = לִי, not; w. suff. לִינָא, "I am not," 5.

לִיטְרָא (litra) a Roman pound weight,
13, 124.

לִיטְרִין *pl.* (delator) informers, advo-
cates, 109.

לִיכָא there is not, none, 56.

לִילָא *m.* night, 59, 66, 83, 113, 134.

לִילִי by night, 92, 96.

לִינָא (see לִי) I am not, 5, 73, 101.

לִימֶן or לִימֶן (Λιμην) a harbour, 20.

לִיטְטָא (Λιττης) a robber, 63; *pl.* 113.

לִיטְטִיס robber, 14, 37.

לִיפְסָא *d. m.* a stew-pot, 53, 75.

לִיפְצֶן, *d. m.* a scoffer, 14; *pl.* 131.

לִיקָחָא *m.* purchase, 75.

לִישָׁן, *d.* לִישָׁנָא *m.* tongue, 32, 120.

לִיחָ, *c.* לִיחָ, *d.* לִיחָ there is (was) not,
3, 76.

לִיחָ אֲנָא I am not, 96: לִינָא 3.

לִיחָ I have not.

לְבַלְדָּךְ to soak; *pass.* saturated, 109.

לָמָא *adv.* why? wherefore? 32, 37,
48, 96.

לָעָא to toil, work, study, 3, 71, 88,
112.

לָעָר for אֲלָעָר La'azar, 99, 106.

לָעִיל above, over, 39, 69; upwards, 74.

לָעִיל מֶן to the surface, 76.

לְקַח to be beaten, 47, 84, 115.

Aph. אֶלְקִי to beat, thrash.

לְקַח to buy, 136.

לְקַט to pick up, gather. So *Pael*:
'gathering the produce of the Sab-
batic year', 76.

לְרַע (= לְאַרַע) to the ground, below,
39, 61, 115.

מ

מִן (followed by Dagh. f.) for מִן, from
(of place, time, fact).

מַה what? how?

מֵאָה, *pl.* מֵאוּחַן; a hundred, 13, 32, 45.

מֵאוּחַן *dual*, two hundred, 45.

מַאי what? 56, 93.

מֵאֵן who? 69, 72, 111, 124; what? 91;
whom? 51.

מֵאֵן דְּ he who, 24, 61, 101.

מֵאֵן *m.* (1) a vessel, utensil;

(2) a garment, 67, 68, 104, 114;

pl. goods, belongings, 110, 125.

מְבוּעַ *m.* a well, spring, 64, 112, 140.

מִבְּלֵעָדַי *prep.* without, 76.

מִגּוּס *m.* a supper, 131.

מִגְדָּחָא, *d.* מִגְדָּחָא *f.* a court, 93.

מִגְדָּר *m.* a neighbour, 51.

מִגְדָּרָא, *m.* neighbour.

Fem. מִגְדָּרָא; *pl.* מִגְדָּרָא 117.

מִגּוּסָא *d. m.* a dish; a dinner, 131.

מִגְלָא, *d.* מִגְלָא *m.* a sickle, 126.

מִגְפָּה *f.* a roll of parchment. The
name of a treatise in the Mishna:
Megillah.

מִיָּן (Heb.) *adv.* for nought, 88.

מִדְּ *prefix*, because, since.

מִדְּרָחָא *f.* tribute, tax, fine, 95.

מִדְּיָנָא *f.* a province; a town, 82, 105,
106, 125.

מִדְּלָא or מִדְּלָא that wh. belongs to
one; property, 84, 93, 119.

מִדְּרָשׁ, *d.* מִדְּרָשָׁא, *m.* Midrash, expo-
sition.

בֵּית מִדְּרָשָׁא Library, Lecture-hall,
55, 111.

מָה what? 64. מָה דְּ whatever, 60, 82,
123, 132.

מָהוּ what is it? how is it? 6, 9.

מָהוּלָא II. *d. m.* a sieve, 113.

מָהוּ who? 73.

מָהֵל to circumcise, 111.

מוּבָל, *d.* מוּבָלָא *m.* a load, burden, 91,
104.

מוּדְיָא (modius) *m.* a bushel, 95.

מוּדְךָ to sink.

מוּכָס *m.* a tax-collector, 112.

מוּלְחָא, *f.* מוּלְחָא a mule, 65; *pl.* מוּלְחָאָא.

מוּמְחָה *m.* approved; an expert, 130.

מוּסָפָא, *d.* מוּסָפָא *m.* the additional prayer
recited on certain fast or festival
days, 26, 96.

מוּסָר (Heb.) *m.* a band, fetter; *pl.*, 14.

מוּעָרָא *d. m.* a festival, 114.

מוּצָא the outgoing; following day, 75.

מוּקְדָּשָׁא *d. m.* sanctuary, 9, 106.

מוּת to die; *pft.* מוּת; *part.* מוּתָא
81, 86, 93, 124.

מוּת, *d.* מוּתָא *m.* death, 72, 114.

- מוֹחָגָא** *d. m.* pestilence, 105.
מוֹזָא *f.* a door-post; a parchment with the words of the Shema^c written upon it.
מוֹזָא *m.* food; alimentation, 117.
מוֹזִיק *m.* a demon; a destroyer.
מוֹרָא *m.* sunrise, 16.
מוֹחֵא I. to wipe out; to protest, 128.
Pacl. **מוֹחֵא** to forbid, protest, 129.
 II. to smite, beat, 13, 28, 83, 139.
מוֹחֶלָא *f.* a curtain; matting, 138.
מוֹחֶצָא (Heb.) half, 108.
מוֹחֶק to scrape off, 95.
מוֹחֶרָא *d.* **מוֹחֶרָא** *m.* to-morrow, 16, 93.
מוֹחֶרָא on the morrow, 62, 69, 75.
מוֹטָא to reach; to arrive; to happen to.
Aph. **מוֹטָא** to bring, fetch.
מוֹטָקָא (*μέταξα*) *m.* silk; *pl.* silk goods, 124.
מוֹטָלָהָא *d. f.* a festive booth, 98.
מוֹטָלָא *m. pl. apoc.* moveable goods, chattel.
מוֹטָמַעֵי *pl. apoc.* setting (of the sun), 83.
מוֹטָר *Aph.* to let rain; to bring rain.
מוֹטָרָא *d. m.* rain, 103.
מוֹטָרוֹנָא *f.* (matrona) a matron; a woman of position, 89, 92.
מוֹ (Heb.) who? anyone; he who.
מוֹ *Adv.* while, 80, 138; when, 6, 13, 76, 90, 98, 105.
Interrog. — Is there? Is it then? Indeed? 64.
Possibility. — Indeed; if indeed, 9.
מוֹד (*מוֹד*) *adv.* at once, 75, 105.
- מוֹדֵר** however, but, 6.
מוֹיִן, *d.* **מוֹיִא** *pl. m.*, water, 101, 112, 114.
מוֹיִבֵל *m.* food; eating, 18.
מוֹיִבֵן from now, 127.
מוֹיִל *d.* **מוֹיִלָא** *m.* a mile (2,000 cubits), 68.
מוֹיִלָא 105, 106, **מוֹיִלָא** *f.* a word, 32, 72, 93;
 (2) a thing, matter, affair, 4, 6.
מוֹיִלָי drawing water, 85.
מוֹיִלָל *m.* word, speech, 80.
מוֹיִם *con.* **מוֹיִמי** (Heb.) waters, 105.
מוֹיִן, *d.* **מוֹיִנָא** *m.* (1) kind, class, 129;
 (2) shape, likeness, image, 49, 54, 140.
מוֹיִנֵי, *d.* **מוֹיִנָהָא** *m.* a heretic, 132.
מוֹיִנֹק (*יִנֹק*) *m.* a child, 9, 93, 96.
מוֹיִח *adj.* dead, 58; (2) a dead body, 18, 76.
מוֹיִחוֹחָא *d. f.* Death, 58.
מוֹיִחָא, *con.* **מוֹיִחָא** (Heb.) a wound, plague, 57, 117.
מוֹיִיִן likewise, accordingly, 80; as soon as.
מוֹיִסָא, **מוֹיִסָא** *m.* a tax-gatherer, 91.
מוֹיִר (Heb.) to sell, 76, 94.
Hithpa. to sell oneself, 134.
מוֹיִלָא to be full.
Pacl. **מוֹיִלָא** to fill, complete, 57.
מוֹיִלָאָר *d.* **מוֹיִלָאָרָא** *m.* angel, 28, 51, 63, 72.
מוֹיִלָבִנִיקֵי *m. pl.* (corrupt. of mala pumica) pomegranates, 90.
מוֹיִלָח, *d.* **מוֹיִלָחָא** *m.* salt.
מוֹיִלָחָא *d. m.* (1) a sailor, 98; (2) a dealer in sailors' outfits, or, a seller of salt, 126.

- מְלִיץָא** *d. m.* fulness, abundance, 140.
מִלְךָ to reign; to consult, 56.
Ithpa. to consult, advise with, 63.
מִלְכָא, *d.* מִלְכָא *m.* a king, 9, 32, 107.
מַלְכוּתָא, *d.* מַלְכוּתָא *f.* kingdom, 5, 82; the royal court, 28, 32; a command fr. the king, 119.
מַלְכָא, *d.* מַלְכָא *f.* queen, 64, 82.
מִלְפָּזוֹן (*μνηλοπέπων*) a cucumber-melon, 81,
מָמוֹן *m.* wealth, money, 32, 61, 113.
מִזְמוֹר *m.* a bastard, 123.
מִן *prep.* from; out of; because of; more than.
מִן when, after (*w. Pft.*), 27, 32; because, 69.
מִן what? **מִן** that which, 60.
מִן = מְאוֹן *pl.* clothes, baggage, 109.
מָנָא *pr. n.* Mana, a Rabbi, 75, 98, 119, 121.
מָנָא whence? 61.
מָנָא to reckon, calculate, 84, 98.
Pael, מְנִי to elect, appoint, 56, 69, 99; *pass. part.* מְמִנִי appointed, 70.
מִנּוּ (= מִן הוּ) who is he? who is it? 11.
מְנָה *m.* a maneh, mina, 13.
 A gold or silver coin = 50 sacred shekels.
מְנָהָג *m.* manner, custom, habit, 11, 88.
מְנַחֵם (*Heb.*) Comforter; Menahem, a title of the Messiah, 9.
מִנְחָחָא *d. f.* (1) meal-offering; (2) afternoon; afternoon-prayer, 23.
מִנְיָן *m.* number.
מִנּוּ or מִנּוּ whence? 47, 129.
מִנְעֵ to withhold, refuse, refrain, 64.
מִנְתָּ, *d.* מִנְתָּא *f.* a share; allotment.
מִנְתָּ *עַל* in proportion to, 56.
מִסְאָב, *d. f.* מִסְאָבָא *adj.* unclean, 72.
מִסְאָנָא *m.* a shoe, 68, 107.
מִסְוִינָן *m. pl.* low borders, 129.
מִסּוֹר *m.* a traitor, informer, 82.
מִסְטוּבָא *m.* a porch, a stall w. a bench attached to a house, 128.
מִסְבִּין *adj.* poor, 57, 59, 64, 80, 112; one who does not own 200 dinars.
מִסְמָר *m.* a pin, a weaver's pin, 129.
מִסְנָחָא *f.* a basket, 62.
מִסֵּר to hand over, 70; transmit the sacred name, 96; to surrender, 82.
מִסְוִרָתָא *d. f.* tradition.
מִסְחָא *d. f.* enough, sufficiency.
מִסְחָיָה (= מִסְחָא) *m.* sufficiency.
מִעֵין, *d.* מִעֵינָא *pl.* bowels, belly.
מִעֵגֵל (*Pa. part.* עֵגֵל) *m.* a circle-drawer, wheel-maker, 106.
מִעַל *m.* an improper use of sacred property, 36.
מִעֲלָא entrance; *pl.* מִעֲלֵי sunset. Friday evening. Sabbath eve.
מִעֲרָחָא *d. f.* a cave, 63, 76, 106, 112.
מִעֲשֵׁר *m.* a tithe, 57, 96.
מִפָּא or מִפָּה *f.* a napkin, 35, 67.
מִפִּי (= מִן פִּה, מִנְפִי) from the mouth of, 140.
מִפְּלִתָא *d. f.* fall, ruin; *pl.* 107.
מִפְּנֵי *prep.* because of.
מִפְּנֵי מָה why? 7.

- מִפְקֵי *pl. con.* outgoings; close of Sabbath, 83.
- מִפְתָּח (פתח) *m.* a key, 45, 125.
- מָצָא (Heb.) to find, 32. *Niph.* to be found, 97.
- מִצְוָה, *d.* מִצְוֹת *f.* a command; a charity, 59, 111.
- מִצְרֵה *f.* a net, 76.
- מִצְיָאָה *f.* something found, a find, 97.
- מִצְרָאִי, *d.* מִצְרָאָה *m.* an Egyptian.
- מִקְדָּשׁ, *d.* מִקְדְּשָׁא *m.* a sanctuary, 87.
- מָקוֹם (Heb.) *m.* a place, 11.
- מִקְבָּא or מְקוּבָא *d. f.* something bought, an article;
pl. מִקְבָּמֵן articles, things, 51, 78.
- מִקְנֵיָא *f.* a bundle of reeds, 85.
- מִקְרָא *m.* reading; scripture-lesson; a Bible-verse; the Bible.
- מִקְרָעַן *f. pl.* rents (torn in mourning), 85.
- מַר (for אָמַר) to say, 9, 32, 45.
- מַר, *d.* מָרָא *m.* lord, sir, master, 140;
מִרִי my lord, 30, 61;
pl. מְרִי = *sing.*, 116.
- מָרָא to be bitter.
Pael מְרִי to embitter, make sad, 59.
- מִרְגָּלִי, *d.* מִרְגְּלֵיָא *f.* a pearl, 64, 72, 142.
- מִרְדָּהָא *d. f.* turbulent, 130.
- מִרְוּבָה (Heb.) numerous, 129.
- מִרְוִיָא *d. m.* a funeral meal.
- מִרְחֵץ (Heb.) *m.* a bath, 25.
- מִרְחָמֵן *adj.* merciful.
- מְרִיִן *pr. n.* Marion.
- מִרְכָּבָא *d. m.* marble pavement.
- מָרַק. *Pael* מְרִיק to rub out, efface, 7.
- מִרְקֻלִים (Mercurius) a Mercury-statue, 139.
- מִרְהוּקָא *d. m.* a fist; a blow, 114, 132.
- מִרְחָא *d. f.* mistress, 112.
- מִשְׁבָּקָא *d. m.* a divorcer; former husband; מְשֻׁבְּקֵי, 118.
- מִשְׁחָא, *d.* מִשְׁחָא *m.* oil, 85, 94.
- מִשְׁחָא to besmear, anoint.
- מִשְׁחָהָא *d. m.* Messiah, 9, 68, 72, 107.
- מִשְׁיַחְחָא *d. f.* a rope, 71.
- מִשְׁרָךְ to stretch, draw along; to run on, to run (with blood), 138.
- מִשְׁכּוּן or מִיִּשְׁכּוּן *m.* a hostage, 95.
- מִשְׁלֵי (Heb.) the book of Proverbs, 125.
- מִשְׁנָה The Mishna: a classified collection of the authoritative decisions of the Rabbis on matters of Jewish Law, committed to writing after the Hadrianic war, 135 A. D.
- מִשְׁקֵי, *d.* מִשְׁקֵיָא *m.* drink; *pl.* fluids, 62; a feast.
- מִתְיָבָא *f.* an academy; a seat, abode, 71.
- מִתָּן to delay. *Aph.* to wait, 118.
- מִתְנִיָא = Heb. מִשְׁנָה, the Mishna, 121, 127.
- מִתָּנָא (Heb.) *m.* a gift, 59.
- מִתְנָא, *d.* מִתְנָתָא *f.* a gift, grant.
- מִתְנַיִן *m.* a Mishna-teacher, 111, 116.
- מִתְנַיָּה *pr. n.* Mattaniah, a Rabbi.
- מִתְקָא (Heb.) to be sweet. *Piel*, (2) to sweeten, 110.
- מִתְקָל *m.* weight, responsibility, 56.

נָא = אָנָא pron. I.

נָבָה to bark, 81.

נָבֵלָא *f.* carcase of an animal which has not been slaughtered, 73.

נָבֵב to be dry, to become dry, 120.

נָגַד to draw, drag, 53.

נָגִיד (Heb.) *m.* a ruler, 32.

נָגַס to eat, dine; *inf.* בְּיָגוּס, 131.

נָגַע to touch.

Pael, to smite, 57, 117.

Aph. to arrive at, reach, 17. *Hiph.*, 44.

נָגַר *m.* a turner, 93; a carpenter, 111.

נָדָבָא or נִדְבָא *d. m.* a free-gift, 95.

נָדַר to vow, 105, 117.

נָדָא *d. m.* a vow, 119.

נָהַג to lead, guide; to practise 'honour to parents', 46; to treat 'with honour', 69.

Peil נָהִיג to be wont, accustomed, 6, 74, 95.

נָהַק to cry. *Pael*, to bray, 63.

נָהַר to shine. *Peil* (1) to be bright, 92; (2) to remember, 32.

Pael, to give forth light, 106.

נָהוּר *m.* light; 'rich of light': an euphemism for 'blind', 61.

נָהַר, *d.* נְהָרָא *m.* a river, 97, 120.

נָוַח pleasant, easy; with בָּזָן, 'better', 93.

נִוְכָרִי, *d.* נִוְכְרָאָה *m.* a heathen, 51.

נִוּלָא *d. m.* a loom, 129.

נָוַם to slumber, 80, 106.

נִוְקְבָא, *f.* female, 69; *pl.* נִוְקְבָאָה.

נִוְקֵינִיקָא (corrupt. for *lucanica*) a sausage, 97.

נִוּר, *d.* נְפָרָא *m.* a fire, 28, 93; flame, 49.

נִוּיר *m.* a Nazirite; *pl.*, 32.

נִזְף to rebuke; *inf.*, 83.

נִזְקָא to suffer injury.

נְהוּרָא *d. m.* one going down from Palestine to Babylon, 72.

נְהִמְיָה *pr. n.* Nehemiah, a Rabbi, 60.

נְהִמָּן *pr. n.* R. Nahman bar Jacob, 27.

נְהַשׁ (Heb.) *m.* a serpent, 76.

נְהַשׁ *Pael*, to practise sorcery, 91.

נְהַשָּׁא *d. m.* copper, 121.

נְהַת, *inf.* נִיהַת; *inf.* בְּיַהַת: to go down, 12, 20, 56; to come down, 42, 103.

נְהַתָּם *m.* a baker.

נְהַתוּמָר *m.* a bakery, 128.

נְטִילָה (Heb.) *f.* receipt, 12.

נְטוּרָא *m.* a watchman, guardian, 111.

נָטַל (Heb.) to take.

Pael, to lift up, exalt.

נְטִילָא *com.* a ladle, 89.

נְטַר to watch, guard.

נִיהוּ (= אִיהוּ, after open syll. or ׀) it is, 64.

נִיחַ *adj.* right, good.

נִימוּרָה (Heb.) a detachment of soldiers, 95.

נִימוּסָא *d. m.* law.

נִיפּוּקָת heated (*Niph.* part.).

נִיסָן Nisan, the first month, about April, 86.

נִיקְפִי (נִקְפָּה ׀) the borrower, a by-name of a certain type of Pharisees, 43.

- נִיקֹלוֹס (*Nicolaos*) Nicolaus date, 93.
 נָכָא *Pael* נָבִי (1) to deduct, abate;
 (2) to save, economize, 43.
Ithpe. אִינְכִי to be injured, 64.
Aph. אִנְכִי to injure, 64.
Hoph. הִיכָה struck, afflicted 'w.
 leprosy', 60.
 נָכַס to slaughter. *Ithpe.* אִינְכַס, 68.
 נִכְסִין or נִכְסִין, *d.* נִכְסִיָּא *pl. m.* herds;
 (2) property, 52, 117.
 נָכַר *Aph.* אִנְכִיר to know, recognize.
Niph. נִיכַר (Heb.) to recognize, 75.
 נָכְרִי (Heb.) a stranger, idolater, 139;
fem. 72.
 נָן *pron.* we, 98.
 נָס, *d.* נָסָא *m.* a miracle, 83; *pl.*, 104.
 נָסַב (= Heb. נָשָׂא) to lift up, take away,
 66, 72;
 to take up, 49;
 to take, accept, 9, 32, 60;
 to arrest, 14; to wash;
 to marry, 118, 123.
Aph. to give in marriage, 102.
 נִסְיִין or נִסְיִין *m.* a test, 86; a miracle, 83.
 נָסַף to pour a libation. So *Pael*, 140.
 נָסַע to move.
Aph. אִנְסַע to remove, divert 'my
 mind', 104.
 נִסַּק, *imf.* נִסַּק; *inf.* מִיִּסַּק: to go up.
Aph. אִנְסִיק to bring up, 71;
 to raise a price, 45; to support w.
 food, 116; to finish 'a dinner', 23.
 נָעַל to tie a shoe.
 נַעֲמִיחָא *d. f.* an ostrich, 114.
- נָעַץ (trsp. נָעַע) to stick into, insert:
 to insert a 'knife into a radish',
 80.
 נָפַח to blow up, to whistle, 85.
Ithpa. אִינְפַח to swell, 85.
 נָפַל to fall, 64, 71, 91, 93.
Aph. אִנְפִיל to fell, throw down.
 נָפַק to go out; *imv.* פִּיק 66, 69, 90;
 to come out, 105; to apostatize,
 91.
Aph. אִנְפִיק to send forth, 63, 95;
 to bring out, 31; to bring to an
 end, 99; to collect, 120.
 נָפַשׁ to become much or many.
Aph. אִנְפִישׁ to enlarge, make room
 for, 71.
 נָפַשׁ, *d.* נָפְשָׁא *f.* soul, 113;
 (2) person, self, 20, 93.
 נָפְשִׁיהּ עֲבַד נִפְשִׁיהּ he pretended, 108.
 נָפְתִי *pr. n.* a Nabatean, 98.
 נָץ, *d.* נִיִּצָא *m.* blossom; *pl.*, 84.
 נָצַח to succeed, conquer, 28.
Aph. אִנְצַח to cheer up, play be-
 fore, 83.
 נָצַע (transpos. of נָעַץ) to insert.
 נָקֵא to be clean. *Pael* נִקֵּי to cleanse.
 נָקַן to cut. *Aph.* to let blood; to be
 bled, 13.
 נָקִי, *d.* נִקְיָא *adj.* clean, 7, 112; *pl.* 104.
 נָקִי *pr. n.* Nikai, 87.
 נָקַף I. to strike; to borrow, 43.
Aph. to knock; to compare.
 נָקַף II. *Aph.* to besiege, 108; to sur-
 round, 65, 82; to lend, 43.

נִקְפֵּי by-name of Pharisee, 43: 'a borrowing Phar.,' one who borrows money to pay tithes.

נָקַד to pierce, bore, 80, 81.

נִקְּשׁ to smite, strike.

Aph. to knock, 103; *inf.* מִקְּשָׁה 102.

נֶשֶׂא, *d.* נִשְׂאָא *m.* man. Only w. בֵּר (son of) man: a man בֵּר נֶשֶׂא *passim*.

נָשָׂא to forget. So *Ithpe.* אִישִׁי 97.

נִשְׂאָה or נִשְׂאִי *m.* Prince, 82, 111, 101.

נִשְׂאִיהָ *f.* lifting up; elevation to office.

The office of Nasi or Prince, 69.

נָשַׁם. *Ithpa.* אִישָׁם to recover, get well, 68.

נִשְׂיַק to kiss, 4, 48, 85.

נִשְׂיָא, *d.* נִשְׂיָא *f. pl.* of אִתָּא (q. v.) women, 96, 112.

נָתַן (*impf.* & *inf.* only) (1) to give.

Imf. יָתַן 71, 83, 104. *Inf.*, 60, 123, 127.

(2) to put, place.

נָתַר to fall off, drop out.

Hiph. to untie; relax, 75.

ס

סָאָא or סָאָה, *d.* סָאָתָא *f.* a seah, a dry and liquid measure, 53; *pl.* סָאָין, 64.

סָאָב *Pael.* to defile, 130. *Pe.*, to be unclean.

סָב *m., f.* סָבָא; *pl.* סָבִין; *adj.* old, 32, 71; *pl.*, 60, 85, 88.

An elder; a teacher, 82.

סָבוּ, *d.* סָבוּתָא *f.* old age.

סָבוּרָא *d. m.* a reasoner, 122.

סָבַל to carry a load.

Pael. to send presents of betrothal; *pass.* מְסַבֵּל loaded, 86.

סָבְלוּתוֹת *f. pl.* betrothal presents, 129.

סָבְנִי *m.* a head-cover, falling on shoulders, 90.

סָבַר IV. with אִפְּיָן, glance of face, 65.

סָבַר to think, understand, 13, 54, 62; to hope, 113; to conclude, infer, 115.

Ithpa. to expect; *Part.* to be expected, 84; evident, 133; intended, 88.

Aph. to illustrate, explain, 125.

Pael. סָוּבַר to tolerate, endure, 128.

סָבַר to bow the knee, to worship, 140.

סָגוּל, *d.* סָגוּלָא *m.* a cluster of grapes, 54.

סָגִי to grow in size or number.

סָגִי or סָגִין *adj.* numerous, large; many; enough, 55.

סָגִי נְרוּרָא abundant of light (blind), 116.

Adv. much, 16, 80; very, 12, 69;

סָגִין מֵן more, 71.

סָגִי *m.* Segan, viceroy; adjutant high priest.

סָגְרִיר *m.* a storm, hurricane, 112.

סָגִינָא *d. m.* (σινδών) a linen sheet, 82, 100.

סָדַר to arrange, put in order, 140. So *Pael.*

סָדְרָא *d. m.* (1) a row, class, category, 90; (see next page).

- (2) a chapter, 87; Scripture lesson, 90;
 (3) a lecture-hall, school, 90, 102;
 (4) a colonnade, 100.
 סְהַד to be a witness.
 סְהַדָּא *d. m.* a witness.
 סוּג to fence in, mark off.
Hiph. to remove a landmark, 59.
 סוּלְיָא (solea) *m.* slippers, 96.
 סוּלָם *m.* a ladder, 100, 102.
 סוּם to tie, adjust.
Pael, to mark, define.
 סוּם *m.* a horse, 97, 111.
 סוּף, *d.* סוּפָה *m.* an end, 30, 105.
 לְסוּף at last, 71.
 לֹא סוּף דְּבַר not the end of the matter; not only, 100.
 סוּחָא to bathe, wash oneself, 11, 58, 83;
inf. מִיִּסְחִי 20, 89.
Aph. אִסְחִי to cleanse, wash something.
 סִיב *adj.* gray, old, 90.
 סִיג *m.* dross; *pl.*, rubbish, 124.
 סוּפִיסְטָא (σοφιστής) *m.* a sophist, 77.
 סִינ *m.* Sivan, the 3rd. month, about June.
 סִטְרָא *d. m.* side, 68.
 סִינ *m.* a fence, hedge, 143.
 סִייע *Pael*, to support (a thesis), 9, 112.
 סִלְעָא *m.* a coin worth four dinars, 98, 121.
 סִמּוֹן (σημεῖον) *m.* a sign, 90, 112.
 סִמוֹנְיָא *pr. n.* Simonia, a town W. of Nazareth, 46.
 סִיעָא *m.* a travelling company; a party, 56, 130.
 סִיפְרָא *d. m.* a book, 8.
 סִיקָרִי (sicarius) *m.* a sausage-maker, 97.
 סִכָּא to look.
 סִכִּין *m.* a knife, 80.
 סִכְלָא to see clearly.
Ithpa. אִסְתַּכְלָא to look at, 71, 72, 81, 109.
 סִכְכָּם to count, reckon.
Aph. אִסְכְּכָם to agree, 65.
 סִכְנָא to be in danger; to be dangerous, 93.
Pael, to endanger, 20.
 סִכְנָה *f.* (Heb.) danger, 70.
 סִכְנָתָא *d. f.* danger, 20, 70.
 סִלְסַלָא (Heb.) to exalt (from Ben Sira), 32.
 סִלְקָא to go up, 45, 68, 80, 90;
 to come up, 12, 32, 35, 99.
Pael, סִלְקָא to remove.
 סִלְחָא *f.* fine flour, 40.
 סִמְאָא to be blind.
Pael, סִמְיָא to blind; to shut the eyes, 6.
Ithpa. אִסְתַּמְיָא to become blind, 60.
 סִמָּא, *d.* סִמְאָא *m.* powder; poison, 80.
 סִמְדָא to lay the hand upon; to ordain; to support, 71; to lean upon, 90.
 סִמְיָא, *Peil*, סִמְיָא near, adjoining, 106.
Aph. אִסְמְדָא to support by Scripture; to lean upon, 97, 143.
Ithpa. אִסְתַּמְיָא to lean on, 6.

קָמַק to be red.

Pael, קָמַק to redden, cause to blush, 112.

סָנַא to hate, 81.

סָנְדַל *m.* a sandal, 90, 114, 136.

סַנְהֶדְרִין Sanhedrin, the supreme council of the Jews, consisting of 71 members, exercising jurisdiction wherever Jews settled; by anachronism we find a *S.* in the days of Jeroboam, 135.

סַנְטוֹר *m.* a guardsman, bailiff, 111.

סַעֲרֵחָא *d. f.; pl.* סַעֲרִין, barley, 93.

סַפָּא to cut in pieces; to give to eat.

Ithpe. אֶסְחַפִּי to shrink, be afraid, 59.

סַפְיָה *m.* spontaneous growth, 54, 76.

סַפְסַפָּא *pr. n. m.* Palmyra (?) 82. This word Jastrow explains as 'riot'.

סַפְסַר *m.* a sabre, 82.

סַפֵּק to be or do enough..

Pael, to give enough, 64.

Aph., to give enough, 64, 80; to supply, 114.

סַפֵּר, *Pael* סַפֵּיר to shave, 14, 107, 113.

Ithpa. אֶסַפֵּר to be shaved, 137.

סַפֵּר *m.* a barber, 107, 137.

סַפֵּר, *d.* סַפְרָא, *m.* a scribe, 76, 87, 98, 110.

סַפֵּר, *d.* סַפְרָא, *m.* a book, 32, 70, 106.

Heb. *pl.* סַפְרִים books, 131.

סַפְרוֹ *f.* the office of scribe, 110.

סַק, *d.* סַקָּא, *m.* sackcloth, 75; a sack, 94.

סַרְא to stink, 63.

Aph., to turn sour, 128.

סַרְחָא to be corrupt; to sin, 134.

סַרְקִין *m.* a Saracen, 82, 103.

סַרְקִיתָא *d. f.* a female Saracen, 64.

סַרְוָא *d. m.* winter, 8.

סַרְסָא to shut up, seal.

Ithpa. אֶסַרְסָא to be sealed, 60.

סַרְסָא *m.* something undefined, 95.

סַרְדָּא (Heb.) secrecy, 59.

ע

עֲבַר (1) to do, 4, 72; (2) to make, 97;

(3) to act, 98; עֲבַד נַרְמִיָּה he made himself, feigned, 117; (4) to produce, 80; (5) to spend time, 76, 134.

Ithpe. to be made, become, 49, 114, 116, 134.

עֲבַר, *d.* עֲבָרָא *m.*, a slave, 90, 101, 104.

עֲבוּרָה (Heb.) *f.* worship.

עֲבוּרָא *d. m.* grain, 64; crops, 65.

עֲבוּרָא *d. m.* intercalation of a thirteenth month, a second Adar, 99, 115, 138.

עֲבִידָא *f.* work, 55, 97; employment, 19.

עֲבַר to pass by, 6, 9, 53; to travel, 111.

Pael, to cause to pass; emit 'saliva,' 81.

עֲבִירָא *f.* sin; *pl.* עֲבִירִין

עֵגוּל or עֵגוּלָא *m.*, a circle: a cake, 91, 112.

עֵגַל to be round. *Pael*, to roll.

עֵגְלָא, *d.* עֵגְלָחָא *f.* a basin, 89.

עֵגְמָא (Heb.) to be troubled, desolate, 112.

- עַד *prep.* until, as far as.
 עַד הַ until; while, 54, 125; before, 80, 82, 106.
 עַד הַלָּא before, 23.
 עַד כְּהוּ while.
 עַדְיִין still, yet, 107.
 עֲדָשָׁא (Heb.) *f.*; *pl.* עֲדָשִׁין lentils, 53.
 עִבְרָא *d. m.* a fact, 32, 80, 91; an anecdote;
pl. עִבְרִין works, 68.
 עוּד still, yet; עוּד הַ too, besides, 36;
 לֹא עוּד not yet.
 לֹא עוּד אֶלָּא and not only so, but, 71, 107, 111, 112.
 עוּל *m.* a yoke, 5.
 עוּל = עָלַל to come in; *part.* עוּלִיל, 9, 37, 116.
Pael, עוּיל to bring in.
 עוּלְאָ *d. m.* perversity, evil; disease, 72.
 עוּלְשִׁין *m. pl.* endives, 65, 105.
 עוּלָם *adj.* powerful (in magic), 12; young.
 עוּנָא *f.* (1) a 24th part of an hour, a moment; (2) 12 hours, day, or night; (3) due season, 15, 18.
 עוּן, *Pa.* עוּן to watch, guard, 113.
 עוּן to be sorrowful, in distress.
Aph. אַעִיק to distress, annoy, 69, 77, 116.
 עוּר to arouse, awaken; to awake.
Ithpe. אִתְעוּר to awake, 45.
Ittaph. אִתְעוּר to awake, 30, 80, 102, 106.
 עוּר *m.* skin, 93.
 עוּרְבָא *d. m.* a raven, a crow.
 עוּ, *d.* עוּנָא *m.* a goat.
 עוּרָא *f.* Temple-court, 106.
 עִטָּהּ to put on an over coat.
Ithpa. to cover oneself, 119.
 עִטַּשׁ to sneeze, 96.
 עִיבּוּרָא *d. m.* intercalation (see עִבּוּרָא).
 עִיזְקָא *d. m.* a fetter; a ring, 139.
 עִיל *d.* עִילָא *m.* height, heaven.
 מִלְעִיל from above.
 עִילָא *c., f. d.* עִילְתָא falsehood; (2) a pretext, cause, 71.
 עִילִי, *d.* עִילְתָא *m.* high, uppermost; Most High;
m. pl. עִילְתָא; *pl. f.* עִילְתָא upper, 15.
 עִילְנִי *prep.* above, upon; at, 36; angry at.
 עִילְתֵּיהּ *d. f.* a higher chamber, 80.
 עִם *prep.* with, for עִם (q. v.).
 עֵין, *d.* עֵינָא *f.*, (1) an eye, 70, 112; *pl.* עֵינִין eyes, 60, 105, 85, 104.
 עֵינָא בִישָׂא evil eye, 57.
 עֵין *d.* עֵינָא *m.* business (see עֵסְקָא).
 עֵסְא *f.* dough, 87.
 עֵצָא *f.* counsel, 132.
 עֶכְבֵּר *m.* a mouse, 64, 68.
 עַל *prep.* (w. suff. to *pl.* עַלִי, עַלִי)
 (1) upon, 6, 45; (2) instead of, 3, (3) towards; (4) for, 16, 61, 130; (5) at, with, 69; (6) concerning, 68, 79, 103.
 אִתְ עַל פִּי הַ or שֶׁ although, 98.
 עַל הַ through, by means of.
 עַלְאָ *m.* a leaf.

- עָלָה (Heb.) to come up, to grow, 107.
עָלִיב *adj.* wretched, 63; poor, 38.
עֲלִיָּה *f.* (Heb.) an upper chamber, 100.
עָלָה *pft.* עָאָל; *inf.* מִיַּעוֹל; *impf.* יִיעוֹל;
imper. עוֹל; *part.* עוֹלֵל:
to go in, to enter, 28, 56, 63, 80,
96, 114.
Aph. אָעִיל to bring in, 57, 89.
Ithpe. אִיעֲלֵל to attempt entrance,
90.
עֲלָל *m.* produce, 79.
עֲלָמָא *d. m.* eternity; antiquity; the
world, 3, 6, 49, 65.
לְעֵלָם for ever, 71.
עֲלֵעֵל *m.* a hurricane, 9.
עִם *prep.* with, 89, 91, 105; near.
עִם, *d.* עִמָּא *m.*, people; pl., 78, 85.
לֹא כָּל עִמָּא nobody, 90.
כָּל עִמָּא everybody.
עָמַד (Heb.) to stand, 112; to abide,
109.
עֲמוּר *m.* a pillar, 103, 138.
עֲמֹר, *d.* עֲמֹרָא *m.* wool, 123.
עֲנָא *i.* to answer.
Ithpa. to be answered, 103, 104.
II. *Pael*, to be late, 88, 89, 102.
Ithpa. to be afflicted, to fast, 98.
עֲנוּן *adj.* humble, meek, 69.
עֲנוּתָא *d. f.* chance, 116.
עֲנָקָא or עֲנִיקָא *d. m.* neck, throat, 14.
עָנַשׁ (Heb.) to punish, 117; to fine.
עֲפֹק *m.* management, concern, 127.
עָסַק to busy oneself, 17, 28.
Ithpa., to study, 93.
עֲסָקָא *d. m.* business, 115; habit, cha-
racter, 98.
עֲפָרָא *d. m.* dust, 81; soil, 105.
עֲצָה or עֵצָה *f.* counsel, plan, 132.
עָצַל to be slothful. *Nithp.*, to shirk
trouble, 68.
עָצַר to keep back, restrain, 105, 106.
עֲצָרָתָא, *d.* עֲצָרֹתָא *f.*, Feast of weeks,
Pentecost, 129.
עֲקִיבָא *pr. n.* Akiba, a famous Rabbi
who died in the Jewish rebellion
in 135 A. D., 6.
עָקַר to uproot. *Ithpe.* to be uprooted,
ruined, 138.
עָרַב to vouch for, stand surety for, 64.
עֲרוּבָא, *d.* עֲרוּבָתָא *f.* sunset, eve of the
Sabbath.
עֲרַבִּי *m.* an Arab, 9.
עֲרָבָא *d. m.* surety, 80.
עָרַב to disturb, 131.
עֲרַבְיָא *f.* Arabia, 119.
עָרַל *adj.* uncircumcised.
עָרַם, *d.* עָרַסָא *m.* a bed, 80, 85, 96;
(2) a coffin; bier, 49, 72.
עָרַק to flee, 18, 32, 58, 82.
עֵשֶׁב (Heb.) grass; *pl.*, 107.
עָשָׂה (Heb.) to do, make; spend 'time'
108.
Niph., to be considered as if, 89.
עָשָׂן (Heb.) smoke, 128.
עָשִׁיק *adj.* expensive, very rare, 82.
עָשָׂר *f.*, עֲשָׂרָא *m.*, ten, 81, 84.
עָשָׂר *Pael*, to tithe, 62.
עֲשָׂרֵי ten, 69.

עֲשֵׂתִין *pr. n.* Ashtfn, 116.

עָרַד *Pael*, to prepare, 128;

Part. מעֲרֵד prepared, ready for,
68.

עָרִיד ready, destined, certain, 122;
about to be, 126.

עָרִיד *adj.*, rich, 119.

פ

פֶּאֶה *d. m.* of Heb. פֶּאֶה Peah, corner
of field left for the poor (Lev. 19:9);
title of a Mishnic tractate, Peah.

פָּגַל *Pael*, to render unfit as sacrifice.

פָּגוּל something rejectable, 54.

פָּגַע to meet, 14, 37, 38.

Ithpe., to happen, 12.

פֶּה *m.* (Heb.) mouth, 138.

פֹּה *adv.* here, 19.

פּוֹגֵל *d. m.*, a radish, 80.

פָּוַח to breathe, to expire.

תִּיפַח רִיחָה may her spirit expire!
44, 85: an imprecation.

פֹּל *inv.* of נָפַל to fall (q. v.).

פּוֹלָר (φολλερόν) *m.*, a small debased
coin.

פּוֹם *d.* פּוֹמָא *m.*, (1) mouth, 3, 4, 80;
(2) opening, 76, 125.

לְפּוֹם רַי because.

לְפּוֹם כֵּן therefore, 44.

פּוֹנְדִיקוֹן (πανδοκειον) *pl. m.* an inn, 21,
81.

פּוֹנְדִיקָא *m.* an innkeeper.

פָּגַע *imper.* of נָפַק, to go out.

פָּקַי = אֶפְקֵי *pl.*, exit; termination, 54,
140.

פּוֹרָא *m.*, fruit; *pl.* פּוֹרִין, 106, 125.

פּוֹרְיָא *d. pl.* Purim, 127.

פּוֹרְיָא *d.* פּוֹרְיָא *m.*, dowry, 118.

פָּחָא *d. m.* contempt.

בַּר פָּחִין a contemptible man, a
scamp, 12, 40.

פָּחָה *m.*, a Pasha; governor.

פָּחִין *m.* wantonness, 98.

פָּחַל *pr. n.* Pella, 74.

פָּחַח to become less; lose money, 127;
collapse, 66.

פָּחַחָא *d. com.* a pit; decrease, loss, 119.

פָּטַל *m.* a piece, a bite, a bit, 65.

פָּטִים *adj.* fat, 47.

פָּטַר to set free, release, 31.

Pael, to divorce. *Aph.*, to dismiss an
assembly; deliver a funeral address.

פֶּטְרוֹס *pr. n.* Petrus, Peter, a Rabbi,
114, 138.

פֶּטְרוֹבִּילִי (πατροβουλοι) chief senators,
45.

פֶּיֶסָא *d. m.*, conciliation, an apology, 61.

פֶּיֶל *m.*, ivory.

פֶּיֶלִי (πύλη) *f.*, a town gate, 90.

פֶּיֶסָא *Pael*, to persuade, 52, 82, 109;
to appease, 6, 40.

Ithpa., to be appeased, 91.

פֶּיֶסוֹנָא *d. m.*, a mason, 116.

פֶּיֶסוֹנָא *f.*, a mason's guild, 116.

פֶּיֶנְדָּא (πιναξ) a dish, 40.

פֶּיֶנְקָסָא *d.* פֶּיֶנְקָסָא *m.*, a tablet, book, 85.

פֶּיֶסָחָא *d. m.*, Passover, 92, 109.

פִּיסְתָּא *d. f.*, a piece of bread;

pl. פִּיסְתָּא crumbs, 94.

פִּיקוּיָא (facialis) *m.*, a turban, 102.

פִּיחָא *d. m.*, a piece (of bread), 80, 112.

פִּיחָרָא *d. m.*, a wine vessel, 137.

פִּלָּא to cut open. *Pael*, פִּלֵּי to search.

Aph., אִפְלֵי to act strangely; to mock, 32; to befool, 76, 80, 85.

פִּלְגָּא to divide, 64; to share, 59.

Peil, פִּלְגָּא divergent, 9.

Pael, פִּלְגָּא to distribute, impart, 6, 78.

Aph. = *Pael*. 58.

פִּלְגָּא *m., d.* פִּלְגָּא a portion; half, 32, 82, 91, 93, 109.

פִּלְוִתָּא *d. f.*, dissension.

פִּלוּנִי *m.*, such an one, 13, 74.

פִּלְוָא *d. m.*, (1) a millstone;

(2) a portion, 104.

פִּלְוָא to work; worship.

פִּלְטָא to emit, 64; to escape.

פִּלְטָא (πλατεία) *f.*, a wide space; a square, 97;

pl. פִּלְטָא streets, 17.

פִּלְטִין or פִּלְטִין (palatium) *m.*, palace, 2.

פִּלְלָא to argue, debate.

Nithpael, (Heb.) to pray, 27.

פִּלְגָּא such an one, 93, 103.

פִּלְפָּל *m.*, grain; pepper, 136.

פִּנָּא to turn, turn away, depart, 37, 103.

Pael, פִּנֵּי 1, to remove, clear away; to unburden 'an ass', 103; 2, to acquit, release, 37, 103; 3, also *Pe.*, *Aph.*, to ease oneself, 90 (read

לְפִנְיָהּ); 4, to finish with 'the Musaph prayer', 98.

פִּנְרָא *pr. n.* Pandera, a Jewish surname of Joseph, the reputed father of Jesus, 93.

פִּנְיָא *d. m.*, evening; before and after sunset.

פִּנְיָא (Heb.) inside, innermost; front seat, 69.

פִּסָּא *d.* פִּסָּא *m.*, a stripe, a portion, 31.

פִּסְוִיקָא, *Heb.* פִּסְוִיקָא *m.*, a verse or section of Scripture, 44, 134, 138.

פִּסְוִיקָא *f.*, a collection (of money), 123.

פִּסְעָא to walk, or waddle.

Pael, to stride, strut, step heavily, 18.

פִּסְקָא 1, to cut off, break loose; 2, to split, or pierce, 81; 3, to cease, 71, 111; to close a bargain, 45; 4, to assign, subscribe.

Aph. 4, to take the last meal before a fast, 114.

פִּעֵל *m.*, a workman, 106.

פִּעוּלָא *f.*, work for a hireling, 104.

פִּעֵם (Heb.) time. *Pl.*, sometimes, 91, 121.

פִּצְלָא to divide, peel, skim, 101.

פִּקְרָא to command; to store up.

Pael, to enjoin, 23, 24, 66.

Aph., to deposit (money or goods), 7, 64, 94.

פִּקְרוּנָא *d. m.*, a deposit, 124.

פִּקְוָא to open the eyes.

פִּרָּא to run, 87, 90, 102.

פִּרָּא less, minus.

פְּרִיָּתָא *f.*, chicken; *pl.*, פְּרִיָּיִן poultry, 31.
פַּרְדֵּס *m.*, park, paradise, 112.

פְּרוּשָׁה *f.*, a coin, $\frac{1}{3}$ of an *as*; dowry, 122.
פְּרוּשֵׁי, *m.*, a Pharisee, 57, 83, 117.

Pl. פְּרוּשֵׁין.

פְּרַח to fly. *Aph.*, to cause to fly, 102.

פְּרִיטָא *d. m.*, small change, coin;
pl., money, 9, 45.

פְּרִין, *d.* פְּרִינָא *m.*, dowry, marriage —
settlement, 95.

פְּרִינָא to provide for, manage.

פְּרִינָא *m.*, a manager, steward, 56, 59, 61.

פְּרִינָא *d. m.*, nourishment, 61.

פְּרִיס to split; to spread, 76, 93.

פְּרִיסי פְּרִסָּא, *m.*, a Persian, 31.

פְּרִיסָא to publish, 112; to defame, de-
nounce, 133.

פְּרַע to expose; to take vengeance, 126.

פְּרַק to redeem. So *Pael*.

פְּרוּקָנָא *d. m.*, Redemption.

פְּרַשׁ to separate; depart, 89.

Piel, (Heb.) פְּרִישׁ to withdraw, 17.

Pael, to separate; depart, 112.

Aph. אֶפְרִישׁ to set apart, 55.

פְּרָשָׁה *m.*, Parashah, a scripture lesson,
section read each week in Syna-
gogue, 99.

פְּרַשׁ 1, to stretch straight, 45; 2, to
explain literally, 87, 102, 125.

Peil, stretched out, 60.

פְּרַשְׁשׁ to search, 91; to grope.

פְּרַשְׁר to distinguish, explain.

Pael (3), to release.

פַּח (Heb.) *com.*, piece of bread, a loaf.

פַּחָא or פִּיחָא *m.*, a piece of bread, a
loaf, 80.

פָּתַח to open; to open up in exposition,
111; to open a man's mouth = to
teach him to speak, 125.

Ithpa., to be opened.

פָּתַח, *d.* פִּתְחָא *m.*, door, 90; an opening;
release or absolution from a vow,
32.

פְּתוּרָא *m.*, a table, 66.

פְּתַר, *d.* פְּתָרָא *m.*, interpretation.

פְּתָרָא or פִּתְרָא *d. m.* a large wine jar.

צ

צָאָא to defile, soil, dirty, 80.

Peil, dirty, 104.

צָבְתָא also צָבְתָר *m.*, a little, few, 65,
90, 96.

צָבְתָר מִן less.

צָבַע to dip, 85; to dye.

צָבַע *m.*, a dyer; *pl.*, צָבַעִינָא 87.

צָדִיק *adj.*, righteous, 88.

צָרוּקִי *m.*, a Sadducee.

צֹאָה *f.*, excrement, 93.

צָוַר to hunt, 76; to catch, 114.

Ithpe. אֶחְצִיד to be caught, 2, 82;
imprisoned.

צֹום to fast, 71, 82. *Part.* צָיִים 112.

Pael, צָיִים = *Peal*.

צֹמָה, צֹמֹת, צֹמֹת *c.*, a forced meeting
for taxation, 50.

צֹמָא *d. m.*, a fast, 54, 71, 80.

צֹמָא רַבָּא the great Fast, 9th of Ab,
54; or 10th of Tishri, 96.

- צוֹנָם *m.*, rock, granite, 128.
- צוֹר (1) to tie, to wrap up, 78; (2) to imprint, engrave, 139; (3) to besiege, 82; to petition, 48.
- Pael*, to צַיֵּר, to shape, to paint, to embroider, 23.
- Ithpe.* אֶחָצִיר to be shaped.
- צוֹרֵךְ, *d.* צוֹרֵכָא *m.*, need, necessity, 3, 78, 113.
- צָחָא to thirst, 96, 98.
- צָחִי *f.*, thirst, 96.
- צִיבּוֹר *m.*, Congregation, 24, 49.
- צִיבּוֹתָא *m.*, a little, few (see צַבְרוֹר).
- צִיד *m.*, a fisherman; hunter, 76.
- צִייר *m.*, a painter; an embroiderer, 111.
- צִינְחָא *d. f.*, cold, 134.
- צִיפּוֹנוֹנָא *d. m.*, scurvy, 93.
- צִירָא *d. m.*, a hinge, pivot, 112.
- צָלָא to bend, bow.
- Pael*, to צָלִי, to pray, 15, 56, 61. *Impft.* לִיצְלִי 'let him pray,' 24; גִּיצְלִי 104; *inf.* מִצְלִיחָא 103; *imper.* צָלִי 119.
- צָלָא II. to cook, to roast. *Peil*, roasted, 97.
- צָלַב to hang; to crucify, 112.
- צָלוּ, *d.* צָלוּחָא *f.*, prayer, 15, 22, 61; pl. צָלוּחַן prayers.
- צָלַח to cleave; to make headway.
- Aph.*, to prosper, 106.
- צָלוּחִי, *d.* צָלוּחִיחָא *f.*, a flask, bottle, 78, 89.
- צָלַל *m.*, a tanner.
- צָלַל to ring; to be clear; to cast a shadow, 78.
- צָלְמָא *d. m.*, an image, 140.
- צָלַל to shout, 82.
- צָמָא to trim (nails). So *Aph.*, אֶמְצִי, 113.
- צָמַר to bind, attach. *Pass. Part.*, to be addicted to, in the habit of.
- צָמַח to sprout, 85.
- צָמַח Tsemah, a name of Messiah, 9.
- צָמַק to shrivel, dry.
- Pael part. pass.* קִצְמָק dried 'cabbage,' 55.
- צָמַח to gather together, assemble, 47, 50, 64.
- Pael*, to convoke, convene, 64, 98.
- צָנוֹר *m.*, (1) a pivot; (2) a water spout, gutter, 138.
- צָנַן to be cold, 100.
- צָנַע to guard. *Aph.*, to put aside, hide.
- Pael*, to exclude from society, 102.
- צָנוּעַ (Heb) retiring, shy, modest, 11.
- צָעַר to despise, disgrace, shame.
- Pael*, to afflict, grieve, annoy, 99.
- Ithpa.* אֶצְמַעַר to be vexed, troubled, 44, 71.
- צָעַר, *d.* צָעַרָא *m.*, pain, 109; disease, 128.
- צָפַא to look at; צָפַח 54; to intuit, 76, 117; to foresee.
- צָפוּרִי or צִיפּוּרִי *pr. n.* Sepphoris, a town in Upper Galilee, 72.
- צָפוּרָא *pl.*, men of Sepphoris, 11.
- צָפַח to chirp; whistle, 64.
- צָפַר to whistle, 112.
- צָפַר, *d.* צָפַרָא *m.*, early morning, 19, 135.
- צָפַר, a bird; *pl.* צִיפּוּרִין, 76.
- צָרוּר *m.*, a pebble, 134.

צָרִיךְ to need, 7, 93, 58.

צָרִיךְ need, necessity, 115.

צָרִיךְ it is necessary. אַתָּה צָרִיךְ 'thou must,' 94.

אֲנִי צָרִיכָנָא 'I must.' לִי אַתָּה צָרִיךְ 'thou dost not need.' צָרִיכִין אֲנִין 'we need,' 76.

צָרִיפָא *d. m.*, a cone-shaped hut, 58.

צָרַף *m.*, a refiner, 109.

צָרַר to wrap, tie up. *Peil*, 'bandaged,' 124.

ק

קָאִים standing, 3, 14, 72.

קְבוּרָא (*v* קבר) *f.*, burial, 89.

קָבַל to cry out, complain against, 98; bewail, 48.

Pael, קָבַל to receive, 16, 61, 140; accept, 45, 71; to entertain.

Pass. part., הָוּוּה מְקַבֵּל was entertained, 1.

Ithpa., to be entertained, 75, 93, 133.

קְבֻלָּא *f.*, Tradition. Post-Mosaic Scripture, 115.

קָבַל or קוּבְלָא before, in presence of, 121. קָבַל *prep.*, directly opposite.

לְקַבֵּל and לְקוּב over against, 14, 60, 72; according to.

קָבַע to fix in, to fasten, 112; to fix, appoint, 127; to establish, 139.

Peil, fixed, 48, 112.

קְבָעָא *f.*, appointment, 129.

קָבַר to bury, 86.

קָרוֹשׁ to be sacred, sanctified; to be betrothed.

קָרְלָא *d. m.*, the neck, 28, 102.

קָרַם *Pael*, to go or get before; to go to meet; to anticipate, get the start of, 122.

Aph., to give precedence or preference to, 99; to pay beforehand, 120.

קָרַם or קָרַם *prep.*, before, 6, 85, 98.

קָרְמִיָּא *d. m.*, first, former, 95, 122; *fem.* קָרְמִיָּהּ 105;

pl. קָרְמִי before, 83.

קָרְמִיָּין ancestors, 63.

קָרַשׁ to be sacred. *Pa.*, to betrothe. *Ithpa.*, to be betrothed.

קָהֳלָא *d. m.*, congregation, 98, 123.

קוֹהֳלֵת Kohemoth, or Ecclesiastes, 125.

קוּלָּא *d. m.*, a bowl; jar, 140.

קוּם to stand up, 4, 14, 34; to rise 'from supper,' 131; to ascertain, 76, 80.

Pael, קָיִים to establish, 118; guarantee, 120; to support decision by a Scrip. quotation, 6.

Aph., קָאִים to raise up, 90.

קוּמִי (*m. pl. con.*) *prep.*, before (coram), 3, 9, 21, 24, 96.

קוּמִי דְ *conj.*, before that (priusquam).

קוּנְרִיטוֹן (*κονδύριον*) condiment for spiced wine, 101.

קוּפָּא *d. m.*, a basket; *pl.*, 1.

קוּפְּרָא *d. m.*, meat, 13, 59, 62, 75.

קוּפְּרָא *f.*, basket, tub; sack, 46.

- קורסם *m.*, a blow (with the fist), 13.
 קורקום *m.*, a clasp, ring; key [pl.], 119.
 קושפא *d. m.*, difficulty.
 קוז *Pael*, to calculate, to strike a balance, 43, 112.
 קטא to bite off; gain (in a lottery), 80.
 קטין *adj.*, thin, emaciated, 86.
 קטל to cut, 137; to kill, 28, 66, 68.
Ithpa., to be killed; *inf.* 132.
 קטומא *d. m.*, ashes, powder, 75.
 קטע to hew down, 90, 91.
Ithpe., to be cut off, 60.
Pael, to cut 'flesh,' 97; 'a chapter in two,' 110; 'a vine,' 113.
 קשר to bind, tie up, 9, 20.
 קיורא *d. m.*, a pot, 112.
 קינאי (קוז ׀) a calculator: by-name of Pharisee, a book-keeping Pharisee, who carefully balances his actions, 43.
 קיטרא *d. m.*, a knot, 97.
 קייטא *d. m.*, summer, 8.
 קיטון (κοιτώ) a room, chamber, 133.
 קייט *m.*, a fig-drier, 90.
 קיים *adj.*, existing, enduring, standing, 65, 121.
 קיים *m.*, a covenant.
 קיל to be light, of little import.
Ithpe., to be despised, 56.
Aph., to make light of; to curse.
 קילוסא *d. m.*, praise, 98.
 קים to live, continue.
Pael, קיים to keep alive, 91; to ratify, 32.
Ithpa., to remain alive, to survive, 91.
 קיסא *d. m.*, wood, chips; *pl.*, 104.
 קיסרין *pl. pr. n.*, Caesarea, 79, 109.
 קירוז (κύαθος) *m.*, a ladle, 122.
 קל, *d.* קלא *m.*, a voice, 9, 42, 49, 68; news, 12, 76, 125.
 קלאקל aloud, 22.
 קלון *m.*, disgrace; an idol, 138.
 קלוקים (κέλευσος) a command, 119.
 קלוסקין *m.*, a Lesbian loaf, biscuit, 136.
 קלא to be disgraced.
Aph., קאלי to revile, 56.
 קלל to be light, to treat lightly, 117.
Aph., קאל or קאיל to despise, 64, 131; to dishonour, 36, 139; to curse, 56.
 קליל *adj.*, light, cheap, 80.
 קלעיחא *d. f.*, a plait of hair, 133.
 קליים *Pael*, to praise, celebrate; dance, 49, 138.
 קלק to throw, cast, 81.
Pael, קליק to fling away, 76.
 קלקל to ruin, corrupt, 140; to damage, 113.
 קמח *m.*, flour.
 קמץא *d. m.*, locust, 140.
 קון, *d.* קנא *m.*, a nest; a swarm, 68.
 קנא to acquire, take possession, 127.
 קנדילא *d. m.*, a candle, a lamp, 87.
 קניטר to rebuke, 105.
 קנקנא *d. m.*, a plough, 9.
 קסס to turn sour, 94.
 קפר to be sensitive, irritable.
Ithpe., קאיפד to be angry, 93.

קַפְּרוֹקִיָּא *pr. n.*, Cappadocia, 78.

קַפְּרוֹקִיָּא *pl. apoc.*, Cappadocians, 78.

קָפַח to strike, wound; to rob.

Ithpa., אִתְּקַפַּח to be robbed, 82.

קָפִילָא (*κάπηλος*) *m.*, a huckster; Laker, 127.

קַפִּילִין (*καπηλειόν*) *m.*, a cook-shop, 57.

קַפְּלוֹט *m.*, a leek, 31, 66, 75.

קָצַח to break (bread), 91.

קָצִיעָה *f.*, fig-harvest; *pl.*, dried figs.

קָצַץ to cut; to make a covenant.

Pael, to slice 'lupins,' 76; to cut, to mutilate.

קָצַר *m.*, a fuller, 68.

קָצַח *f.*, an end, 53.

קָרָא to call; to read, 28; to recite: 'the Shem'a,' 1, 44.

Ithpe., to be called, invited, 50.

קָרַב to be near; to draw near, 117; to intercede; to complain, 109.

Pael, to bring near, to offer, 40.

קָרִיב *adj.*, near. *Noun*, a kinsman, 96, 103, 129.

קָרַב *d.* קָרְבָּא *f.*, war, 28.

קָרְבָּן *m.*, sacrifice; vow-offering, 32.

קָרוּן *f.*, a wagon, cart; *pl.*, 129.

קָרַט *m.*, a small coin, 57.

קָרְטַס (*χάρτης*) *m.*, paper, a document.

קָרִי קָרִיָּה it is read; it is a Massoretic reading, 32.

קָרִיאָה *con.* קָרִיאָה *f.*, a recitation, 44.

קָרִיָּה *f.*, a small town, 9, 90, 111, 115.

קָרִיאָה *c.*, a Bible verse, 134.

קָרִיאָה *d. f.*, day-break, 19, 102.

קָרְנָא *d.* קָרְנָא *c.*, a horn; *pl.*, 77; corner; *pl.* street-corners.

קָרַע to rend (one's garment), 68, 114.

קָרַע *d.* קָרְעָא *m.*, a rent, 125.

קָרַקַע *m.*, soil, 89.

קָרַץ to rise early, 87, 140.

קָרְתָּא *d. f.*, a town, 9, 39, 61.

קָשָׁא to be hard, difficult. *Pael*, to perplex.

Ithpe., אִתְּקַשָּׁי to be perplexing, 129.

קָשִׁי *d.* קָשָׁא *adj.*, hard, 86, 105.

קָשָׁא *f.*, a difficulty, strong objection.

קָשִׁי *d.* קָשִׁיּוּתָא *f.*, hardness; obstinacy, 32.

ר

רֵאשׁ (see רֵישׁ) head, 68, 99, 106.

רֵאשִׁיָּה *f.*, beginning.

רַב *f.* רַבָּא great in extent; in number; in age, 52, 61; in dignity, 61; in learning, expert in Torah, 111.

רַב *d.* רַבָּה *m.*, chief; Master, 59; Teacher, 61. Title of Babylonian Amoraim (as רַבִּי of Palestinian): רַב הוּנָא.

Surname of Abba Arekha, founder of the Academy of Sura in Babylonia, 5, 35, 107.

רַבָּא *pr. n. m.*, Raba, chief of the academy at Mahoza.

רַבֵּי to be a teacher.

רַבָּה I. *adj.*, great; senior.

II. Title of several Amoraim.

רַבּוּא *m.*, a myriad, 42.

- רְבוֹי *f.*, dignity, glory, 2.
 רָבַע to be or become great; to come of age, 124.
Pael, רָבַי to cause to grow.
Hiph. (Heb.) הִרְבֵּה to increase, 89.
 רִבִּי, *d.* רִבְיָא *m.*, a boy.
 רִבִּי my teacher; Rabbi, title of scholars, such as the Tannaim, and the Palestinian Amoraim. Surname of R. Jehudah, the Prince, who compiled the Mishna.
 רִבְעִי *m.*, a fourth.
 רָבִיעַתָּא *d. f.*, rain, 105.
 רִבִּיתָּא *d. f.*, interest, 92.
 רַבָּן *m.*, Rabban, a title of scholars. Title of most of the Palestinian college principals who succeeded Hillel.
 רַבּוֹן *m.*, lord, master.
 רָבַע to lie down, recline, 36, 85, 102.
 רָבַץ *Pael*, to sprinkle (water on seed), 133.
Piel, to scatter, disseminate the Law, 71.
 רַבְרָבָא *d. m.*, a great man, 99; *pl.*, 10, 32.
 רָגַע to desire.
 רָגַע to tremble, 71.
 רָגִיל *m.*, accustomed to, 96, 114.
 רָגַל, *d.* רָגְלָא *f.*, a foot; *pl.* רַגְלֵיהָ 45.
 בְּרַגְלֵיהָ 'for the sake of him,' 9.
 רָגַשׁ to tremble. *Aph.*, אֶרְגַּשׁ to observe, 80; to feel (a knife), 106.
 רָרַא I. to chastise, 102.
 III. to plough, 9, 87.
 רָהַט to run, 60.
 רָוַא to be drunk.
 רוֹבָא *adj.*, great; elder: surname of R. Hiyya, 109, and R. Hoshaiyah, 11.
 רוֹב, *d.* רוֹבָא *m.*, majority, 97.
 רוּחַ, *d.* רוּחָא *f.*, wind; spirit, 44;
pl. רוּחֵיָא (lord of) spirits, 80.
 (Holy) Spirit, 76, 117.†
 רוּם, רוּם, רוּם, to be high; (2) to lift; remove, 139.
Aph., אֶרְוּם to remove, 63, (*Part.*) 139; to raise, 112.
Ithpol., to be lifted up, exalted, 84, 86.
 רוּמָה *d. m.*, a height, 137; top, 104.
 רוֹמִי *m.*, Rome, 73.
 רוֹמִי *m.*, Roman; *pl. apoc.*, רוֹמָי 37.
 רוּמְנָא *f.*, pomegranate.
 רוּמְשָׁא *d. m.*, evening, 13, 61, 93, 117.
 רוּק to spit out, 116, 139.
 רוּק, *d.* רוּקָא *m.*, spittle.
 רוּחֵיָא, רוּחֵיָא millstone, mill, 47.
 רוּחַ to love, 44, 93.
Pael, to love; to practise charity, 80; to pity (with עַל), 128.
 רוּחָם, *d.* רוּחָמָא *m.*, a friend, 128.
 רוּחָן *adj.*, merciful, 3, 46, 72.
 רוּחָץ to lean on; trust, 91. *Peil*, trusted, 9.
 רוּחָק to be distant; alienated, 119.
Aph., to remove, 21. *Pael*, to abominate.
 רוּחָק *m.*, separation; distance, 82.
 רוּחָק *adj.*, distant, afar off, 54, 77.

רִיבָא *f.*, a maiden.
 רִיבֹא *m.*, a myriad; *pl.* רִיבֹוֹן. *c.* רִבִּי, 42, 98.
 רִוּוּ *d.* רִוּא *m.*, sight, appearance, 112.
 רִיחַ to breathe. *Aph.* אֲרִיחַ to smell, 105.
 רִיחָא *pl. d.*, millstones; used as *sing.*, mill.
 רִיקָן *adj.*, empty, 85.
 רִיר *d.* רִירָא *m.*, spittle, 81.
 רִישׁ *m.*, head, 7, 92, 110, 114; top, 23; chief, 26, 69; beginning, 54.
 רִכַּב, to ride.
 רִכִּיד *adj.*, soft, tender, 105.
 רִכָּן to lean. *Aph.*, to bend, 99.
 רִמָּא to throw.
Peil, thrown, lying, located, 89.
 רַמְאִי *m.*, a slanderer; *pl.* impostors, 7, 58.
 רַמְיִו *f.*, deceit, 96.
 רַמַּן to nod, intimate, 57.
 רַמְשׁ *d.* רַמְשָׁא *m.*, evening, 21, 24.
 רַע (Heb.) *m.*, a neighbour, 59.
 רַעָא I. to feed, tend, 130.
 II. to delight in. So *Aph.*, 138.
 רַעֲיִיא *d. m.*, a shepherd, 81.
 רַעִם to be high. *Aph.*, to raise.
Ithpa., to rebel; murmur, 105.
 רַעַע to break in pieces.
Hiph., (Heb.) to do evil, 40.
 רַפָּא to be loose, free. *Part.* רַפִּי, 14.
Aph., אֲרַפִּי to let loose, leave alone, 28, 68, 83.
 רַצֹּן *m.*, favour, good will; desire, 46.
 רַק *adv.*, only, except.

רַקֵּד to dance, 16, 103. So *Pael*, 111.
 רַקִּיעַ *m.*, firmament, 71.
 רַקַּע to stretch, spread.
 רַקַּק to spit, 117.
 רַשׁוּ *d.* רַשְׁוּתָא *f.*, authority, permission, 12, 60.
 רַשְׁיָא *d. m.*, a creditor.
 רַשַׁל to be weak, flaccid.
Pael, to loosen; *pass. part.* מְרַשַׁל
 palsied.
 רַשְׁעָא *d. m. adj.*, wicked, 29.
 רַשַׁע *adj.* (Heb.), wicked, 114.
 רַחַח to boil, to be hot, 89.
 רַחַק to knock.

ש and שׁ

שְׁאַל or שְׁאַיל to ask a question, 5, 74, 93, 110; to ask a favour, 18, 67; to borrow, 66.
 שְׁאַל בְּשָׁלוֹם to ask as to one's welfare; to salute, 6, 88; שְׁאַל בְּרוּחַ; שְׁאַל (שָׁלוֹם) (omtd.) he saluted them, 11, 29, 78, 115.
Pael, to ask, borrow. *Ithpa.*, to consult, 78.
Niph. (Heb.) to be consulted, 117.
 שְׁאַלָא *d.* שְׁאַלְתָּא *f.*, a request; *pl.*, 116.
 שְׁבָא to take captive.
 שְׁבִיָא *m.*, a Sabaeen; captor, raider; *pl.*, Sabaeans; marauders, 81.
 שְׁבַח to rise. *Pael* שְׁבַח to praise, 111, 134.
 שְׁבַחָא *d. m.*, praise, song, 11, 70.
 שְׁבִיעִי seventh, sabbatical year, 75; seventh year produce, 75, 76.

- שְׁבַעַת *m.*, seven, 83; *f.* שְׁבַע, 116.
 שְׁבַע *Ithpa.* אֶשְׁחַבַּע to swear, 119.
 שְׁבַע to be satisfied, 65.
 שָׁבַק to leave, 18, 28, 90; to forsake, 51,
 111; to allow, 46, 112; to leave
 property at death, 131.
 2. to divorce, 118.
 שָׁבַר to break. *Pael*, injured, 112.
 שֵׁבֶשֶׁת *d. m.*, a branch, bush, 49.
 שְׁבִישָׁתָא *f.* twig, branch; *pl.* שְׁבִישָׁתָא,
 שֵׁבֶשֶׁת 49; שְׁוֹשְׁבָתָא 138.
 שָׁבַת to observe the Sabbath, 87.
 שַׁבָּתָא *d. m.*, Sabbath, 11, 29, 34.
 שָׁנַח to look. *Aph.*, אֶשְׁנַח to care for,
 to mind, 55, 105, 131.
 שָׁנַח to put forth; to shed (tears).
Aph., to cast 'an eye,' 70.
 שָׁרֵיחַ to be quiet, peaceful, 76.
Pael and *Aph.*, to pacify.
 שָׁהַד to be a witness, 99 (see סָהַד).
 שְׁהָדוּ *f.*, testimony, 99.
 שְׁוֹא (Heb.) vanity. לְשְׁוֹא in vain, 109.
 שְׁוֹבָתָא, *d.* שְׁוֹבָתָא *f.*, Sabbath, 83, 87,
 100, 117.
 שְׁוֹבַעַת seventy, 106, 138.
 שְׁוֹבָה *m.*, a dove-cote, 100.
 שְׁוֹמָה (Heb.) *n. m.*, a fool, madman,
 106. *Adj.*, mad (dog), 90.
 שְׁוֹיָא to be alike.
Pael, שְׁוִיָא to level; to put or place.
Ithpa., אֶשְׁוִיָא to make oneself like,
 79.
 שְׁוִיָא *d. m.*, a bed; a couch for eating.
 שְׁוֹם *m.*, name. בְּשֵׁם because of, 80, 114.
 שְׁוִיעִיתָא *d. f.*, tale, talk, 106.
 שְׁוֹק *m.*, a leg, foreleg, shoulder.
 שְׁוֹק *m.*, market, street, 78, 91, 96.
 שְׁוֹר *m.*, a city wall.
 שְׁוֹרְבָא *d. m.*, heat, 134.
 שְׁוֹרֵי *m.*, permission; it is permitted,
 66, 78.
 שְׁוֹשְׁבִין *m.*, best man, bridegroom's
 friend, 98.
 שְׁוַח to wash, rinse. So *Pael*, 46, 97.
 שְׁוִרְחָא *d. f.*, cord, spine, 81; skeleton.
 שְׁוִרְחָא *d. m.*, bend; arm-pit, 80,
 שְׁוֹחַק to rub, grind, 80, 93, 101.
 שְׁוִרְחָא *f.*, morning, 19.
 שְׁוֹטָא to overflow; wash away, 97.
 שְׁוֹטָא *d. m.*, a writ, a document, 93.
 שְׁוֹלֵת *f.*, an ear of corn; a rapid stream.
 שְׁוִיב to save; preserve 'from cold,'
 134; to rescue, 68.
Ithpe. אֶשְׁוִיב to be saved, 76,
 91, 82.
 שְׁוִיחָא *d. m.*, a ditch, pit.
 שְׁוִיחֹר *m.*, coal, 80.
 שְׁוִיטָא *m.*, שְׁוִיטָא *f.*, row, line; opinion,
 doctrine, 89.
 שְׁוִיטָא *f. pl.*, bed-posts.
 שְׁוִיל = שְׁאַל to ask, 11.
 שְׁוִירְחָא, שְׁוִירְחָא *f.*, a caravan, 89.
 שְׁוִירָא *adj.*, bright, clear (*lit.* rubbed), 105.
 שְׁוִיבְמִי Shikmi, by-name of Pharisee,
 who carries his good-deeds on
 his shoulder, 43.
 שְׁוִילָא *pr. n.*, Shila, the name of several
 later Rabbis. — 27.

- שִׁמַּי *pr. n.*, Shimai, name of a later Rabbi, 96.
 שִׁמְשָׁם *d. m.*, the sun, 23.
 שֵׁן, שֵׁן *c.*, a tooth, 69.
 שֵׁן *f.*, sleep, 1, 45, 106.
 שִׁנוּי (Heb.) *m.*, change, 91.
 שִׁעוּרָא *d. m.*, full measure: 200 dinars, 57. Possessing this sum, a man was no longer poor.
 שִׁיָּצוּ to be ended; to perish.
 שִׁיקְמִין *pl. m.*, sycamores, 85.
 שִׁיָּר *Pael*, to leave behind; reserve, 128.
 שִׁיר, *d. שִׁירָא m.*, a neck-chain; *pl.*, 14.
 שִׁיחַ six, 23.
 שִׁירָן sixty, 13.
 שִׁכּוּנָה *f.*, neighbourhood, 105, 118.
 שָׁכַח I. to forget. So *Pael*.
 II. *Aph.* אֶשְׁכַּח to find, 13, 34, 45; to be able, 34.
Ithpa. אֶשְׁתַּכַּח to be found, 97, 101, 106.
 שָׁכַר *m.*, Divine reward, 99.
 שְׁלֹחָא *d. m.*, a messenger; *pl.*, 83.
 שְׁלַח (1) to send, 32, 62, 77;
 (2) to undress, put off, 67, 107.
Pass. part., undressed, 114.
Pael, to dismiss; to strip.
Piel (Heb.), to send off, 129.
 שְׁלָחָא *d. m.*, a tanner.
 שְׁלַט to rule, authorize.
 שְׁלִיחוּתָא *d. f.*, errand, commission, 72.
 שְׁלֵם to be finished.
Aph. to finish; to surrender 'city,' 108.
Pael, to recompense, 81; to pay, 48; to recover 'the city,' 108.
 שְׁלָם *m.*, peace, health, welfare, 6, 29, 105.
 שְׁאַל בְּשָׁלָם to salute (see שְׁאַל).
 שְׁלַף to draw out (sword); draw off 'shoe,' 113; to untie, annul.
 שֵׁם, *d. שְׁמָא m.*, a name, 6, 9, 64.
 שֵׁם עַל שֵׁם with reference to, 131.
 שְׁמָאלָא *d. c.*, the left hand.
 שְׁמוּאֵל *pr. n.*, Samuel, the name of many Rabbis. Samuel (without patronymic), the Babylonian, contemporary of Rab, and founder of the College at Nehardea, 39.
 שְׁמוּעָא, *d. שְׁמוּעָתָא f.*, report; tradition; decision, law.
 שְׁמַט to loosen; to slip off; to be released.
 שְׁמִיטָתָא *d. f.*, release, cancellation of debts, 54; the Sabbatical year, 65, 76, 78, 105.
 שְׁמַיָּא *pl.*, Heaven; *euph.* for God, 123.
 שְׁמֵן *m.*, oil, fat, 84.
 שָׁמַע to hear, 1, 32, 42, 91, 95, 96, 116; to understand from, to infer.
Aph., to proclaim.
 שָׁמַע (inv. Hear thou, O Israel: Deut. 6:4) the Shem'a, the 'Confession of Faith' in the morning and evening prayers, 1, 44.
 שְׁמוּעוֹן *pr. n.* Simeon, the name of several Rabbis.
 שְׁמַיָּשׁ *Pael*, to minister, 36, 89, 98 (w. Acc.).

- Ithpa.*, to be ministered unto, 36. שְׁקָרָא *d. m.*, a street; pl., 39.
- שָׁמֶשׁ, *d.* שְׁמֹשֶׁא or שִׁימוּשָׁא *m.*, the sun, שְׁקָרָא *d. m.*, falsehood, 91.
- 83, 106. שְׁקָר *m.*, a liar, 91.
- שָׁנָא *f.*, a year; pl. שְׁנַיִן, שְׁנַיִ. שְׂרָא *d. m.*, a Prince, 132.
- שָׂנֵא to hate, 112 (see סָנֵא). שֵׁר or שִׁיר *m.*, a chain, ring, 14.
- שָׁנַא to repeat; to change, be different. שְׂרָא (1) to loosen, 9, 132, 133; to loosen oneself, 69; (2) to relax a law, 10, 20, 65; to forgive, 113.
- Part.*, שְׁנֵי; *f.*, שְׁנַיָא changed, different, 136. שְׂרִי *pass.*, it is allowed, 90, 100;
- Pael*, to change, 88, 91. (3) to begin; (4) to lodge, rest, 81, 105, 128.
- Ithpa.*, to be changed, 113. שְׂרִי *Ithpe.* אֶשְׂרִי to be permitted, 66.
- שְׁנַיִ (Heb.) two, 70, 125. *Pael*, שְׂרִי (1) to loosen; to dismiss, 110; (2) to begin, 63, 64, 71, 116.
- שָׁנֵץ to squeeze. Peil, 14. שְׂרִי *d.* שְׂרִיחָא *f.*, beam; pl. שְׂרִיין, 84.
- שְׁעָא to cover over; to smooth. שְׂרָא (for שְׁנָתָא) *d. m.*, a year, 54, 105.
- Ithpa.*, אֶשְׁחָעִי to converse pleasantly, 108; to tell a story, 80, 81. שְׂרָא (for שְׂרָא) to drink, 16, 20, 46, 96;
- שְׂעָר *Pael*, to calculate, 53. *imf.* נ for 1 S., 9, 80.
- שְׂעָר *m.*, calculation; rate of interest, שְׂחָם to bore into, unseal, 140.
127. שְׂחָק to be silent. *Aph.*, to silence, quiet.
- שְׂעָרָא *d. m.*, hair, 80, 133. *Ithpa.* אֶשְׂחָחַק to be mute, still.
- שְׂעָרִין *m. pl.*, barley, 63, 64. שְׂחָחַ (Heb.) to flow gently, to drip (from tongue) 112.
- שְׂעָרָא *d. f.*, (1) an hour, 63, 69, 72, 96 (שְׂעָרָא); *pl.* שְׂעָרִין 49;
- (2) time, 3, 20. שְׂפִיפִין *m.*, a very thin serpent, 80.
- שְׂפָר to pour out, 80, 137. *Part.*, 97. שְׂפָר to be beautiful, acceptable.
- Aph.*, to beautify, decorate, 103. שָׁק *m.*, a sack, 124.
- שְׂקָא *Aph.* אֶשְׂקִי to give to drink, 16, 85. שְׂקָל to receive, 126.
- שְׂקָלָא *d. m.*, a shekel. שְׂקָע to sink, 1. So *Piel*, 61.
- Pael*, to immerse, to sink, 106. שְׂתָבַר to break. *Pael*, to smash.
- Ithpa.*, יִתְבַּר to be broken, 60, 86.

ת

- תְּחָבַר to desire, want, 118.
- תְּחָאנִין *d.* תְּחָאנִתָא *f.*, a fig; pl. תְּחָאנִין, 62, 80, 87, 89.
- תְּבָלָא *m.*, spice; pl. תְּבָלִין, 66.
- תְּבָן *d.* תְּבָנָא *m.*, straw, 78, 85.
- תְּבַע to seek, 82; to ask, 3.
- תְּבַר to break. *Pael*, to smash.
- Ithpa.*, יִתְבַּר to be broken, 60, 86.

תְּבִשִּׁיל *m.*, broth, 80, 112; *pl.*, 89; a dish, 133.

תְּגַלְחַח *f.*, hair-cutting, 113.

תַּגְר *m.*, a merchant, hawker.

תָּדִיר *adj. c.*, constant.

תוֹאֵר *m.*, look, appearance, 29.

תּוֹב to go back, return; restore; regret.

Aph. אָרַיִב to restore; to answer, 39.

תּוֹם *m.*, garlic, 81.

תּוֹמְנָה *d. f.*, a small measure, $\frac{1}{8}$ of a Kab; neck of a jar, 80.

תּוֹמְנֵי eighty, 112.

תּוֹר *m.*, an ox, 40, 54.

תּוֹרָא *f.*, a heifer, calf, 85, 87.

תּוֹרְמוֹם *m.*, a lupin, 76.

תּוֹרְעָה *d. f.*, a gate, 63.

תּוֹחַ *pl.* תּוֹחֵי *prep.*, under, 80.

תּוֹחֹם *m.*, limit, boundary, 29.

תּוֹחֹחַ *prep.*, under, 94, 96, 128; behind, 128; instead of, 130.

תּוֹחַל *Aph.* אֲחִחַל (*Hiph.* הִתְחַיֵּל) to begin, 15.

תּוֹחַח (*Heb.*) *prep.*, instead of, 36, 47.

תּוֹיִבו *f.*, a chest, 45; an ark.

תּוֹיִטְרוֹן (*Θέατρον*) *m.*, theatre, 103.

תּוֹלָם = תּוֹלָם *pl.*, (*Heb.*) Psalms, 70.

תּוֹנֵג *m.*, a child, boy, 28.

תּוֹנֵינֵי *f.*, second, 106 b.

תּוֹנֵין (*for* תּוֹנֵינֵין) figs, 113.

תּוֹבֵב to join closely, connect, 2.

תּוֹבְרָא *d. m.*, shroud; *pl.*, 128.

תּוֹלָה (1) to suspend, hang, 58;

(2) to lift up, 14, 71, 105; (3)

to depend on, 138.

Peil תּוֹלֵי suspended, 88, 112.

תּוֹלָא *d. m.*, snow.

תּוֹלֵי *m.*, third.

תּוֹלְמוֹרָא *d. m.*, Talmud: teaching, study, 17.

תּוֹלְמוֹר *m.*, a disciple, 6, 57.

תּוֹלְחִים a disguise for תּוֹלְסוֹים = *Θαλασσιος*, seaman, sailor, 109.

תּוֹלֵשׁ to pluck off, 133.

תּוֹלָה *f.*, תּוֹלְתָא *m.*, three, 32, 41.

תּוֹלְתָא *m.*, a third part. תּוֹלְתֵיהוֹן 'their third,' 86, 99.

תּוֹלְתֵי עֶשֶׂר thirteen, 115.

תּוֹלְתֵין thirty, 69.

תּוֹמֵז *m.*, Tammuz, 4th month, about July.

תּוֹמֵן *adv.*, there, 20, 50; then, 23.

תּוֹמְנֵי *f.*, eight, 71.

תּוֹמְנֵין eighty.

תּוֹמֵר *m.*, a palm tree; date;

pl. תּוֹמְרֵין dates, 93.

תּוֹמְרוֹרִים *m. pl.*, bitterness: 'Tamar is bitterness; in her bitterness she abides,' 110.

תּוֹנֵא to repeat; to study, 114; teach, 139.

Pael תּוֹנֵי to teach, 67, 100, 121;

to repeat, 11; to recount 'praises,' 70; to tell, 32, 70.

תּוֹנֵי, תּוֹנֵי *m. (pl. תּוֹנֵיין)* a teacher, a Tannai, a Rabbi of the period before the compilation of the Mishna, 110, 112.

תּוֹנֵר *m.*, an oven, 85, 101.

תַּנְיִין *m.*, second, 56, 81, 122.

תַּנְיִינֹתָא *f.*, second, 9, 105.

תַּנְיִינֹתָא *f.*, second, 86.

תַּסְבְּרָא (*θησαυρός*) *m.*, treasure, treasury.

תַּעֲלַל *m.*, a jackal, 78.

תַּעֲנִינֹתָא *d. f.*, fasting 96; pl., 105.

תַּפִּיא *d.* תַּיִפִּיָּא *f.*, a pot; a stove, 89.

תַּפִּילָּה *f.*, prayer, esp. Tefillah, the Prayer of Benedictions, said three times a day, otherwise called the Amidah, because it was said in a standing position.

תַּפְּלִין *f. pl.*, the Tefillin, phylacteries, amulets: little boxes containing strips of parchment on wh. the Shem'a was written, and fastened round forehead and arm, 7, 8, 112.

תַּפְּשַׁל to seize, to bind with a spell, 68, 132.

תַּקַּל to weigh. *Peil*, weighed, 126.

תַּקַּן *Pael*, to prepare legally for food by tithing, 62; to reform, 111; to repair, 113.

Aph., to prepare, 40; to ordain, 111.

Ithpa. אַתְּקַן to be prepared, 62.

תַּקְנָה *f.*, (1) remedy; (2) reform, 76.

תַּרְגּוּמָא *d. m.*, a translation.

תַּרְגְּמַל to read; to translate.

תַּרְוּמָא *f.*, a heave offering, 133; object fit for a heave offering, 76.

תַּרְוַי *m.*, תַּרְוַיָּא *f.*, two.

תַּרְוַן *m.*, two, 3, 28, 41, 112.

תַּרְוַן עֶשֶׂר *m.*, twelve, 115.

תַּרְנַנְלָא *d. m.*, a cock, 47, 60; *f.*, a hen, 75.

תַּרְסַל to challenge, oppose, 121.

תַּרְעַל *d.* תַּרְעָא *m.*, a gate, 63, 99, 102; a door (of a cave), 112; *pl.*, 19.

תַּרְתַּן *f.*, two, 85, 98.

תַּרְתַּר to scatter dust or loose earth, 81.

תַּשׁוּעָא *f.*, salvation, 132.

תַּשְׁעַל *f.*, nine, 32.

תַּשְׁרִי Tishri, seventh month, about October.

תַּשְׁשַׁל to be weak, 96.

תַּשְׁיַשׁ *m.*, sick, weak, 90.

INDEX OF ARAMAIC FRAGMENTS:—
TEXT AND TRANSLATION.

INDEX OF ARAMAIC FRAGMENTS:—
TEXT AND TRANSLATION.

BERACHOTH

SECTION	PAGE	
	T.	TR.
1. R. Z'era hides among the baskets	33	115
2. R. Z'era arrested by a press-gang	33	115
3. R. Simeon desires for men two mouths	33	115
4. Hanan receives a kiss from R. Samuel	33	116
5. The yoke of the Kingdom	34	116
6. Courtesies to Rabbis	34	116
7. Phylacteries demand sincerity.	34	117
8. When phylacteries should be worn.	35	117
9. The Messiah, whose son is he?	35	117
10. Which Rabbis?	36	118
11. Mourning on the Sabbath	36	119
12. Kahana in Palestine	36	119
13. R. Z'era and the butcher.	37	120
14. R. Jassa and the scoffer	37	120
15. Grace at meals	38	120
16. Wine at funerals.	38	121
17. Scruples as to clean roads	39	121
18. Synagogue in Caesarea	39	121
19. Bathers at early dawn.	39	122
20. Legalism relaxed at sea	39	122
21. Scruple as to where men may talk Torah	40	122
22. R. Abba prayed aloud.	40	123
23. Afternoon prayer.	40	123
24. Evening prayer	40	123
25. Frugality of Rabbis.	41	123-4
26. The Musaph Prayer	41	124
27. Repetition of Prayer	41	124
28. Gentile veneration for Rabbis.	41	124
29. Insincere reverence.	42	125
30. Duties of the Chazzan.	42	125
31. Different forms of Grace before meals	42	125
32. R. Simeon and the 300 Nazirites.	43	126
34. Grace after meals	44	127
35. Eating with a napkin	44	127
36. Rabbis serving at meals	44	127
37. Sophianus — Alexandros	44-5	128

SECTION	PAGE	
	T.	TR.
38. Jewish boy at sea	45	128
39. Samuel and the comet	45	128
40. Apostate Jewish priest	45	129
41. "We two"	46	129
42. Thanks for rain	46	129
43. Seven kinds of Pharisees	46	130
44. R. Akiba on the rack	47	130

PEAH

45. The lost jasper	47	131
46. R. Ishmael's mother	48	131
47. The hereafter rests on character	48	132
48. Gratitude to R. Jonathan	48	132
49. R. Samuel dances before a bride	49	133
50. R. Johanan	49	133
51. Two brothers in Ashkelon	49	133
52. The sister of R. Gorion	50	134
53. The gigantic peach	50	134
54. " " bunch of grapes	50	134
55. Honey of dates	51	135
56. R. Liezer. — R. Akiba	51	135
57. Two hundred dinars, save one	51	136
58. Charity to the undeserving	52	136
59. Charity in secret	52	136
60. Woe to the uncharitable!	52	137
61. The blind teacher	53	137

DEMAI

62. Were the figs tithed?	54	138
63. The she-ass of R. Phinehas	54	139
64. R. Phinehas conjures mice	55	139
65. Rabbi rears mules!	56	140
66. R. Joshua's vegetables — R. Haggai	56	141

KILAIM

67. Clothes of mixed material	57	141
68. Funeral shrouds	57	142
69. Rabbi's modesty	58	143
70. R. Hiyya and R. Ishmael	59	143
71. Fasting to obtain dreams	59	144
72. The angel of death	60	145

SHEBI'ITH

73. R. Abba refuses to eat things strangled	61	146
74. Rabbinic customs	61	146
75. The Sabbatic year	62	147
76. Thirteen years in a cave	62	147
77. The homing of gazelles	63	148

SECTION	PAGE	
	T.	TR.
78. Anxiety to earn merit.	63	148
79. Leniency in enforcing Law.	64	149

TERUMOTH

80. Scrupulous practices	64	149
81. Sudden deaths through food	65	150
82. Malevolence requited	66	151
83. Diocletian, swineherd and Emperor.	67	152

MA'ASER SHENI

84. Significance of dreams	67	153
85. Ditto	68	153
86. Ditto	69	154
87. Zeal for the Sabbath	69	155

BIKKURIM

88. Zealous students of Torah	70	155
---	----	-----

SHABBATH

89. Sabbath observance by Rabbis	70	156
90. Vengeful dogs and serpents	72	157
91. Providence versus Astrology	73	158
92. A matron's suspicions.	74	159
93. Healing by magic words.	74	159-60

PESACHIM

94. Preparation for the Passover	75	160
95. Economy with a view to benevolence	75	161

YOMA

96. The ineffable Name	76	162
96a. Fasting hardships	76	162
96b. Wearing slippers at Fast-time.	77	162

SHEKALIM

97. Unclean food	77	163
----------------------------	----	-----

SUCCA

98. Anecdotes about the Feast of Tabernacles	78	164
98a, b. Ditto	78	164
98c. Ditto	79	165

ROSH HASHSHANAH

99. Precedence of age	79	165
99a. Heralds of the new-moon	79	165
99b. Levi, as an expositor	80	166

SECTION	BEZAH	
	T.	PAGE TR.
100, 100 <i>a</i> . Sabbatic niceties	80	166
101, 101 <i>a</i> . The grinding of condiments. — Stone in oven . . .	80-1	166-7
102. Laxities reprimanded.	81	167

TA'ANITH

103. Pious rain-producers	82	168
104. The pious man of Kephar Immi	83	169
105. Fasting in drought and plague	84	170
106, 106 <i>a</i> . Rabbis' power in prayer.	85	171
106 <i>b</i> . A long sleep.	86	172
107, 107 <i>a</i> . Stories of answered prayer	86	172-3
108. Hadrian besieging Bethar	87	173

MEGILLAH

109. R. Johanan. Rabbi and Antoninus	88	174
110. Brief miscellaneous stories	88	174
110 <i>a</i> . R. Simeon.	89	175
110 <i>b</i> . R. Pedath.	89	175

HAGIGAH

111. Rabbis, the pillars of Society	89	175
111 <i>a</i> . Elisha, the opponent of Rabbinism	90	176
112. Stories of the magician, Simeon ben Shetach	90-3	177-9

MO'ED KATON

113. Customs at funerals	93-4	179-80
114. Rabbis in sickness and sorrow	94-5	181

JEBAMOTH

115. May we circumcise on the Sabbath?	95	182
115 <i>a</i> . Thirteen brothers and Levirate law	96	182
116. An all-round Rabbi	96	183

SOTAH

117. R. Meir and his female disciple.	97	183
The extravagant widow.	97	184

KETHUBOTH

118. R. Jose's kindness to his divorced wife.	97	184
---	----	-----

NEDARIM

119. Release from vows	98-9	185-6
----------------------------------	------	-------

GITTIN

120. Actions in civil law	99	186
-------------------------------------	----	-----

SECTION	PAGE	
	T.	TR.
121. The relative value of metals	99	187
122. Lawsuits about money	100	187
123. Disabilities of bastards	100	188

BABA KAMA

124. Deposits of money	101	188-9
----------------------------------	-----	-------

BABA METSIA

125. Mourning for Rabbis.	102	189
126. Loans of money	102	190
127. Profit on loans	103	190

BABA BATHRA

128. Grievances of tenants	103	191
129. Causes of lawsuits	104	192
129a. Betrothal presents.	104	192

SANHEDRIN

130. Rabbis as judges	104	192
131. Other stories.	105	193
132. The son of Simeon ben Shetach. — Rabbis as magicians .	106	194
133. Ditto	107	195
134. Ditto	107	196

ABODA ZARA

135. Legends about Jeroboam	108	196
136. Buying in foreign markets.	109	197
137. Barbers and wine sellers	109	197
138. Funerals of Rabbis	109	198
139. Rabbis abroad	110	199
140. Jews and Samaritans.	111	199